Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Rahbek, K. L.
Titel | Title:	K. L. Rahbeks Samlede Fortællinger.
Alternativ titel | Alternative title:	Samlede Fortællinger.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Bd. 1
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Schultz, 1804-14
Fysiske størrelse | Physical extent:	4 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

57,-242,-8°

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

BIBLIOTHECA REGIA
HAFNIENSIS

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130001745922

K. L. Rahbeks

samlede

Fortællinger.

Første Bind.

Naar svanefarvet ved en Rad af Aar
Med matte Haand jeg Strængen meer ei stemmer,
Og Dandsen med større Lyst fornemmer,
At yngre Barde Harpen slaaer;
Da skal maaskee min svage Sang endnu
En ædel Ungdoms Bryst til Dyden røre;
Og Nordens Døttre smilende den høre;
O Drøm! hvor salig er ei du!

C. A. Lund.

Kiøbenhavn 1804.
Trykt og forlagt af Directeur Joh. Fr. Schultz,
Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

57,-242,-8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAVN

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Mine

veldædige og vbedragelige

Ledestierner

paa Dydens og Sandhedens Bane,

ellevte Februars

og

siette Januars

gode Genier

taknemmeligen

helliget.

Til Læseren.

I det Undertegnede forelægger sine samtlige Fortællinger, saavel dem, der i de prosaiske Forsøg forhen have været aftrykte, som dem, der findes i de senere Aargange af Calenderen Charis, samlede for Publicum, føler han mere levende end nogensinde, hvormegen skiønsom Overbærelse der har været i den Modtagelse, nogle især af de ældre have nydt, og som langt har overgaaet hans dristigste Forventning. Gierne tilstaaer han, det er en synderlig Forlegenhed, man befinder sig i, naar man i sine senere Aar skal udgive paa

ny, hvad man i sin fyrige Ungdom skrev. Saa mange og mangehaande Ting forekomme een nu ganske anderledes, uden at man dog derfor saa ligehen tør afgjøre, enten, at de virkelig ere forandrede, eller at den Standpunkt, hvorfra man betragter dem nu, er rigtigere, endsige, den rigtige. Dobbelt føler man dette, naar det end ydermere gjælder om at fortsætte eller fuldbringe, hvad man i hine andre Dage begyndte. Ikke blot have mange af de daværende Ideer vendt sig anderledes, men ikke sjælden have endog modsatte taget deres Sted. Gierne ønskede Undertegnede, at denne Tilstaaelse kunde tiene ham til Frifindelse for at fuldende de trende afbrudte Fortællinger Camill og Constance, Melnek, og Eulalia Meinau; men desværre erkiender han deres Fuldendelse for en vitterlig Gjeld, der maa betales, siden den er paadraget. Ogsaa er det egen-

lig kun Frygt for, at dette Bind skulde voxe til en upassende Størrelse, der har voldt, at sidste Part af Camill og Constance er gjemt til disse Samlingers tredie Bind, hvor og Eulalia Meinau vil findes fuldbragt; Meinek er Undertegnede just i Begreb med at slutte i andet Bind, som vil udkomme ikke længe efter dette.

Den eneste Glæde, Undertegnede ved at gjennemgaae disse Smaating paa ny har havt, er, at saameget han end har mødt, som modnere Smag, eller forandrede Begreber lode ham — som oftest forgiæves — ønske at kunde borttage eller ændre, har han dog ikke truffet en eneste Linie der, som forekom ham uværdig til det skionne Motto af hans Ven, Digteren C. A. Lund, der fra første Udgave af, som hans uforanderlige Troesbekiændelse, prydede disse Forsøg. Saare vel fatter han,

at dette langt fra ikke opretter, hvad fra Smagens og Geniets Side kan mangle; men han anseer det dobbelt for Pligt i nærværende Tidspunkt at erklære, at han ikke noget Øieblik kunde fristes at bortgive denne Selvbevidsthed, om han end kunde faae Alt, hvad hans Arbeide ellers maatte savne, til Erstatning derfor.

Bakkehuset, d. 8 Septbr. 1804.

K. L. Rahbek.

Indhold

af første Bind.

	Side
Baron Wahlheim	1
Hanna von Ostheim	60
Sandsigeren eller Modens Sæder	181
Camill og Constance første Part	229
Sølvbryllluppet	395
Mindesmærkerne eller den hanske Eneboer	443

Baron Wahlheim.

En Fortælling.

Baron Wahlheim.

En Fortælling.

Une vive persuasion m'a toujours tenu lieu d'éloquenee, & j'ai toujours écrit lachement & mal, quand je n'ai pas été fortement persuadé!

J. J. Rousseau.

I Josephs glimrende Hovedstad levede Baron Wahlheim, en Mand, som hele Verden miskiendte; han havde i adskillige Aar havt Ord for at være den fuldkomneste Cavalier i Wien; til et ædelt Hierte, et behageligt Udvortes, og en dyrket Forstand havde den milde Skiæbne skiænket ham en anseelig Formue, og den endnu større Lykke, den Kunst at nyde sin Rigdom! Han var ikke allene Kiænder af Musik, men spillede selv adskillige Instrumenter med megen Færdighed, havde, da han i sin første Ungdom opholdt sig i Leipzig, ikke allene været Oesers Ven og Beundrer, men endog hans huldige Discipel; han var for fornuftig til at øde-

lægge sig ved at sammenhobe Malerier og Kobbere, men derimod forstod han sig paa, og glædede sig over, de ikke faa, han havde; og blandt disse var hverken eet eeneste Stykke, som intet ærbart Øie turde see paa, eller som Kiænderen gik fra med Foragt. Alting, fra Anlægget af hans Lystgaard og Hauge, og indtil det mindste Stykke Boeskab, fra hans Garderobe og Equipage, og indtil hans Livreer, var fuldt af Smag, skiøndt ikke altid af Pragt, og selv den, der var, syntes at være skiult med Flid; han var en overmaade behagelig Mand i Omgang, og selv et lidet Anstrøg af Melancholie, han havde, giorde ham kun mere interessant, da han aldrig var knarvurren derved. Hvad Under, saadan en Mand var afholdet overalt? ethvert Huus giorde sig Umage for at drage ham til sig, ethvert Selskab ønskede ham iblandt sig, og ethvert Lystpartie, der skulde finde — og man kunde næsten sige, fortiene — Bifald, matte anordnes af ham.

Med eet forsvandt han af alle Selskaber, uden at nogen kunde giætte Aarsagen; hans Lystgaard, Equipage og Boeskab bleve solgte, og der vare de, der paastode, hans Bogsamling, Skilderier, og Kobbere skulde gaaet samme Vei, men han havde ikke kunnet faae for dem, hvad han vilde have;

hans Folk bleve afskedede, paa een gammel Tiener nær, og med ham flyttede han hen i en afsides Gade, hvor han leiede tre smaa Værelser i tredie Etage.

Dette Liv havde han allerede ført i nogle Aar, til usigeligt Moerskab for alle Indfaldskræmmere i Wien; hver udleedte denne hans Beslutning af den Aarsag, som var den latterligste i Fortolkerens Øine; nogle dunhagede Drenge, som nys vare hoppede ud af Reden, og begyndte at kige dem om i Verden, vare af den uforgribelige Mening, han havde giort meget vel i at sige Verden Farvel; thi naar man havde de fyrgetyve paa Bagen, maatte man hver Dag vente, at den vendte os Ryggen; et Par Forsødere, der nyelig havde lagt sig Hest og Vogn til, og kiørte bestandig, da de ikke mere kunde gaae i Fred paa Gaden for deres Creditorer, forsikkrede derimod, han ved nøiagtigt Overslag havde fundet, hans Midler kunde ikke holde to Aar ud til, og nu havde han altsaa slaaet sig fra Verden, og laante paa Pant, saalænge til han figien blev i Stand til, at lade sig see med fordums Glands; det var ogsaa derfor, han boede saa høit oppe, for at være desnærmere ved Loftet, som han havde leiet til sit Pantegods; Frietænkerne paastode, det kunde aldrig være andet, end hans

Hest eller Asen maatte have talt til ham, som fordum salig Beliams, langsøret Ihukommelse; et andet Slags Ordgydere yttrede den Formening, han søgte de Vises Steen, giorde Guld, eller manede Aander; en Spradebasse paastod, han for faa Dage siden havde fundet ham læsende i Werther, hvoraf han beviste klart, som Guds rene Dag, at det var ulykkelig Kierlighed, der havde bevæget den Stakkel til dette Skridt, samt tog Anledning til at udbasune sine egne fortiente bonnes fortunes; og Damerne, som savnede Wahlheims Souverains paa deres L'hombreborde, lve inderlig af alle disse østerrigske Vittigheder.

Da imidlertid ingen Kilde er uudtømmelig, begyndte Tid efter anden Wahlheim blive glemt, og *) Hidsen, med dens vittige Anmældelser, Casperl **), og den italienske Buffa, de smagfulde og

*) Die Hetze, nu omsider afskaffet, en Forlystelse, som bestaaer i at hidse Hunde paa vilde Tyre, Løver, Vildsviin o. d. l. Undertiden tage ogsaa Mennesker Deel i Kampen, for at giøre Tingen des bevægeligere; altsammen til ubeskriveligt Moerskab for en høi Noblesse, og især for dens Damer.

**) Casperl, en Art Hansvurst, som spiller i Forstaden ved Wien med et stort Tilløb endog af den fornemmere Pøbel, der den Gang kunde see Schrøder og Dem. Jacqvet paa samme Tid og for samme Penge.

patriotiske Wieneres Yndlingsforlystelser, naaede igien deres gamle Ære, at være Samtalernes Gienstand; men nu kom Grev Klingsberg hiem, en Søsterson af Wahlheim, som havde giort le grand Tour, sat en Deel Penge til, bivaanet Carnaval i Venedig, kiøbt sig en Vogn i London, soupert Tete a Tete med de bekiendteste Actricer ved alle tre Theatre i Paris, som altsaa var en Cavalier tres accompli, og Wienernes Orakel, og hvis Anseelse gik endog saa vidt, at han uden at blive udleet, torde yttre det Paradox, at Brockman var unaturlig i Sørgespillet, og Mad. Sacco uudstaaelig overalt *); og just denne Opsigt, han giorde, maatte oplive Erindringen om hans Oncle. Man maae ikke tænke sig Klingsberg, som en Jean de France, det havde han for megen Forstand til at være; men at være ung, smuk, vittig, meget riig, vide, man er det, og ikke blive lidt Giæk, det er at slippe vel fra en Fristelse, der er saare lidt lettere end den hellige Roberts.

Man bestormede naturligviis Klingsberg med alle de opkaagte Dumheder og Eventyr om hans Oncle; i Begyndelsen færdigede han de vittige Her-

*) Omtrent det samme, som om en havde vovet for en Snees Aar siden at sige noget mod vor Alaric og Louise.

rer temmelig eftertrykkelig af; men snart hørte han mangen skiøn Mund synge af samme Tone; det hører nu engang til den gode Levemaade at lee af Bagtalelser, som Damerne frembringe; og Klingsberg loe. Imidlertid giorde det ham dog gandske inderlig ondt, og da der endnu oven i Kiøbet kort derpaa begyndte at løbe en Snak, at Wahlheim skulde have været i Parterret, og seet Schrøders Hamlet; der var alt for galt; en Baron i Parterret! det var jo noget uhørt! Parterret er kun for den stakkels Lærde, den ærlige Handels- eller Haandværks-mand, kort sagt for alle dem, som ikke kunne drive det høiere end til at hedde Velædle eller slet og ret Ærlige og Vellærde; Høivelbaarenheder maae gaae i Parqvettet. Det blev nu Gienstanden for alle Samtaler, det Æmne, alle Mundkaade giorde sig lystig over; alt det, der var bleven sagt om Wahlheims Giærrighed, blev oprippet, og forbedret; man fortalte for Exempel: Wahlheim havde været der, for at sige Verden det sidste Farvel, og havde ved Udgangen høitidelig lovet, for Fremtiden ikke at besøge andre offentlige Steder end Kirken, hvor han kunde komme for intet.

Det smertede Klingsberg, som i Grunden var eiegod, at der blev sagt slige Dumheder om hans Oncle, og endnu mere, at der var Folk, der loe af

dem. Denne Gang loe han ikke med, men satte sig fast for at tage op til Wahlheim, og bede ham, skaane om ikke sin egen, saa dog Familiens Ære, eller og at fralægge sig, hvad Klingsberg selv holdt for noget gandske forfærdeligt. Han opsatte det heller ikke længer, end til anden Morgen, og kiørte da gandske tidlig — efter hans Maade; thi efter borgerlig Regning var der kun een Time til Middag — hen til sin Oncle!

Tieneren, som var oppe at mælde ham, kom med den Beskeed, at det skulde være Baronen en Fornøielse at see Greven, naar han kunde have Taalmodighed eet Øieblik; der var just en Pater hos ham! "En Pater?" udbrød Greven med spottende Forundring; "Ja!" sagde Tieneren, jeg kan tænke, han giver ham Aflsøsning, fordi han var saa syndig, at gaae i Parterret i Løverdags, og see Hamlet!" "Uforskammede! sagde Klingsberg: "Gaae hiem, og lad Jer give Jer Løn! I er ikke mere i min Tieneste!" lukte selv Vognen op, stødte Trinnet med Hæftighed ned, sprang ud, og op af Trapperne, mumlende mellem Tænderne: "om det saa er min Tiener, saa veed han .... det skal blive anderledes!"

Han kom ind i den yderste Stue, som var liden, men net; alt Boeskab var peent, men meget tar-

veligt, kun hængte der et overmaade stort og kostbart Speil, som stak særdeles af mod det øvrige. Neppe havde Klingsberg sat sin Fod ind i Værelset, førend det gik ham, som det gaaer en Elsker, der er gandske forbittret paa sin Donna over det, hun kanskee Dagen før kaldte en anden blot ved sit Navn, uden at sætte Hr. foran, og der nu kommer for at sige hende Bitterheder, men i det han betræder hendes Dørtærskel, føler, han er hendes underdanige Slave; eller kort sagt, som det i Almindelighed gaaer os, naar vi have foresat os at sige noget ubehageligt til een, vi ære, eller elske; han følte, det var ikke nær saa let, som han havde forestilt sig; og i Steden for, han havde troet sig i Stand til at sige sin Morbroder sine Tanker lige ud, begyndte han nu at tænke paa en Fortale, en Indledning, en Indklædning, der kunde gjøre det mindre anstødeligt.

Som han gik, og studeerte paa denne Indledning, kom Wahlheim, og fulgde Pateren ud. Da nu Klingsberg saae denne værdige Mand, hans afdøde fortreflige Moders Broder, maatte han ikke have været hendes Søn, om han ikke var gaaet reent fra Texten, og endnu mere, da Wahlheim kom til ham, trykte ham med den faderligste Varme til sit Bryst, og sagde: hvorfor seer jeg saa sielden min

Sophies Søn? du veed, hvor høit jeg elskede hende, og hvor kiærkommen du maae være mig! "Cher Oncle!" sagde Klingsberg . . . . "Min Ven" faldt Wahlheim ham i Ordet, "det er ingen Affectation, ingen naragtig utidig Tydskhed af mig; men jeg elsker ikke de fremmede Navne, som betyde intet, minde os om intet; kald mig din Morbroder, og lad mig kalde dig Søstersøn! hvad kiærere helligere Navn kan jeg give dig, end eet, som gienkalder os, at du er min Sophies Søn, og jeg hendes Broder! — dette Sprog er dig usædvanligt, men jeg seer, det er dig ikke ubehageligt! naar du engang imellem vil høre det — dog nei! det kan jeg ikke love dig! jeg er sielden i den Stemning, hvori den retskafne Mand, du saae, har bragt mig i Dag; men naar du imellemstunder vil glæde din Morbroder, saa und ham en Time, en halv Time, et Quarteer af dem, Verden ikke fordrer af dig!"

Nu var det Klingsberg ligesaa umueligt at følge sit Forsæt, som, for at beholde vort forrige Exempel, det er den fortørnede Elsker at udføre sit, naar hans Pige, det første hun seer ham, flyver ham om Halsen, og med fyrige Kys byder ham velkommen; Wahlheims Tone og Tale overraskede gandske den eiegode Yngling; færdig at synke for den ædle Mands Fødder, nærved at briste i

Taare om hans Hals, stod han, som man staaer, naar man hører de høieste Dyders sandeste varmeste Udbrud af den Retskafnes Mund, hvem skiændig Bagvaskelse, eller vort eget Hiertes Svaghed forførte os til at miskiænde.

De satte sig, og efter en liden Pause begyndte Wahlheim: "Hvad har jeg ellers at takke for dit Besøg i Dag?"

"Det var min Skyldighed! jeg havde ikke seet cher Oncle saa længe!"

"Jeg takker dig, min kiære Søstersøn! jeg tænkte, du vilde mig ellers noget, da jeg saa sielden seer dig." Herved blev Klingsberg igien bragt paa sin gamle Idee; man maae giøre Manden Uret, tænkte han; men jeg maae vide det, for at beskiæmme Bagvaskerne. "Rigtig nok," tog han derfor Ordet, "vilde jeg tillige spørge, om jeg turde regne paa Morbroders Selskab ved et Partie til min Lystgaard een af disse Dage; her er en overmaade fortreflig Kunstner, som jeg har lært at kiænde paa min Reise, og som viste mig mange Artigheder, da jeg var i Hamborg; jeg ønskede at giøre ham kiændt med Wiens beste Hoveder, og da Morbroder altid har elsket Kunstnere, troede jeg, det var Dem maaskee ikke ukiært, at kiænde een af de allerførste i sin Kunst!"

"Du mener formodentlig Schrøder, og du skal have Tak for dit Tilbud; jeg ønsker selv at kiende ham, og agter derfor ogsaa, at see ham med det første, enten hos ham selv, eller hos mig!" . . .

"Og hvorfor vil Mørbroder ikke unde mig den Ære at gisre dem kiendte?"

"Fordi jeg vilde gierne kiende ham; og den, man vil kiende, maae man ikke see i en stor Forsamling, især, hvis han paa nogen Maade er Kongen af Selskabet; enten falder denne Rolle ham keedsom, og han giver sig slet ikke ud, eller og han troer, han bør, som Franskmanden kalder det, betale med sin Person, og da behager han sielden, siden man for kiendelig sporer den Umage, han giør sig for det. Naar vi derimod ere ene, og Schrøder og jeg staae hinanden an, finde to ærlige Mænd i hinanden, er een Time nok til at knytte vort Venskab! Desuden vædder jeg med dig, tager jeg ikke meget Feil af Schrøder, kommer han heller til mig end til dig."

"Der troer jeg gierne! en Mand som Mørbroder!"

"Det var ikke min Mening at afnøde dig et Smiggrerie, heller ikke selv at sige mig en Compliment paa din Bekostning! Men jeg beder ham ene, altsaa for min egen Skyld; jeg søger hans

Kiændskab; du beder derimod et stort Selskab med ham, det giør du ikke saa lidet for din Skyld! og Kunstneren elsker Venner, men ikke Mæcenater!"

"Men tør jeg spørge, om Morbroder kiender noget til Schrøder, som Kunstner?"

"Jo! jeg saae hans Hamlet forleden!"

"Da saae jeg dog cher Oncle hverken i Parqvet eller Loge."

"Det troer jeg gierne, siden jeg var i Parterret!"

"Morbroder behager at spøge! hvor skulde det falde Dem ind at gaae i Parterre?"

"Meget naturligt; for det første vilde jeg see Stykket, og hvo der vil see, gaaer i Parterret, hvo derimod vil sees, gaaer i Parqvet og Loge; og om ogsaa Deres Høivelbaarenheder i Parqvettet ellers vare ligesaa stille, som de ere uroelige, kunde jeg dog have været vis paa, jeg ikke fik Lov, at see i Roe. Min anden Grund er endnu simplere; jeg seer ikke, hvorfor jeg skulde give dobbelt, for at have en Ting slet, naar jeg kan have den god for det halve; du vil maaskee indvende, at jeg altsaa burde have valgt Galleriet, siden det endnu koster allermindst; men du veed ogsaa, det næst Parqvettet er det uroeligste Sted i Huset, og at de Folks

Grovhed er næsten ligesaa stødende, som de andres Høflighed og Levemaade."

"Morbroder er overmaade oprømt i Dag! Den anden Grund kan aldrig være Deres Alvor!"

"Mit ramme Alvor, min Ven! naar man engang har revet sig løs fra en Fordom, maa man vogte sig, den ikke faaer nogensteds fat igien, ellers hænger man fast paa ny, inden man veed eet Ord deraf. Havde jeg først undseet mig ved at gaae i Parterret, vilde jeg snart have skammet mig ved min gamle simple Kiole, og den ene falske Undseelse vilde have fød saa mange andre af sig, at jeg enten var bleven draget ud af min valgte Levemaade, eller og havde som en vankelmodig Taabe svævet bestandig mellem stridige Grundsætninger, uden at kunde holde mig til nogen! og jeg befinder mig saa vel ved dem, jeg har valgt. Hvad gjorde du, da du havde seet Hamlet?"

"Jeg tog midt under Stykket hen til Grevinde Goldheims, hvor der var Assemblee, og spillede L'hombre med hende, og Fyrstinden af Westberg!"

"Og tabte . . . . for jeg veed, man vinder ikke, naar man spiller med Damer."

Sex Souverains!" *)

*) En Souverain er omtrent tolv Daler i vor Mynt.

"Det var ikke forlidt! og da du nu kom hiem, var du da glad ved dig selv? følte du, du havde nydt, eller anvendt din Dag?"

"Nei langt fra! jeg var halv død af Kedsommelighed!"

"Seer du, min Ven! hvorfor skulde jeg kiøbe den saa dyrt? jeg saae Hamlet til Ende, gik derpaa hiem, læste den engang igiennem ved min Aftensmad, drog Følelsen af Shakspeers og Schrøders Fortreflighed tilbage i min Siæl, og lagde mig saa glad, som jeg altid gaaer til Hvile, naar jeg har nydt eet af Menneskelighedens Æreminder. Jeg er vis paa, du havde heller giort, som jeg! Men jeg veed det, en Mand, der vil frem i Verden, der ikke vil leve for sig selv ene, kan ikke andet, end gaae den Vei, du gaaer; jeg veed saa naragtigt det end klinger, er dog de stores L'hombrebord eet Skridt nærmere til Thronen; og at, skiøndt de Tider lykkeligviis ere forbi, da denne Egenskab giældte mere end alt, og da den var en overmaade brugelig Mand, og kunde blive, hvad han vilde, der havde det Skudsmaal af Damerne, at han spilte L'hombre med Forstand; vil dog vore fleste Store kiænde den Mand personlig, see ham i deres Samqvem, som de skal drage frem; men glem ikke, at det er Daarskaber, man skal giøre,

fordi man er i den store Verden, og at man ikke er i den store Verden, fordi man skal gjøre dem."

"Det er saa, cher Oncle! men man maae dog leve efter sin Stand; enhver Stand medfører egne Nødvendigheder. . . ."

"Siig heller, at vi tage Anledning af Standen, til at skabe os dem! tag den ringeste Mand af den gemeneste Kippe, og lad ham blive riig i en Hast, det være ved Hændelse, eller ved andres Ulykke, eller ved Bedragerie, du skal snart see, han troer, de vundne Penge forbinde ham til at kiøre med sex, fraadse paa Sølv, og boe i Pallads; kan vel være, han kiøber sig ogsaa Grevetitel, men det er dog kun for at blive berettiget til denne Levemaade; og en Tvang, man selv søger, kan dog vel ikke kaldes Tvang?"

"Vist nok kan man gaae forvidt paa denne Side, men . . . ."

"Jeg mærker nok, du overilede dig med det men; og det, at du ikke siger mere, lærer mig, Fortsættelsen var: men kan man ikke gjøre ligesaa paa den anden? ustridig! den, som frivillig nægter sig Livets sande Bequemmeligheder, er enten en Gnier, hvis han gjør det for at spare Pengene, eller en Sværmer, hvis han gjør det for at spæge sit Legeme; eller en stolt Nar, hvis han gjør det

for at vise, hvor faa de menneskelige egentlige Nødvendigheder ere; hiin saa kaldte Philosoph, der af denne sidste Aarsag gik med en sønderreven Kappe, fortiente den Snibbe, han fik da en anden bad ham hænge en heel Kappe over den, siden hans Forfængelighed stak frem igiennem Hullerne. — Ærlig! gode Klingsberg! jeg har fra det første Øieblik af mærket, du var kommen hid i et Anliggende, som du ikke vel kunde komme ud med; det ermig ikke ubekiændt, at der sladdres adskilligt over min Levemaade, og jeg tvivler ikke paa, at det er især det, jeg var paa Parterret, der har bragt dig hid!"

"Ja! kiære Morbroder! for at bede Dem, dersom der er nogen Uorden i Deres Omstændigheder, at De vilde sige mig eet Ord! tillad Deres Sophies Søn, at ende det, give Verden Dem igien!"

"Jeg kiænder din Moders Hierte i dette Forslag; men hvorfor vil du endelig, jeg skal have antaget denne Levemaade af Tvang? kan jeg ikke have valgt den af Tilbøielighed?"

"Men tør jeg da ikke vide Morbroders Grunde; De sagde det selv, Verden radotterer derover, og maae det dog ikke være mig tungt..."

"Saa du dog troer, jeg har Grunde, gyldige Grunde?"

"Kiære Morbroder! jeg bebreider mig det nok, at jeg nogentid har kundet tvivle derpaa."

"Nu da, min Ven! saa lad det blive ved det! Du frikiender mig, og de faa Mennesker, der kiende mig saa nøie, at de have Ret til at dømme mig, gisre det sikkert ogsaa! for hvem skulde jeg da retfærdiggisre mig? de, som have dømt mig uhørt, fortiene det ikke, og de, hvis Dom jeg foragter, som dem selv, sikkert endnu mindre! — desuden min Ven! der er visse Ting, som man gierne selv ønskede, man ikke vidste!"

"Altsaa tør jeg ikke haabe. . . . ."

Wahlheim tog Nathan den vise, og slog følgende Sted op:

"En Grandskers Øie
Fandt ofte mere, end han vilde finde!"

viste Klingsberg det, og Klingsberg taug!

I det, de vilde begynde en anden Samtale, kom en Tiener, og meldte Marchese de Casteldoro. "De Casteldoro! sagde Wahlheim halv ved sig selv, det er virkelig Løier; han er Patron!" *) saalidt, blev han smilende ved, da Tieneren var gaaet,

*) En vienst Talemaade, der betyder det samme, som: han er velkommen!

"jeg ellers lider denne vienske Italienskhed, finder jeg den dog meget bequem, naar man saaledes maae tage mod een, som, man ikke med Sandhed kan sige, er velkommen!"

"Men hvad vil den Nar giøre hos Dem?" faldt Klingsberg ind.

"Narrestræger, formoder jeg!" svarte Wahlheim; "det bliver uden Tvivl en særdeles Scene!"

I det samme kom Casteldoro op med et stort Bulder, og raabte paa Trappen: mais cela ne se peut pas! Diantre! vous me faites monter aux cieux, comme Elie! est ce, que cela ne finira pas! ah enfin!" og kom ind.

Denne Scene er for at spare alle de trættende, sagde han, indrettet gandske dramatisk.

Casteldoro. Ah te voila, cher Comte! — Monsieur le Baron! De kan omtrent forestille Dem, hvad der nøder mig til at giøre Dem Uleilighed!

Wahlheim. Jeg beder om Forladelse, Herr Marchese! jeg er gandske uvidende om, hvad jeg skylder den Ære!

Casteldoro. Hortense Buchau! (bøiende sig hen mod Wahlheim, som for, at Klingsberg ikke skulde høre det.) Nu formoder jeg, De for Deres egen Æres Skyld ikke vil, jeg skal sige mere, førend vi ere ene. (Klingsberg lavede sig til at gaae.)

Wahlheim. Min kiære Søsterſøn! efter det, Herr Marcheſen behagede, at lægge til, kræver min Ære, jeg beder dig bie, ifald han ellers intet har derimod. Herr Marcheſe! hverken De eller nogen kan have noget at ſige mig, ſom ikke hele Verden gierne maae høre paa!

Caſteldoro. De tager det i en meget høi Tone, Herr Baron! De betænker ikke, at alt det, der har den Ære at tilhøre ſaa mærkværdig en Mand, tildrager ſig hele Verdens Opmærkſomhed; og at Deres gamle — hvad ſkal jeg kalde ham — Deres Mercurius er næſten ligeſaa kiændt, ſom De ſelv!

Wahlheim. Herr Marcheſe, jeg maae frabede mig alle forblommede Uartigheder; de kunde let ſætte mig i den Nødvendighed at ende vor Samtale paa en ubehagelig Maade.

Caſteldoro. Siden De da endelig vil, jeg ſkal tale reent ud, ſaa maae jeg ſige Dem, jeg veed, det er Dem, der har ſendt Maler Buchaus Datter de 25 Ducater!

Wahlhiem. Det er mig ukiært; jeg giorde det ikke i den Tanke, enten De eller nogen ſkulde faae det at vide; men tør jeg ſpørge, hvad Ret De har til at tage det ilde op?

Casteldoro. Er det ikke et aabenbart Freds-brud, at kaste Undsætning ind i en Fæstning, som allerede staaer i Tractater, for at overgive sig til mig!

Wahlheim. Herr Marchese! jeg er ingen stor Ven af figurlige Udtryk ved visse Leiligheder! en Nedrighed kan saa let faae et uskyldigt Udseende ved dem. Altsaa lige ud — De troer, den smukke Hortense havde kastet sig i Deres Arme....

Casteldoro (faldende ham i Ordet.) Dersom De ikke var kommen mig i Forkiøbet, havde budt mig over, og taget hende i Deres. De er demaskert, Herr Baron! De har den Gang ikke været saa snedig, eller saa lykkelig, som De pleier. De skulde ikke have sendt Deres egen Tiener med Pengene; mine Forposter kiændte ham! men De har med en Mand af Ære at giøre, Herr Baron! afstaae mig Hortense, og alting bliver mellem os!

Wahlheim. De troer da uden Tvivl, der ligger mig megen Magt paa, den Sag ikke kommer ud!

Casteldoro. Sans doute! ellers var jo Deres hele Plan fordærvet! — Det var ellers et Coup de maitre af Dem, Herr Baron! at lade, som De sagde Verden Farvel, da De just begyndte at nyde den for Alvor. Her fra Deres grenier

kan De meget bedre overſee Wiens fattige og kiønne Piger, og inden vi engang kan faae at vide, de ere til, kan De alt have dem! Hvo veed, cher Comte, hvor mangen god Priſe han har snappet baade fra dig og mig?

Klingsberg. Herr Marcheſe! jeg vidſte ikke, jeg havde den Ære, vi var ſaa bekiændt!

Caſteldoro. Ah mille pardons, mon cher! jeg huſkede ikke paa, du ſkulde arve den Gamle. Altſaa til Sagen, Herr Baron! enten afſtaaer De mig Hortenſe, eller jeg giør Deres Opførſel bekiændt inden 24 Timer. Men dertil lader De det ikke komme; Ikke ſandt? De tabte alt for meget ved det; De har det ogſaa paa en gandſke fortreffelig Fod; den anden Haandtering, De driver, ſætter Dem i Stand til, at have den fuldſtændigſte Fortegnelſe paa alle Wiens fattige Skiønne, og De kan altid ſee af de Pandter, Moderen laaner paa hos Dem, hvor mange Dage det kan vare, inden Datteren maae overgive ſig paa Naade og Unaade! Altſaa! tranchons le mot! Hortenſe inden Aften, eller jeg bekiændtgiør det, jeg her har ſagt. . . .

Klingsberg (ſpringer op, og falder ham i Ordet.) Der var vel Middel, at faae Herr Marcheſen til at tie!

Wahlheim. Roelig, kiære Søsterſøn! — Herr Marcheſe! De har ſagt mig ſaa mange Grovheder, at det nu nok falder Dem til at høre nogle Sandheder af mig! De faaer ikke Hortenſe; hun fortiener at blive en retſkaffen Mands Kone og Lykke, og ikke en Vellyſtlings Tidsfordriv og Skiøge!

Caſteldoro. Ah fi donc, Herr Baron! c'est aussi trop allemand!

Walhheim. Jeg er ogſaa tydſk, Herr Marcheſe! og ſtolt af at være det! — jeg kalder enhver Maitreſſe Skiøge, om det ſaa var Keiſerens, og hun er næſten altid foragteligere i mine Øine, end de Ulykſalige, hun ikke vil ſættes i Klaſſe med. Saadan een ſkal Hortenſe ikke blive; hun er ikke tilfals; det var kun den yderſte Elendighed, det, at hendes gamle ſyge Fader leed Mangel i ſit ſidſte Aandedrag, der hindrede hende fra at forkaſte Deres Tilbud med al den Afſkye, De fortiente. O Gud! hvor er det mueligt, Mennesker kunne være ſaa nedrige at kiøbe af Elendigheden en Løn, ſom Hiertet ene bør yde, og modtage af en udhungret Mund Kiærligheds ømme Kys!

Caſteldoro. Ah! c'est de la morale!

Wahlheim. Og den var ſpildt paa Herr Marcheſen! og nu kort og godt! ſkulde Hortenſe endog oftere komme i Nød; ſkulde — gyſer De ikke ved,

at høre en Umenneskelighed, som De har været i Stand til at begaae? — skulde De imidlertid kisbe flere af Buchaus Creditorer til at ængste hende med Fordringer, saa kan De være sikker paa, de skulle alle blive betalte; De skal ikke holde det ud med mig, Herr Marchese! jeg kan anvende meere paa at redde en elskværdig Pige, end De, paa at gisre hende ulykkelig!

Casteldoro. Det troer jeg gierne! hvis Kilde er heller saa uudtømmelig som Deres? alle Byens fattige Arbeideres Sveed falder jo i den!

Wahlheim. Herr Marchese! saadant eet Ord endnu, og vor Forklaring skal tage en Ende, som De mindst formoder! kan De bevise mig nogen ringeste Nedrighed over? og hvad berettiger Dem ellers til at beskylde mig for den forteste blandt alle, for at være den fattige Arbeiders Blodsuer? Den Aagerkarl, som ødelægger Dem og Deres Liige, Herr Marchese! han gisr Staten i sig selv snarere Tieneste end Fortræd, da han betager Dem Midlerne at gisre ondt med; men den, der udsuer den strøbsomme Arbeider, der gisr en ærlig Mand til en Staadder, og ofte til en Skiælm, han er næst Uskyldighedens vellystige Forforer den afskyeligste Misdæder mod Staten, og for disse to veed jeg ikke haard Straf nok. — Men til Sagen! Mi-

ne Herrer! jeg giver Dem mit Ord, som Mand af Ære, at min eneste Hensigt med alt, hvad jeg har giort for Hortense, har været, at redde hende af Herr Marcheses Hænder! De veed, det er en Cavaliers Skyldighed at troe den anden paa denne Forsikkring; og nu er Krigen engang erklæret mellem os, Herr Marchese! enhver Pige, De giør Jagt paa, staaer fra nu af under min Beskyttelse; mine Speidere ere ligesaa aarvaagne, som Deres!

Castelldoro. Mais dans ce cas, il faut, que vous ayés bien perdu votre monde dans votre caverne!

Wahlheim. Pas tant, que vous croyez! De hører i det mindste, jeg er endnu i Stand til at svare Dem paa Fransk! og for ydermeere at viise Dem, jeg ikke har glemt, hvordan det gaaer til i Verden, vil jeg sige Dem, hvad Hortenses Skiæbne var bleven! — Om nogen Tiid var hun bleven keed af Dem, eller De af hende; saa var hun falden i andres Hænder, der ikke havde den Formue, eller den Leilighed til at giøre Giæld, som De; havde ødelagt en fem sex saadanne, uden selv at blive riigere, da de evige Adspredelser, hun for at neddysse sig maatte leve i, kostede hende, hvad hun tog fra Dem; hun havde sat Spliid i en halvsnees Familier, skaffet et Par retskafne Fa-

dre den Hierteſorg, at være nødſagede til at forſkyde før haabefulde Sønner, røvet en tre fire værdige Koner ikke alleene deres Mænds Omgang og Hierte, men endog maaſkee Livets knappeſte Fornødenheder; diſſe havde uagtet al deres Fromhed ikke kundet holde ſig fra at bande den, med hvem deres Mænd bortſværmede heele Haandfulde Souverains, medens de og deres Børn med bittre Taare vædede det ſidſte Stykke tørre Brød, de vidſte at faae paa Borg; ſlige Forbandelſer falde ikke til Jorden; de vilde kommet over hende engang, og maaſkee det endnu ſkrækkeligere, en Sværmers eller Daares Blod, der faldt ſom et Offer for ſin Kiærlighed til hende. Aarene og den ødelagte Helbred komme, og hvor ſætte vi da den ſidſte Akt? — ſøge vi hende, ſom Rufferſke i et berygtet Huus, eller ved Kagen, eller paa Retterſtædet, eller kanſkee — i Lazarethet?

Marcheſen (reiſer ſig op i Stolen, og gnider ſine Øine, ſom om han havde ſovet.) Ah pardonnez, Monsieur! je croiois être a l'egliſe!

Wahlheim. Hr. Marcheſe! De ſiger mig intet Nyt, ved at lade mig viide, De ingen Religion har; De har hverken Hoved eller Hierte til, De kunde have nogen!

Casteldoro. Hr. Baron! vil De ikke giemme Resten, til De er ene med Hr. Greven! at De giør ham Tiden lang, det er naturligt; men jeg har ikke den Lykke at være Deres Arving.

Wahlheim. Hr. Marchese! De kan være vis paa, det er ikke mig, der vil forlænge Samtalen, ligesaa lidt, som det var mig, der søgte den! Kun to Ord endnu, og saa er jeg Deres Tiener; Saa megen Fornuft, og saa megen Omsorg for Deres Ære tiltroer jeg Dem endnu, at De ikke bekiændtgiør denne Tildragelses sande Sammenhæng! men det kunde kanskee falde Dem ind, at udblæse det Eventyr, som de før lod et Par Ord falde om; i saa Fald overdrager jeg min Søstersøn her i Deres Nærværelse, at erklære Dem i mit Navn offentlig for en Løgner; og det skal jeg vedstaae, naar og hvor De vil, offentlig, og under fire Øine, mundlig og skriftlig, under Haand, Segl, og Eed.....

Marchesen. Det skulde Hr. Baronen dog betænke sig paa at giøre; men kunde ellers.....

Wahlheim. Hvad kunde man? — troe ikke De kyser mig. Hr. Marchese! En Mand paa min Alder gaaer ikke ud for Haanden over Smaating, men giver hans Ære ham Vaabnene i Hænde, lægger han dem ikke, før den er tilfredsstillet. Og —

nu vil jeg ikke opholde Dem længere, Hr. Marcheſe! Jeg veed ikke, vi kan have mere at ſige hinanden.

Marcheſen gik; jeg andres, ſagde Klingsberg, han lod ſig ſige ſaa haarde Ting! "Min Ven! ſvarte Wahlheim: jeg har endnu aldrig kiendt nogen nedrig, ſom ikke tillige var feig; det er kun den retſkafne, der kan have Mod!" "Og det kan De! kiæreſte Morbroder, denne Samtale bliver mig vigtig for mit hele Liv; jeg har aldrig bedre følt, hvor uſle Laſterne ere; hvor ſorte, hvor afſkyelige Forbrydelſer det er, den gode Levemaade bærer med Navn af Galanterier! denne Caſteldoro er velkommen, yndet overalt, og ti tuſende, der vare Engle mod ham, leve brændemærkede i Slaveriet, eller døe paa Skaffottet! jeg takker Dem, at De har aabnet mine Øine; jeg er ſtolt af, at De er min Morbroder, og at De kalder mig Deres Ven! hvor meget Godt maae De ikke have giort i Verden?" "Kun lidet mod det Onde, jeg har voldt; jeg ſiger, ſom Hamlet, jeg er ikke af de værſte, men jeg kunde ſige Ting om mig ſelv, ſaa det var bedre, min Moder aldrig havde fød mig!" "De! naar De ikke...." "Min Ven! det gaaer med Menneſkenes Dyder, ſom med deres Lykke; tit er den med Grund misfornøiet med ſig

selv, som, man troer, burde være gladest! For bad du mig forgiæves, at jeg vilde sige dig, hvorfor jeg levede paa denne Fod; nu maae jeg bede dig, at jeg maae udgyde min Kummer i din Barm; Samtalen med Casteldoro har oprevet Erindringer.... Klingsberg! siden jeg mistede din Moder, har jeg ingen Fortroelig havt, jeg har aldrig havt nogen, som hende! Hvo har kiændt, hvo har forstaaet mig, uden Sophie? du er hendes Søn! kan du, vil du være mig det, hun var?" Klingsberg saae sin Morbroders Øie i Taare, trykte stiltiende hans Haand, og de satte sig!

Kiænder du, udbrød Wahlheim efter nogen Taushed, Josepha Parini?" Hvo kiænder ikke vor Lais, den farligste og smukkeste Kone i Wien?" "O Klingsberg! naar hun er det i sit 38te Aar, kan du tænke dig, hvad hun var i sit sextende; da den meest indtagende Uskyldighed fremstraalede i hver Mine, det ædelste frommeste Hierte fremlyste i hendes Smiil, da Dyden farvede de Kinder, som ingen Sminke havde vanhelliget, da hendes Øie talte den reeneste Kiærlighed, Kiærlighed til mig! o Magellano! hverken du, eller nogen af de andre Vellystlinge, der have kiøbt hende saa dyrt, har for alle eders ødslede Summer, faaet eet Blik af hende, der var Tusindedeelen mod dem, hun skiæn-

kede mig! det var en Engel! og hvad er hun nu? — Gud være lovet, at kun min Ulykke og Svaghed, og ikke forsætlig Nedrighed var Skyld deri; ellers maatte jeg fortvivle!

Du veed, vi ere nær besvogrede med Huset Hohenlinden; Josephe Brennheim — thi saa hedde hun — var et fattigt Barn, Comtesse Hohenlindens Patteføster, og opdroges med hende; Grev Ampfing og jeg, som næsten vare paa een Alder, vare fra vore spædeste Aar af komne der meget, og altid havde Josephe, som var kun tre Aar yngre, end jeg, været mit Ønskers Donna! Blandt vore barnlige Leege vare ofte Ridderspil, og da var det altid Josephe, af hvis Haand jeg vilde have Seierens Belønning; det var hendes Farver, jeg bar; og naar vi løb om Kaps op ad den høie Terrasse i Hohenlindens Hauge — ingen Ridder har i hiine herlige Dage ivrigere kunde stræbt at blive den første, der paa Volden af en fiendtlig Fæstning til Seierskriig raabte sin Donnas Navn, end jeg higede efter at være den første oppe paa Terrassen, for at kunde raabe: Josephe! Vore Frænder, langt fra at fra at frygte noget af denne min Lidenskab, havde deres Spøg af den; vor Adel tænkte den Tid meget høiadeligt; man ansaae de borgerlige for en ringere Classe Skabninger, og holdt det for

en reen Umueligheed, at det kunde falde en høibaaren Junker ind, for Alvor at elske en borgerlig Pige, saasnart han var kommen til Skiels Aar og Alder; min Fader var desuden, som du veed, ganske opoffret til sine Forretninger og Udsigter om Høihed; min Moder var død; Grevinde Hohenlinden havde for meget at tænke paa Assemblеer, og Lystpartier, til at bekymre sig synderlig om saadanne Smaating, som hendes Børn, og deres Selskab; hendes Gemal var en Mand, der havde den ubeskriveligste Attraae til at være Reformator, men aldrig mindste Begreb; Opdragelses Væsnet var især bleven hans Kiæphest; Barndommens gyldne Alder, den eeneste Tid, da Menneskет levede i Naturens Stand, Friehed, og Ligelighed, vare Ord, han idelig slog om sig med; hans Yndlings Sætning var, at Børn ikke maatte tvinges; en saare gylden Sandhed, uden Tvivl, men kun i deres Mund, der forstaae at styre Børn uden Tvang. Imidlertid vare Josephe og jeg ikke Børn længere, skiøndt jeg var kun sexten, og hun i fiortende Aar; Lidenskab er som Orm, der giver Frugten utidig Modenhed; allerede læste vi hellere Racine sammen, end vi leegede; og leegede vi, vogtede vi os f. Ex. vel for at komme til at kysse hinanden, naar der løstes Pant;

vare vi endog eene, kyssede jeg hende ikke uden Omstændighed, som før; men jeg bad om Kys. Ampfing, som vel kun var lidet ældre end jeg, men som fra adskillige Kanter havde lært at kiende mere til Verden, og som hans Moders Kammerpige havde temmelig dannet, giorde mig opmærksom paa mig selv, lærte mig at forstaae mine Følelser; og neppe vidste jeg, hvad der foregik i mit Hierte, førend jeg sagde Josephe det, og — begriber vel en Pige paa fiorten Aar, at Fordomme kunne være hellige, at Stand og Rang er et svælgende Dyb, der er befæstet for at skille Mennesker fra Mennesker? hun elskede mig igien! o! det er tungt, i sit syttende Aar, at have kiændt Livets høieste Lyksalighed, og at maatte see hen ad Livets lange Bane til Graven, uden at skimte Haab til at øine eet Glimt deraf igien! — Nu faldt det Grevinden ind, hendes Datter var paa de Aar, hun maatte føres ind i den store Verden; og vore gyldne Dage ophørte.

Vi havde ikke mere Leilighed at see hinanden saa ofte; naturligviis skaffede vi os Leilighed til hemmelig at see hinanden hver Dag; ogsaa denne Løndom havde sin Sødhed; de gladeste Udsigter fyldte min Siæl; det, jeg havde arvet efter min Moder, var mere, end jeg ønskede mig at leve af;

alle Hindringer, som min Slægt kunde lægge mig i Veien, haabede jeg ved Standhaftighed at overvinde; jeg havde foresat mig, ikke at vige, og jeg troede mig stærk nok til at holde Stand mod alle Angreb; der var kun eet, jeg ikke kunde forudsee! det afskyelige Middel, man brugte.

Blandt andre Ting, som Comtesse Hohenlindens Indtrædelse i den store Verden medførte, var og, at Josephe fra Selskabssøster sank ned til en Art Kammerpige; hendes høie Hierte leed, og om det end ikke havde krænket min Stolthed, at min Elskede skulde opvarte een, der i Værd var saa langt under hende, kunde jeg da have udholdt at see hende grædes? jeg besluttede at giøre Ende derpaa, og for at modsætte mine Frænders Indvendinger en i mine Tanker uimodsigelig Grund, overtalte, bestormede jeg Josephe saa længe til — o Gud! o Gud! lad mig ikke tænke paa hendes Forestillinger, hendes Modstand, hendes Taare!

Fra dette Øieblik af giorde jeg ikke mere nogen Hemmelighed af min Lidenskab; den længe ønskede Time kom; min Fader kaldte mig, i mine nærmeste Frænders Nærværelse, til Regnskab derfor! jeg nægtede intet, jeg beraabte mig paa Guds og Menneskenes Love, foreholdt dem den uundgaaelige Jammer og Skiændsel, der vilde blive

Josephes Lod, dersom jeg forlod hende; men forgiæves! min ubøielige Fader kaldte Josephe en Forførerske; man viiste mig en Befaling, der indspærrede hende i et skiændigt Fængsel, og sagde mig: det eneste Middel til at afvende det, var at underkaste mig godvillig min Faders Villie.

Min Søster, din ædle Moder, som nyelig var taget af det Kloster, hvor hun var bleven opdragen siden vor Moders Død, var eene paa min Side; hun omfavnede grædende min Faders Fødder, og bad for mig og Josephe! han spurgde hende, om hun troede, hendes Klingsberg — thi hun var alt bestemt for din Fader — skiøttede om at have den halve Byes Tiggere i sit Svogerskab? han blev ubevægelig, og jeg maatte opoffre mig, i det Haab, at frelse Josephe!

Jeg maatte strax gaae paa Reiser med en Hovmester, der var underrettet om alle Ting, og havde de strængeste Befalinger at holde vaaget Øie med, jeg ingen Brevveerling holdt med Josephe! man vilde have tvunget mig, at tilskrive hende et Brev, hvori jeg ophævede vor Forbindelse; men dertil var jeg ikke at true. Mere end eengang var jeg paa Veie at undløbe min Argus; men den Vished, at ved den første Tidende, min Fader fik herom, vilde Arrestbefalingen blive brugt mod Jo-

sephe, giorde mig frygtsom; jeg havde trodset alt, hvad der kunde ramme mig, men jeg kunde ikke udsætte hende for det mindste; kun en eneste Gang hørte jeg fra hende; jeg vovede i et Brev til din Moder, at sætte Prikker inden i nogle Bogstaver, som sammenlagte udgiorde de Ord "hvor gaaer det hende?" Hun forstod mig, og svarede paa samme Maade: "Forskudt og fattig!" Den Virkning, denne Tidende giorde paa mig, var saa stor, at min Hovmester blev den vaer, og spurgde mig, hvad det Brev indeholdt; i min Fortvivlelse sagde jeg ham alting reent ud, og svoer ham til, at der skulde komme en Regnskabs Dag for alt det, de giorde giorde nu mod Josephe; men uden at komme ud af sin Forfatning, tilsvoer han mig med den største Sindsroe igien, at der behøvedes kun saadan een Tildragelse endnu, saa skulde Josephe blive hensat et Sted, hvor hun ikke skulde slippe fra i sine Dage. Skrækket af denne Trudsel besluttede jeg at tage Tingene paa en anden Fod; jeg stillede mig an, som om Josephes Minde efterhaanden uddøde hos mig; jeg giorde mig al muelig Umage, saa vel ved min Flid, som ved min Opførsel at vinde min Hovmester; men blandt alle de Ting, jeg lagde mig efter, var Tegning det, jeg drev med meest utrættet Iver; hvert Øieblik, jeg var ube-

vogtet, var helliget til at male det Billede, som fyldte min Siæl; og blot for at vinde flere slige Øieblikke, giorde jeg mig Flid for, at giøre min Hovmester sikker, og faae ham til at troe, at alting var forbi. Tre Aar lod jeg mig slæbe omkring, og Haabet lærte mig Taalmodighed; lad dem have deres Tid, tænkte jeg, min kommer ogsaa; naar jeg kommer hiem, er jeg myndig, og kan trods al mine Paarørendes Modstand blive lykkelig! uden dette Haab havde jeg ikke udholdt det. Imidlertid hørte jeg intet fra Josephe; din Moder skrev mig intet om hende; jeg vovede heller ikke at spørge; og Ampfing, der ellers havde været min Fortroelige, havde, som jeg af din Moders Breve kunde slutte, giort saa stor Fremgang i den store Verdens Skole, at han i en sværmende Elskers Øine maatte være fuldkommen foragtelig.

De tre Aar fik omsider Ende, og jeg saae min Fødrenestad igien. "Her er Josephe!" var den Tanke, der faldt mig saa varmt paa Hiertet, i det jeg kiørte ind af Wiens Port, at jeg nær var udbrudt i et høit Raab; tusende glade Drømme sysselsatte mig hele Hiemreisen igiennem; jeg troede mig min Lykke nær og vis; Gud! aldrig var jeg længere fra den.

Din Moder var imidlertid bleven gift, og du fød; ved Velkomsten lod hun dig bringe ind; min Glædesruus fordobbledes; jeg vædede dig med de sødeste Taare, jeg har fældet i mit Liv, og Følelsen af en Mages og Faders Salighed henrev mig saa gandske, at jeg i det. jeg gav dig tilbage, maatte hviske til din Moder: "Hvordan lever Josephe?" "Jeg haabede, du havde glemt hende!" svarte Sophie, og en Taare kom i hendes Øie; "Er hun død?" spurgde jeg bange? "Gid hun var!" svarte hun; "jeg takker Frue Grevinden," sagde jeg, og gik forbittret fra fra hende. Jeg miskiændte i det Øieblik din Moder, troede, hun ved at blive Grevinde, var bleven høigrevelig sindet; hvor hun har siden lært mig at kiende sig bedre!

For bequemt at faae en Deel af mine Venner paa engang at see, besluttede jeg at tage samme Aften paa Comedie med din Moder, som jeg staaer i Logen bag ved hende, seer jeg et riigklædt og deiligt Fruentimmer komme ind, og sætte sig paa en abonneret Stoel i Parquettet. Efter Ansigt og Skabning var det Josephe; men hun i den Pragt? det var mig ubegribeligt. I det, jeg staaer, og seer, og forundres alt meere og meere, faaer en af mine gamle Bekiændte, som staaer tæt ved hende,

Øie paa mig; "er det ikke Wahlheim, der staaer i Klingsbergs Loge?" siger han til en, der staaer ved hans Side. Hun hørte det, saae op, blev mig vaer, skiftede kiændelig Farve, og befandt sig saa ilde, at hun, endnu inden Stykket begyndte, forlod Skuespilhuset. Nu var der ingen Tvivl meere, det var Josephe! men hendes Pragt! en lykkeligere maatte være bleven Eier af hende, have skiønnet paa hendes Ynde og Dyder, og giort det, jeg vilde giøre! det var den eneste Tanke, der kunde falde mig ind; og Glæden over at see hende lykkelig, havde næsten Overhaand i min Siæl, da den, der havde staaet hos hende, kom op til os i Logen; efter de første Hilsener trak han mig hen i en Krog: "See! see! Skiælmsmester! saa har der dog nok været noget om!" "hvilket," "at du og Josephe Brennheim have været lidt nøiere kiændte! men vogt dig, du ikke kommer i Band!" "Jeg forstaaer dig tilforladelig ikke, men jeg undres over at see hende saa prægtig; hvem har hun da faaet?" "Ja! man kan ikke saa egentlig sige, hun har faaet nogen; Cardinal Magellano har kun faaet hende." "Saa!" sagde jeg med Fortvivlelsens Ligegyldighed, vendte mig fra ham, kyste din Moders Haand, og hviskede til hende:" "Om Forladelse, Sophie! Jeg giorde dig Uret!" "Hvorledes?" "Jeg hørte

nu et Ord om Cardinal Magellono, som lærer mig at forstaae et Ønske, du giorde forhen." Hun blev rød, trykkede min Haand, og taug.

Da jeg nu den Aften ingen Udsigt saae til, at faae nærmere Oplysning af din Moder, skyndte jeg mig hiem, og gik til Sengs under det Paaskud, jeg var træt af Reisen. Du kan forestille dig, med hvad Utaalmodighed jeg ventede paa Morgenen, for at kunde under fire Øine tale med Sophie; hun sagde mig, Josephe var bleven jaget fra Hohenlindens paa samme Tid, jeg maatte paa Reiser; Sophie, der stedse ansaae Josephe, som min Elskede, havde derpaa vendt sig til Ampfing, som hun vel aldrig havde kundet lide, men som hun holdt for min Ven, for at kunde ved ham sende Josephe nogen Understøttelse; og — skulde du troe det — efter som jeg siden har faaet at vide, har den Elendige først sværtet mig hos Josephe, og derpaa benyttet sig af det Øieblik, da Fortvivlelse, Mismod, Selvforagt og Mangel overvældede den Ulykkelige, og solgt hende den Understøttelse, Sophie havde givet ham til hende. — Ampfing havde hende kun en kort Tid, saa vendte han tilbage til en italiensk Sangerinde, som var hans gamle Helene; nu var Josephe, som Medea, ene i Skabningen, forladt af heele Verden, forbittret

paa mig, foragtet af sig selv, og udsat for den yderste Mangel. Cardinal Magellano, som lod holde Øie med alle de nogenlunde kiønne Piger, der, fra høie Naader af, og indtil Blomsterpiger, Wien kom til Syne, fik Nys om Josephe og hendes Forfatning, og lod hende giøre de meest glimrende Tilbud. — Josepha, som Kiærlighed neppe kunde bringe til at overgive sig til mig, solgte sig uden Betænkning til en gammel Vellystling! Vee den, der er saa ulykkelig at foragte sig selv; denne Selvforagt drager Siælen umodstaaelig ned i Lasternes Afgrund. Ampfing var til hans Lykke fraværende, da jeg kom hiem; han undgik altsaa min Hævn; men Josepha blev ikke uhævnet; kort derpaa døde han i Venedig en skiændig og pinefuld Død, som var Følgen af hans Udsvævelser. Der var intet uden Kappen og Hatten, der friede hans Eminence Cardinalen fra en Udfordring, og jeg kunde vise dig mangfoldige Udkast til Tordenbreve, som vare den Guds Mand bestemte. Jeg afskyede mig selv; jeg hadede Josepha; Sophie, hendes ædle store Hierte, som jeg daglig lærte nøiere at kiende, og høiere at ære, var det eneste Værn, der hindrede Menneskehadet gandske at bemestre sig min Siæl. Tit raste dets vildeste Storme deri, jeg hadede alt, hvad der havde Aande; en

liden Anecdot maae jeg endnu fortælle dig fra de Dage; jeg erindrer den aldrig, uden med den ærbødigste Andagt.

Under det Paaskud, at Landluften var god mod den Hypochondrie, jeg plagedes af, tog jeg ud paa Landet; men min sande Aarsag var, at jeg der mindre behøvede at see Mennesker; en Morgen, da martrende Drømme heele Natten igiennem havde viist mig Josepha i Cardinalens Arme, sprang jeg op af min Seng, tørstende efter Blod; jeg erindrede mig, jeg havde seet en Svalereede over mit Vindue; den skulde nu undgiælde; jeg tog min Stok, og stødte den haarde Bund ned, men det øvrige blev endnu siddende; Naturen vendte tilbage i mit Hierte; "der kan være Unger i: og det er Svaler, og ikke Mennesker! sagde jeg ved mig selv, og satte Stokken bort; men et Par Dage derpaa vendte den samme Aand tilbage i min Barm, jeg besluttede at fuldbringe den begyndte Ødeleggelse; efter nogle gientagne forgiæves Forsøg, da jeg ikke kunde faae Kurven, som var inden i Reeden, til at falde, søgte jeg et andet bequemmere Redskab, og Reeden maatte ned. I det samme flyver en Fugl ud derfra; i det jeg studser over, den var bleven der trods mine gientagne Stød, hvoraf adskillige maae have truffet den, seer

jeg mellem Reedens faldende Ruiner noget, der ogsaa saae ud, som en Fugl; jeg gaaer ned i Haugen for at see, hvad det var, og finder, det var en død Fugl, som allerede var kold, og som altsaa efter al Rimelighed var bleven stødt ihiel den første Dag; og derfor vilde dens Mage ikke forlade Reeden! o min Ven! her var det sandt efter Bogstaven: ikke den mindste Fugl falder til Jorden uden eders himmelske Fader; dennes Død, og den andens Troeskab aabnede mine Øine, Menneskehaddets fæle Taage adspreddes; jeg følte, Mennesket kunde ikke være den eneste Skabning, der var ond; jeg ynkede Menneskene, og vendte tilbage til Sophie, som snart lærte mig at elske dem.

Men neppe formildedes min Siæl, neppe begyndte den at kunde elske, før jeg igien elskede Josepha, elskede hende inderligere end nogentiid; der kom Øieblikke, da jeg troede hende fuldkommen uskyldig; og tilforladelig, havde Cardinalens Forærinser været lidet mindre glimrende, jeg havde været i Stand, trods heele Wiens Dom, trods den Gamles bekiændte afskyelige Vellyst, at holde dem for Virkninger af øm faderlig Godhed, eller i det mindste for spildte Forberedelser, hvis Hensigt Josepha ikke fattede; men endog i de Øieblikke, da jeg troede det værste om hende, fandt jeg

hendes Forhold saa naturligt, saa undskyldeligt, at det snart blev min faste alvorlige Beslutning, at gjøre Ende paa alt, give Josepha tilbage til Dyden og sig selv, drage med hende i fremmede Lande, hvor ingen kiændte os, og der leve lykkelig.

Du studser; jeg maae sige dig meere: min fortreflige Sophie vidste dette mit Forsæt, og giorde ingen Indvendinger derimod; og endnu i denne Time angrer jeg, at jeg ikke udførte det. Hvad havde vel jeg at forekaste Josepha? om hun end var noget, hun ikke burde være, hvis var da Skylden? kunde jeg lade hende det høre? og hvo kunde ellers i et fremmed Land, hvor ingen kiændte os? Kiærlighed og uskyldige Glæder vilde have helbredet hendes syge Hierte, hun vilde have lært at ære sig selv, og hvad behøvede Josepha meere til at være den ædelste Mands Lykke? Frygt for at bedrøve min Fader, som jeg nu først havde lært at kiænde og elske, da jeg indsaae, han efter sine Begreb om Lykkalighed maatte modsætte sig en Forbindelse, som min med Josepha, da den i hans Øine maatte for evig røve mig alle Udsigter til Lykke, holdt mig tilbage, og dernæst den ubegribelige Uvirksomhed, som altiid ledsager Kummer, og som volder, at de fasteste Beslutninger ofte aldrig udføres, naar de ei iværksættes i det Øieblik,

Siælen fatter dem; ak! og snart kom til Straf for min Nølen en anden uovervindindeling Hindring.

Da Josepha havde seet mig i Skuespillet, var Erindringen af forgangne Dage med al sin Styrke vaagnet i hendes Siæl, ledsaget af en Selvfølelse. som sagde hende, hun fortiente at være noget bedre, end det hun var; hun besluttede ikke at være dette længere, og at søge sin Tilflugt i et Kloster; Cardinalen fik Nys derom, og da han ikke vilde miste hende, lod han hende underhaanden advare, at dette ikke vilde være Maaden til at undgaae hans Forfølgelser; han fik paa samme Tiid Signore Parini, hans Kammertiener, til at giøre hende Ægteskabs Forslag; hun modtog dem, da hun haabede paa denne Maade at befries; men snart saae hun, denne Foragtelige var kun Cardinalens Kobbler under et helligt Navn; hun hørte ham befale hende det, hun havde haabet, han skulde forbudet; er det da Under, hun fattede Fiendskab mod det heele Menneskekiøn, og blev, hvad hun er nu?

Kort derpaa døde Cardinalen, og nu faldt hun i Hænderne paa den ene Skiørlevner efter den anden; idelig var der en eller anden Anecdote med hende; nu var en af hendes Tilbedere gaaet fallit; nu havde Konen forladt en anden; nu havde der

et Par for hendes Skyld været ude for Haanden; kort sagt, mine Spaadomme, hvad der vilde være bleven Hortenses Lod, vare kun Udtog af Josephas Historie; og af det Indtryk, denne Erindring gjorde paa mig, kan du slutte dig til, hvad jeg maae have lidt ved at være Vidne til alle disse Tildragelser, hvis første Aarsag jeg unægtelig var; især da den unge Meklenborger, som gav sig ud for en Saxisk Greve, og satte de mange Penge paa hende, skiød sig ihiel for Gield! o Klingsberg! havde jeg i de Øieblikke ikke havt Sophie!.... skulde du nogentiid faae Kummer, da vil ieg ønske dig en Veninde; vi Mænd ere ikke skabte til deeltagende Venskab; vi kunne hverken hielpe, eller trøste; som ubehændige Vundlæger oprive vi de Saar, vi ville forbinde; men en Venindes medynksomme Taare falde, som velgiørende Lægedom, paa det saarede Hierte, og det føler Lindring.

Een eneste Gang har jeg kun talt med Josephe, og den Samtale kom forsilde; saa den kun har tient til at forøge min Anger. Du veed, at jeg adskillige Aar søgte alle offentlige Forlystelser, og tog al muelig Deel i dem, for at adsprede mig; paa en Maskerade, der blev givet i Anledning af en fremmed Fyrstes Giennemreise, kom jeg i en Cotillon til at staae ved Siden af en Maske, som fore-

kom mig at være Josepha; jeg vovede ikke at spørge, men da man prøvede Touren, og jeg hændelsevis hørte, det var en gammel Musik, hvortil var sat en ny Tour, sagde jeg: "Det kommer mig for, som Touren var anderledes i forrige Tider!" "Ja!" fik jeg til Svar: "den Gang var Meget anderledes!" "Men jeg synes ikke, den har vunden ved Forandringen!" "Og vi nok ikke heller!" svarte hun, vendte sig til hendes Dandser, og sagde: "Her er saa lidt Plads, at jeg troer, vi gjøre best i, ikke at staae nogen i Veien!" gik ud af Dandsen, og var et Øieblik derpaa forsvunden af Salen; havde hun ikke den Gang alt været Madam Parini, hun skulde have havt det sikkerste Beviis paa, hun giorde mig Uret.

Sophie bestemte mig efter min Faders Død, til at blive i den store Verden, siden hun for din Faders Skyld maatte leve der; og da jeg ingen Regning meere giorde paa nogentiid at finde Lykke, besluttede jeg, at nyde alle de Forlystelse, en retskaffen Mand kan nyde; vel gik hun nogle Aar derefter med din Fader til Neapel, hvor han var bleven Gesandt, og du kan tænke dig, hvor ugierne jeg saae min eeneste Veninde fordømt til at leve blandt et Folk, Josephas Boler og hendes Mand havde giort mig saa forhadt; imidlertid vedblev jeg i

Følge den Uvirksomhed, jeg talte om før, at leve som tilforn; glemte mig i Sværmen, og fandt al min Kummer igien, saasnart jeg kom hiem. Embede havde jeg foresat mig aldrig at søge; thi sandt at sige, er det i vor nærværende Statsforfatning saa langt fra, at Staten fordrer Tieneste af hver enkelt af dens Sønnre, at den tvertimod er enhver taksknldig, der ikke river det Brød, han kan undvære, sine sultne Brødre af Munden.

Da jeg imidlertiid følte, det var min Pligt at giøre noget godt i Verden, bestemte jeg 800 Daler aarlig, som var tiende Deelen af min Indkomme, til mine trængende Brødres Understøttelse, og troede dermed ganske at have affundet mig med disse. En Dag, just paa en Tiid, min Kasse var paa Hældingen, kom en fattig Haandværksmand ind til mig, han havde en høi-frugtsommelig Kone, og to syge Børn; han bad mig om et halvhundrede Daler, "fik han ikke dem," sagde han: "saa blev han og hans kastede ud paa Gaden, og den Smule Fattigdom, de havde tilbage, taget fra dem af deres Vært; kom han nogentiid i den Stand, at han kunde give mig dem igien, skulde han som en ærlig Mand betale mig hver en Skilling." Der var ikke meere end to Ducater tilbage i min Fattigcasse, jeg forestilte ham derfor, hans Fordring

var vel stor. "Herre Gud!" sagde han, "mindre kan ikke hielpe mig, og Gud veed, jeg behøvede hverken at bede Dem eller Nogen om noget, naar jeg fik det, jeg skulde have; men der skulde jeg have 60 Daler hos den unge Kiøbmand, som har sat de mange Penge til paa Italienerens Kone, og der er han nu gaaet Fanden i Vold — Gud forlade min slemme Synd — og mine Penge med." Jeg havde taget i Lommen, og havde tyve Dukater i Haanden, som jeg vilde give ham, da i det samme min Tiener kom ind, og spurgde, om han da skulde gaae hen, og hente det prægtige Speil, jeg havde seet paa i Gaar! Rigdoms Diævelen foer i mig, jeg gav Tieneren Pengene til Speilet, og siden vi næsten altid ere grove, naar vi føle, vi have Uret, sagde jeg med nogen Haardhed til Manden: der var to Dukater; naar han lod enhver, han kiændte, og der havde meer, end jeg, give sig saa meget, saa var han hiulpen." "Herre min Gud!" sagde han, "de andre Rige ere saa slemme, de har ikke forsøgt, hvad det er at see Sine lide Nød! de bide ad en stakkels Mand, saa der er en Gru, og hvad de ikke giør, det giør deres Folk; og det kan De troe, Herr Baron, det giør en ærlig Mand ondt; og jeg var heller ikke kom-

men til Herr Baronen, havde ikke alle Folk sagt, han var saadan en god Herre!" "Jo vist, derfor kan jeg dog vel ikke hielpe alle dem, der falde paa at forlange det! saa kom jeg nok snart selv til at tigge! kort og godt! vil I have de to Ducater, saa er de der, hvis ikke, bliver der nok andre Lysthavende til dem" "Nu saa være Gud min Kone og mine Børn naadig!" sagde Manden, og gik fra mig; to Timer efter fandtes han i Donau; Dagen derpaa flyttede jeg herind, og der hænger det Speil, som blev kiøbt for Blodpengene!

Wahlheims Kummer lettedes ved at udgyde sig i Taare; efter et Ophold, hvori han og Klingsberg græd tause, begyndte Wahlheim igien med en blidere Tone: Jeg har lært af hiin Tildragelse, at jeg skyldte mine Brødre mere; jeg har nu bestemt dem det, jeg før bortkastede til mine indbildte Fornødenheder, og beholder til mit Brug, hvad jeg før havde henlagt til hine; jeg savner ingen af Livets Bequemmeligheder, jeg har endog funden her den største blandt dets Lyksaligheder, Sindsroe. Det er ikke den Døvelse, hvori den store Verden nedsænker; det er Følelsen af en nydt og anvendt Dag; o min Ven, den Glæde bør du ogsaa lære at kiende; du bør ikke vælge min Leve-

maade; du har Haab om at blive Mand og Fader, du skylder dig selv at blive det, og leve paa det Sted, som Skiæbnen anviiste dig; du veed, med mig var det en anden Sag. Men — der kommer en Tiid, da jeg ikke er meere, og da min Formue tilfalder dig; lov mig, saa længe du ikke har den nødig for dig eller Dine, at vedligeholde det Brug deraf, jeg har begyndt! see, jeg var saa lidt for at tale med dig derom, og nu da jeg saa gandske fandt dig min Sophies Søn, nu er jeg glad ved denne Samtale; nu er den mig ubetalelig! Jeg har deelt mine Indkomster i tre Deele; een Deel er bestemt til faste aarlige Understøttelser for trængende; og du kan let tænke, at den fattige Haandværksmands Enke og Børn staae øverst paa denne Liste; den anden Deel er for slige, som behøve Hielp eengang for alle; den tredie og største Deel er bestemt til Laan; du hørte, Italieneren beskyldte mig for at være de fattiges Blodsuer; saaledes dømmer Verden; og just ved at laane, troer jeg at udrette meere Godt, end ved det, jeg bortgiver; Laan redder ofte en Mand fra Armod, da derimod Gaver sielden gisre andet, end lindre hans Trang; og den kan laane uden Skam, som ikke kan være bekiændt at modtage en Gave. Nogle

ærværdige Geistlige ere mine Medhielpere og Fortroelige; de kiende den Fattiges Nød, og hans Værd; af deres Hænder modtager han Hielpen uden Undseelse, og jeg bliver skiult. Den, du saae hos mig i Dag, var den, der havde givet mig Efterretning om Hortenses Forfatning og Casteldoros skiændige Hensigter, og nu kom han for at sige mig, Hortense havde en Kiæreste, som hun i nogle Dage intet havde seet til; og tildeels af Fortvivlelse derover havde hun været nærved at indlade sig med Casteldoro; nu var han pludselig kommen tilbage; han havde i de Dage anvendt alle Midler til at skaffe Penge til Veie, havde tilsidst givet sig til Husar, og bragde hende Haand-Pengene til hendes Faders Understøttelse; Pater Joseph havde derpaa uden hans og hendes Vidende været hos hans Capitaine, og faaet afgiort med ham, at det unge Menneske skulde være fri mod en Sum Penge, og denne hentede han nu hos mig; jeg var glad, maaskee stolt af, at have giort et Par Mennesker lykkelige, og derfor valgte han, der i det Høie vaager over vor Dyd, som over vort Liv, ved Casteldoro at lade mig erindre om, at alt det Gode, jeg kan giøre, dog kun er svag Erstatning for det Onde, jeg har voldt. Min Ven!

man taler saa meget om de menneskelige Nødvendigheder, den sandeste Fornødenhed er at have noget, der kan beroelige vort Sind i Nagenes og Kummerens Time, noget, der kan lægges i den anden Vægtskaal, og veie op mod det Onde, vi gjøre, og volde; og min Klingsberg! der kommer endnu en større, rædsommere Time, da vi med Marter mindes de Tusende, vi have bortkastet til Daarskab, og da Erindringen af at have qvæget en Broder med et Glas Vand, vil være himmelsk velgjørende Lindring." Wahlheim fandt fra denne Dag af alt meer og meer sin Sophies Søn i sin Klingsberg.

Hvor overspændt, hvor unaturligt? hører jeg raabes af en Classe Skabninger, for hvis snævre Siæl enhver ædel Dyd er for stor! — Du vil ikke finde det overdrevet, retskafne dyrebare Ven! som i de sidste Ord, jeg lagde Wahlheim i Munden, maae gienkiænde adskilligt, du selv engang har sagt; tilgiv mig dette Plagiat, min Ven! hvorledes træffer man bedre Retskaffenheds Sprog, end ved at bruge den retskafnes Ord? og overalt, tilhører ikke alt det, hvorfor I ynde mig, selv denne Var-

me, I troe at finde hos mig, naar jeg taler Dydens Sag, Eder selv, mine Venner? den herligste Fordeel, man har af de Ædles Venskab, næst den, at man faaer Venskab og Agtelse for sig selv, er den, at man bliver dem stedse ligere, deres Venskab værdigere! thi skulde Dyder ikke ligesaavel meddele sig, som Lasterne smitte? og De min ældste, ædleste Veninde, De vil heller ikke finde Wahlheims Velgiørenhed overdreven; De har jo selv lært mig at kiende, at elske den sande, den store Velgiørenhed, som udspringer af et ømt og varmt Hierte, og ikke af Forfængelighed eller Bihensigter! Har jeg været heldig i at lade mine Læsere føle, hvor stor og hellig en Pligt det er, at giøre vel, og hvor lidet den maae paastaae Velgiørerens store Navn, der nu og da henkaster en med Møie blandt Guldmynter opledet Skiærv til den Fattige, og det ikke for at hielpe, men for at slippe ham; da tør jeg love mig Deres Bifald! "Hun giver gierne til de Fattige, og det er ikke Skillinger, hun giver Dem!" sagde De mig engang, da De vilde formilde min Dom om een, De fandt, jeg bedømte for haardt! og over disse Ord skulde en Deel af denne Fortælling være en Commentair, om den kunde; men hvor

meget gladere vilde jeg være, kunde jeg skildre for Verden Deres Maade at gjøre Vel, denne himmelske Mildhed, der er tusende Gange mere velgjørende, end Velgjerningen selv! O kunde jeg skildre Dem, Veninde, som da jeg i hiin lave Hytte saae Dem opsøge det fattige Barn, der havde udmærket sig ved en ædel og modig Handling! kunde jeg udtrykke, betegne den glade, ømme, næsten moderlige Tone, hvori De talte med det! saaledes — saaledes skulde man øve Velgjerninger; men kun den, der gjør vel med Deres Hjertelag, kan føle Velgjørerens Glæde; og dette gjør saa faa, deraf kommer dette vrantne trevne, som saa ofte ledsager slige Handlinger. "Jeg vilde" sagde een, der engang stod ved Siden af mig, og saae Kiøbmanden af Smyrna, i det Øieblik, Dorval kiøbes fri: "heller blive Slave, end lade mig kiøbe fri af den, der i den Tone nævnte min Løskiøbnings Priis." Og saaledes saare vi idelig dem, vi gjøre vel imod; saaledes overgyder mangen med Malurt hvert Bid Naadsensbrød, der puttes i Munden af den, hvis Velgjører Naturen selv indsatte ham at være! hvad er sælsomt, som Mennesket? næsten altid undskyldelige naar vi gjøre noget, der synes Ondt; og saa ofte endog

ſtrafværdige, naar vi ſynes, naar vi troe, ret at giøre noget Godt!

Dog, hvad jeg har ſagt herom, kunde endda blive mig tilgivet; men jeg har vovet at angribe en Gedehamſereede, ſom viſt ikke vil taale det roelig! Skiørlevnerne nemlig; først og fremmerſt Uſkyldighedens Forførere, og dernæſt den mildere Claſſe, ſom gemeenlig kun af Magelighed eller Dumhed giøre mindre Ondt, end de andre; og paa det, de ikke ſkal troe, det var blot Wahlheims Mening, maae jeg her erklære dem, at det gandſke er min; jeg veed, der gives ulykkelige, ſom tvivle paa, der er Qvindedyd til, dem beklager jeg, om dem vil jeg gientage, hvad jeg har andenſteds ſagt: den, ſom mellem ſlette Qvinder har lært at foragte Kiønnet, bliver neppe nogentiid en lykkelig — og jeg vil lægge til — neppe en god Mand; men hiine, ſom anvende al Fliid paa, der ingen ſkal være til, dem afſkyer jeg; Stratenrsveren er i mine Tanker bedre Menneſke, og bedre Borger, end de; ſaafremt det nemlig er mindre gruſomt, at dræbe et Menneſke, end at overgive det til Laſter, Skiændſel, Ulykke og Fortvivlelſe, og lade det ſelv ſørge for, at blive — det være nu ved egen eller Bøddelens Haand —

det Liv qvit, der maae blive Byrde. Ja saa haardt det end klinger; jeg vilde heller være Cartouche end . . . . . Pennen undløb mig, og skrev her et Navn, jeg maatte udslette. Hvor man har Møie med at holde sig fra offentlig at brænde-mærke den Afskyelige, som ikke allene er ustraffet af Lovene, men endog af den almindelige Stemme! en fortreffelig Mand, siger man smilende, kun holder han lidt for meget af Fruentimmer; i Stæden for at sige med Gysen, kun er han ethvert Fruentimmers Diævel, som har den Ulykke at staae ham an! gik hun end fra ham med ubesmittet Hierte, hun gaaer ikke med ubesmittet Navn. Og du, min Aristarch! naar du engang skriver om de ustraffede Misgiærninger, da glem ikke denne, den gaaer ogsaa i den fine Levemaades Følge; du har Ret: Menneskeligheden gyser ved, at en karsk Mand uhindret af Lovene kan ægte en usund, vanfør, men riig Pige; og endnu meer, at en rask Pige sælges til en sand Hospitals eller Kirkegaards Candidat, og Staten, Verden, paa denne Maade bebyrdes med ulykkelige Vantrivninger! men er den Tanke ikke endnu gyseligere, at saa mangen Pige, der kunde blive Moder til en talrig velsignet Slægt, bliver Vellystlingenes Skis-

ge? og at Staten selv maae ønske, hun ei bliver Moder? ogsaa disse ulykkelige Spæde, hvoraf saa stor en Deel dør for deres Mødres Haand, og en neppe mindre ved deres Pleiefædres usaderlige Omgang, ogsaa disse anraabe en Mand, der har Hierte til at føle deres Tilstand, og Aand til at tale for dem, som du! siig, at man forlanger Midler til at standse Barnemord, og befordre Folkemængden; eet af de nærmeste og sikkerste vilde — i det mindste i store Stæder — være, at lade hvert Aar et Par Skiørlevnere kagstryge, jo fornemmere, jo bedre.

Hanna von Ostheim

eller

den kierlige Kone.

Hanna von Ostheim

eller

den kierlige Kone.

Le plus charmant objet de la nature, de plus capable d'emouvoir un coeur sensible, & de le porter au bien, est, je l'avoue, une femme aimable & vertueuse.

J. J. Rousseau.

Hanna von Ostheim var sine Forældres eneste Barn. I sin spædeste Barndom mistede hun sin fortreffelige Moder, men hendes retskafne Fader, som hun nu blev alt, opoffrede sig gandske til at opdrage hende, og danne tidlig hendes Hoved og Hierte. Skulde der være nogen Undtagelse i den almindelige Regel, at Qvindedannelse lykkes kun Qvindehaand, da maatte det være for saadanne Mænd, som Gustav von Ostheim. I lang og fortroelig Omgang med den elskværdige, som omsider var bleven hans Kone, havde han havt Lei-

lighed til at studere det qvindelige Hierte i al dets indtagende Skiønhed, og at studere det con amore; naturligviis kiendte han tillige dets elskværdige men farlige Blødhed. Langt fra at overlade sin Hanna i Tyendes eller Leiesvendes Hænder, paatog han sig derfor selv at lære hende alt det, et Fruentimmer bør lære af Mandfolk; paa hans Værelse, og i hans Nærværelse fik hun Underviisning i de qvindelige Sysler, der vare passende for hendes Alder; hun var hans kiereste og eeneste Selskab, og var heller intet Sted saa gierne, og saa glad, som hos ham.

Hanna nærmede sig til sit tolvte Aar, og hendes Fader ansaae det nu for Tid at lade hende blive kiendt med den egentlige Husholdning. Vel var hun Arving til en halv Tønde Guld; men det var saa langt fra, at Østheim troede, dette kunde befrie hende fra slige Sysler, at han tvertimod ansaae Kiendskab med dem, og Kierlighed til dem, for den eneste Medgift, der i den store Verdens anstikkende Luft kunde bevare et ungt Fruentimmer mod Forfinelsens og Forførelsens Smitte. Hans eneste Omhu var derfor at finde en Person, som han sikkert kunde betroe sin Datter og af hvem hun i det mindste intet Ondt lærte i de Timer, da Husholdningssyslerne holdt hen-

de bort fra hans Opsyn, og han var saa lykkelig at finde een gandske efter Ønske.

En middaldrende ugift Cousine af Ostheim havde just paa samme Tid mistet sin Fader, hvis Huus hun adskillige Aar havde forestaaet; hans Død gjorde hendes Forfatning meget kummerlig, og da det saae meget langvarigt ud, inden hun kunde faae Plads i det Frøkenstift, som var hendes eeneste Udsigt, blev det en sand Velgierning for hende, da Ostheim tilbød hende at tage hen til ham, forestaae hans Huus, og give hans Datter Anviisning i Husholdningskonsten. I øvrigt var Dorothea von Ostheim — saa hedde denne Cousine — en god, jævn, gammeldags Pige; hendes Catechismus indeholdt kun fem Hoveddyder, Gudsfrygt, Ærbarhed, Huuslighed, Sparsomhed, og Reenfærdighed; men hun holdt saa meget desstrængere over enhver af disse; hele hendes Cultur bestod i en udstrakt Kaagekunst, og en fuldkommen Færdighed i al slags Fruentimmergierning.

Jeg har sagt, at Ostheim dyrkede tidlig sin Datters Hoved og Hierte, men han var for klog til at drive nogen af Delene. Den forstandige Gartner, der sætter større Ære i at fremelske ypperlige Frugter, end at bramme med utidige, ta-

ger ikke gierne sin Tilflugt til Mistbænk, og Drivehuusvarme. Ostheims fornemste Omhu var at udvikle Hannas egne Begreber og Følelser, og ikke at fuldproppe hende med andres; han huskede meget for vel, at hun var et Barn, og han et Menneske, til at han skulde danne sig nogen af disse systematiske Planer, der ere ligesaa theoretisk deilige, som de ere praktisk umuelige; men da han levede bestandig med og for hende, nyttede han hver forefalden Leilighed til at udvikle, og berigtige hendes Begreber, uden enten at fremskynde eller skabe dem. Imidlertid vogtede han sig omhyggelig for at lade Barnet mærke, at han levede eene for hende; den, der i sine spæde Aar vænnes til at være Middelpunkten for sine Forældres og Frænders Bestræbelser, vil i modnere Alder vente og fordre det samme af den øvrige Verden, finde det ikke, og blive ulykkelig. Ofte maatte derfor Hanna taale smaa Afslag endog i Ting, som han meget gierne havde kundet føie hende i; ofte skabte Ostheim sig ubetydelige Hindringer, for at nøde hende til at udsætte eller opgive sine Ønsker. Resignation er blandt alle menneskelige Dyder den, vi oftest have Leilighed, og mindst have Lyst, til at øve; til den, troede Ostheim derfor, man ei kunde vænnes for tidlig. Ostheim vilde fremme

sin Hannas Lykke og Værd, og ikke selv vinde Beundring; han var altsaa meget glad ved, at hun intet Vidunder blev, og at især utidig Smiger aldrig fristede hende til at ansee sig selv derfor. At hun imidlertid i sit tolvte Aar følte med en Fiinhed, og tænkte med en Rigtighed, som andre Piger ellers sielden naae før den store Epoke, da Kierlighed modner deres Forstand og Hierte, er meget begribeligt.

Sagtens streed denne Opdragelse ikke saa lidet mod Tante Dorotheas Begreber; ved alle givne Leiligheder uddeelte hun Roes og Daddel med rund Haand, endog hvor Ostheim ikke fandt mindste Anledning til nogen af Delene. Hendes Hovedgrundsætning var, man maatte give Barnet Ambition, og denne stræbte hun ogsaa aldeles at meddele hende paa den almindelige urimelige Maade. Hvis Hanna f. E. løb ned i Haugen i Middagssolen for at hente en Blomst til sin Fader, skiændte Tante Dorotha upaatvivlelig, af Frygt for, hun skulde blive brun eller fregnet; hvis Barnet glad over at have fundet en usædvanlig smuk Blomst, kom hoppende og springende med den, advarede Tante hende om at gaae anstændig og artig, og — hvad værre var — ikke at komme afsted, som en Bondetøs. Ved slige Leiligheder

var Østheim meget omhyggelig for, i største Hast at bemestre sig Samtalen, inden Hanna kunde mærke, hendes Tante havde Uret; han gjorde hende da f. Ex. opmærksom paa, hvor skadelig Middagssolen kunde være for Helbreden; eller erindrede hende om, hendes Tante havde tilforn forbudet hende at springe i Heeden; og dreiede nu Tingen saaledes, at Hanna selv fandt, hun i det mindste fra den Side havde Uret; han viiste hende da, at slige Ubesindigheder kun kunde tilgives et stakkels Bondebarn, som ikke var saa lykkeligt, at nogen brød sig om det, men ikke hende, der blev opdraget, og oppasset med saa megen Omhu. Ligeledes gik det ikke sielden med Dorotheas Berømmelser, der gemeenlig faldt gandske i Utide; een af disse Scener vil give langt tydeligere Begreb om Østheims Opdragelsesmaade, end nogen anden Slags Beskrivelse kunde.

En Dag, som denne liden Familie sad til Bords, spurgde Tante Dorothea Tieneren, som vartede op, om den gamle Kone, der pleiede at komme, var ude i Kiøkkenet; og da han bejaede det, gav hun dem Lov til at give hende det Vand, hvori en Skinke, han just kom ind med, var afkogt. "O Tante!" sagde Hanna med en hende usædvanlig Fyrighed, og en Taare trængde sig

frem i hendes lyseblaae Øie. Ostheim, som aldrig tabte sin Datter af Syne, spurgde da strax, hvad dette betydede. "Den er kogt af i Høe, min Fader!" sagde Hanna, og Taarene fik Løb, og faldt ned paa hendes Tallerken. "Hvad da? det er jo dog Synd at kaste Guds Gaver bort!" svarte Tante Dorothea. "Og hvad der er modbydeligt for os, der ere kræsnere vante, sagde Ostheim, det er sand Velgierning, er maaskee Herrekost for den arme Kone. Men veed du, hvad, min Pige! vi vil bede Tante, om hun ikke vil tillade, hun faaer et Stykke af Flesket til, saa bøder det eene paa det andet. "O ja! gode Tante! sagde Hanna, og kyste først hendes Haand, og siden sin Faders. Ostheim var paa Veie til at kysse hende, men betænkte sig; dog kunde han ikke bare sig for, lidet at trykke hendes Haand, og gav hende derpaa Flesket, som hun hierteglad sprang ud med til den fattige Kone. "Det er min Catty op ad Dage, sagde Ostheim, saasnart han og Tante var eene: hun har sin Moders hele Hierte. "Ja! sagde Dorothea, hun er gandske god, men hun slæber mig her saa mange Staaddere paa Dørrene." "Jh nu Cousine! svarede Ostheim, der er dog neppe endnu kommne saa mange, at vi jo har havt noget tilovers til hver; desuden veed De nok, at

der findes ikke synderlig egentlige Staaddere paa mit Gods *), og fremmede taales der ikke ret længe." I det samme kom Hanna ind, og var saa glad: o! min Fader! sagde hun: det var saadan en gammel, gammel Kone, og hun blev saa fornøiet, og vilde kysset min Haand, og sagde: jeg var saadan en rar lille Frøken. "Saa! sagde Østheim smilende, spiste hun da Fleesket?" "Nei, hun kom det i Krukken til Fleskevandet, fordi det skulde blive varmt, til hun kom hiem med det til hendes stakkels Mand, som skal være saa syg" "Gud bevare os, udbrød Tante Dorothea, at give den syge Mand Flesk!" "Nu ja Cousine! sagde Østheim, det er i alle Tilfælde meget bedre, end at lade ham sulte. Det, fattige Folk meest trænge til, naar de ere syge, er stærk nærsom Føde; hos dem hielper Naturen sig gierne selv, og vor Sygekost vilde være ligesaa utienlig for dem, som vore Medikamenter; begge Dele ere efter vor forvante, forkiælede Natur. Men hvo er da hendes Mand?" "Det er den ny Hyre oppe ved Leddet, svarede Hanna." Jeg skal see ind til ham, naar vi har spiist; sagde Østheim. "O min Fader, maa jeg ikke gaae med?" "Du

*) Forf. har glemt at sige, at Østheim levede paa sin Gaard.

vilde da nok, Konen skulde kalde dig nok engang en var lille Frøken; andet, seer jeg ikke, dit Besøg kunde nytte til; men dersom du kunde faae Johan til at gaae op med det hver Middag, saa vilde vi bede Tante, om han ikke kunde faae lidt her af Kiskkenet, i det mindste saa længe, til han blev frisk." "O jo! sagde Tante Dorothea, der levnes dog altid noget, jeg skal sige det til Johan." "Nei Cousine! sagde Ostheim, det er en Ting, som vi ikke kan paalægge ham, det hører ikke til hans Tieneste; men Hanna maa selv see, hun kan faae ham til det." "Jeg vil love ham noget for det af min Sparebøsse, sagde Hanna. "Som du vil, min Pige! men du husker, du har samlet for at kunde kiøbe dig et lidet Etui til Markedet, og naar du nu giver dine Penge bort...." — "Saa giver Papa hende nok saa mange igien! sagde Tante Dorothea. "Nei saa tilforladelig giør jeg ikke, sagde Ostheim, i saa Fald var det jo ikke af sine, men af mine Penge, hun gav." Johan kom ind i det samme, og Hanna giorde strax Akkord med ham, om han vilde bære den Mad hver Dag til den gamle Mand, saa skulde han faae en lille Markedsgave af hende. Uagtet baade Johan og alle Folkene i Huset gierne var gaaet for Hanna, hvor det skulde være, saa meget holdt de af hende;

saa kiendte han dog Ostheims Handlemaade saa vel, at han vidste, han skulde tage mod det, Hanna bød ham; og til Marketsdagen fik han ogsaa en gandske anseendig liden Foræring. Tante Dorothea, som syntes, det var Synd, Barnet skulde miste for sit gode Hiertes Skyld, havde vel kiøbt et meget smukt Etui, som hun vilde forære Hanna, men Ostheim bad hende med saa megen Alvorlighed, at hun ikke maatte give Barnet det, at hun endelig saae sig nød til at føie ham. "Min Hanna maa vænnes til at elske det Gode for dets eget Skyld, sagde han, uden Egennytte, uden Frygt for nødvendige Opoffrelser. De siger, det var Synd, hun skulde miste for sit gode Hiertes Skyld! men var det da ikke endnu langt større Synd, hun skulde miste dette sit gode Hierte, og vænnes til Dientieneric? Børn, som komme i Vane med at faae Belønning for det Gode, de gisre, komme snart i Vane med at gisre det Gode for Belønningens Skyld; og det maa ikke være." Slige Raisonnements vare vel saare langt over Tante Dorotheas Horisont, men da hun ansaae Ostheim for en meget klog Mand, og han desuden paa en vis Maade var hendes Husbonde, tang hun stille, og lod ham have sin Villie.

Man vil maaskee finde, at vi have her opholdt os alt for længe ved en ubetydelig Barndoms Anekdote; men det synes nødvendigt, at give et Exempel paa den Maade, Ostheim brugte til at opdrage sin Datter, da just denne Opdragelse, og dens Følger vare Aarsagen til den sældne og mærkelige Karakter, som vi herefter ville finde hos Hanna. Hans Grundsætning var, at enhver god Opdragelse maatte være indrettet efter den opdragnes tilkommende Bestemmelse; og derfor var det hans Idræt saaledes at opdrage sin Hanna, at hun i sin tilkommende Bestemmelse, som Hustrue, og Moder, kunde blive saa fuldkommen, og saa lykkelig, som mueligt. Og hvorledes kunde han bedre giøre Hanna en ædel Husmoders, en kierlig Ægtefælles, og en øm Moders Pligter fattelige og elskelige, end ved at afbilde hende sin tabte Catty, hendes fortreffelige Moder, det skiønneste Mønster paa disse Pligters fuldkomneste Udøvelse? Det var naturligt, at Ostheims dybtsørgende Hierte villig greb enhver Leilighed til at udgyde sig i Berømmelser over denne uforglemmelige Ædle, at skildre hendes utrættelige Fromhed, hendes undtømmelige Godhed og Hielpsomhed mod Ulykkelige og Trængende, hendes blide, ædle Omgang mod hendes Underhavende, hendes

magelose Taalmodighed i Lidelser, hendes troefaste Kierlighed til hendes Mand, hendes moderlige Ømhed mod Hanna. Men saa villig han dvælede ved at gienkalde sig, og afbilde Hanna, alle deslige Scener, saa omhyggelig vogtede han sig for, at gisre hende bekiendt med deres hindrede og forfulgte Kierligheds lange Roman; han vilde danne hende til, engang at blive en kierlig og lykkelig Kone, og ingen sværmerisk Elskerinde; han vilde ikke, hun skulde anse slige Lidelser som ønskelige, fordi de vare rørende; han ønskede, engang at kunde ledsage hende til Hymens Paradis, uden at føre hende giennem sværmende og blinde Lidenskabers Tornevei. Heller ikke var det i deres lønnede Kierligheds rusende Øieblik, han skildrede hende sin Catty, og sin Lykke ved hende. Nei han malede hiin stillere, reenere Fryd, naar han saae denne ædle, blid som en Engel fra Himlen, aftørre, eller forekomme Taare, hufvale Smerter, og udbrede Liise og Trøst og Glæde omkring sig; det var i Udøvelsen af de ædleste Pligter, han malede hende skiøn.

Hvad Hanna under en saadan Veiledning kunde og maattet blever, behøver jeg ikke at sige. Men neppe havde hun fyldt sit tolvte Aar, førend hendes Fader faldt i en farlig og langvarig Syg-

dom. Hanna, som følte tilfulde Storheden af det foreſtaaende Tab, var næſten ikke at bringe fra hans Side. Hun overhængde idelig ſin Tante om Tilladelſe at vaage hos ham; og naar det ikke blev hende tilladt, blev hun dog hos ham ſaa langt ud paa Natten, og kom igien ſaa tidlig om Morgenen, at man tydelig ſaae, hvor lidet hendes Bekymring tillod hende at nyde den Hvile, man vilde paanøde hende mod hendes Villie. Tante Dorothea frygtede, at hendes Helbred ſkulde lide herunder. Det har ingen Fare, Couſine! ſagde Oſtheim, ſom hun meddeelte ſin Frygt; Kierlighed til hendes Fader vil give Hanna de Kræfter, hun ſynes at ſavne; atter her kiender jeg hendes ædle Moder igien. Huſker De, Couſine, hvor længe og farlig jeg var ſyg, Aaret efter, jeg var bleven gift med min Catty; o! da ſkulde De have ſeet hende; hun gik den Gang frugtſommelig med vor Hanna, hun havde ſkrantet før jeg; De veed, hun var desværre ingen Tid ſtærk af Helbred; men min Fare gav hende Sundhed, og Kræfter; hele Uger var hun ikke af ſine Klæder, fik næſten ingen Hvile, ingen Søvn, undtagen en mere udmattende end vederqvægende Slummer paa en Canapee ved Siden af min Seng, hvor hun vaagnede ved det mindſte, der rørte ſig; hun, ſom, De ſelv veed,

neppe siden kunde bære sin spæde Hanna, flyttede mig bestandig af og i Seng paa sine Arme, da jeg vranten og vanskelig ikke vilde lade mig passe af nogen anden. Jeg veed, hvad hun leed, hvor hun sørgede, hvor meget hun mistvivlede om mit Liv; men hun tvang sig til en Blidhed, som var mere velgisrende for mig, end de Lægedomme, hun gav, end den Pleie, hun beredde. I Feberheden tog mit sværmende Hoved hende hundrede Gange for en Engel, der var nedsendt fra Himlen at staae mig bi, og styrke mig i mine Lidelser; og det var hun; hun, hendes Omhu, hendes Kierlighed drog mig tilbage fra Dødens halvaabne Dør, som hun skulde ind ad selv, førend jeg. Og vil De nu see hendes Datter, hvor hun er baaren og født til de samme Pligter, og Dyder! vil De see, hvor hun tvinger sig til at være blid og munter, naar hun er om mig! hvor hun nøder sig til at hykle et Haab, som jeg veed, hun hverken har, eller har Grund til; hvorledes hun ofte maa gaae ud af Værelset for at give sine Taare Luft, og kommer saa, naar hun har afgrædt, tilbage med et paataget Smiil, og glemmer, hendes forgrædte Øine forraade hende. O Cousine! Cousine; sørg mig endelig vel for den Pige; hvis hun faaer en Mand, der erkiender,

og paaskisnner hendes Værd, vil de to faae Himlen paa Jorden." Tante Dorothea græd, og vilde overtale den gamle Østheim, at han var ikke i synderlig Fare, og at han endnu kunde leve længe med sin Datter; men forgiæves — han følte den kommende Død, og desværre bedrog han sig ikke.

Et Par Dage efter var hans Læge og Ven, Doctor Trosthold hos ham; Østheim saae, Manden var usædvanlig betænkelig og adspredt, og svarte idelig meget kort og ofte usammenhængende paa alt, hvad Østheim sagde til ham. Østheim begreb, hvad dette betydede. "Min Ven! sagde han til Trosthold: jeg seer, De har en Ting at sige mig, som De ikke kan komme ud med; men jeg veed den alt forud. Min sidste Time er ikke langt borte." Trosthold trak paa Skuldrene: "det var mueligt — en lykkelig Forandring! stammede han. "Vist, min Ven! sagde Østheim, der forestaaer mig en stor, og jeg haaber, en lykkelig Forandring." "Østheim! sagde Trosthold, det glæder mig at finde Dem saa fattet. Jeg vil tilstaae Dem det, min Konst er til Ende; stod det til mig at —" "Vil min Ungdoms Ven, min gamle Læge fornærme mig og sig selv med slige Forsikringer? fakdt Østheim ind: De har reist den hældende Væge, men Lampen er udbrændt, og

gyde ny Olie til, kan De ikke." I det samme saae han, Hanna vilde gaae ud af Værelset. "Bliv, min Datter! sagde Østheim: nu kan jeg gierne see de Taare, du græder ved vor Afskeed. Jeg havde rigtig nok ønsket at leve, for at see dig blive en lykkelig Kone; men jeg dør med det Haab, du sikkert vil fortiene engang at blive det. Er din Tante, elsk din Moders Erindring, og lad hendes Dyder bestandig være dit Mønster, saa vil du engang komme til at leve saa lykkelig, som jeg levede med hende, og dø saa roelig, som jeg dør." Hanna var ikke i Stand til at svare, hun bedækkede sin Faders Haand med de meest brændende Kys, og de hedeste Taare; man bragte hende bort fra Sengen, og Østheim laae nogle Øieblikke taus; hans Hænder vare foldede, hans Øine fulde af en usædvanlig Ild; man saae, hans hele Siel var opløftet til det uendelige Væsen, han snart skulde fremstilles for; han bad, og bad for sin Hanna. Da dette var forbi, lod han Folkene komme ind: "jeg vilde taget Afskeed med eder, Børn! sagde han, men jeg føler mig for svag; lev vel, og Tak." Man maatte ufortsvet faae dem ud af Værelset, da deres lydelige Graad og Jammer forurolige den Døende. Da han nu ingen saae om sig, uden Lægen, og sin Cousine,

spurgde han om sin Hanna; hun kom maalløs, og satte sig ved hans Seng; han holdt hendes Haand inden i sin, hans bristende Øie hang paa hende; med eet fik hans Haandtryk en krampagtig Styrke, og hans Aand foer ud i et sagte Pust, liig den milde Luftning, der en skiøn Sommeraften bortvifter den dalede Soels sidste Gienskin af den vestlige Himmel.

Nu havde Hanna da tabt sin Fader, sin Lærer, sit Selskab, sin Ven. Hendes Smerte over hans Død var ubeskrivelig; men selv da denne havde tabt sin Nyhed, da Saaret ikke længere blødte, selv da udbreedte hans Tab en Sørgmodighed over Hanna, som intet kunde fordrive. Hendes Foretagender, hendes Forlystelser, Alting havde tabt sin Behagelighed, sin Interesse hos hende. Hun følte sig eene. Hun elskede, og ærede Tante Dorothea, men de vare intet Selskab for hinanden; og det var naturligt, at en Omgang, som den, Hanna havde tabt, maatte giøre hende for kræsen paa Selskab, til at more sig blandt Tienestefolkene, saa meget disse endog til Østheims vare over det almindelige Slags. Anden Omgang var der ikke paa Gaarden, naar jeg undtager Præsten, en værdig, men sygelig Mand. Eenlighed blev altsaa Hannas Lod, og snart hen-

des Lyst. Qvindeligt Haandarbeid, og Huusholdningssysslerne, som Tante Dorotheas Sparsomhed efter Ostheims Død desuden meget indskrænkede, vare ikke tilstrækkelige til at optage Hannas hele Tid. Der blev stedse mangen kiedsom Søndageftermiddag, da Tante Dorothea holdt det for Helligdagsbrøde, at arbeide; mangen uendelig Vinteraften, da Hanna ikke maatte sye for sine Øines Skyld, og som hun altsaa var forlegen for at faae Ende paa. Ogsaa lokkede mangen skiøn Sommermorgen Hanna tidlig op af sin Seng, og naar hun nu havde passet sine Duer, og øvrige Smaakreaturer, og seet til sine Blomster, og vilde til at sværme om i Haven eller paa Marken, da savnede hun den, hvis Samtaler tilforn havde giort hende slige Morgener saa behagelige; at vanke om i Haven paa hans Yndlingssteder, at gienkalde sig, hvad han havde sagt hende paa dem, var da hendes hele Trøst; eller og at sætte sig hen med een af de Bøger, de havde læst med hinanden, og som var altid bleven hende nyttigere og behageligere ved det, han sagde om Bogen, end ved det, de læste deri. Paa denne Maade fik Hanna snart en meget stærk Smag for Læsning; hendes Fader havde lært hende Grunden af de vigtigste levende Sprog, da det efter hans Tanker

var næsten lige saa let, at lære flere paa engang, som at lære eet; hun læste alleraa temmelig færdig fransk og italiensk, men især engelsk, som havde været hans Yndlingssprog. Han havde efterladt hende et temmelig udsøgt Bibliothek; men det var udsøgt, som til en Mand. Der fandtes kun een eneste Roman — hvis Navn vi snart skal erfare — gandske faa Poeter, men des flere Historieskrivere, og Philosopher. Blandt disse udsøgte nu Hanna vel allerførst dem, hun havde læst, eller læst i med sin Fader; og hine udødelige Ugeskrivter fra den engelske Litteraturs gyldne Epoke, Spectator, Guardian, Tatler, og deres yngre værdige Brødre Johnsons Rambler, og Idler, vare da hendes kiereste Læsning; men snart havde hun læst disse saa ofte, at hun trængte til Nyt, og nu kom Raden efterhaanden til den største Deel af Bøgerne i denne Bogsamling. Paa denne Maade fik hun ikke blot Buffon, og Hume, og Robertson, og Raynal, men endog Montesquieu, og Gordons Oversættelse af Tacitus, og flere deslige Bøger igiennemlæst; og skiøndt dette Slags naturligviis ikke blev hendes kiereste Læsning, skiøndt hun hellere læste Popes Heloise til Abelard, end hans Forsøg om Mennesket, heller Hallers Elisa og Mariane, end hans philosophiske Oder, heller

den femte Bog i Emil, end den tredie, kunde dog hiin Læsning aldrig andet end have kiendelig Virkning paa hendes Forstand, og Dannelse. Hun følte med et Fruentimmers heele Fiinhed og Ømhed, men hun tænkte med en Mands Modenhed og Styrke; hvert Indtryk, hun fik, var dybt og uudsletteligt; men hendes Forstand havde i høi Grad Herredømmet over hendes Indbildningskraft. Vist nok var hiin ovenomtalte Roman i Stand til at have fortrængt den øvrige Læsning, og givet hendes Hierte en gandske anden Stemning; det var Rousseaus fortryllende Heloise; men hændelsevis traf Hanna paa, først at læse Fortalen, og da hun der saae, at Rousseau sagde: aldrig læste en ærbar Pige Romaner! lagde hun ikke allene Bogen bort for evig; men kunde ikke engang siden overtale sig at læse Gellerts svenske Grevinde, da det ogsaa var en Roman, uagtet den stod i et Bind af hans Verker, som Præsten havde laant hende; og uagtet hun forresten inderlig elskede denne Skribents reene Sædelære og usminkede Fromhed.

Denne synderlige Læsning bidrog naturligviis særdeles meget, ikke blot til den Energie af Caracter, som Hanna fik ved at uddanne sig i Eensomhed; men og tillige til at give hende Tænkerens

vaersomme Tilbageholdenhed, og at gjøre det umueligt for hende, at lade Munden løbe uden Ophør, uden at sige noget. Hertil kom endnu den særdeles Beskedenhed, som hun af Naturen rigelig var begavet med, men som Ostheim desuden omhyggelig havde fremelsket, dog med det faste Forsæt, at holde den inden sine visse Grændser, og give den sin fornødne Indskrænkning, saasnart Hannas Forstand og Hierte var kommen til den Modenhed, at hun kunde med Nytte føres ind i Verden, og skielne mellem Sandhed og Tant. Da hun var Barn, troede han, man maatte sørge for, hun ikke satte for høi Priis paa sig selv; i hendes ældre Dage vilde han have vogtet hende for at skatte sig for ringe. Men sligt kunde Tante Dorothea hverken falde paa, eller gjøre. Hun holdt Hanna for en meget god Pige, fordi hun var flittig og stille, men hendes øvrige fortreflige Egenskaber kunde hun hverken kiende, eller vurdere. Heller ikke havde hun mindste Drift til at føre hende ud mellem Mennesker. Tanten var opdragen paa en Tiid, da Uselskabelighed gik ligesaa vidt, som Selskabeligheden i seenere Dage. Paa samme Fod opdrog hun Hanna. Deres eneste Omgang bestod i nogle faa gammeldags stive Etiquette Besøg, der vexledes regelmæssigen med de omliggende Herska-

ber; og nogle end stivere Ceremonie Giæstebud, hvor den Indbydendes hele Idræt var, at lade sin Kaage- Bage- og Sylte-konst, sit Dække- og Sølv-Skab glimre; og hvor de Indbudne kom for at lade dem see i deres Stads. Disse Samqvem vare ikke synderlig skikkede til at gisre Hanna beqvem, og glad for Omgang, og Selskab. Vel skimtede hun paa samme Tid den høiere Levemaade, da en gammel Oncle, som Tante Dorothea ikke torde sige nei, tog dem med paa et Adelsbal, hvor nogle Frøkner fra Byen viiste sig i den fulde Glands af den coqvette Frækhed, der i Modesproget hedder Friehed, og Raskhed; men dette Forhold indskiød Hanna en grundet Vederstyggelighed, som Tante Dorothea med ufornoden Omhu søgte at nære. Ja det, som mere er, denne, som altid raabte paa, en Pige skulde være ærbar og stille, behsvede siden kun at huske Hanna paa disse, for reent at udslukke de sidste Glimt af Munterhed og Liveligbed, som hendes Faders Tab, og hendes eensomme Levemaade havde efterladt hende.

Saaledes henlevede Hanna fire Aar i sin Eensomhed, ubemærket, vant til at indslutte alle sine Tanker, og Følelser. Hvis hun ikke elskede Selskaber, da var hun til Giengield heller ikke yndet i dem. Man synes overalt ikke at gielde der uden

efter den Priis, man sætter paa sig selv; og Hanna var, som vi have seet, saa langt fra alle Prætensioner, saa blottet for det coquette Charlatanerie, der udfordres for at stille sine Fuldkommenheder til Skue, at hun maatte blive ubemærket, om hun endog havde havt alle de glimrende Conversations Fortrin, hun manglede. Hun havde vel lært at dandse, og dandsede gierne, men langt fra ikke med den Ynde, Lethed, og Liv, som man kun faaer ved at dandse meget, og vide, man dandser godt. Musik forstod hun intet af; hendes Fader havde netop begyndt at lære hende at spille liöt paa Claveer, da han døde, og Tante Dorothea regnede en Claveermester blandt de aldeles unødvendige Udgivter; men havde Hanna end spilt, som Hamborgs Bach, vilde det dog aldrig været at tænke paa at faae hende til at spille for nogen talriig eller fremmed Forsamling. Af samme Undseelse hørtes hun aldrig at synge, skiøndt en af hendes Venner, der adskillige Aar efter overraskede hende nynnende ved et af sine Børns Vugge, har forsikkret, hun havde en gandske nydelig Stemme. Hun talte intet fremmed Sprog, skiøndt hun læste deres vanskeligste Skribentere uden Møie; overalt var hun for frygtsom til at tale meget og forklare sig med Lethed. At hun

kiedede sig i hine Samqvem, har jeg alt sagt, og da hun var for beskeeden til at troe, det var Selskabets Skyld, og slige Samqvems Natur, søgte hun Skylden dertil hos sig selv; og skiøndt hun var for godmodig til paa nogen Maade at være mut, blev hun dog alt mere og mere frygtsom og næsten folkesky.

Selv hendes Udvordes syntes at stemme med det øvrige. Hun havde et af disse gode fromme Hverdagsansigter, som man saa gierne vil kalde intetsigende, fordi de fattes det Bizarrerie, der i vore Dage kaldes Caracter, og hvis væsenligste Fortrin synes at bestaae i deres sunde Ungdoms Farve. Hendes store lyseblaae Øine vare vel, som Ariost beskriver Alcines

pietosi a rigardar, a mover parchi,

men hun syntes saa lidt selv at vide, at hun havde smukke Øine, at alle Egnens Kammerjunkere svoer paa, de hverken sagde, eller nogen Tiid kom til at sige, det allermindste. Hendes Vext og Skabning var uden Lyde, men ikke udmærket skiøn, som ikke lettelig nogen bliver ved Stillesidden; heller ikke kunde det falde Gratierne ind at omsvæve det Natbord, hvorover Tante Dorothea havde øverste Opsigt; overalt udmærkede Hannas Paaklædning sig alle hendes Dage mere ved yder-

lig Peenhed end Smag. Var det da Under, at Hanna aldeles umærket opnaaede sit sextende Aar? Vist nok vilde en granskende Menneskekiender have kundet forudsige, at den, der engang erfoer hendes Værd, vilde blive hendes for evig; men vist nok kunde man ogsaa være hundrede Gange i Selskab med hende, uden engang at opdage Skimt deraf, saa lidet var hun omhyggelig for at stille det frem. Det var en Diamant henkastet i Urken, hvor ingen Skiønnende kom, og som haanlig blev forbigaaet af Daarer, der agte Glimret af det slebne Glas høiere end Diamanten i sit graalige Svøb. Den ædleste, forstandigste Pige i hele Egnen, hun, som maaskee besad det allerømmeste, varmeste Hierte blandt alle, blev almindelig anseet for en kold, kiedsom, eenfoldig Kokkepige, der vist aldrig blev gift, hvis hun ikke havde en halv Tønde Guld. Men den eiede hun, og altsaa giorde alle Egnens rige Enkemænd, og alle forgiældede Ungkarle paa 20 Miles Omkreds sig al muelig Umage for at faae hendes Haand, og hendes Penge; men forgiæves. Enkemændene henvendte sig til Tante Dorothea, og hun vilde hiertelig gierne, at hendes Niece skulde giort et godt Parti, og taget een af disse, som ikke var fulde tredsenstyve Aar, som havde ikke grædt Li-

vet af mere end tre Koner, som havde sin fulde Forlighed paa det nær, at hans Bønder, opbragte over hans tyranniske Medfart, havde knust hans høire Haand, og som eiede fire Herregaarde; men hertil var Hanna ikke at bevæge, og Tanten havde kun en raadgivende, ingen afgiørende Stemme. Spradebasserne vendte sig med end mindre Held til Hanna selv; og skiønt de i Forveien vare saa sikre paa deres Sag, at de allerede giorde Veddemaal paa, hvem af dem hun skulde tilhøre, uagtet de ødelagde tolv Skræddere, fem Galanterihandlere, og sex Jøder, ved Tilberedelser til at erobre denne eenfoldige Pige, udrettede de dog aldrig det allermindste.

Men nu fremstod en ny Frier, Capitain Wangenthal. Alle Officerer er ikke Telheimer, siger Minna; men denne var virkelig en Telheim, endog deri, at han havde tilsat sin Formue i Tieneften. Da han i sit tiende Aar havde mistet sin Fader, var han af sin Formynder bleven sat til Cadet, og udmærkede sig saaledes i Syvaarskrigen, at han strax før Freden fik Compagnie. Til hans Ulykke havde han en gammel Oncle, hvis eneste Arving han var, og som ansaaes for meget bemidlet. Wangenthal var ikke den Mand, der kunde undslaae sig for at dele alting med dem, der deelte

Fare og Møie med ham; hans Kasse og Kredit stod derfor bestandig saa vel til hans Kammeraters, som Underhavendes Tieneste. Naturligviis maatte begge Dele efterhaanden udtømmes; men da Wangenthal paa ingen Maade kunde lære, at det var, eller kunde blive Penges Udgivt, naar man underskrev et Gieldsbeviis, som Borgen: da han uagtet alle sine Indsigter i den militaire Mathematik aldrig kunde begribe den simple arithmetiske Sætning, at fem Gange tyve var det samme, som hundrede, blev han ved at kavere for sine Kammerater, og laane dem enkelte Louisdorer paa en Tid, da han ikke sielden maatte gaae af Veien for sine Kreditorer, og da han maatte nægte sig endog virkelige Nødvendigheder. Saaledes var f. Ex. Wangenthals Uniform den ældste i Regimentet, fordi han ingen Kredit havde mere hos sin egen Skræder, paa samme Tid, som tre af hans Kamerater gik i nye Uniformer, som de hos deres Skrædere mod Wangenthals Kaution havde faaet. Da Wangenthal paa denne Maade fortærede sit Korn grønt, er det meget naturligt, han havde intet til Høsten; og da nu hans Onele døde, og den hele Arv faldt ud til en 8 — 10000 Daler, kunde disse ikke forslaae til den Gield, han havde at betale for sig, og for andre; og hvad endnu det

værste var; det, han beholdt tilbage, var sand Æresgield, Penge, som Venner havde betroet ham i fuld Tillid til hans ubrødelige Retskaffenhed, som de altsaa ikke skyndte sig med at fordre tilbage, som adskillige iblandt dem ikke godt kunde undvære, og som altsaa vedblev at trykke ham.

Af denne Forlegenhed kunde Wangenthal paa ingen Maade redde sig uden ved et godt Giftermaal, og da hans forrige Formynder fra mødrene Side var Oncle til Frøken Østheim, gav han Wangenthal Anslag paa hende. Man maae tilgive en Krigér, der er opfød, og opvoxet blandt Vaaben, om han ikke kiender det Raffinement, den Delicatesse af Følelse, som vore Qvindemænd i Fruentimmerkredserne bramme med. Wangenthal saae Hanna, fandt hende gandske tækkelig, følte hverken Kierlighed, eller Utilbøielighed for hende, og friede. Han var ung, velskabt, fuldkommen smuk, naar man undtager, han havde et Ar paa den høire Kind, som dog i Hannas Øine snarere prydede, end vanhældede ham, da det var en Admindelse af en sand Heltegierning; han var munter, havde Forstand, og Kundskaber, og det raske frie Væsen, som er den sande Kriger saa eget, og som kun hos vore parfumerede, puddrede Achiller vanarter til Frækhed og Vildhed. Han var desuden

afholdt og æret af hele Verden for hans ypperlige Forhold, Tapperhed, og Ædelmodighed; hvad Under, at han meget snart giorde Indtryk paa Hannas unge uindtagne Hierte? Tante Dorothea var vel ikke saa gandske for ham, da han ingen god Huusholder havde været; men just den Maade, hvorpaa han havde tilsat sin Formue, var ham i den veldædige Hannas Hierte en ny Fortieneste; Tante Dorothea gav efter, i det Haab, at han satte sig nok, naar han først fik en Kone; og Hanna gav Wangenthal villig sin Haand, gav ham sit hele Hierte med den. Desværre var Wangenthal ikke i Stand til at føle, eller erkiende denne uskatteerlige Gaves hele Værdie, som først Tabet siden maatte lære ham at sætte Priis paa.

Han ægtede hende; han var en ærekier, retskaffen Mand, hvis faste Forsæt, hvis uafladelige Bestræbelse det var, at giøre hende lykkelig; men han erkiendte Hanna for lidet til at være i Stand dertil. Strax efter Brylluppet tog Wangenthal med sin unge Kone hen til den Bye, hvor han laae i Garnison. Selv aldeles ukiendt med de stille huuslige Glæder troede han at giøre Hanna Livet behageligt, ved at føre hende ind i den store Verden, ved at lade hende tage Deel i alle Forlystelser; men endskiøndt den selskabelige Tone der i

Byen var meget bedre, end den, Hanna hidindtil i hine høiadelige og høikiedsommelige Sammenkomster havde truffet, var den dog aldeles ikke skikket for hende. Hun fulgte sin Mand i Begyndelsen med sin sædvanlige Godmodighed og Føielighed, men da han snart mærkede, at hun ingen Glæde fandt deri, og langt heller blev hiemme, lod han hende have sin frie Villie, og hun undrog sig dem næsten aldeles.

I Begyndelsen prøvede Wangenthal paa at blive hiemme med hende, og giøre hende Selskab, men dette huuslige stille Liv var ikke skabt for denne fyrige unge Mand; Hanna mærkede snart, at han kiededes, og hun nødde ham at vende tilbage til de selskabelige Adspredelser, som han var vant til. Hun faldt igien til sin forrige Eensomhed, og Læsning, og levede paa denne Maade nogen Tid fuldkommen lykkelig; elskede inderlig sin Mand, var afholdt af ham for sit fromme, og gode Hiertes Skyld, og giorde ikke Fordring paa nogen mere levende Tilbøielighed fra hans Side.

Rigtig nok forekom det hende undertiden, som om denne deres gode Forstaaelse dog ikke just var det, hun havde lovet sig, ikke var det, hendes Fader i sin Foreening med Catty havde afmalet hende saa henrykkende; hendes Hierte følte en Tom-

hed, et Savn, hvorfor det ei kunde gjøre sig Rede. Men hun straffede det strax for saadanne Drømme; hun sagde sig selv, hun kunde ikke fortiene, eller vente, at være elsket, som hendes Moder, da hun ikke besad hendes Fortrin; hun skiød al Skylden paa sig, naar hun ikke fandt, hvad hun søgte, og dette udsaaede umærkelig den første Sæd til den Selvforagt, som siden udbredde sig saa skrækkelig i hendes Hierte.

Da den Bye, hvor de boede, var ikke synderlig stor, var der naturligviis saa meget mere og nøiere Omgang iblandt dens Beaumonde, der bestod af Garnisonens Officerer, nogle anseelige andre Embedsmænd, nogle bemidlede Kiøbmænd, og nogle Herremænd af Naboelauget; og alle disse udgiorde paa en vis Maade eet Cotterie. Wangenthal, der var almindelig elsket og agtet for sin Retskaffenhed, der var ung, smuk, vittig, riig, blev snart hele Kredsens Yndling, Sielen i alle deres Forlystelser; intet Lystpartie kunde fornøie, uden Wangenthal stod for det, eller i det mindste var med deri; han var overhovedet Maitre des Plaisirs i sin Kreds, til hvilket Fortrin maaskee hans runde Haand og aabne Pung bidrog ikke mindre, end hans virkelig heldige Smag.

Men var Wangenthal Kongen i disse Forlystelser, da var den ny Oberstes Datter, Lina von Lindenhausen, ikke mindre deres Dronning, og enhver, som vilde gjøre hende dette Fortrin stridigt, satte kun hendes umiskiendelige Fordringer derpaa desbedre i Lys. Det var en rank, rask, velskabt, fyrig Brunette; maaskee ingen regelret Skionhed, men Gratierne selv kunde ikke have dannet hende yndigere; hendes store nødbrune Øine smilte, og græd, besielede en øm Følelse, og en skalkagtig Vittighed med lige Ynde! det ædleste Hierte og den muntreste Aand stod lige umiskiendelig tegnede deri; dog hvad vil jeg fuske paa et Skilderie, som Gratiernes Digtere Wieland og Fasting have udført med Mesterhaand: det er nok at sige, Lina var Musarion, kun med et Hierte saa reent, saa ubesmittet, som Evas første Aandedrag.

Hermed foreenede Lina endnu alle tilfældige Fordele, som bidroge til at sætte hendes væsentligere Fuldkommenheder i des fuldere Lys. I den hele Egn var der ingen, der klædde sig med den Smag, som hun; hun var Mønstret, og det uopnaaede Mønster for alle; thi selv, naar de var klædde meest efter hende, vare de dog aldrig klædde som hun. Uagtet hendes Pynt og Dragt var saa

beskeden, og simpel, som den sande Skiønnes kan være, var der dog stedse noget i den, som udmærkede hende; ofte en heel ubetydelig Ting, en Blomsterkrands anbragt paa hendes kastaniebrune Haar, eller slynget om hendes Hat; som oftest kun Maaden at sætte og bære det paa; kort sagt, en sand Bagatell, men som drog alles Øine til hende, uden dog at drage dem fra hende til hendes Pynt. Hun forstod intet fremmed Sprog; men hun havde læst desmere og desbedre sit eget; hun var bleven opdraget i Berlin paa den Tid, da dets store Skole var i sin fuldeste Glands; hun var kiændt, og yndet af alle dens Formænd, Lessing elskede hendes raske og spillende Vid, Ramler hendes sikre og rigtige Smag, og Kleist hendes store følende Hierte. Disses Omgang og Skrifter havde fornemmelig givet hende sin Dannelse, som forraadde sig blot ved det smagfuldeste Valg af Udtryk, ved den fine Politur, der var i al hendes Tale; men som aldrig forledde hende til at tale som en Bog, og meget sielden om Bøger. Hendes Talestemme var saa melodisk, at man maatte hørt hende med Glæde, om endog det, hun sagde, ei havde været saa skiønt og saa siint. Hendes Sang havde foruden sit ikke ringe musikalske Værd det end sieldnere Fortrin, at hendes hele Hierte gienlød deri. Hendes Kla-

veerspil svarte til hendes Sang; Strængen fik Siel, og Aand, og Udtryk under hendes Hænder. Uagtet hun spilte med megen Færdighed, besad hun dog formegen Smag til at kunde smittes af den usle Forfængelighed, at fornedre den veldædigste mellem de skiønne Konster til en kiedsom mekanisk Hændighed. Hun dandsede med en ubeskrivelig Ynde, Raskhed, og Lethed, og med en Glæde, som giorde hendes Dands dobbelt elskværdig. Nicolina von Lindenhausen var skabt til, ved første Øiekast at fængsle et Hierte, og aldrig at tabe det mere, og da stod det til hende, at giøre hendes Elsker til det lykkeligste eller ulykkeligste blandt Mennesker. Men det, der især giorde disse hendes Fortrin fortryllende, og farlige, var hendes besynderlige Beskedenhed, der indhyllede dem i et tyndt Slør, hvorigiennem de fremskinnede dobbelt indtagende, som Maanen bag lyse, igiennemsigtige Skyer. Vist nok kiendte Lina selv sine udvortes Fortrin; det var hende vel ikke ukiert, maaskee ikke ligegyldigt, at man bemærkede dem; men den, der ene bemærkede disse, fornærmede, og fortørnede hende; hun var sig et større indvortes Fortrin bevidst, og denne hendes ædlere Stolthed havde saaledes Overmagt over hendes Forfængelighed, at det var kun i høist sieldne ubevogtede Øie-

blik, denne fik Lov til at vise sig. I Berlin havde man spøgt med Lessing, at hun havde været Idealet til Minna; saa meget er vist, at hun i hine Øieblik havde disse Smaaluner, Smaaegensindigheder, uden hvilke, som Telheim siger om Minna, hun havde været en Engel, man zittrende maatte tilbede, men ei kunde elske. Undertiden var hun liden i Smaating, men hun var sikkerlig altid stor i de større.

At denne Minna maatte behage Wangenthal Telheim, at hendes ædle Raskhed, Munterhed, Varme, og Vid, maatte fortrylle en Mand, der selv glimrede ved lige Egenskaber, er meget begribeligt; og kunde Wangenthals Kiækhed og Ædelmod saa gandske indtage den fromme, bløde Hanna, da maatte de endnu virke stærkere hos den fyrige enthusiastiske Linna, som maatte gienkiende sin egen Siel deri. Hertil kom naturligviis ogsaa det udmærkede Fortrin, Wangenthal idelig tilstod hende; ingen forstod hver en Fiinhed i Linas Tale og Forhold, saa gandske, som Wangenthal, og der var ingen, hvis Bifald var hende saa vist, og saa vigtigt, som hans. Efterhaanden blev disse tvende meer for hinanden, end de formodede selv. Maaskee havde de heller aldrig erfaret det, hvis ikke en Hændelse havde aabnet deres Øine, vist

dem deres fulde Fare, og giort den derved desmere uundgaaelig. Det gaaer med Lidenskaberne, som med bagtalerske Rygter; at kiempe imod dem, er oftest det sikkerste Middel til at giøre dem aldeles uovervindelige; lader man dem derimod være i Fred, døe de ikke sielden om kort Tid bort af sig selv.

Det Regiment, som Linas Fader nu havde, og hvorved Wangenthal stod, havde tilforn staaet under en gammel General, der hedde Elbstein. Trættet af Aar og Møie havde denne Helt alt havt i Sinde at søge sin Afskeed, inden syv Aars Krigen brød ud; men aldrig saa snart saae han sin Konges Sværd draget, før det blev ham umueligt at nedlægge sit. I Krigens sidste Aar blev han endelig qvæstet, saa han ikke længer kunde sidde til Hest, og strax efter Freden tog han sin Afskeed, og Lindenhausen fik hans Regiment. Det var imidlertid denne gamle Kriger umueligt at forlade sine forrige Underhavende, der elskede ham alle, som Børn; han kiøbte sig derfor en Gaard tæt uden for Byen, hvor Regimentet laae; her besøgte Officererne stiftig deres gamle ærværdige Anfører. Det var et skiønt, høitideligt Syn, at see denne graahærdede Helt, at sidde i en Kreds af Mænd, der selv vare blevne gamle i Tieneſten,

men der næsten alle havde tient under ham som Kadetter, og der endnu bestandig vedligeholdt en sønlig Ærbødighed for ham. Dog var mellem alle Wangenthal hans besynderlige Yngling; Elbstein havde, fra allerførst af, havt ham ved sit eget Livkompagnie, dannet, og anført ham selv, og mere end eengang talt om ham til Kongen, som om en ung Mand af de største Forhaabninger.

En smuk Efteraarsdag var Lindenhausens og Wangenthals ude paa Elbsteins Gaard. Det var det eneste Sted, hvor det glædede Hanna at komme; hun hørte saa gierne denne værdige Gamle berømme hendes Wangenthal. Efter Maaltidet drak de Caffe i Haven. Wangenthal og Lindenhausen gik omkring, og røgte Tobak; Elbstein sad inde i Lysthuset hos Fruentimmerne, da han ikke kunde taale at gaae. Hændelsevis begyndte Elbsteins Datter Regina, en god ubetydelig syttenAars Vildlap, at fixere Lina i Anledning af en ung Lieutenant, en sød Nar, som nyeligen var kommen til Regiment, og som giorde særdeles Cour til Lina. Regina fortalte, han havde stærk truet med at komme derud, og dersom han vidste, hvo der var, kom han gandske vist den Dag. "Det brænder Solen for heedt til, svarede Lina, thi uagtet han behagede i Overgaars at sige mig en

heel Deel smukke Ting om mit Ansigt, saa synes han dog meget bedre om sit eget, og han vover vist ikke sin fine Teint i den Heede". "Siig ikke det, faldt Regina ind, kanskee han gisr os en Surprise, og kommer herud forklædt, som et Fruentimmer; Du husker jo, han fortalte os forleden, han havde været saadan paa et Bal i Berlin, og alle Mennesker havde været nysgierrige efter, hvem den deilige Pige kunde være, og seer Du, saa riskerer hans Teint intet, for saa kan han have Slør over sig". "Rigtig nok! sagde Lina, ligner han meer en Pige, end en Karl; Deres Mand, Frue Wangenthal, skulde laane ham sin Skramme over Kinden, for det han kunde komme til at see ud som en Soldat". "Ja! til Laans maatte han nok ogsaa faae den, gav Regina til Giensvar, for paa anden Maade skaffer han sig den nok neppe." "I det mindste, tog den gamle Elbstein Ordet, seer han ikke ud til at hente sig den, som Wangenthal hentede sin". Om det end aldrig havde gixldt Wangenthal, saa var Lina, Kleists Veninde, alt for besielet af den romerske Enthusiasmus, som Syvaars Krigen saa almindelig opflammede hos alle den store Konges Undersaatter, til at lade sig undgaae nogen Leilighed at høre om sine Landsmænds Heltegierninger; og da Elbstein selv

saa gierne roste sin Yndling, behøvede hun heller ikke at bede ham længe, før han fortalte dem, hvor Wangenthal havde faaet dette Saar. Med den gamle Krigers fyrige simple Veltalenhed beskrev han nu det forfærdelige Slag ved Torgau, denne gyselige Kanonild, som Helten Fredrik selv fandt mageløs skrækkelig; disse næsten ubestigelige Høie, hvorfra de østerrigske Batterier styrtede Preuserne rodeviis til Jorden; et af disse, sagde han, inkommoderede meget vort Regiment; Wangenthal paatog sig at tage det bort; fulgt af halvandet hundrede Frivillige besteeg han Høien med opplantede Bajonetter, otte og halvfierdesindstive faldt, inden de naaede Batteriet, endelig kom de andre derop; og i det Øieblik, Kanonerne gik tilbage af Skuddet, foer de ind giennem Skydehullerne. Wangenthal og en gammel Soldat vilde ind af samme Aabning; Soldaten trængde sig foran; men i det han kom ind paa Batteriet, kløvede den kommanderende Officeer hans Hoved, og han faldt for den indstyrtende Wangenthals Fødder; i samme Øieblik havde denne hævnet hans Død; Officeren faldt, men i det Wangenthal fældte ham, fik han det Hug over Kinden; ved Officerens Fald blev Batteriet vores, Wangenthal fornaglede Kanonerne, og kom tilbage til mig, for at bringe

mig Rapport, og foreslaae mig en Attagve fra dette Batterie; men i det han allerbedst talte, sank han ned for mine Fødder, da Blodet var forløbet ham af et Skud, han havde faaet, og som han i Heeden ikke mærkede, eller ikke vilde lade sig mærke med. Da han nu efter Slaget blev forbunden, kom blandt andre Major Borkchorst, en af Wangenthals nøieste Venner, ind til ham; Wangenthal kaldte paa ham, trykte ham sin Pung i Haanden, og bad ham bringe den til den gamle Soldats Kone, og forsikre hende, han skulde aldrig forglemme at sørge for hende; havde hendes Mand ikke givet sit Liv for mit, lagde han til, saa sad jeg nu ikke her.

"O! brød Lina med sin hele Fyrighed ud: jeg kunde have kysset ham, som han stod der for Dem med sin blødende Kind, og af Begierlighed efter nye Heltegierninger ikke følte sine Saar." "Og jeg! sagde Hanna, kunde kysset ham, da han midt under Saarenes og Forbindingens Smerte huskede paa den arme Enke." "Og jeg! faldt Regina med sin sædvanlige Overgivenhed ind, jeg kunde endelig have kysset ham, naar det skulde været." I det samme gik Wangenthal forbi Lysthuset. "Kaptain Wangenthal! raabte Elbstein, her er en Standrets Dom for, De skal kysses". "Men min

Fader!" raabte Regina. "I Gevær! raabte den spøgfulde Gamle; een, to, tre! og giorde Tempo dertil med sin Pibe. "De seer, der er ingen Pardon at vente, Hr. Kaptain," sagde Regina, og faldt ham med sin sædvanlige Flygtighed om Halsen. Næst ved hende sad Hanna, hendes almindelige Beskedenhed udbredde sig endogsaa over hendes Kiertegn; hun modtog altsaa mere Wangenthals Kys, end gav ham sit, saa inderlig forelsket hun endogsaa var i ham. Men nu kom Raden til Lina; og hun, hvis Hiertes Reenhed fritog hende for at være streng i saadanne Smaating, som overalt kun have den Vigtighed, vi give dem selv; hun var nu første Gang i Verden forlegen med at give et Kys; gierne havde hun vægret sig ved at kysse ham; men hun følte, dette vilde endnu være værre; hun søgte derfor at samle sig, og give ham det med hendes sædvanlige sorgløse Raskhed; men i denne paatagne Raskhed blandede hendes Forlegenhed og Forvirring sig saaledes, at — det er umueligt at beskrive saadant for den, som aldrig har følt noget sligt; og den, der selv har erfaret det, maae nødvendig finde enhver Beskrivelse ufuldkommen, og mat. Nok, at det var det underligste, og det første underlige Kys, Wangenthal havde faaet i sine Dage. Han

havde paa sin Side heller ikke modtaget, eller giengieldet det roelig; saa kiert end et Kys af Lina maatte være ham, havde han dog heller ønsket, ikke at faae det; første Gang i hans Dage var ham Hannas Nærværelse besværlig; kort sagt, de var begge i den ubeskriveligste Forvirring.

Alt dette var ikke undgaaet den kierlige Hanna. Hendes Mand var hende for kier til, hun ikke strax skulde mærke de første Glimt af hans fremblussende Elskov; hun var ikke mindre forlegen og forunderlig, end Lina, og han. Hun saae Linas Kinder blusse, hendes Øine hæftes til Jorden; hun saae sin Mand vanke om i Haven, ustadig og eensom; naar de samledes begge, saae hun deres Øine vexelviis søge, og skye hinanden, drage sig pludselig og ligesom skamfulde tilbage, naar de uforvarende mødtes; Wangenthal at fordoble sine Kiertegn, og sin Opmærksomhed mod hende, ikke for at blænde hende, dertil var han for redelig, men for, om mueligt, igien at indbyrde sig selv i den Drøm, det var hende, og ikke Lina, han elskede; Lina undvige hende frygtsom, og næstendeels skamfuld. Da følede Hanna, at hine Savn vare meer end Drømme, at Kierlighed var noget andet og mere, end den Omhue og Agt, hendes Mand udviiste mod hende.

Endelig blev der foreslaaet en Promenade, og Lina hvilede ikke, førend hun fik Elbstein med, ved at tilbyde sig, at være hans Støttestav; herved undgik hun for det første, at gaae med Wangenthal, som hun ellers rimeligviis var kommet til, og fik tillige Leilighed til at fatte sig igien; og denne nyttede hun ogsaa saa vel, at hun ved Bordet om Aftenen kunde spøge, lee, ja endog være saa usædvanlig munter, at ingen skulde mærket, hun fattedes det allermindste, undtagen Hanna, som just mærkede det af, at hun var saa meget muntrere end sædvanlig.

Fra denne Dag af blev Wangenthal aldeles forandret; han erkiendte nu, at han elskede Lina, og ved hans Bestræbelser at udslukke denne Kierlighed, opflammede han den idelig mere. Han anklagede sig selv, fordi han elskede Lina, men om han ikke giorde det, for til sin Undskyldning at kunde giennemtænke, og dvæle ved alle Linas Fuldkommenheder, det er en anden Sag. Ofte foresatte han sig, at afbryde al Omgang med Lina, og aldrig at see hende mere; men saa betænkte han igien, at dette pludselige Skridt maatte give Anledning til Folkesnak, og bringe hans retskafne Kone paa Mistanker, som vilde krænke hende, og som han stedse giorde sig Umage for at troe hende

fri fra; og naturligviis vandt disse Betænkninger Seier. Hans hele Glæde hos Lina var borte; men forlade hende kunde han ikke.

Lina besad i høieste Grad sit Kiøns Talent til at dølge sine Følelser. Efter hiin uventede Scene undslap der hende ikke eet Vink, ikke eet Ord, der kunde forraade hende; vel anvendte hun yderste Forsigtighed for, at undgaae al Anledning til saadanne Scener; men selv denne anvendte hun saa snildt, at ingen kunde mærke hende Aarsagen af I øvrigt sang, dandsede, spilte, talte, spøgte hun med ham, som tilforn; hun havde al sin Ynde, sit Vid, sin Munterhed, hvor han var tilstæde; men vidste dog stedse at mage det saa, at han ikke skulde troe, de fremviistes for at behage ham. Men denne udvortes Styrke betalte hun med indvortes Kamp. Hun udtømte sine Kræfter for at vise denne Sindsroe i Selskab, og sank under sine Sindslidelser, saasnart hun blev eene; hun hentæredes af Anger og Kummer, hendes Lidenskab var hendes daglige Selskab og Syssel: i den Indbildning, at hun bestreed den, sysselsatte hun sig med den bestandig. Efterhaanden svækkedes herved hendes Helbred; hendes Øine tabte deres Glands, og tiltog maaskee derved i Ynde; Rosens blomstrende Farve blegnede mærkelig paa

hendes Kinder. Hun leed; Wangenthal saae det, og græmmede sig, Hanna saae det ogsaa, og leed for dem begge. Hun havde stedse søsterlig elsket Nicolina, skiøndt hendes Beskedenhed havde hindret hende at knytte et fortroeligere Venskab med denne elskværdige, hvis fremskinnende Fortrin hun uden Avind beundrede. Hun fandt, at Lina var den, der var skabt til Wangenthals Kone, den, som han kunde blevet lykkelig med. Havde hun tilforn tilskrevet sig selv, at hendes Ægtestand ikke svarede til det Ideal af Lyksalighed, hendes Fader havde skildret hende i sin; da bebreidede hun sig nu, at Wangenthal kunde nydt denne Lyksalighed, hvis hun ikke hindrede ham. Idelig veiede hun sig, og sine Egenskaber mod Lina, og idelig tiltog Overvægten i dennes Vægtskaal. Hannas saa elskværdige mageløse Beskedenhed udartede nu alt mere og mere til Selvforagt, Selvhad, og Mismod.

Wangenthal saae hendes tiltagende onde Lune, og den forøgede hans Kummer; uagtet alle hans Bestræbelser for at indbilde sig det modsatte, randt det ham dog ofte i Tanke, at hans Lidenskab for Lina dog vel ikke var Hanna ubekiendt; han bebreidede sig nu, at han ikke havde elsket hende af sit gandske Hierte, at hun aldrig havde været lykkelig med ham, og nu var bleven ulykkelig; og,

da det nu engang ligger i den menneskelige Natur, at vi saa gierne søge nogen uden for os, paa hvem vi kunne velte vor Brøde, henvendte Wangenthal hele sit Had paa den Oncle, der havde giort deres Giftermaal; denne beskyldte han for at have solgt dem begge; hver Gang, der taltes om Pengegiftermaal, brød han ud med en Bitterhed, som hidindtil havde været fremmed for hans aabne raske Karakter, og som Hanna følte, og misforstod. Hun troede, han bebreidede hende sin Ulykke, og han bebreidede sig tvertimod hendes. Hun undveeg ham, og led. Han styrtede sig i Adspredelser, uden at finde Opmuntring, han drog sig tilbage i Eensomhed, uden at finde Roe. Hvert Glimt af hans Kones ædle Hierte, af hendes Kierlighed til ham, lod ham des dybere føle sin Brøde, og hendes uforskyldte Kummer. Hendes Nærværelse martrede ham, og han bebreidede sig, naar han var borte fra hende. Hundrede Gange var det hans Hensigt, at gaae bort, at søge Døden i fremmed Krigstieneste; men hvad gavnede det Skridt de tvende, han giorde ulykkelige? Under saadan Selvplage henlevede disse tre den hele følgende Vinter. I Vaarens allerførste Mildne klagede Hanna, hun alt nogen Tid ikke havde befundet sig vel, og troede, Landluften vilde være tienlig for hendes

Helbred. Hun vilde derfor tage ud paa sin Fæderne Gaard, hvor hun sikkert ventede at komme sig. Wangenthal tilbød sig strax at søge Tilladelse til ogsaa at ligge derude, og holde hende med Selskab; men dette vilde Hanna ingenlunde tilstæde. "Man maae ikke kiæle for syge Børn, sagde hun, des før komme de dem; hvorfor skulde du forlade dine Forretninger, dine Forbindelser og Venner, og begrave dig med mig ude paa Landet, fordi det falder mig ind at skrante? Troer du, jeg blev bedre af det, jeg saae dig gaae, og kiedes derude?" Wangenthal begyndte at forsikkre hende, at han ikke frygtedes for at kiedes. "Om jeg ogsaa var saa stolt, svarede Hanna, at jeg troede, jeg kunde erstatte dig det Selskab, du kan have i Byen, kan jeg da ogsaa erstatte dig dine Forretninger? hvad har du vel der at tage vare! Nei, min Ven! saa vil jeg meget heller blive i Byen." Det var første Gang Hanna havde været paastaaende i nogen Ting; saa Wangenthal maatte give efter.

Hanna lavede da alting til Reisen; hun viiste en ubeskrivelig Længsel efter at komme derud, ikke desmindre tiltog hendes Tungsindighed kiendelig, jo mere Dagen nærmede sig, som var fastsat til hendes Afreise. Især havde man lagt Mærke til, at hun i de sidste Dage lukte sig tit inde i et Væ-

relse, hvor hans og hendes Portraiter hang, at hun sad der hele Timer, og kom derfra med røde forgrædte Øine; den Dag, da hun tog ud, gienemvandrede hun alle Værelserne ligesom til Afskeed, men da hun kom i dette, brast hun pludselig i Graad; alt dette blev siden anmærket, og udlagt, som Ahnelse, at hun følte, hun ikke mere kom der igien; denne Ahnelse havde den naturligste Grund.

Wangenthal kiørte ud med hende; og jo nærmere de kom til Gaarden, jo lettere syntes Hannas Hierte at blive, jo mere formildedes hendes Sørgmodighed til en vis blid sværmerisk Tungsind. "Her ere vi da! sagde Wangenthal, i det de traadde ind i Huset; gid du nu kun maatte finde dig vel her!" "Jo, med Guds Hielp! sagde Hanna: her bliver alting godt!" og et ufrivilligt Suk brød i det samme ud fra hendes Inderste.

Mange saadanne Smaating forefaldt, som maatte have giort Wangenthal opmærksom, hvis det havde været ham mueligt, at forestille sig det store Foretagende, som Hanna gik svanger med. Morgenen efter deres Ankomst paa Gaarden, fik han hende lokket ud med paa en Spadseregang, som han trak ud til henimod Middag. De vare netop komne tilbage, da de hørte en Klokke nede i Gaar-

den, og da Hanna gik til Vinduet, saae hun en Deel Fattige komme strømmende ind fra et Leed, hvor de hidindtil vare blevne opholdte, og een af Wangenthals Tienere vise dem hen til et ledigt Udhuus, hvor der var anrettet et Maaltid til dem. Dette var een af de Drømme, Hannas veldædige Hierte havde leget med i sin Barndom; Wangenthal havde hændelsevis hørt den engang af Tante Dorothea, der havde fortalt den som en Barnagtighed; og nu havde han ved denne Leilighed faaet den virkeliggiort, for at overraske hende med en uventet Glæde. Hanna vidste i Begyndelsen ikke, hvad hun skulde troe, førend hun saae Wangenthal staae bag ved, og nyde hendes Overraskelse; med Taarene i Øinene faldt hun ham nu om Halsen: "O Wangenthal! sagde hun, dersom jeg ikke giorde dig lykkelig!" Wangenthal vilde svare, men Hanna lod ham ikke komme til Orde, tog ham ved Haanden, og gik ned med ham til de Fattige. Her gik hun hele Kredsen rundt, erkyndigede sig om enhvers Alder, og Tilholdssted; og hvor forsøgedes ikke hendes Glæde, da hun hørte, at Wangenthal ved hendes gamle Ven Præsten havde ladet indrette en Arbeidsstue, hvor alle disse Mennesker for Fremtiden skulde finde Forsørgning? aldrig havde hendes Mand været hende kierere, aldrig havde

hendes Forehavende været hende helligere og tungere, end i dette Øieblik. Næste Dag besaae hun Indretningen med Wangenthal og Præsten, saae de Fattige arbeide, opmuntrede, roste, anviiste enhver af dem, og dette var siden, saa længe hun var paa Gaarden, hendes kiereste Syssel, og der var heller ingen, hvori hun kunde være elskværdigere. Hvis andre fordunklede hende i Assembleernes Glimmer, i den støiende Balsal, og i Modekonversationens Snikksnak, da skinnede derimod Hanna med mageløs Glands i den Ringes Hytte, hos den troehiertige Bonde, hos den undseelige Fattige; og dette Fortrin turde maaskee vel veie op mod det andet. Her var hun venlig uden naadig Nedladelse, snaksom uden paataget Væsen, veldædig uden Pral; havde Wangenthal fra først af lært at kiende hende her, alle Linas fortryllende Egenskaber havde ikke været farlige for ham; men nu bidrog enhver Fuldkommenhed, han opdagede hos Hanna, kun til at forøge hans Selvhad og Selvanklage, fordi han ikke belønnede hende, som hun fortiente. Af denne Aarsag undveeg han hende ogsaa, saa meget som mueligt, den Dag, de besaae denne Indretning; og hun, som paa sin Side var ikke mindre forlegen, og bange for at

forraade sig, henvendte ligeledes alle sine Bersmmelser og Taksigelser til Præsten.

De Dage, Wangenthal havde taget sig Tillaedelse at være fra Byen, udløb hastig, og nu tilbød han Hanna end eengang, at søge om at torde blive den hele Sommer derude; men hun modsatte sig stedse med samme Standhaftighed, saa han tilsidst maatte give efter. Imidlertid besøgte han hende flittig, og det forekom ham, som hendes Sind oplivedes mere og mere; han tilskrev Landluften, og hiin ny og elskede Syssel hendes Bedring; imidlertid lod hun en Dag et Ord falde om, hun vilde nok med det første et Par Dage til Byen; Wangenthal, som ellers pleiede at ride derhen, tog da næste Gang ud i sin Chaise for at kunde bringe hende tilbage med. Da han kom, fandt han Præsten hos hende. Hun sagde ham da, hun havde rigtig nok havt i Sinde, at tage ind med et Par Dage; men der var nogle Smaating, hun først vilde have besørget derude; og da hun havde hørt, at Præsten vilde til Byen, havde hun tilbudet ham sin Plads i Chaisen. Wangenthal, som paa Hannas Ord meget agtede Præsten, og som ikke formodede, der stak noget Anlæg under denne Indretning, gientog da strax sin Kones Tilbud, og det blev derved. Imidlertid fore-

kom Hanna ham hele Dagen saa gandske forunderlig; men han kunde ikke for Præsten komme til at spørge hende om, hvad hun skadede. Hendes Øine hang næsten uafladelig paa ham med en usædvanlig Betydenhed! ikke sielden syntes de at mørknes af Taare; der laae en Bog opslaaet i Vinduet; denne tog Wangenthal uden videre at tænke derpaa, i Haanden, og begyndte at see i, da Hanna, som var i den anden Ende af Værelset, blev det vaer, og med usædvanlig Hastighed og den ubeskriveligste Forlegenhed kom hen, og fik den af Haanden paa ham; dette slog ham end mere, og da han med den fuldeste Overbeviisning vidste, at Hanna vist ingen Ting læste, som hun havde nødig at undsee sig ved, kunde han ikke bare sig for at nytte et Øieblik, da Hanna var ude af Værelset, til at see efter, hvad det var for en Bog; han fandt den, det var Diderots Afhandling om Lidenskaberne; han fandt endog det opslagne Sted*), han læste det igiennem, og det blev ham

*) Stedet lyder saaledes: "Man vil udentvivl ønske aldrig at skilles fra sin Ven; men kan han ikke anderledes være lykkelig, end i det han forlader os, opoffrer man ham uden Betænkning den Lykke, hans Syn og Nærværelse udbredede over vort Liv. Forestillingen om hans Lykksalighed trøster over det allerhaardeste Tab, et ømt Hierte kan føle."

alt meer og meer ubegribeligt, hvorfor hun ikke vilde, han maatte see, at hun læste det. Et Par Gange nævnte han Bogen ved Bordet, men Hanna vidste bestandig at dreie Samtalen af; dette hele blev alt mere og mere en mørk Tale for ham. Og da han nu skulde bort, og havde sagt Farvel, og Præsten allerede sad i Chaisen, kom Hanna ned af Trappen efter sin Mand, og gav ham endnu tre lange, brændende Kys uden Taare. Den usædvanlige Varme og Høitidelighed i dette Favnetag forøgede Wangenthals Forundring, og hans Tvivl. Noget maatte der være paa Færde; det var hans faste Forsæt, faa Dage derpaa at komme igien, og faae dette forklaret; men inden den Tid, havde det alt forklaret sig selv.

Et Par Dage efter, fik Wangenthal en Sæddel fra sin Forvalter, at Hanna strax efter hans Bortreise var bleven farlig og pludselig syg, men havde forbudet dem alle, at lade hendes Mand det vide. Han sendte strax Bud efter Præsten, for at bringe ham ud med, og gik imidlertid hen til Obersten for at melde, han reiste paa Landet; han fandt ikke Lindenhausen hiemme, og da Tieneren spurgte ham, om han vilde gaae op til Frøkenen, havde Efterretningen om Hannas Sygdom giort baade Lina og ham selv saa forhadte i

hans Øine, at han gik bort, uden at efterlade sig nogen Beskeed. Da han kom hiem igien blev ham overleveret en Sæddel med ubekiendt Udskrivt, og som en Ubekiendt havde leveret; men hvor studsede han, da han aabnede den, erkiendte Hannas Haand, og læste: "Min Ven! Endelig "har jeg fundet et Middel til at gjøre os lykkelige, "at bryde de Lænker, som bandt Dig til mig. "Jeg veed, vor Forbindelse har været Din Ulykke, "har hindret Dig, at blive lykkelig med en værdi"gere, og jeg bryder den. Hundrede Gange har "jeg tænkt paa, om det kunde være Synd, at for"korte mine Dage, for at gjøre Dine lykkelige; "endelig lærte Kierlighed mig et bedre, et mildere "Middel. Wangenthal! Dine Baand ere brudte, "og det er Din Hanna, der bryder dem. Jeg "forlader Dig for evig; vær ikke bekymret for min "Skiæbne! den Tanke, at jeg har giort Dig lyk"kelig, vil gjøre mig ethvert Sted, enhver For"fatning behagelig. Strax efter denne Sæddel vil "Du faae Efterretning om min Død, og naar "Du læser dette, er jeg alt borte. Med største "Umage har jeg faaet min Pige og min gamle „Tiener til at understøtte dette mit Forehavende; "Du vil forgiæves vente, at finde mig igien; men "lad mig tage den Trøst med mig, at jeg ikke har

"giort dette tunge Skridt forgiæves; stød ikke den "Lykfalighed fra Dig, jeg tilkiøber Dig saa dyrt. "Lev nu evig vel! min Ven! jeg siger ikke mere "min Mand! lev evig vel med Din Lina! hun "giøre Dig lykkelig, og da hvile min bedste Vel"signelse over eder begge; men troe dog bestandig, "at hun ikke vil kunde elske Dig indeligere, end "Din Hanna von Ostheim."

Wangenthal blev, som lynslagen, ved dette uventede Brev; nu var da alting tydeligt for ham; hans eneste Haab var, om det endnu skulde være mueligt, at forekomme Udførelsen af dette Forehavende; han lod derfor strax sin Hest sadle, Obersten sige, at hans Kone var bleven farlig syg, og Præsten bede, at komme efter i Chaisen, saasnart mueligt; og derpaa foer han afsted hen til Gaarden; men inden han var kommen Halvveien, mødte ham en Expresse med Efterretning om Hannas Død. Og da han nu kom ud paa Gaarden; Folkene stimlede om ham, forgrædte, og forsørgede; alle kappedes om at sige ham noget, enten til at berømme, eller beklage den Afdøde; een fortalte Træk af hendes magelsse Godhed, og Veldædighed, en anden paastod, at have mærket, hun fra det allerførste af, hun kom derud, havde vidst, hun kom ikke mere tilbage; een erindrede Wangen-

thal om, hvor underlig hun havde været, den Dag, han var sidste Gang ude; een fortalte, at hun var gaaet op paa den øverste Sal, for at see efter Vognen, da den kiørte bort, og Kammerpigen havde sagt, hun havde grædt saa bitterlig; og strax derpaa var det, hun havde begyndt at klage sig; hun havde vidst fra det første Øieblik af, at det blev Døden, og strax givet Befaling, at de skulde lade komme en ganske simpel Kiste fra Snedkeren, og den skulde de lægge hende i, saasnart hun var død, og den gamle Tiener skulde strax slaae den til, og der maatte ingen have med Liget at giøre, uden han, og den gamle Pige. De vidste ikke, at de gisd gloende Olie i Wangenthals Saar. Og da han nu kom ind, hvert Sted, hver Plet i Værelserne opvakte ny smertelige Erindringer hos ham. I hint Kabinet var han første Gang bleven forestilt hende; i hiint Lysthuus i Haven fik han hendes Ja; i dette Vindue laae den opslagne Diderot, hvis Betydning han nu begreb alt for vel; paa det Trappetrin gav hun ham de tre Kys til evig varende Afskeed; af det Salsvindue havde hun seet ud, da Klokken ringede de Fattige sammen til Maaltid; "O Hanna! "brød Wangenthal ud, "var det paa denne Maade, du vilde giøre mig lykkelig?" Han erkyndigede sig nu

om den gamle Tiener, og Pigen; men man sagde ham, Fruen havde beordret dem begge to at reise bort, saasnart hun var lagt i Kisten, og lade Nøglerne under Forsegling ligge til hendes Mand; Tieneren var sendt til Tante Dorothea i hendes Kloster, Pigen til den gamle Oncle, for at underrette dem om hendes Død.

Nu var Wangenthal i den skrækkeligste Uvished om, hvad han skulde gjøre. Ikke længe efter kom Præsten, der havde skyndt sig alt, hvad han kunde, da han havde hørt, at Hanna var syg, og siden, at hun var død. Gierne havde Wangenthal betroet ham den hele Ting i sin Sammenhæng: men han kunde ikke overtale sig til, at aabenbare, hvad der var foregaaet mellem Lina og ham; han maatte indslutte sin Kummer i sin Barm, og prøve tilfulde, at den marterfuldeste blandt alle Smerter er den, man maae tie med. Han besluttede nu, at lade Kisten begrave i Stilhed, som man sagde ham, Hanna havde befalet, imidlertid skikke en Expresse til Byen til Obersten, for at faae Permission til at reise paa sex Maaneder, og anvende disse til at opsøge hende, og derpaa tage med hende hen til et Sted, hvor de begge vare ubekiendte. Derfor skrev han ogsaa til sin Ven Borchhorst, og overdrog ham at følge

Gaarden, og gjøre al Resten i Penge i hans Fraværelse. Han leed imidlertid uendelig i de faa Dage, inden han kom derfra; især Dagen, før Kisten blev begraven, da Folkene endelig med al Magt vilde see deres Frue eengang endnu, og da han for at holde dem derfra, maatte modsætte sig med en Haardnakkenhed, og en Hæftighed, som siden kom ham meget til Last. Saasnart Begravelsen var forbi, satte han sig paa sin Hest, uden at vilde tillade nogen af sine Folk at følge ham; han gjennemvankede alle omliggende Egne, erkyndigede sig — dog med den nødvendige Vaersomhed — paa alle Stationer, udspurgde alle Postførere, gjennemledte alle Naboebyer; ingensteds fik han Oplysning om hende; et Par Gange troede han, at være paa Spor, men bragtes tvertimod paa Afvei, og erkiendte snarlig, at den, der taltes om, var ikke hans Hanna. Han vendte sig endog — uagtet Hanna var Lutherſk — til et Par nærliggende Klostere; der var ingen saadan Novice ankommen. Da han nu ikke mere vidste, at faae nogen Oplysning om hende, foretog han sig, at søge de tvende af Folkene, som havde været Hannas Medvidere, og som hun havde sendt bort, paa det de ikke skulde røbe hende. I Begyndelsen havde han vel noget Spør paa disse, men og-

saa dette tabte sig snart, og efter de sex Maaneders Forløb vendte han da, mere raadvild og mismodig, end nogensinde, tilbage. Og da han nu betraadde igien de preussiske Grendser, og steeg af paa ***s Posthuus, hvo kan da beskrive hans Lidelser! den Fortvivlelse, der raste i hans Barm? det var, som han først da havde mistet sin Hanna, fordi han først da alde'es opgav det Haab, at finde hende igien. Og da nu Postskriveren kom op, og spurgde, hvorhen han befalede Heste? da Wangenthal skulde nu nævne sit Hiem, Navnet døde bort paa hans Læber; til næste Station, sagde han, hurtig! Postskriveren vilde spørge mere, som det overalt er gierne et spørgesygt Folkeferd; men Wangenthal skyndte saa eftertrykkelig paa ham, at han nær havde kastet ham ud af Døren.

"Og hvad vil jeg der? raabte Wangenthal vild, saasnart han saae sig eene; ogsaa gisre Lina ulykkelig! nei aldrig! aldrig; tilbage, hvor jeg kom fra;" i det samme tog han sin Sabel for at stikke den ved Siden, Portdepeen faldt ham i Haanden; "og skal jeg da rømme fra min Konge, som gav mig denne? o! jeg seer det; jeg skal, jeg maae blive ulykkelig!" et Øieblik hvilte hans Haand paa Grebet af Sabelen, hans Øine vare stift hæf-

tede paa Jorden; den Tanke, at gisre Ende paa Alt, foer igiennem hans Siel; men Hannas Minde, hendes sidste Bøn, Linas Billede, Tanken om begges Smerte derover, standsede hans Haand, og den sank ned fra Grebet. "Nei! sagde han: Skiæbnen gisre ved mig, hvad den vil! skal de bedste Mennesker blive ulykkelige for min Skyld, vil jeg dog ikke selv forsætlig være Aarsag dertil;" og sank tankeløs og døvet i en hosstaaende Stoel.

Pludselig vaktes han af denne Dorskhed ved Postskriveren, som kom at fortælle ham, der var forspændt, om den naadige Herre nu befalte. "Det haster ikke! sagde Wangenthal, og blev liggende i sin forrige Stilling. Postskriveren giorde store Øine, og begyndte stammende: "Men jeg syntes, naadige Herre sagde før —" "Det er et forbandet Menneske med sine Indvendinger, sagde Wangenthal, nu saa skaf mig da min Regning, siden jeg ikke maae blive her for ham." Postskriveren kaldte paa Pigen, og gik ned at advare Postkarlen, at den Herre, han havde at kisre for, havde en Skrue løs; i det samme kom Pigen til, og hørte det; hun korsede sig, og sagde: "Det var Skade for saadan en god Herre, der havde flyet hende en heel Daler for den Flaske Viin, og

den kolde Steeg, han havde faaet, og ingen Ting havde nydt af, og vilde ingen Penge have igien; men jeg troede det rigtig nok selv, sagde hun, for som jeg stod inde hos ham, og han tog sin Overkiole paa, raabte Madamen et Par Gange paa mig: Hanna! Hanna! saa vendte han sig ligesaa forunderlig om, og saae saa sær ud af Hinene, og spurgte: "hvor er hun?" og jeg stod lige for ham; og da jeg saa sagde: "her var jeg!" sagde han: "ja saa! hun hedder Hanna." Og saa stak han saa underlig i at lee, og saa var det, han sagde, jeg behøvede ikke at bringe ham Penge igien paa hans Daler." I det samme kom Wangenthal ned, og satte sig i Vognen, og talte til Postkarlens store Forundring aldrig eet eneste Ord i al den Tid, de kiørte; enten saa Postkarlen kiørte stærk, eller sagte, enten han stod af ved en Kroe for at tænde sin Pibe, det er at sige, at faae sig en Dram, eller han holdt stille for at slaae en Sladder af med en Kammerat, der kom ham imøde. Ja, da han endogsaa midtveis mødte en Postkarl fra den anden Station, og de efter deres lovlige Skik blev enige om at skifte, bekymrede Wangenthal sig ikke det mindste derom, og det var ogsaa virkelig skeet, havde ikke den, der reiste i den anden Chaise, paa det eftertrykkeligste sat sig imod

denne kiedsommelige Sinkelse. Wangenthal havde ingen Ting at haste efter, hvert Ophold var ham derimod behageligt, hvert Øieblik, han tilbragte længere paa Veien, var i hans Tanker vundet. Endelig naaede de da hans Hiem, efterat Postkarlen, som mærkede, han kunde bruge sin Mageligheд, havde været syv Timer paa de fire Mile, og altsaa blev meget forundret, da Wangenthal efterat have seet paa sit Uhr, uopfordret gav ham dobbelte Drikkepenge. Postkarlen begyndte da at giøre Undskyldninger om de tunge Sandveie o. s. v.; alt godt, sagde Wangenthal, jeg vilde ønske, jeg kunde kiøre saaledes med dig hele min Livstid.

Nu var da Wangenthal i sit Hiem, et Rov for den forteste Melancholie; Samvittigheds Nag, og Hannas Erindring forfulgte ham allevegne, og han hadede Livet, Mennesker og sig selv. Jo meer han imidlertid fordybede sig i sine Bekymringer, jo omhyggeligere stræbte hans Venner, at rive ham ud derfra ved Adspredelser, Forlystelser og Omgang: men næsten altid til ingen Nytte.

Den eneste, det undertiden lykkedes, at skaffe ham Lindring og Trøst, var naturligviis Lina. Ved Efterretnigen om Hannas Død, var Haabet vaagnet i hendes elskende Hierte. Det var nu ikke mere Brøde at elske, ikke Daarlighed at haabe

Wangenthal; hun overlod sig derfor aldels til sin Lidenskab for ham. Hans idelige Hypochondrie gjorde ham endnu elskværdigere i hendes Øine, da hun ansaae den for Sorg over Hannas Død; og hvad maatte ikke en elsket Kone kunde vente af en Mand, der sørgede saa dybt over Tabet af een, som han dog i Grunden ikke havde elsket? Det syntes hende tillige en Pligt — thi hvad hykler saa gierne for sig selv, som Elskov? — at lindre, og om muligt helbrede saa ædel en Smerte; og hvad var der nu, der kunde hindre hende deri? Disse Forestillinger gav hende efterhaanden hele hendes forrige Munterhed og Livelighed tilbage; hendes Kinder fik deres forrige blomstrende Farve, hendes Øie sin Ild. Med den elskværdigste Bøielighed vidste hun at lempe sig efter Wangenthal i alle hans Luner, at klage med ham, at ynke, og dele hans Kummer i de Øieblik, da medynksom Deeltagelse kunde lindre hans Smerte; blot at lade ham føle denne Deeltagelse i et rørt Øiekast, en vennehuld Tone, paa slige Tider, da hans Hiertes brændende Vunder ikke engang taalte Vennehaandens mildeste Berørelse; og derimod i lysere Øieblik, at bortvende hans Opmærksomhed fra ham selv og hans Forfatning, til uvedkommende, ofte ubetydelige Ting, som hendes Foredrag gav Ynde, og Inte-

resse; vel endog at muntre ham med dæmpet vaersom Spøg, som dog Erfaring havde lært hende, at være høist forsigtig med. Thi da hun en Dag ikke selv var i det bedste Lune, og derfor ved hans Komme fremkunstlede en Munterhed, der næsten grændsede til Overgivenhed, tog han Deel i al hendes Spøg med en saa kiendelig Vildhed, udstødte saa mange menneskefiendsk bittre Plaisanterier, at han aftvang hende Lottes: "De er mig frygtelig, naar De er saa lystig!" længe før Göthe havde ladet det sige af Lotte. Ogsaa indtraf det undertiden, at Lina, som ikke kiendte Wangenthals sande Sindsforfatning, oprev Saarene, i det hun troede at forbinde dem. En af de Ting, som Linas store Siel med fuld Enthusiasme brændte for, var Religionen; hun følte, at den kunde, og maatte være den beste, sandeste, og maaskee eneste Trøst for den Ulykkelige, og var det da Under, at hun stræbte at bruge den til at trøste Wangenthal med? En Dag kom han derhen, og var usædvanlig vild; Lina prøvede paa at trøste ham med den Overbeviisning, at hans Hanna var vel, hvor hun var. "Og er det da saa afgiort?" brød Wangenthal med Selvhadets hele Bitterhed ud. "Jeg beklager Dem, Wangenthal! svarte Lina. hvis De er saa ulykkelig at tvivle derpaa;" og

hendes Misfornøielse over det irreligieuse, hun troede at finde i Wangenthals Tvivl, betog hendes Tone noget af sin forrige Venlighed. Wangenthal følte det, og det smertede ham. "O Veninde! sagde han, jeg er virkelig mere at beklage, end De kan forestille Dem!" "Kun Spørgsmaal" vedblev Lina med sin forrige Tone, og i samme Vildfarelse: "om det ikke er Deres egen Skyld!" Hun kunde ikke have sagt ham noget skrækkeligere; "i det mindste burde De ikke lade mig det høre!" dette Svar svævede paa hans Læber, men han fattede sig, og sagde blot: "O Lina! Lina! De veed ikke, hvad De gior!" og begyndte med voldsomme Skridt, at gaae op og ned af Værelset. Skiøndt Lina ikke begreb dette hans Forhold, saae hun dog nok, at det ikke var Tid at fortsætte denne Samtale; hun tog da sin Tilflugt, efter Sædvane, til Klaveret, der i Almindelighed pleiede at virke paa ham, som Davids Harpe paa Saul. Men her var alting forgiæves; deres Samtale havde med fuld Bitterhed opvakt Forestillingen om hans Brøde mod Hanna; han saae i Lina sin Medskyldige, Medaarsagen til Hannas Elendighed: han kunde ikke udholde hendes Nærværelse, greb pludselig sin Hat, og gik bort, saa godt som uden Farvel, kun, at han, i det han gik ud af Døren,

kastede et kort god Nat hen til den studsende Lina. Ovenpaa saadan en Scene skyede han hende gemeenlig en otte Dages Tid; efterhaanden vantes hun til det, men hun begreb det ikke, lige saa lidet, som hun begreb, hvorfor Wangenthal, der elskede hende, der burde føle sin Kierlighed giengieldet, erklærede sig aldrig for hende, eller talte derom til hendes Fader. Han var paa sin Side i den meest piinlige Forfatning; han elskede Lina, han troede sig elsket af hende, men han ærede de Baand, der havde forenet ham med Hanna, og kunde ikke troe sig løst, skiøndt hun havde sønderrevet dem; det var derfor hans faste Beslutning, aldrig at aabenbare sin Elskov for Lina; men paa den anden Side var han ikke i Stand til at rive sig fra hende; saa mange Aarsager han end havde til at ønske, hun ikke maatte see hans Kierlighed, var det ham dog ufordrageligt, naar hun syntes at tvivle om den; saa lidet hendes Gienkierlighed kunde giøre ham lykkelig, saa lidet kunde han dog taale den mindste Lunkenhed, der viistes mod ham, det mindste Fortrin, hun syntes at give en anden. Denne hans Forlegenhed forøgedes ved Smaasedler, han adskillige Gange fik giennem usporlige Veie, som indeholdt kun disse Ord, skrevne med Hannas Haand: "Wangenthal! De har end-

nu ikke opfyldt min Bøn." Saa piinlig imidlertid denne Forfatning maatte være, var den dog mindre martrende, end den Dødssøvn, denne Fortvivlelsens Dorskhed, hvori han ellers var nedsænket. Men med eet gav en ubetydelig Tildragelse Tingen en ny og uventet Vending.

Jeg har allerede sagt, at man var meget omhyggelig for, at drage Wangenthal ind i alle Forlystelser, endskiøndt de ikke morede ham mere. Han blev da ogsaa buden til et Subskriptions Bal, hvor hele Kredsen var samlet. Han kom sildig, og da han ikke vilde dandse, blev han sat til et Spillebord at giøre et Parti Whist med Elbstein, Lindenhausen, og en Hr. von Sarpsburg, en Herremand der af Egnen, hvis fornemste Fortieneste var, at han havde Penge, og en Kone, som kunde været kiøn, hvis hun ikke havde skiæmmet sig ud ved sine overdrevne Prætensioner paa at være deilig, og som var Linas meest erklærede Medbeilerinde. Da de skulde til Bords, var det for at forekomme Disputer saaledes indrettet, at hver skulde følge sin Bal-Dame, med mindre de selv ordnede det anderledes. Da Wangenthal ingen Bal-Dame havde, tilbød hans tre Medspillende ham, at tage een af deres; og da han af en egen Delikatesse ikke vilde tage Lina, og ikke kunde lide Frue

Sarpsburg, tog han naturligvis Elbsteins Regina. Da Lina sang saa nydelig, var det bleven Skik, at der blev stedse sungen ved slige Maaltider; hun blev da ogsaa denne Aften anmodet derom, og sang et Par Smaating med sin sædvanlige Ynde. Millers skiønne Sang: "Den hele Landsbye samler sig" var den Gang ny, og Lina havde før sunget den med den hende egne Sødhed og Følelse; man bad hende ogsaa om den nu; men hun undskyldte sig meget alvorlig, og indvendte, at den baade var for lang, og upassende paa det Sted. I det samme hørte hun Regina bede Wangenthal, at anmode hende om den, og siden hun hverken torde sige ham Nei, og heller ikke vilde synes at gisre det for hans Skyld, da hun havde afslaaet de andre, skyndte hun sig at forekomme hans Bøn. Wangenthal, som mærkede, hun havde hørt, hvad Regina sagde til ham, faldt paa at støde sig over, at hun ikke vilde lade ham have den Fornøielse, at hun giorde det for hans Skyld. Imidlertid sang han efter Sædvane med, og de to første Vers gik ogsaa, uden at han erindrede sig, hvad der fulgte. Men da det tredie Vers kom: Thi! ak! min Hanna fattes mig, jeg glemmer aldrig hende! faldt disse Ord paa ham med deres hele Styrke; med en vild Bevæ-

gelse kastede han sig tilbage paa Stolen; et menneskefiendsk konvulsivisk Smiil fortrak hans Ansigt. Lina, som aldrig tabte ham af Syne, blev det vaer, afbrød sig i samme Øieblik med sin sædvanlige utvungne Ynde, og sagde: "Det er galt, at synge Viser, man ikke kan." En ung Sprade-basse, som var nylig kommen hiem fra Göttingen; og havde studeret med Miller, bød sig til at souffiere; men uden at svare ham, begyndte Lina Gleims skiønne Sang for Slaget ved Rosbach; da hun vidste, skulde nogen Ting kunde muntre Wangenthal igien, maatte det være Erindring af fordums Hæder. Men denne Gang slog selv dette Middel ikke an. I hans vilde Stemming havde hiin millerske Viise, og de Erindringer, den opvakte, just været efter hans Sind, og da derfor Frue Sarpsburg, der ogsaa gav sig af med at synge, og maaskee ikke havde sunget saa galt, hvis hun ikke ved sine sædvanlige Prætensioner havde skiæmmet det ud, ogsaa sad skraas over for ham, rakte Wangenthal sig over til hende, og bad hende synge den, siden Frøkenen ikke havde sunget den til Ende før; hvilken hun da ogsaa ved hiin Spradebasses Understøttelse med megen Triumph giorde. I Begyndelsen sang Lina med, uden at tænke paa nogen Ting; men hun saae Wangenthals Øie fal-

de saa ofte med saadan Bitterhed paa hende, at hun lettelig følte, det var for at trodse hende, han havde anmodet den ham ellers modbydelige Frue Sarpsburg at synge; nu blev hendes Forfængelighed, maaske vel og hendes Kierlighed stødt, og hun taug pludselig stille. Dette undgik ikke Wangenthal; aldrig saasnart var derfor denne Wiise til Ende, førend han overvældede Frue Sarpsburg med Komplimenter, og sagde: "Siden jeg seer, De er saa artig at gisre, hvad jeg beder Dem om, maae jeg bede Dem synge een endnu." "Dersom Frøkenen vil hielpe mig!" sagde Frue Sarpsburg, der vilde lade Lina føle sin Seier. "O! svarede Lina, jeg kom ikke saa godt fra den sidste," og fortsatte i det samme en Samtale med den gamle Elbstein, der var hendes Naboe ved Bordet. "De seer, hun slaaer Haanden af os, Wangenthal! sagde Frue Sarpsburg: hvilken skal det være?" "Jeg vil bede Dem om Gsthes Romance, svarte Wangenthal: men Frøkenen siger, de alvorlige Viser passe ikke her altsaa vil jeg heller bede Dem om den: Hør til, jeg vil om Viisdom synge." Frue Sarpsburg sang den, og Lina følte Braadden uden at kunde begribe Aarsagen; men for ikke at lade sig mærke, hun følte dette, ventede hun, til det sid-

ste Vers *) kom, som egentlig var det, hvorfor Wangenthal vaglte Visen, og dette sang hun med saa megen Munterhed, saa aldeles uanfægtet, at Frue Sarpsburg selv begyndte at frygte, dette Stød havde ikke truffet. Imidlertid var den neppe ret udsungen, førend Lina, der frygtede Fortsættelsen, sprang op fra Bordet, og alle ilte ind i Dandsesalen. Wangenthal og Regina skulde føre op i den anden Række; men Wangenthal var alt for forvildet til at sandse Touren; ydermere havde man valgt en Dands, som for sin raske men lette Tours Skyld havde været meget afholdt af Hanna, der dandsede gierne, men maadelig. Denne Erindring bidrog til at forvirre Wangenthal end mere, og een af hans Venner, som raabte til ham, "kan Du ikke huske den, den var dog Din saglig Kones Livdands?" bragte hans Forvirring til det høieste.

*) Det sidste Vers hedder saaledes:

Naar føleslos din Cloris bliver,
Og Spot med dine Klager driver,
Og al din Kierlighed beleer;
Da ras kun ei mod dine Dage,
I Stæden for Forgift at tage,
Drik Viin,
Saa er det dig, der leer.

I det samme stødte han i Figureringen paa Lina, som vilde bringe ham til rette; "hvor vil De hen, Wangenthal," sagde hun, og vilde tage fat paa ham for at lede ham ind i Touren igien; "fra Dem!" svarede han, greb sin Dame, valsede hende igiennem Rækken ned til Enden, og sagde: "paa den Maade, eller paa en anden, naar man kun kommer ud af det." 'Om Forladelse Frøken!" sagde han til Regina, da han var kommen ned, "jeg var reent ude af det: thi ak! min Hanna fattes mig." "O! det siger intet, Hr. Kapitain!" svarte Regina. Dette flaue Svar slog Wangenthal; han følte, Lina vilde have svaret anderledes, og slap Reginas Haand, som han havde taget for at kysse. Den vilde Bevægelse havde imidlertid været velkommen for hans oprørte Sind, og da Frue Sarpsburg strax efter dandsede ned i den anden Række, nyttede Wangenthal det Øieblik, hun stod ledig, til at bede hende om næste Dands, og snakkede endnu med hende, i det Lina kom neddandsende i hans Række, saa at Regina maatte kalde ham hen at figurere. Uagtet Lina virkelig var stødt over Wangenthals Forhold, var hun dog paa de seenere Tider bleven saa vant til at bære over med ham, at hun ogsaa nu forsøgte paa, at tage det med det Gode. "Jeg har efter gam-

mel Sædvane Kontradandsen fri til Dem, om vi faae een næste Gang," sagde Lina. "Jeg takker Dem, Frøken! fik hun til Svar, jeg er engageret, desuden er De mig for fornuftig i Aften." "Saa!" sagde Lina med et fremtvunget Smil, og løb hurtig til Skiænkebordet efter en Kop Thee, for det Wangenthal ikke skulde see, hvordan alt Blodet steeg op i hendes Ansigt. Frue Sarpsburg holdt alt for meget Die med Lina og Wangenthal til, at dette skulde være undgaaet hendes Opmærksomhed. Med det faste Forsæt at giennemnyde sin Seier, og nu tilstrækkelig ydmyge sin Medbeilerinde for det Fortrin, Wangenthal saa ofte tilforn havde givet hende, passede hun da paa, til Lina kom ud af Dandsen, gik da hen, satte sig hos hende, og tog med yderste Venlighed hendes Haand, for det hun ikke skulde slippe fra hende. I det samme saae hun Wangenthal komme, for at sige hende, at næste Dands var Kontradands, og forespørge sig, om de dandsede den sammen alligevel. Men uden at kunde oppebie hans Komme, rullede hun sit Tørklæde sammen, og kastede paa ham, og bad ham hente sig et Glads Punsch; da han kom med dette, sagde hun til Lina: "Hvad mener De? Enkemanden og jeg skal dandse sammen næste Gang; det er ikke gaaet os over for i

vore Dage." "Jeg vilde just sige Dem, faldt Wangenthal ind, at det var en Kontredands, saa jeg ikke veed —" "O det siger intet, sagde Frue Sarpsburg: rigtig nok er jeg engageret til den; men det, lader jeg, som jeg glemmer." Hiin gøttingske Spradebasse, som havde netop Lovte paa Kontradandsen af hende, kom til i det samme; men Frue Sapsburg forskkrede ham med saa alvorligt et Ansigt, at hun umuelig kunde have lovet ham den, at han begyndte at gisre sig vred, da Wangenthal i det samme traadde til, og sagde at det var ham, Fruen havde lovet at gisre den Ære, at dandse næste Dands med. Gøttingeren, som havde megen Ærbødighed for Wangenthals Bravour, trak sig da strax gandske forlegen tilbage, og sagde til Lina: "Frøkenen nytter det vel ikke at tale til!" "Jeg er ikke engageret!" sagde Lina, og reiste sig i det samme for at følge med ham til Pladsen, glad over at slippe fra Frue Sarpsburg. Imidlertid kunde hun ikke undlade, at sige til Wangenthal i det, hun gik ham forbi: "De seer, de Forskudte trøste hinanden."

Saa vant hun end var til, at omgaaes ham, som et sygt Barn, begyndte dog Taalmodigheden nu at forgaae hende; oven i Kisbet havde hendes Chapeau taget Plads i øverste Qvadrille, hvor Wan-

genthal førte op; Lina vilde have været henne i en anden. "Er det, fordi jeg er her?" spurgte Wangenthal. "O jeg beder Dem mangfoldig, Herr Kaptain! hvor kan De falde paa det?" sagde Lina med saa megen fremmed Levemaade, som mueligt. "Jeg troede, svarte han, De kunde være bange for, jeg skulde løbe feil igien." O ikke! sagde hun, De er i for gode Hænder dertil; det eneste skulde være, om jeg ligesaavel skulde figurere, som dandse Dem for fornuftig." I det samme begyndtes Dandsen, og Frue Sarpsburg, der havde foresat sig, at lade Lina føle sin Triumph til det yderste, dandsede nu med Wangenthal med al den coquette Kiælenhed, alle de Minauderier, og Agacerier, der stode i hendes Magt; rev sig med saa smægtende Blik udaf hans Favn, naar de skulde skilles i Dandsen, slyngede sine Arme saa fyrig om ham, naar de samledes igien, lænede sig saa fortroelig paa ham, naar han førte hende, at hun paa enhver anden Tid vilde i høieste Grad have været Wangenthal vemmelig; men da han nu saae Lina føle det, og ærgre sig derover, da han saae hende figurere alt ligegyldigere og ligegyldigere med ham, jo mere paahængende Frue Sarpsburg blev, begyndte han alt mere og mere at indlade sig med denne; men — hvilket ikke blev ubemærket af

Lina — begyndte tillige at dandse alt voldsommere, og voldsommere, saa at han og hans Dame tilsidst giorde hver Svingning firedobbelt.

Nu saae Lina alt for tydeligen Tvang og det martrede Hiertes Krampestyrke i Wangenthals Forhold, til hun ikke skulde mere ynke ham, end være vred paa ham derfor. Hun besluttede derfor, at see at lokke ud af ham, hvorfor han var vred, og at faae ham god, om hun kunde. Kontredandsen varede meget længe; et Par Gange vilde man have giort Ende paa den, men Wangenthal var uudtømmelig paa nye Toure; efter syv Qvarteer var den endelig ude. "Det var en afskyelig Kontredands saa lang," sagde Frue Sarpsburg i det, de holdt op. "Jeg vilde tage Skiæl af, jeg dandsede med Dem," svarte Wangenthal, i det han kyssede hendes Haand, som lønnede ham med et fortroeligt Tryk. "Han havde vist ikke faaet Lov til at giøre den saa lang, havde han dandset med Dem, Frøken!" sagde Fruen til Lina. "O det var da neppe heller falden ham ind!" svarte denne. Atter her greb Wangenthal den urette Side: "Vi have dog før dandset med Fornøielse sammen," sagde han med Bitterhed. "Ja, men aldrig saadan," svarte Lina med al den Blidhed og Venlighed, hendes hulde Ansigt og søde Stemme

kunde modtage: "det er ikke Glæde, det er Vildskab, Ruus" "Som om ikke al Glæde paa Jorden var Ruus!" "Al Glæde?" gientog Lina med megen Eftertryk. "Ja, min naadige Frøken! Venskab er for Exempel en overmaade behagelig Ruus, men det værste er, at, naar man vaagner af den, har man saadan en afskyelig Hovedpine." Jeg merker, Wangenthal!" sagde Lina med Betydning: "at Deres Dands er ikke det eeneste, hvori De ikke vil være fornuftig i Aften." "Men skulde der ikke være Tider, min naadige Frøken! da en Smule Ufornuft ikke var saa gal; det er dog gandske vist, at alt for meget Fornuft til sine Tider ikke er brav." "For Exempel!" sagde Lina, som mærkede, han ikke vilde lade sig bringe ud af sin Stemning, og efterhaanden kom efter, hvorfor han var vred: "naar man staaer, og philosopherer efter en lang Kontredands, i Steden for at sidde, og hvile sig." "Hvo vilde hvile sig? sagde Frue Sarpsburg, vi Damer maae aldrig lade os mærke med, vi er trætte." "Vil De altsaa dandse Kehraus med mig, sagde Wangenthal, jeg seer der er taget saa mange bort under Kontredandsen, at vi faae neppe mere end den." "Ja! sagde Frue Sarpsburg, naar De vil føre op; De fører rask op." "Dandser De med?" sagde hun til Lina. "Nei!

svarte denne: den torde blive for rask for mig," og gik misfornøiet hen, og satte sig i en Krog.

Kehrausen begyndte. Det havde aldrig været Linas Dands, og især havde hun maattet aflægge den, siden hendes Helbred havde lidt under hendes Sindslidelser; hun afslog den altsaa ligeledes i Aften, og blev siddende at see til. Wangenthal førte den op efter Aftale med sin Dame, og uagtet Musiken gik alt, hvad den kunde, var den dog dette Par tre Fierdeparter for langsom, og de giorde, som i Kontredandsen, hver Svingning firedobbelt. Da Wangenthal paa denne Maade havde hvirvlet hende ned til Enden, nyttede han det korte paafølgende Pusterum til at fare hen til Skiænken, og styrte en halv Karaff koldt Vand i et Glas. I det han vilde til at drikke det, kom Lina: "Tag Dem vare, Herr Kaptain," sagde hun. Uden at erindre sig, hvor ofte han den Aften, havde kaldt hende min naadige! og naadige Frøken! stødte han sig over dette, Hr. Kaptain! og svarte bitter: "O! min Naadige! De bærer alt for stor Omsorg for min Helbred," drak Vandet hurtig, og løb tilbage i Raden. Da næste Tour var til Ende, løb Wangenthal atter hen til Skiænken for at drikke; men denne Gang passede Lina bedre paa, og tog Karaffen bort. "Tør jeg

bede!" sagde Wangenthal med bitter Galanterie. "De faaer det ved Gud ikke, svarede hun: jeg mærker, jeg maae i Aften have Fornuft for os begge." "Det har jeg længe mærket, svarede han i sin gamle Tone; men De veed ogsaa, hvad jeg troer om den megen Fornuft; maae jeg bede Dem om Karaffen." "Wangenthal! sagde hun, De veed ikke, hvor De bedrøver mig!" Saa!" svarte han smilende, og rakte efter en anden Karaf. "O lad være! for Deres Hannas Skyld, om De ikke vil, for min!" "Og hvad vinder hun ved, jeg pines her!" svarte han vildt. I det samme kom Frue Sarpsburg til: "Vil De komme og figurere, Wangenthal, sagde hun, det glemmer De reent over det behagelige Selskab."

Uagtet Lina havde sat sig for at taale alt af Wangenthal, var hun dog ikke saaledes sindet i Henseende til hans Dame, og svarede derfor med en Deel Bitterhed: "Det torde snarere være nyttigt, end behageligt, Frue! han er vred, fordi jeg vil hindre ham at forgive sig med koldt Vand." "Nei! det maae De ikke, kiære Wangenthal! sagde hun, vi maae i det mindste have vor Kehraus ud sammen først." Hun tog ham nu under Armen, og slæbede ham hen til Rækken. Nu skulde den voldsomme og udmattende Svingetour begynde. Li-

na, som saae Wangenthal klappe ad Musikanterne, at de skulde spille stærkere, og som frygtede for hans voldsomme Dands, sagde til Borchhorst, som stod ved siden af hende: "Jeg faaer Lyst, at dandse Kehraus paa mine gamle Dage; vil De være min Chapeau?" De traadde nu ind i Rækken, i det samme kom Wangenthal farende ned for at svinge nederste Dame, og traf med yderste Forundring paa Lina. "Wangenthal!" sagde hun, i det han tog hende fat, for at svinge hende, "De gior Synd mod Dem selv og mod mig, at De dandser saadan;" og Taarene stod synlige i hendes lysbrune Øie, og qvalde hendes Stemmes melodiske Klang. Dette var mere, end Wangenthal kunde modstaae; med eet sagtnedes hans Vildskab, og alle hans Dames Kunster og Kiærtegn vare nu aldeles spildte paa ham.

Da Dandsen var til Ende, stod Lina i et Vindue, og viftede sig; Wangenthal gik hen til hende, og trykte et brændende Kys paa hendes Haand; "Om Forladelse, eiegode Veninde!" sagde han. "Saa De ikke er vred paa mig længere? "Paa min Skytsengel; det har De været i Aften; det har De endelig været saa ofte! o gid De kunde være det stedse!" Wangenthal!" sagde Lina med oprørt halvqvalt Stemme, og giorde i det samme et

svagt Forsøg paa, at drage sin Haand ud af hans. "O Lina! sagde Wangenthal, dersom De vidste —" "Og hvilket, kiere Wangenthal? At jeg ikke er Dem gandske ligegyldig? At dog de Mandfolk saa gierne vil troe, de ere de eneste, der kan see; om jeg aldrig havde vidst det før, hvad var da vel Aarsagen, at De blev stødt i Aften, fordi jeg sang, uden at give Dem Tid til at bede mig om det? De vilde hævne Dem ved at gisre af Frue Sarpsburg, som, jeg ret godt veed, De ikke lider; jeg var barnagtig nok til at tage mig det nær; og sandt at sige, var vi Børn begge to." "Forunderlige Pige!" sagde Wangenthal; hans Siel var i dette Øieblik i det sælsomste Oprør, saa ofte havde han foresat sig, Lina skulde aldrig erfare, han elskede hende; nu hsrte han det af hendes egen Mund, og det gik med hans Forsæt, som det saa ofte gaaer med Fornuftens bedste Forsætter i Lidenskabernes Øieblik. — Han saae nogle Øieblik taus paa hende; men hans Øie talte et meget forstaaeligt og lidenskabeligt Sprog. "Dersom De vidste," begyndte han omsider igien. "Hys! sagde Lina; De giver Deres Skytsengel megte at gisre i Aften; vogt Dem, at De ikke fortæller en anden, hvad den ikke veed, i det De vil fortælle mig, hvad jeg saa længe har vidst." Wangenthal

vilde see sig om. "See Dem ikke tilbage," sagde Lina hastig, "og dersom De vil bringe mig min Kleist i Morgen, skal De faae Deres Gleim igien; De seer selv, jeg har ikke havt den forgiæves;" lagde hun til med mærkelig stigende Stemme, og betydede ham i det samme ved en liden Neining, han skulde gaae. I det han da vendte sig om, saae han Frue Sarpsburg, der stod, og rettede paa sit Haar for Speilet i Pillen lige ved Siden af dem; men hvis Øie og Øre var saa gandske henvendt til dem, at hun rev meget mere ned, end hun satte op. Hun havde vel egentlig ikke hørt noget, men af den Inderlighed, hvormed de talte sammen, havde hun giort sig en Formodning, som bestyrkedes ved Linas Kunstgreb, at slutte Samtalen med at tale høit om ligegyldige Ting, for det man skulde troe, den hele Samtale havde været om sligt. Frue Sarpsburg havde for ofte, og det ved meget mindre uskyldige Leiligheder brugt slige Kunstgreb, til ikke at kiende dem alle; og hun formodede strax, man maatte kunde giøre Fortræd med det, man her havde seet.

Da Lina tog bort, og Wangenthal helste paa hende, sagde hun høit til ham: "Altsaa faaer jeg min Kleist i Morgen." Wangenthal forstod dette Vink, og lovede det. Næste Eftermiddag gik

han altsaa saa tidlig, det kunde skikke sig, hen til Oberstens, men fik til Svar: "der var ingen hiemme." Dette faldt ham underligt; han spurgde derpaa, om Frøkenen ikke havde lagt en Bog ud til ham? maaskee, tænkte han, er der et Par Ord Efterretning i den; men nei! der var ingen. "Saadan en Scene i Gaar, og dette Forhold i Dag;" brød han ud, da han kom paa Gaden, "saadan er Fruentimmerne." Han giorde sig Umage for at udtænke nogen Undskyldning for Lina, men forgiæves: mismodig og bitter vilde han spadsere, men det morede ham ikke; han gik paa Kaffehuset, og var paa et hængende Haar kommet i Klammerie med een af sine bedste Venner; han reed ud til Elbsteins, og fandt det yderlig kiedsommeligt, da den Gamle gnavede — skiønt aldrig det mindste meer, end han pleiede — over sin Podagra, og Frøkenen fandt han flau — som hun altid var — fordi hun ikke havde udsovet, egentlig, fordi han ikke fandt Lina, som han havde haabet at treffe der. Han reed derfor ogsaa ufortsvet tilbage igien; og løb om Aftenen alle de Steder, hvor han kunde vente at finde Lina; men hun var ikke at opspore. "Skulde hun blot have nægtet sig hiemme? "denne Tanke foer som en Lynstraale giennem hans Siel; man havde ikke efter Sædvane ladt ham gaae op,

men Lindenhausens gamle Tiener havde afskaaret ham Passen paa Trappen. Han havde, da han kom hiem fra Elbsteins, spurgt sig for i Porten, om Lindenhausens var taget ud af Byen; det var de ikke; han gik nu hen til Borchhorst, som boede lige overfor, og denne kom ulykkeligviis til at fortælle ham, han kunde ikke begribe, hvad det skulde sige, han havde været ovre, og vildet hilse paa Lindenhausens efter i Gaar, men de havde ikke taget imod ham, og han havde dog ikke seet nogen af dem kiøre ud. "Saa!" sagde Wangenthal med den skiødesløse Tone, som den yderste Forbittrelse undertiden skiuler sig under; "jeg synes ikke, jeg er vigtig efter i Gaar, kom hen med paa Kaffehuset, og lad os faae nogen Punsch." Da de kom der, var der et Par, som foreslog at tage ud til Sarpsburg næste Eftermiddag, og i sin Siels Bitterhed var Wangenthal den første, der sagde Ja, og glædede sig den Aften inderlig over, at Lina skulde see, han kunde gierne være borte fra hende; men da næste Dag frembrød, og Wangenthal erindrede sig, han heller ikke denne Dag skulde see hende, begyndte han at angre sit givne Løvte, og da han saae hendes Kleist ligge paa Bordet, besluttede han at bringe hende den, inden han tog ud, for i det mindste, at have seet hende først.

Han klædde sig da paa, tog Kleist i Lommen, og gik derhen; men den gamle Tiener mødte ham atter i Porten med den sædvanlige Beskeed. Wangenthal blev forbittret, flyede ham Kleist, og bad ham levere Frøkenen den, naar hun kom hiem, og hvis hun skulde komme inden Middag, om hun da ikke vilde sende ham hans Gleim; han havde lovt Frue Sarpsburg den, og tog derud i Dag.

Neppe var heller Wangenthal kommen hiem, førend hans egen Tiener kom ind, og sagde, der var en Kompliment fra Frøken Lindenhausen, og den Bog. Dette blev alt mere og mere ubegribeligt og piinligt for Wangenthal, han spurgte, om der ellers ingen Bud var? "Nei!" Hvem der havde været med den? "Lindenhausens gamle Tiener." Da denne Karl ellers aldrig pleiede at gaae Ærender, studsede Wangenthal noget derved; Gleim faldt ham i Haanden, og han saae, det forreste hvide Blad var revet af, et Par Papirsmærker, der havde lagt i Bogen var borte; og Ryggen af Bindet var bøiet, som om der havde været puttet noget ned derimellem, der havde videt den ud; men der var intet. Uden at kunde forklare sig noget af alt dette, kastede han sig paa sin Hest, og fløi mere, end reed, ud til Frue Sarpsburg. Hun blev i Begyndelsen noget underlig

over at see ham, især da han kom længe før nogen af de andre; men hun fattede sig strax, og tog imod ham med saa megen Glæde, takkede ham saa inderlig, fordi han dog eengang vil besøge dem, gav ham siden, da de øvrige kom, et saa kiendeligt Fortrin for dem alle, under det Paaskud, at, da det var første Gang, han var der, maatte hun bære sig saadan ad, at han kunde faae Lyst til at komme der tiere, at Wangenthals Forfængelighed, som Lina havde saaret, fandt sig smiggret derved, og han foretog sig, at giengiælde det, ved at vise al den Selskabelighed, den Munterhed, det Galanterie, som man siden Hannas Tab stedse havde savnet hos ham. Frue Sarpsburg undlod heller ikke at hviske til en anden, men saa høit, at Wangenthal hørte det, at han var charmant i Dag.

Ved at giøre sig munter, lykkedes det virkelig Wangenthal lidt efter lidt at neddysse sin onde Lune, og en Slags Overgivenheds Ruus betog ham. Det kiendelige Fortrin, Frue Sarpsburg gav ham, begyndte ogsaa efterhaanden ikke at anstaae ham ilde, især da hun den Dag virkelig var, hvad Naturen havde dannet hende til at være, meget indtagende. Wangenthal havde overrasket hende i hendes landlige Hverdagsdragt, og hun havde strax havt det Galanterie at erklære, hun vilde før bede

sine Gjæster om Forladelse for sit Deshabillé, end nægte sig den Fornøielse af deres Selskab saa længe, medens hun gjorde sit Toilette; hun var altsaa ikke saa overpyntet, som hun pleiede at være. En simpel sort Hat hævede hendes fine hvide Hud, og hendes smukke askefarvede Haar flaggrede løst og frit ned om hendes skiønne Hals, uden at være uduglet ved Kruusning, eller tilsmyet med Pomade og Pudder. Hendes raske Vext tog sig fordeelagtigere ud, da den ikke var indpiint af Snørliv, og selv en vis Bleghed, som Savnet af den sædvanlige Sminke forvoldede, var ikke uinteressant, da den lidt efter lidt maatte vige for den Rødme, som tiltog mere og mere, jo moersommere og mere levende den almindelige Samtale blev. Desuden smiggrede Wangenthals Besøg og Forhold hendes Forfængelighed, skiøndt hun endnu ikke ret begreb Aarsagen dertil. Hun prøvede paa at giøre et Par Smaastød efter Lina; hun blev f. Ex. bedet at synge; ja! sagde hun, saa maae jeg have Bogen først, at det ikke skal gaae mig, som Frøken Lindenhausen forleden, der maatte holde op midt i det. I det samme saae hun til Wangenthal, der sad, og saae gandske alvorlig og mørk ned for sig. Hun mærkede altsaa nok, at, hvor vel der var en Kiærre paa Traaden mellem

ham og Lina, leed han dog ikke, at hun sagde noget ondt om hende. Hun begyndte da et Øieblik efter, at spørge meget venskabelig til hende; men Wangenthal svarte i saa kort og flygtig en Tone, at han ikke havde seet hende siden Ballet, at Frue Sarpsburg fandt det bedst, aldeles ikke at nævne hende mere. De faldt derpaa i andre mere moersomme Samtaler, og Wangenthal brillerede, som sagt, usædvanlig. Da han ogsaa tog bort, og vilde takke for den Dag, og udbede sig Tilladelse, at besøge dem tiere, faldt hun ham paa den meest smiggrende Maade i Ordet, forsikkrede ham, at han var den, der havde medbragt den almindelige Fornøielse, og bad ham meget instændig, at komme snart og ofte igien: "jeg tager Dem, sagde hun, i min Tieneste, at være Maitre des plaisirs herude, naar vore gode Venner besøge mig;" og Wangenthal forsikkrede, det vilde være en sand Ærespost for ham. "Nu vel da, sagde hun, saa er vor Kontrakt sluttet, og fordi De ikke skal træde tilbage, vil jeg give Dem Penge paa Haanden."

I det samme faldt hun ham om Halsen, og kyssede ham med en heel Deel Varme. Dette Kys af en virkelig meget kiøn Mund, denne Friehed, som var saa forskiællig fra den ærbødige Fraastand, hvori han var vant til at leve med Lina, denne

hele Dags Tummel berusede ham saa gandske, at han baade lovede, og foresatte sig, at komme snart, og ofte tilbage. Ogsaa paa Hiemveien var han meget munter; dette Kys havde gydet en Ild i hans Blod, som var meget forskiællig fra det, han følede, den Gang han fik hiint Kys af Lina. Da han imidlertid vaagnede næste Morgen, var han ikke nær saa vel tilfreds med sig selv. Uden ret at kunde angive sig Grunden, kunde han ikke overtale sig til at gaae over til Lindenhausens, saa inderlig han endog ønskede, at komme paa Spor af det sande Sammenhæng med Linas Forhold. Saa meget der endog vidnede imod hende, svævede dog hiin Samtale i Vinduet for levende for hans Siel, og talte til hendes Fordeel. En lønlig Følelse af, han havde forseet sig mod hende i Gaar, giorde ham det umueligt at komme for hendes Øine. Han reed derfor ud til Elbsteins, for at forespaa Regina, siden hun dog den Dag tog ind paa Concert, at kiøre til Lindenhausens, og see, hvordan det var med Lina, da han havde hørt, sagde han, hun var syg. Den troeskyldige Regina, som holdt ærlig af Nicoline, var ogsaa strax villig til det.

Wangenthal reed strax ind til Byen igien, og gik op til Borchhorst, da han ikke turde gaae over til Lina. O hvor han længtes, indtil han saae

Elbsteins Vogn komme op ad Gaden! Med hvilken Glæde han helste Regina, som den, der om faa Qvarteer skulde bringe ham Budskab om Lina, der maaskee — hvo veed — kunde bringe Lina selv med paa Concert? Og da hun nu holdt uden for Porten, ringede paa, den samme leede gamle Tiener kom ud, hun blev ikke taget imod — det var Wangenthal umueligt at blive; uagtet Regina kiørte en anden Vei, uagtet der var gode halvanden Time til, Concerten skulde begynde, maatte han dog paa Timen derop, for at kunde faae Regina i Tale, saasnart som hun kom. Hvert Øieblik saae han paa Uhret, spurgde hver, der kom til, hvad hans Klokke var, gik til Vinduet ved hver Vogn, der hørtes; omsider kom da Regina. Wangenthal fløi hende imøde. "De har fireret mig, Hr. Kaptain! sagde Regina, med sin intetsigende Tone: Frøken Lindenhausen har ikke været syg; hun er ude." "Paa Landet? "spurgde Wangenthal hastig. "Det veed jeg ikke, sagde Regina; men jeg spurgde, om hun kom her i Aften, det sagde den gamle Bernhard nei til." I det samme fik Wangenthal et Slag med en Vifte, og hvo skulde det være uden Frue Sarpsburg? "Tak for i Gaar:" sagde hun. "Jeg beder Dem mangfoldig," sagde Wangenthal gandske forvirret,

og kyste i største Hast hendes Haand, for at vende sig om igien til Regina; men borte var hun. Han forsøgte da paa at trænge sig efter hende, men hun var kommen ind imellem en heel Klynge andre Fruentimmer, og Wangenthal, som saae nok, der var ikke stor Oplysning at hente hos hende, og som desuden undveeg Frue Sarpsburg, skyndte sig ud ad den anden Side af Salen. Den hele Ting med Lina blev ham alt mørkere og mørkere; at hun nægtede sig hiemme for ham, for Borchhorst, det kunde saa være; men ogsaa for Regina; det kunde han ikke begribe. Næste Dag fik han et Glimt, men som dog mere misledte, end oplyste ham.

Han var budet til Bords hos en Kiøbmand, hvor han traf Lindenhausen. Lindenhausen kom silde, og de gik strax til Bords, da han kom; Wangenthal saae nok, han var ikke i det bedste Lune, men forestilte sig ikke, det fornemmelig gieldte ham. Endelig begyndte Verten ved Bordet, at drikke Lindenhausen Brudeparrets Skaal til, paa tilkommende Børnebørn. Wangenthal blev som himmelfalden. "Ja! Sagen er vel ikke gandske afgiort, sagde Lindenhausen, imidlertid haaber jeg nok, det skal finde sig." "O! sagde Verten, man veed nok, alle Piger giør Vanskeligheder; det er

ligesom Kommandanter i befæstede Fæstninger, Hr. Oberst! for at skaffe sig en ærefuldere Kapitulation." "Ja! svarede Lindenhausen, med et bittert Blik til Wangenthal, "undertiden vel ogsaa for at amusere Beleirerne, til man kan faae Undsætning. Nu da, siden De saa befaler: Herr von Einhausens og min Datters Skaal." Hvad Wangenthal ikke havde været forbauset før, blev han det nu, over at høre Brudgommen nævne; det var hiin rige, nedrige, keithaandede Enkemand, der ogsaa havde friet til Hanna; men endnu mere kom han ud af sin Forfatning, da Lindenhausen med den ondskabsfuldeste Mine rakte sit Glas hen mod ham, og sagde: "Nu Herr Kaptain! drikker De ikke den Skaal med? De har dog ladt til at være saa god en Ven af min Datter." I største Hast, og uden at sige eet Ord, greb Wangenthal sit Glas, klinkede, satte det til Munden; men var ikke i Stand til at synke en Draabe. Lindenhausen saae det, og kastede et Øie til ham, som foer Wangenthal giennem Sielen, og som han neppe havde taalt uden af Linas Fader. Saasnart de stod fra Bordet, giorde Wangenthal Verten en Undskyldning, og listede sig bort. Noget Lys havde han nu faaet i denne Sag, men dens fulde Sammenhæng indsaae han dog ikke. Var det

med eller imod Linas Villie, hun ægtede denne afskyelige Blodsuer? og hvorfra kom Lindenhausens Bitterhed mod ham? Endelig følgende Dag fik han fuldkommen Oplysning.

Han var netop kommen af Sengen, da hans Tiener meldte ham en Soldat af hans Kompagnie, der var kommen af Vagt, og der vilde tale med ham. Da han kom ind, gik Tieneren endnu, og puslede med noget af Wangenthals Tøi. "Hvad vil du, Paul?" sagde Wangenthal. "Herr Kaptain! svarede den Gamle, vi maae være eene, før jeg kan give min Rapport." Wangenthal lod Tieneren gaae ud. "Herr Kapitain! blev den Gamle veed, jeg veed, jeg har fortient Fuchtel, lad mig faae dem, det er de første, siden mine Rekrutdage; men vær ikke vred paa mig, for jeg kunde ikke andet." "Hvad er der da?" spurgde Wangenthal opmærksom." "De veed, jeg stod paa Post uden for Oberstens i Nat mellem tolv og to; Klokken eet kom der een inden for Porten, og spurgde, om jeg var af Deres Kompagnie, og hvad jeg hedde? jeg sagde da, jo! jeg hedde Paul Mohr. Dersom han er Wangenthals gamle Paul, sagde den, saa leveer Kaptainen den Seddel; han vil takke ham for den; det, der er inden i den, er til ham selv for hans Umage. Og i det samme stak den dette Pa-

pir ud igiennem Sprækken paa Porten. Jeg veed, jeg har fortient Fuchtel for det, jeg har taget noget paa min Post; men den Person sagde: det var noget, De skulde takke mig for, og seer De, Herr Kaptain! det maatte jeg tage, om saa Bøddelen stod med Sværdet over mit Hoved." "Tak Kammerat! sagde Wangenthal, flye mig nu Sæddelen, og gaae ud saa længe."

Han aabnede nu Sæddelen, kiendte Linas Haand, og læste: "Kiere Wangenthal! Deres "Lina overgiver sig herved gandske i Deres Vare"tægt! De har kaldt hende Deres Skytsengel, vær "De nu hendes; De har uden Tvivl ikke faaet, "eller ikke fundet en Sæddel, jeg havde stukket ned "i Ryggen paa den Gleim, De forlangte af mig "for at bringe Frue Sarpsburg. Wangenthal! "De vidste ikke, at Deres Lina, den Dag, for "Deres Skyld, over den samme Frue Sarpsburgs "nederdrægtige Ondskab, sad indspærret, truet "med Mishandling. Saasnart hun havde seet os "snakke sammen paa Ballet, gik hun hen, og "gratulerede meget venlig min Fader med et Par"ti mellem os to; da hun meget godt vidste, det "ikke var ham med. Saasnart vi derfor kom "ned i Vognen, begyndte han strax at spørge mig, "hvad der var mellem mig, og Dem? De veed,

"Wangenthal! jeg kan ikke lyve, om det saa gieldte "alt, hvad mig kiert er. Jeg sagde ham da reent "ud, jeg troede, De havde Godhed for mig, skiøndt "De aldrig havde giort mig nogen formelig Er- "klæring. Saa er det vel derfor, faldt han mig, "vred i Ordet, du ikke vil have Einhausen? fordi "du har forgabet dig i den Prakker, der har maat- "tet sælge sin Gaard, og hvis stakkels salig Kone "sørgede sig ihiel over hans slette Hushholdning. "Jeg vilde svare. Du skal tage Einhausen, eller "jeg skal vise dig noget andet, sagde han. Siden "den Tid er jeg ikke kommet ud af mit Kammer, "og ingen faaer Lov at komme til mig, uden Bern- "hard, som bringer mig Mad, og min Fader. "Hændelsevis kom jeg efter i Dag, da min Fader "var oppe hos mig, at Deres Kompagnie har "Vagt. Jeg haaber, jeg skal treffe paa een, som "er Dem troe nok til at bringe Dem denne Sed- "del. Overmorgen Wangenthal! Overmorgen skal "jeg tvinges til at give Einhausen min Haand; "Han kommer da fra sin Gaard for at vies til mig. "Har jeg forstaaet Dem, Wangenthal, saa vent "mig med en Vogn uden for vor Have i Morgen "efter Midnat, og da er jeg evig Deres. Er det "endog sandt, hvad min Fader siger om Deres Til- "stand, lad det ikke afskrække Dem! De kan alle-

"vegne finde Tieneste, jeg kan arbeide, leve nøi-
"som, og være lykkelig, naar jeg kun lever med
"Dem. Troe ikke, det koster mig noget, at for-
"sage den store Verdens glimrende Cirkler; de vare
"mig kun behagelige, fordi jeg fandt Dem der.
"Farvel, min Ven, gid De lykkelig maatte faae
"dette! ikke sandt, da vil De ikke tage i Betænk-
"ning, at frelse Deres Lina?"

"Nei!" udbrød Wangenthal heftig, da han havde læst dette, "reddes maae du; ikke opofres til den nedrige Einhausen, ikke mishandles for min Skyld; men hvad saa? — først redde hende, og siden — lade hende bestemme det øvrige. Paul!" Paul kom ind igien. "Her er din Louisdor, som var i Brevet, og her er en fra mig med." "Hr. Kaptain!" sagde Paul, og holdt Hænderne paa Ryggen. "Der, der; tag dem, og sig ingen noget om den Seddel." "Herr Kaptain! jeg bad Dem give mig mine Fuchtel, og saa ikke være vred paa mig for det mere; men jeg seer nok —" "Hvorfor skulde jeg være vred paa dig?" "Siden De vil betale mig for ikke at være nogen gammel Sladderkielling." "Vist ikke! gamle Kammerat; men du har giort mig en Tieneste; der!" "Siden jeg da endelig skal have dem, maae jeg da ikke bede Hr. Kaptainen om Sølvpenge?" "Gierne,

og hvorfor?" "Min stakkels Kammerat Hausmann har en syg Kone, og fem smaa Børn, hvoraf det eene ikke kan reise det andet; nu vil jeg give dem noget ugentlig, saa langt de Penge række, og Hr. Kaptainen veed nok, naar en Soldat bytter saadanne store Penge —" "Du er dog altid den samme gamle ærlige Paul," sagde Wangenthal, og flyede ham i det samme to Tutter. "Der er nok for mange, Hr. Kaptain! sagde Paul. "Vist ikke, du maae dog ogsaa have noget at drikke min Skaal for." "Det behøves ikke, Hr. Kaptain! det gior jeg saa tit alligevel; jeg kommer ud med min Leening, og med det, jeg fortiener, og har endda imellem saa meget tilovers, at jeg kan drikke paa min brave Kaptains Velgaaende." "Johan! sagde Wangenthal, bring os en Flaske Viin ind: jeg maae dog engang takke Paul for den Skaal." "Her Kaptain!" sagde Paul gandske forlegen. "Kom Kammerat! Skaal, og Tak for dit ærlige Hierte mod mig, og dit Venskab for dine Kammerater." "Herr Kaptain!" sagde Paul, og hans Stemme qvaltes af tilbageholdne Taare: "dersom De nogentid behøver en Karl, der skal gaae i Ilden for Dem, saa glem ikke den gamle Paul Mohr." "Tak Kammerat!" sagde Wangenthal, og trykte hans Haand, "og nu, Farvel! —" "Johan!"

sagde Wangenthal, da Paul var gaaet, til sin gamle Tiener; "du hørte, hvad Paul sagde; kan jeg vente mig det samme af dig?" "Det tænker jeg, Kaptainen veed, svarte Johan, om det saa kun var, fra vi var paa Batteriet sammen." "Nu godt," sagde Wangenthal, "seer du, jeg maae sige dig Alting: jeg har —" "Vil Kaptainen bare sige mig, hvad jeg skal gjøre," brummede Johan, "meer behøver jeg ikke at vide, og saa skal De —" "Hvad er det? sagde Wangenthal, det lader jo, som du var vreed." "Det gjør mig saa ondt Hr. Kaptain! at De vil have mere Troe til Paul, end til mig, der har nydt saa meget Godt af Dem." "Nu nu, Johan! sagde Wangenthal, det, skal du see, jeg ikke har: Pak hurtig noget Tøi sammen, spænd saa for min Chaise i Aften, tag den med dig, og hold i den lille Gade, naar man dreier om fra Lindenhausens Havemuur; for —" "Det er godt, Herr Kaptain! sagde Johan; og vilde gaae. "Johan! sagde Wangenthal, jeg betroer i dette Øieblik mere end mit Liv i dine Hænder." "De skal ogsaa faae at see, De har ikke betroet Dem galt;" sagde Johan, og gik gandske fornøiet bort.

Hvor piinlig lang denne Dag var for Wangenthal, hvor meget enhver martrede ham, som

talte til ham om Foretagender i de næste Dage, behøver man vel ikke at sige. Endelig kom den ventede Nat; og Klokken elleve var Wangenthal i borgerlig Klædning uden for Lindenhausens Havemuur. Uden at betænke, at det var ham selv, der var kommet for tidlig, blev Tiden ham her uendelig lang, og han var i tusinde Angester for, deres hele Anlæg var røbet. Endelig da Klokken var halvgaaen eet, hørde han nogen i Haven; det var Lina, som sprang over Døren fra Gaarden; og et Øieblik efter saae han hende ved Hielp af et Træe, som stod tet derved, oppe paa Muren. Uden at kunde sige noget af Angest og Glæde, greb han hende i sine Arme, og uden at besinde sig bar hende hen i sin Chaise. I Porten angav Johan, som man til Lykke ikke kiendte, dem for en Herremand fra Landet med hans Kone, og da man saae, det ikke var Post, havde man heller ingen Betænkelighed. Da de vare komne uden for Byen, og troede sig sikkre, faldt Lina sin Befrier med inderlig Ømhed om Halsen. Det var det første Kys, han havde faaet af hende, siden det underlige, som underrettede dem begge om deres indbyrdes Kierlighed; men dette var saa gandske forskielligt fra hiint; det var et af de Kys, som, Horatz siger, Cypris forsøder med den fierde Deel af sin Nec-

tar; den varmeste Erkiendtlighed, den inderligste, længe tilbageholdne, nu omsider frit udbrydende Kierlighed var deri. Wangenthals hele Siel blev drukken; han glemte sig, sine Betænkeligheder, sine Forsætter, Alt; Lina var hans, var i hans Arme, og han var lykkelig. O! at den menneskelige Lykke kun varer saa kort!

En heel Deel anderledes kiørte Johan, end den Postkarl, der havde været syv Timer om Veien; men for Wangenthals utaalmodige Frygtsomhed var det endda for langtsomt. Johan maatte altsaa staae bag paa, og Wangenthal kiørte. I tre Timer lagde de da de fire Mile tilbage; men da de naaede Stationen, kunde Hestene ikke heller gaae længere. For at faae friske Heste, maatte de da af i det samme Posthuus, hvor man havde seet Wangenthal an for forrykt, og blev netop førte op i samme Værelse, hvor han havde været, da han kom tilbage fra forgiæves at søge sin Hanna. Dette Syn vakte nu paa ny alle de Ideer, som Glæden over Linas Befrielse, og hendes Kierlighed, havde neddysset. Hvad vilde han nu giøre? hvor vilde han føre hende hen? vilde han ægte hende? og Hanna levede, og var hans Kone? skulde han forsage hende, og hun elskede ham saa inderlig, og de kunde blive saa lykkelige med hinanden, og Hanna

ønskede det selv! og hvad skulde ellers Linas Skiæbne blive? Alle disse stridige Betragtninger sønderslede hans Siel. Lina saae denne pludselige Forandring, og kunde ikke fortolke den. "Wangenthal! sagde hun omsider: angrer De, hvad De har giort for mig! har maaskee den bortløbne Pige tabt sit Værd i Deres Øine?" "O Lina! Lina! sagde Wangenthal, jeg tør, jeg kan, jeg bør ikke længere dølge een Ting for Dem; der — læs!" i det samme rakte han hende Hannas Brev. Hvor enthusiastisk strænge Linas Begreb vare i alt, hvad der angik Religion og Sæder, har jeg allerede sagt; saasnart hun havde læst dette Brev, havde hendes store Siel strax fattet sin Beslutning: "Gud velsigne hende, sagde hun, for denne mageløse Ædelmodighed; men jeg kan, jeg vil aldrig blive Deres. De tilhører Hanna endnu, og intet uden Døden kan bryde disse Baand. Lad os vende om, før mig til min Tante, hun vil neppe nægte mig sin Beskyttelse; og om hun end giorde det, faaer dog Einhausen aldrig min Haand: Dem takker jeg for det, De har giort for mig." Taus og uvis stod Wangenthal for hende, da han i det samme hørte Johan nede paa Trappen sige gandske hæftig: "De kommer ikke længer, Herr Oberst, saa længe jeg staaer her." "Knuden er løst, Frøken!

sagde Wangenthal; der er Deres Fader. Johan! raabte han ud af Døren, lad Herr Oberſten komme op." Men Lindenhauſen, ſom var forſigtigere end ſaa, ſendte ſine to Ordonnanzer, og ſin gamle Tiener op for ved ſig, og befalede dem, at bemægtige ſig Wangenthal. Wangenthal tog en Piſtol af Bordet, og holdt imod dem. "Tilbage Børn! ſagde han, jeg vilde nødig giøre nogen af eder noget. Herr Oberſt! med Magt maae De ikke troe at tage mig; naar diſſe to er ſkudt af, har jeg min Kaarde tilbage. Vil De behage at trine nærmere. Der ligge mine Piſtoler. Her har De min Kaarde; jeg er Deres Arreſtant. Deres Frøken Datter har ſelv forlangt, at komme tilbage til Byen. Vil De betiene Dem af min Chaiſe med hende, ſaa ſkal jeg ride med Deres Folk; De kan forlade Dem paa, jeg ſkal ikke løbe fra Dem." I det ſamme vilde Lina række ham Hannas Brev, ſom hun endnu ſad med i Haanden; Lindenhauſen traadde imellem, og greb efter det; men med ſin ſædvanlige Siels Faſthed kaſtede Lina det i ſamme Øieblik i Kakkelovnen, ſom hun ſad ved, reiſte ſig op, og ſagde med ubeſkrivelig Sielestyrke til Wangenthal: "Farvel! og Tak baade for Deres Venſkab, og Deres Aabenhiertighed. De var en bedre Skiæbne værdig." "Og De!" udbrød

Wangenthal heftig: "O Herr Oberst! vær Menneske; jeg tør ikke sige: vær Fader!" "Vær roelig for mig!" sagde Lina med sin forrige Hsimodighed; "man kan mishandle mig, men man skal aldrig fornedre mig til at give min Haand til en Mand, jeg foragter." "Marsch!" sagde den opbragte Lindenhausen. "I Krigsretten tales vi ved, Herr Kaptain."

Wangenthal satte sig paa Lindenhausens Hest, og reed med Folkene, uden at sige eet Ord! forgiæves gav de ham al muelig Leilighed til at undskye, forgiæves giorde de ham næsten med udtrykkelige Ord dette Forslag; om hans Ord end ikke havde været ham helligt, var dog Friehed, og Liv, og Alting ham nu meget for ligegyldigt til, han skulde giøre noget derfor. Lindenhausen havde imidlertid dog havt den Opmærksomhed, at give sin Ordonnaz en Seddel med til Lieutenanten i Porten, at modtage Wangenthal hos sig, indtil han blev afhentet til Hovedvagten, for ikke at lade ham føre saaledes igiennem Gaderne. Den vagthavende Officeer havde staaet som Kadet, og Fændrik ved Wangenthals Kompagnie; han blev som lynslaaet, da denne blev ham bragt, som Arrestant. Hele Vagten var, som ude af sig selv, af Forundring og Medynk, medens Wangenthal

uden at agte paa nogen Ting, med yderste Følelsløshed lod sig føre, hvorhen de vilde. Hans hele Siel var hos Lina, og al hans Bekymring var, hvad Lindenhausen vilde foretage med hende.

Hun, og hendes Fader vare neppe kiørte en halv Miil, førend han, der var en gammel Mand, der var jaget op af sin Seng i sin bedste Søvn, da den gamle Tiener havde hørt noget springe over Havedsren, og strax var falden paa, det maatte være deres Fange, og der desuden var udmattet af det stærke Ridt, faldt i Søvn; da han vaagnede igien, fandt han Lina i et Anstød af en meget heftig Feber. De foregaaende Dages Behandling, Flugtens Besværligheder, det Oprør, hendes Siel var i, havde nedbrudt hendes ellers stærke Helbred, og naturligviis blev hendes Sygdom, som den hos de hæftige og stærke Mennesker er, ligeledes meget hæftig og stærk. Da de ikke var langt fra Byen, lod Lindenhausen Postkarlen jage; saasnart de kom hiem, blev en Læge hentet, der erkiendte det strax for en Galdefeber, som efter alt Udseende kunde blive farlig.

Lindenhausen, som, efter sin Maade, elskede sin Datter meget, fik over denne hendes Fare et endnu uforsonligere Had til Wangenthal, og dette tiltog end mere, da Einhausen, som Frue Sarps-

burg havde baaret Omsorg for at underrette om den heele Undvigelse, og ydermere forklaret Linas Upasselighed og Flugtens Nødvendighed af meget naturlige Aarsager, skrev Obersten til, og opsagde ham formelig Kiøbet; thi saaledes kan man rettelig kalde den Akkord, de to havde sluttet om Lina. Denne besluttede da, at lade Wangenthal forfølge, som Deserteur, efter hele Krigslovenes Strængheb; og ulykkeligviis var Regimenters Auditeur, som tillige var dets Regimentsqvarteermester, Wangenthals personlige Fiende, fordi denne ofte ved Pengelaan havde reddet unge Officeerer, han var i Færd med at udsue, ud af hans Kløer, ja endog i slige Anledninger talt et Par Gange saa høit og saa fyndig, at Regimentsqvarteermesteren havde havt Lindenhausens hele Beskyttelse, som af gode Grunde — sagde man — beskiærmede hans Blodsuerier, behov for at slippe nogenlunde derfra. Denne vidste da først paa en snedig Maade, at holde Borchhorst, og Wangenthals øvrige Venner ude af Krigsretten, ved at lade dem indstævne, som Vidner; og dernæst forstod han tilfulde, af deres uskyldigste Udsagn at uddrage de farligste Beviser. Saaledes maatte Borchhorstes Vidnesbyrd, at Wangenthal alt om Sommeren paa sin Reise havde overdraget ham at sælge sin Gaard, og giøre

alting i Penge, tiene ham til at vise, at denne Undvigelse var et gammelt Forehavende, som han længe havde bereedt sig til, især da ulykkeligviis endnu den Omstændighed indtraf, at disse Penge først nylig vare udbetalte. Men hvorfor skulde Wangenthal flygte? det Spørgsmaal gjorde alle hans Venner. Dersom han ikke vilde blive, kunde man da vel nægte ham hans Afskeed, naar han søgte den? Ulykkeligviis erindrede Auditeuren sig Hannas pludselige Forsvindelse; han havde den umenneskelige Ondskab at yttre den Tvivl, at en lønlig Forbrydelse maatte være Aarsagen, saavel i Wangenthals Flugt, som i det kiendelig sorte Lune, hvormed han siden hendes Død havde været plaget, og, som ikke kunde være Sorg over Tabet af en Kone, han aldrig havde synderlig eiket. Og da han i Følge denne Mistanke nu fik Hannas Liigkiste aabnet, fandt intet Liig, fandt den opfyldt med Steen; hvor han da triumpherte! hvor han med skinhellig Nidkierhed priste Himlens Retfærdighed, der lod aldrig slig en Misgierning blive ustraffet! Alle studsede ved denne Opdagelse; selv Wangenthals kiereste Venner forstummede. Wangenthals Bortreise, indtil han — saaledes blev det forklaret — erfoer, der var ingen Mistanke falden paa ham; de to Tienestefolks Undvigelse, der

havde været om hende, og der nu maatte ansees, som Medvidere; Wangenthals hæftige Modstand, da Folkene vilde aabne den Kiste, for at see deres Frue, alt dette blev nu Beviser imod ham; det eneste Vidne, der kunde have lagt hans Uskyldighed for Dagen, Hannas Brev, var brændt; den eneste Person, som kunde oplyse Sagens Sammenhæng, Lina, var syg, og havde ikke sin Samling; Wangenthal selv var taus, som Graven; vel nægtede han standhaftig, at han havde aflivet sin Kone, men han var ligesaa haardnakket i, ikke at vilde give nogen Oplysning om Tingens rigtige Sammenhæng. "Om jeg end siger det, troe de det dog ikke," var bestandig Wangenthals Svar. Forgiæves overhængte Borchhorst ham med de indstændigste Bønner, at sige ham, hvordan det kunde være gaaet til. "Lad mig kun miste Livet, min Broder! her er saa intet mere at giøre for mig!" det var alt, hvad hans Ven kunde presse af ham.

Blandt alle Wangenthals Venner, var der ingen, dette krænkede dybere, end den gamle ærværdige Elbstein. Han paastod bestandig, Wangenthal var uskyldig, og fattede et dødeligt Had til Lindenhausen, som han saa aldrig havde ret kundet lide. En Dag, da han sad i sin Lænestoel, og havde sit Been indsvøbt liggende paa en Tabouret,

var der et Par Officerer hos ham, der beklagede, at Generalen havde saa meget Podagra. "Det er kanskee ret godt! sagde den Gamle, for, kunde jeg gaae, er jeg bange for, jeg gik hen, og slog jeres Oberst, saa gammel jeg er." Alle var enige om, at dette Stød havde giort ham 20 Aar ældre; han kunde ingen lide omkring sig; ikke engang sin Regina. "Hvorfor var du ikke saadan, at Wangenthal kunde falde paa at vilde have dig!" sagde han en Dag til hende i Vrede. "Det er ikke min Skyld, min Fader!" sagde Regina med sin sædvanlige ubesindige Naivetet "Vist er det, brummede han, og saa var al den Ulykke ikke skeet."

Som han en Dag sad saaledes vranten og suur, kom der en Tiener ind, og meldte, der var en Bondepige, der vilde endelig tale med ham. Elbstein beed af Tieneren, og spurgde, hvad det var for noget Narrerie, da Regina i det samme kom flyvende ind, faldt sin Fader ganske henrykt om Halsen, og raabte: "Hun er der! hun er der!" "Hvem, hvem? hvad har du nu for dumme Streger for igien? brummede den Gamle, hvem kan der vel være?" "Hanna Wangenthal er der!" raabte Regina. "Hvad! hvad! er du fra din Forstand?" udbrød han! da i det samme Hanna traadde ind. Elbstein vilde staae op, og ile hende

imøde; men i det samme var Regina tilbage hos Hanna, og fløi med hende hen i hans Arme. "Gud skee Lov! han er uskyldig og fri! brød Elbstein ud; det er det lykkeligste Øieblik i mit hele Liv! Regina! hurtig! klæd Frue Wangenthal paa! vi maae paa Timen til Kongen." "Men vil De da ikke først vide —" "Jeg veed jo, hun lever, jeg veed jo, han er uskyldig. De Aagerkarle faae ikke deres Glæde; hurtig! men forbyd Folkene, de maae ikke snakke om det til nogen." Regina, hvis Hierte, uagtet hendes Ubesindighed, var gandske fortrefligt, fik Hanna op paa sit Kammer; men kunde neppe af bare Glæde faae hende omklædt. Forgiæves prøvede Hanna paa at fortælle hende, hvor hun havde været imedens; Regina var for glad til at høre paa det, hun dog saa meget ønskede at vide. Hun faldt Hanna hvert Øieblik om Halsen, kyste hende, og sprang om, som et Barn. Endelig blev Hanna da færdig, efter at Elbstein, som var utaalmodig efter at komme afsted, havde sendt fire Gange Bud for at skynde paa dem; han havde imedens ladet spænde for, og lod nu Hestene flyve alt, hvad de kunde, afsted til ***, hvor den Tid den store Konge opholdt sig.

Underveis fortalte hun Elbstein sin hele Historie, saa vidt hun, uden at forringe Wangenthal,

kunde; saaledes taug hun med den Tildragelse, som havde oplyst hende om Linas og Wangenthals Kierlighed, og angav blot den dybe Følelse af sin Udygtighed til at gjøre ham lykkelig, som Aarsagen til sin Flugt. Hun fortalte ham nu, hvordan hun havde klædet sig som en Bondepige, og da hun i sin Barndom paa sin Faders Gaard havde lært sig meget godt til at tale Plattydsk, ukiendt og umistænkt var sluppet bort under denne Forklædning, og kommen til en Præst nogle Mile derfra, hvor hun havde givet sig ud for en Pige, hvis Forældre var døde fra hende, og som søgte Tieneste. Præstekonen havde taget hende an, til at sidde og sye hos sig for det første, da hun just havde en Datter, som skulde giftes bort; og var snart bleven saa fornøiet baade med hendes Arbeide og hendes Forhold, at hun beholdt hende med det samme. De havde rigtig nok undret dem over, at hun kunde gjøre saa mange Ting, som Bønderpiger ikke pleiede at kunde; men hun havde foregivet, der var en Præstekone, der havde staaet Fadder til hende, der havde ladt hende lære med sine egne Børn. Der havde hun da levet gandske fornøiet den hele Sommer, afholdt af alle, især af Præstens yngste Datter, som endnu var hiemme, og som gierne gad snakket med hende. Denne var

kommen ud til hende i Overgaars, og havde fortalt hende, at der var en Officeer i ***, som skulde miste Livet, fordi han havde dræbt sin Kone; man havde gravet hendes Kiste op, og ikke funden noget Liig i den. Hun havde da straxt formodet, det maatte være Wangenthal, og var blevet gandske elendig, havde derpaa kaldt Præsten ud, aabenbaret sig for ham, og var over Hals og Hoved reist hen til Elbstein, som den eneste Ven, hun vidste, hun og Wangenthal havde. Saa snart Elbstein kom til ***, og saae, det var paa den Tid, Kongen pleiede at gaae i Haven, tog han Hanna ned med sig, og humpede derhen; thi baade var hans Podagra noget bedre, og Glæden over Wangenthals Redning havde givet ham nye Kræfter.

Uagtet Kongen ellers ikke kunde lide at møde nogen, naar han spadserede, gienkiendte han ikke saasnart sin gamle Krigskammerat langt borte, førend han gik ham imøde. "Velkommen min gamle Herkules!" raabte han til ham noget borte; "hvad er det for en Hebe, De har faaet til at føre Dem?" "Den anklagede Wangenthals Kone, Deres Majestæt!" sagde Elbstein. "Staae de Døde nu op før den yderste Dag? sagde Kongen, han er jo under Action, fordi han er sin Kones Morder!"

"Han er uskyldig! Sire!" sagde Hanna, og kastede sig for hans Fødder; "hele Skylden er min." "Jeg lider ikke godt den Knælen, sagde Kongen; da De nu lever, og han er uskyldig, hvad Skyld kand da være Deres? Wangenthals Fare gav den ellers saa frygtsomme Hanna Lidenskabens uimodstaaelige Veltalenhed; hun skildrede Kongen Wangenthals hele Karakteer, hvilken Mand han var, hvilken Mand han havde været imod hende, hvor omhyggelig, hvor deeltagende han ved hver Leilighed havde viist sig. Med alt det havde hun snart følt, hun var ikke den, han kunde blive lykkelig med. Hun havde da uden hans Vidende vovet det Skridt, som nu skulde blive hans Ulykke. Linas Navn nævnte hun ikke. Tilsidst besvoer hun Kongens Retfærdighed, ikke at lade en af sine troeste Tienere blive et uskyldigt Offer for hans Fienders Forfølgelser, men lade al Straffen komme over hende, hvis der var begaaet noget strafværdigt.

Kongen hørte hende med Beundring. "Elbstein!" sagde han omsider, "vi have dog begge været en Tid her i Verden, og hørt om mange Koner, der er løbet fra deres Mænd, men det er den første, jeg har truffet, der har giort det af Kiærlighed. Men hvad er det forresten med ham;

man beskylder ham jo for, han har vildet desertere?" Elbstein fortalte nu Kongen saa meget af Sammenhængen, som han viste; sagde ham, at Oberstén havde spærret sin Datter inde for at nøde hende til at tage en gammel Bondeplager; hun havde givet sig under Wangenthals Beskyttelse, og denne, som maaskee nok havde Godhed for hende, var rigtig nok gaaet bort med hende; men var for det første bleven indhentet inden for Grændserne, og det var desuden hverken rimeligt eller beviisligt, at han vilde blive længere borte, end til han var viet til hende. "Men saa er jo Oberstén en Nar, sagde Kongen, naar han bilder sig ind, Wangenthal skulde bede ham om Permission til at løbe bort med hans Datter. Den Sag skal da heller ingen Betænkeligheder have. Men det vil nok ikke være godt, de to komme til at tiene i eet Regiment sammen herefter; og ikke sandt Frue! De ønsker ikke heller, Deres Mand skulde blive saa nær ved den Oberstes Datter?" "Deres Majestæt! sagde Hanna: mit eneste Ønske er, at Wangenthal maae blive lykkelig; jeg er kommen tilbage for at frelse hans Liv, men ikke for at forgifte ham Resten deraf; og jeg haaber, Deres Majestæt tilstæder mig at følge min gamle Plan, saasnart Wangenthals Uskyldighed er beviist." "Nei! sagde

Kongen, dersom Wangenthal efter alt det, De har giort for ham, og det De giør nu, ikke kan leve lykkelig med Dem, er han ikke den Mand, De beskrev mig; men jeg kan tænke, De længes; jeg skal strax gaae ind, og udstæde en Ordre, den hele Sag mod ham skal hæves." Hanna vilde nu atter falde ned for hans Fødder; men Kongen holdt hende tilbage: "De har ingen Ting at takke mig for, Madam! sagde han; jeg er tvertimod Dem forbunden, at De frelser mig en brav Officeer, som Elbstein elsker, og agter." Han forlod dem, og neppe var de komne tilbage til den Giæstgivergaard, hvor de var tagne ind, førend der var en kongelig Feldtjæger, som bragte Elbstein en Ordre til Lindenhausen, at sætte Wangenthal paa fri Fod, da han var aldeles uskyldig.

Elbstein og Hanna iilte nu alt, hvad de kunde, at befrie deres elskede Ven; naturligviis toge de lige til Hovedvagten, hvor Wangenthal sad i Arrest. Saa meget det endog kostede Hanna, at hun ikke skulde være den, der bragte Wangenthal hans Frelse, gav hun dog efter for Elbsteins Forestillinger, og denne gik ind, at forberede ham til at see sin tabte Kone igien. Wangenthal sad mismodig og mørk i en Krog, og reiste knap Hovedet op, da han hørte, Døren gik. Imidlertid studsede han

ved at see sin gamle Velgiører: "Hvordan! sagde han, Deres Excellence værdiges at komme til en Ulykkalig, der er forladt, og fordømt." "Ikke fordømt! min Søn! sagde Elbstein, jeg kommer fra Kongen, og bringer Dig Naade!" "O min Fader! hvad har De giort!" udbrød Wangenthal hæftig, "kan Deres Søn, som De giør mig den Ære at kalde mig, modtage Benaadning! kan han med Ære modtage et Liv, han har Kongens Naade at takke for! O nei! nei! frikiendes maae jeg, og det kan jeg ikke blive; og hvis det end kunde skee, skulde De dog ikke ønske mig det! min Død er ikke retfærdig, men den er en Velgierning for mig; jeg har tabt alt, hvad der kunde giøre mig Livet til Lykke." "Wangenthal!" sagde den gamle Elbstein, hvis Betænkeligheder gandske bortfaldt over Wangenthals sorte Sindsforvatning; "De er lykkeligere, end De veed af!" i det samme aabnede han Døren, og Hanna sank i Wangenthals Arme. "Hanna!" sagde Wangenthal, "min Hanna! jeg har Dig igien! nu er Kongens Naade mig velkommen, nu da jeg kan leve med Dig. O hvor har Du kundet forlade mig!" "Wangenthal!" sagde hun, og drog sig ud af hans Arme: "det har jeg kundet, det kan jeg endnu, hvis Din Lykke udfordrer det; Du maae være lyk-

kelig, og det gaae mig, som det vil!" "O min dyrebare Kone! mit hele tilkommende Liv skal være belliget til at afbetale, hvad jeg er Dig skyldig! Saa megen Kierlighed, for en Mand, som jeg var!" "Wangenthal!" sagde Hanna med en mildt bebreidende Tone, "lad mig aldrig mere høre sligt. Men den arme Lina!" "O! sagde Wangenthal, naar Du lærer at kiende hende tilfulde; dersom der er Din Mage i Verden, er det hende; og jeg skulde forgifte Livet for eder begge!" Nu fortalte han hende det, der var foregaaet paa deres Undvigelse; Linas Vægring at benytte sig af det Offer, Hanna havde giort; og de vare endnu begge ifærd med at beklage, og beundre denne herlige Pige, da Elbstein, som var gaaet bort for at giøre Anstalter til Wangenthals fuldkomne Befrielse, kom igien for at forkynde ham den. Faa Dage derefter blev han ved et kongeligt Haandbrev forflyttet til et af de Regimenter, der laae i Berlin; den store Konge lærte personlig at kiende ham, og fandt ham Elbsteins Venskab og Lovtaler fuldkommen værdig. Wangenthal havde nu lært at paaskiønne, og skatte sin Kones hele sieldne Værd; han begyndte med at høiagte, og beundre hende, men efterhaanden blev denne Beundring til den meest brændende Kierlighed, der vel ikke, som hans Elskov for Lina op-

pustedes ved Skinsygens, og Modgangens hæftige Stormvinde, men som næredes ved det uudtømmelige Forraad af ædle og skiønne Egenskaber, han daglig mere og mere lærte at kiende hos hende. Ved at leve om hende, antog han lidt efter lidt hendes Dyder; hendes Fromhed, hendes Blidhed formildede det alt for mørke og voldsomme, hine ulykkelige Dage havde efterladt sig i hans Siel; deres Ægteskab velsignedes med Børn, og Hanna fik en ny Værdie, nye Fortrin i den skiønsomme Ægtemands Øine; han frydedes ved at see den moderlige Omsorg og Ømhed, hvormed hun passede og pleiede dem; aldrig havde Lina i hendes meest glimrende Øieblik været ham Fierdeparten saa skiøn, som Hanna var ham, naar hun havde eet af deres Børn ved Brystet, eller paa Skiødet; Kleists eller Gleims Sange havde aldrig henrykt ham saaledes paa Linas Læber, som hine smaa gammeldags Viser, Hanna nynnede ved sine Børns Vugge; og da nu efterhaanden Børnene voxte til, saa hun kunde begynde at opdrage dem, da han saae hende med rund og riig Haand udsaae sine Dyder i deres spæde Hierter; uden at vide det selv, lærte han efterhaanden Kunsten af hende, han blev Fader, som hun var Moder, og de vare begge de elskværdigste, og misundeværdigste blant Dødelige.

At nu Wangenthals Hiem blev hans Himmel, at alle hine stoiende Uselheder bleve ham væmmelige, begriber enhver, som kiender noget til den sande Lykfalighed. Kun eengang rev han sig bort fra sin Hanna, for at følge Ærens og Pligtens lydelige Stemme, som bød ham følge sin Konge i den bayerske Successions-Krig; og skiønt denne blev ført paa en Maade, der ikke tillod ham at vinde sig Laurbær, som de, Syvaarskrigen havde kronet ham med, kom han dog tilbage hædret med sin store Konges Høiagtelse, der i ham havde erkiendt sin brave Elbsteins bedste Discipel.

Faa Aar efter døde den store Konge, adskillige af hans Yndlinge og Helte forlode hans Efterfølgers Tieneste, og Wangenthal var mellem dem. Længe havde Hanna sukket efter landlig Roelighed; mere end eengang havde Wangenthal ladt byde paa deres forrige Gaard, men forgiæves; hændelsevis blev den Gaard fal, den gamle Elbstein — der døde strax efter Wangenthals Forflyttelse — tilforn havde eiet; Wangenthal kiøbte den, og tog derhen for at indrette Alt. Et Par Dage efter kom Hanna derud; den gamle ærværdige Elbsteins Erindring mødte hende overalt, især der, hvor hun var bleven bragt ind til ham som Bondepige, og hun ofrede hans Minde erkiendtlige

Taare; men da de gik ned i Haven, og hun kom imod det murede Lysthuus, hvor det mærkværdige Kys var givet, saae Wangenthal hende rødme, og sagtne sin Gang, uden selv at vide deraf. "Vær roelig, min Kone! sagde Wangenthal smilende, det Lysthuus er luttret, og indviet til høiere Guddomme". Hun aabnede Døren, og ligefor hende hang et Familiestykke, Wangenthal selv havde malet; det forestilte Hanna, som hun først ham imøde, da han kom hiem fra det bayerske Feldtog, med hendes øvrige Børn omkring hende, rækkende ham den yngste, der havde ligget for Døden af Meslinger, og som hendes Moderomhu havde reddet. "Frygt ikke! sagde han, for Linas Erindring, hvor jeg har disse Skytsguder om mig!" Med tause Taare faldt Hanna om Wangenthals Hals, og de var lykkelige.

Hannas Tilbagekomst, og Wangenthals Redning gav Lina det første Glimt af Bedring i hendes Sygdom; men lidt efter lidt seirede hendes stærke Natur, ligesom hendes store Siel efterhaanden bestreed sin ulykkelige Lidenskab. Hun erfoer, at Hanna og Wangenthal levede lykkelige med hinanden, og hendes ædle Hierte frydedes ved denne deres Lykke. Et Aars Tid efter, Wangenthal var bleven forflyttet, anholdt Borchhorst om hendes

Haand. "Herr Major! sagde hun, jeg vil tale aabenhiertet med Dem: jeg agter Dem, som en overmaade retskaffen Mand, jeg har altid seet Dem an, som min Ven! men jeg har elsket en anden; min Undvigelse med Wangenthal" — "er ikke mig ubekiendt; uden at elske Dem med Wangenthals Hæftighed bar jeg længe Godhed for Dem; jeg saae min Vens Kierlighed, og traadde tilbage for den; han var den eneste, jeg havde undt Dem, heller end mig! at jeg imidlertid nøie har agtet paa hvert Skridt af Dem, kan De vel troe". "Borchhorst! sagde Lina, De er en ædel Mand! dersom Høiagtelse og redelig Hengivenhed er Dem nok hos den, De vælger til Kone, saa er jeg Deres". Hun ægtede ham; ogsaa deres Ægteskab velsignedes med Børn, huuslig Lykksalighed gisd sin Balsom i de Saar, hiin Lidenskab havde efterladt sig, efterhaanden lægtes de ganske, og enhver, der ikke kiendte Wangenthals Hanna, nævnte Lina von Borchhorst, som Mødres og Husfruers Mønster.

Sandsigeren

eller

Modens Sæder.

En Fortælling.

Sandsigeren

eller

Modens Sæder.

En Fortælling.

Chacun a sa vocation sur la terre, la mienne est de dire au public des verités dures, mais utiles; je tache de la remplir, sans m'embarasser du mal, que m'en veulent les mechants, & qu'ils me font, quand ils peuvent.

J. J. Rousseau.

Gustav Lindhelm var en ung Mand, hvis Flid, Kundskaber og Forhold vare almindelig agtede. I sit tre og tredivte Aar fik han en Betiening i Dresden paa henimod tusinde Rigsdaler; ofte havde han ønsket sig en Mage, ved hvis Haand han kunde vandre giennem Livet, og nu troede han, at

han nogenlunde var i Stand til at forsørge hende. "Tusinde Rigsdaler, sagde han, er ikke meget i en Residents; men vi ville leve som Middelstands Folk, indskrænke os, og have nok. Jeg vil vælge en Pige, som er opdragen langt fra Hovedstaden, og som dens Daarligheder altsaa ikke ere blevne en Fornødenhed". Han erindrede sig, at Ludvig Merber, en af hans akademiske Venner, der boede i Freiberg, havde en Søster, som i sit fiortende Aar, da Lindhelm saae hende sidst, havde tegnet til at blive meget vakker; han nyttede sine Embedsferier for at giøre en Reise derud.

Augusta Merber var paa den Tid sytten Aar gammel; hun havde Ærbarhedens Ynde, og Uskyldighedens Munterhed; hendes Hierte var reent og bliidt, som hendes skiønne lyseblaae Øie, ukunstlet, som hendes Kinders Farve. At see et Ansigt, som dette, efter at have været plaget saa længe med Dresdens sminkede og kalkede Dukker, var det samme for Lindhelm, som for den, der har været inde i et af vore pestilentialske Fangehuller, naar han igien kommer ud i Guds frie Luft. Hvad der i Begyndelsen var Forstandens Forsæt, blev snart Hiertets indstændige Ønske; heller ikke blev det ham vanskeligt at vinde Augustas uindtagne Hierte. Som hendes Broders Ven, saae

hun ham allerede med gunstig Fordom; han var en elskværdig ung Mand, han var desuden den første, der havde bemærket hende; hun fik altsaa meget let Godhed for ham; og Ludvig Merber, der levede gandske for denne Søster, saae hende med Glæde foreenet med een af hans kiereste Venner.

Ludvig Merber var et Par Aar ældre end Lindhelm; medens han studerede i Leipzig, havde han elsket en Pige, og troet sig elsket igien. Men medens han søgte Befordring i Dresden, da hans Studereaar var forbi, havde en riig liefländsk Baron fundet Leilighed at gisre sig kiendt med Pigen, og forføre hende. Dette Stød forandrede med eet Merbers hele Karakter, den muntre raske Karl blev en folkesky Menneskefiende; især havde han et dødeligt Had til alle de Store og Rige, der bruge deres Skatte, som Haandpenge, hvormed de lokke Uskyldige til Lasternes Fane; han forfulgte dem og deres Sæder med en Fritalenhed, som de og deres Skole kaldte urimeligt Bizarrerie, og som mangen Sædernes Ven ærede i sit Hierte, uden at torde efterligne den. Han fandt snart, det vilde see uendeligt ud med Befordring i Dresden; da en ung Greve altsaa giorde ham det Forslag, at følge sig paa Reiser i fem Aar, og derfor ved sin Hiemkomst nyde aarlig tre hundrede Daler,

eller tre tusinde eengang for alle, tog han med Glæde derimod, da han troede derved at see sin tilkommende Frihed betrygget.

Strax efter, han kom hiem fra sin Reise, døde hans Moder, der boede i Freiberg, og havde der i mange Aar som Enke tarvelig ernæret sig og sin Datter. Denne var den Gang vel kun i sit fiortende Aar; men hendes Moder havde saa vel opdraget hende til Huuslighed, at da Ludvig tog til hende, kunde han roelig lade hende bestyre Huusholdningen, og de kom anstændigen ud. Hendes rene ubesmittede Siel, der var lige ukiendt med Sorger og Laster, vedervægede ofte Ludvigs martrede Hierte; ofte ønskede han, Augusta var ikke hans Søster; hos saadan en Kone havde han troet at kunde neddysse hine marterfulde Erindringer, at de kunde hensvundet lidt efter lidt, som Mindet af en rædselfuld Drøm; hun var den eeneste, hos hvem han fandt Lise. Da hun tog til Dresden, fulgte Ludvig med, flyttede ind hos hende, og overlod hende aldeles deres forrige Boe; dette var vel ikke meget, men dog nok til, at Lindhelm kunde begynde sit Ægteskab uden Gield. Augusta og han vare i deres Ægteskabs første Dage glade, som Børn. O det er tungt, at dette er det høieste, man kan sige om den menneskelige Glæde!

Merker deelte deres Lykke, men frygtede stedse, den ikke blev varig. Han kiendte Augusta; med Uskyldighedens Reenhed havde hun ogsaa dens aabne Godtroenhed; han kiendte Lindhelm, der var ædel, men svag. Han frygtede Residentsens fængende Luft, Hoflevnets smittende Sæder; han vidste, at Fyrstehusets egen strænge Tænkemaade havde ikke været i Stand til at virke paa disse Hofvæsner, der synes ligesaa tungnemmede til at antage Fyrsternes Dyder, som de ere nemme til disses Laster og Daarligheder; han havde seet, hvordan deres Tænkemaade som en fortærende Kræft, alt greb videre og videre om sig, og alt mere og mere nærmede sig til Hiertet af Folket, den ærværdige Middelstand; at holde Augusta saa langt fra denne Smitte som mueligt, ansaae han for det eeneste Middel at redde hende. Kunde han først opnaae den Tidspunkt, at hun blev Moder, da vilde han være tryg ved det Haab, at hendes Børn vilde binde hende med Rosenbaand til hendes Huus. Ogsaa dette hans Ønske syntes at opfyldes; det varede ikke længe, førend Lindhelm med den nygifte Mands Fryd bragte Ludvig det ønskede Budskab, Augusta var svanger. Den gode Lindhelm græd af Glæde, og Ludvig selv var til Mode, som om han kunde have grædt, naar ikke et Blik til

hans egen Forfatning, og de Forhaabninger, han engang havde leegt med, havde blandet hans Glæde med Beedskhed.

Imidlertid hengleed denne Families Liv i den stille Eensformighed, som, Kotzebue saa rigtig erindrer, er den sandeste Lykke. De var alt for hinanden, og de var hinanden nok. Augustas Frugtsommelighed havde vakt de Ideer, hvormed Merbers fyrige Siel havde leget i blidere Dage. Altid havde han været misfornøiet med vor Opdragelses Maade, og især vore Lærebøger, som danne alvidende Polyhistorer, uden at danne Mennesker eller Borgere, og som lære Børnene Alt uden det, de kunde have Gavn af at vide. Da han havde udnævnt sig selv til Hofmester for Augustas tilkommende Børn, sysselsatte han sig nu med at berede sig til det; nøiagtig at prøve og undersøge sine egne Ideer. Ved dette Arbeide tilbragte han Dagen; selv naar han spadserede, og han spadserede ofte, og gierne, syslede han med disse Foreslillinger. Imidlertid var Lindhelm i sine Forretninger, Augusta besørgede Huset; undertiden kunde det ogsaa falde hende ind, at gaae med sit Sytøi op til sin Broder, hvis Arbeid ikke lykkedes værre for det. Ved Maaltiderne samledes denne værdige Familie, og der uddøde Samtalen aldrig;

hver gav sin Andeel dertil, og især krydrede Ludvigs Erfaring og Menneskekundskab den med saa mange interessante Anekdoter, med saa mange lyse og underholdende Anmærkninger, at man næsten aldrig vidste, hvor Tiden blev af. Allerede begyndte hans Hiertes Saar at forvoxe; de blødte sieldnere, brændte mindre; ak! de blev alt for snart oprevne paa ny, for aldrig mere at læges.

En Nat brød en meget stærk Ild ud i et Naboehuus; Augusta vaagnede ved Brandtummelen, saae Skinnet af Ilden paa Gienboens Huus, troede Faren større, end den var, fik ondt af Forskrækkelse, og kom i Utide ned. Dette ulykkelige Tilfælde styrtede den unge, til Modgang uvante Kone, i dyb Tungsindighed. For at adsprede hende, nødde Lindhelm hende til at tage ud mellem hans gamle Bekiendte, hvoraf adskillige nu vare ansatte og gifte i Dresden, og som havde i Førstningen forgiæves søgt deres Omgang. Dette var ikke Ludvig tilpas, da han vidste, at det første Skridt drager de øvrige med sig; da imidlertid Augusta hverken syntes at komme der gierne, eller at more sig synderlig, taug han, og ventede paa, de gamle Tider skulde komme igien. Han trøstede sig da med, naar Augusta kom hiem, at gaae ned, og ryge sin Pibe hos hende, medens hun klædde sig

af; thi hvorvel han blev allevegne indbuden med, da Lindhelms akademiske Bekiendte for det meste ogsaa var hans, kom han dog ikke meer end i de tvende Familier, som Lindhelms fra Begyndelsen havde holdt Omgang med, og som Merker for deres huuslige og simple Tone særdeles leed.

En Aften var de budne i et af disse Huse, men Vertinden, som kiendte Merkers Lune, havde tillige, da hun vidste, han skyede de talrige Samqvem, ladet ham vide, at der kom saa kaldet Selskab. Imidlertid kom han dog noget for Spisetid; den største Deel af Selskabet spilte; kun en liden Klynge af Dresdens skiønne Aander stod i en meget levende Samtale. Deres saa udbasunede Societets-Theater havde just i de Dage faaet fornyet Glands; Hertugen af K*** var gaaet derind, og nu strømmede Folk til, for at være i Selskab med en Hertug; de havde faaet et nyt Huus, og nyt Theater, og nu holdt de Raad om, hvad Figur der vel kunde males paa Forhænget, som Selskabets Sindbillede. Merker kunde efter sine Grundsætninger umuelig lide denne hele Ting, og kom derfor aldeles ud af sin Forfatning, da de skreeg ham imøde, i det han kom ind af Døren: "Hvilket skal det være! skal det være en Muse, eller Venskabs Gudinde, der skal staae som vor Skyts-

gudinde paa vort Forhæng?" Hans sarkastiske Lune overrumplede ham ved dette uventede Spørgsmaal; "ingen af dem, sagde han, men Pandora, med sin aabne Æske i Haanden". "Pandora!" gientog den hele Forsamling; "Pandora! — og med den aabne Æske! sagde een af Høvdingerne: meener De da, vi have intet uden Haabet tilbage!" "Hvad De har tilbage, mine Herrer! sagde Merber, veed jeg ikke; men at De slippe Laster og Elendigheder ud, det seer jeg ret godt". "Laster og Elendigheder? sagde * * *. "Ja, svarede Merber, eller holder De maaskee Foragt og Forsømmelse af alle huuslige og borgerlige Pligter, Ærbarhedens Udryddelse, Ægtetroeskabens Forviisning, Fader- og Moder-Kierlighedens Udslukkelse, Tarvelighedens og Huusflidens Afskaffelse, for Galanterie, for fine og skiønne og lykkelige Sæder?" "Og alt det skulde ske, fordi vore Fruentimmer spille engang imellem Komedie; bie De kun til De engang igien kommer til Reineckes, jeg skal forklage Dem for Madam Reinecke; for hvad maae da ikke hun være, som spiller hver Aften?" "Ingen kan have mindre mod Skuespillerens Kald og Stand, end jeg! mine kiereste Venner ere Skuespillere; det beste, det ædelste, det meest ubesmittede Hierte, jeg nogentid kiendte, er en Actrice;

jeg har fundet mere end een i denne agtværdige Stand, der har fortient den Roes, Churchill giver Engellands Mistres Pritchard;

to join in private life

The tender parent, and the virtuous wife;

men er da deres Stilling den samme, som eders privat Actricers? de ere Kunstnere; at spille er deres Kald, og mere end een har jeg kiendt, der har følt dette Kalds fulde Bestemmelse, dets Indflydelse paa Medborgernes Sæder; der har elsket det ædle og gode med samme Enthusiasmus, som det skiønne og store; men for eders privat Actricer, hvad er det der? en affaire de coquetterie, een Leilighed mere til at producere sig, til at lade sig begabe, kysse paa Haand og Mund, sige Smigrerier, om det endog imellem skulde blive Polissonnerier; og behandle de ikke hele Tingen saaledes? hvordan gaae eders Forestillinger? hvordan uddeeles eders Roller? hvordan ere eders Prøver? vil I indbilde mig, at Kierlighed til Kunsten gior det mindste hos eder? Der er Undtagelser, vil De indvende mig! og jeg veed det; vor Vertinde troer vist ikke om mig, at jeg vil prænumerere paa den tilkommende Dyreryg med Smigrerier, og altsaa kan jeg gierne sige det; jeg veed, hun er een; hun har nu dette Talent, og det skaffer hende underti-

den en Afvexling, som hun ved sin utrættelige Flid, som Moder og Hustrue og Husmoder, ærlig fortiener; hun gior det uden Prætension og Coqvetterie, spiller engang imellem sin Rolle for at fornøie sig og sine Venner, ligesom hun vilde synge en Vise ved sit eller deres Bord, hvis hun havde dette Talent. Jeg kiender endnu et Par, om hvilke jeg siger det samme; men, mine Herrer! fordi Guldet ikke fortæres i Ilden, og her er et Par Stykker Guld i Huset, er jeg derfor mindre en Mordbrænder, om jeg sætter Ild paa det?" Det er Pokker til Menneske, sagde een af dem, gid vi havde * * her, at han kunde høre. Du gior ham til en Mordbrænder." "Jeg gaaer endnu videre; jeg erklærer, at den — enten det nu er ham eller en anden — der fremelsker, og forøger saa uophørlig vore Forlystelser og Adspredelser, og derved gior vore Fruentimmer endnu mere forfængelige og flanevurne, end de hidtil have været, at denne forekommer mig en skadeligere Fiende for Dresden, end Schmettau havde været, om han i Syvaars Krigen havde udført sit Mordbrands Projekt. Jeg veed ikke, om det er den, De nævnte; men mit Fædrelands Ruin, og mine Medborgeres Fordærvelse komme over hans Hoved, hvo han saa er! thi det er ikke allene Dresden, der anstikkes;

ogsaa Meißen, Chemnitz, og hvad for en Flække har ikke nu sit privat Theater, om de saa skulde nedbryde Kagen, og bygge et Skuur over Forhøiningen, den stod paa, for at spille paa den!" "Men kiere Merber! hvor kan Du være saa vred paa Privattheatrene nu? Du tog Dig jo saa meget af det, hvor vi var sammen i Leipzig?" "Du erindrer, min Broder! det bestod blot af Mandfolk; for disse, især i de akademiske Aar, er det en uskadelig Sindets Forlystelse, som drager dem ud fra slettere Tidsfordriv, og som desuden medbringer dem en gavnlig Øvelse baade for Legeme og Siel, men for Fruentimmer —" "O ja! for Fruentimmer, for Fruentimmer! afbrød Vertinden, som havde hørt ham tale med saa megen Hæftighed: vi stakkels Fruentimmer skal ingen Fornøielse have! alle Forlystelser skal eene være for Mandfolk!" "Desværre for os, Madam! om vi have saa mange Forlystelser! svarte Merber, det er maaskee Tegn til, vi har ikke synderlig Glæde." "Ja! men De maae tilstaae mig, at selv denne Glæde, som De kalder det, maae mellemstunder afbrydes, for at beholde sin Sødhed, at jeg maae imellem tilbringe en Aften i Sværmen, for desbedre at skiønne paa, hvor godt jeg har hiemme." "Bravo! kiere Veninde! der gienkiender jeg Dem, gien-

kiender jeg den Kone, som jeg meer end eengang har hørt sige, naar hun har været et Par Aftener ude: Gud skee Lov jeg kan være hiemme i Aften. Naar man saaledes nyder Forlystelser —" "Jh nu! hvorfor maae da vi Fruentimmer ikke ogsaa have nogen Afverling?" "Gode Veninde! der maaler De igien hele Verden med Deres store Alen, og det gaaer dog ved Gud ikke an; vil De derfor lade Deres Vinkielder staae aaben, fordi De veed, at De selv ikke drikker for meget." "Og hvorfor skulde jeg da være den eeneste?" "Den eeneste, vil jeg ikke haabe, De er; men hvorfor der ikke er mange saadanne, kunde jeg dog maaskee sige Dem: fordi der er ikke ret mange, der fik saa ædel en Siel af Naturens Haand, havde saa sieldne Leiligheder til at uddanne den, og nyttede de Leiligheder saa vel." "Jeg synes, de prænumererer stærk paa den Dyresteeg, De talte om før; jeg vil derfor i Tide vare Dem ad, at det falder ud til en Kalvefierding." "See der er da alt een, Pandoras Æske har ikke faaet Magt med, sagde een af de forrige Interlocuteurer, og nu Deres egen Frue Søster —" "Jeg vil haabe, hun kommer den aldrig saa nær, at hun staaer Fare for Smitten." "Just ligesaa nær, som vi andre, svarte den anden, hun er gaaet ind til os i Aften." "Og

tænker endnu," sagde Augusta med en skiemtefuld Tone, der pleiede at virke meget paa Merber, "at faae min kiere Broder ind med, og have den Fornøielse at spille med ham; jeg har hørt hans Grimaldi *) rose saa meget." "Jeg er bange for, Du vil oftere see mig spille den, end Du ønsker," svarte Merber, vendte sig derpaa om til Vertinden, og sagde med fremkunstlet Lune: "for at overtyde Dem om, min Roes før var aldeles uegennyttig, maae jeg sige Dem, jeg kom egentlig for at undskylde, jeg ikke kom; jeg kan ikke have den Ære at bie." "Hos mig, veed De, kiere Merber, enhver har sin Frihed." Han kyssede hendes Haand, bukkede for de øvrige, og gik; "endnu eengang!" sagde han, i det hun fulgte ham til Døren; "om Forladelse, baade fordi jeg gaaer, og for det jeg kom; det gior mig ondt, jeg maatte sige sligt i Deres Huus, men jeg kunde ikke taugt, om det saa var for de høie Ældre." "For min Skyld skal det ikke giøre Dem ondt, kiere Merber! jeg kiender Dem, og ærer Deres Strænghed, skiøndt jeg troer, Deres ulykkelige Lune bringer Dem til at drive den for vidt; men De giør Dem Fiender." "Og kan disse da giøre

*) En meget menneskefiendsk Rolle i Klingers Tvillinger.

mig ulykkeligere, end jeg nu er? i Aften har man berøvet mig mit sidste Frieſted; jeg er nu fuldkommen fredløs." "Merber! sagde hun med mild Stemme: hvor gaaer De nu hen?" "Paa Gaden! jeg gider ikke bragt noget Menneſke det Lune, jeg dette Øieblik er i."

Ludvig blev virkelig ved at omvanke paa Gaderne; det var et ſkrækkeligt Veir; Storm, Hagel, og Regn ſuſede uophørlig omkring ham; men uden at agte derpaa, gik han frem og tilbage ad den lange Broe over Elven; med eet begyndte en forfærdelig Bragen; Iſen, som havde ſtemmet ſig noget oven for Dresden, brød løs med en græſſelig Styrke; uhyre Maſſer ſtødte med gyſeligt Drøn mod Broens Pillere, og knuſtes imod dem. Længe ſaae Ludvig med Beundring paa dette majeſtætiſk rædſelfulde Syn; hans Siel hævedes ved dette ſkiønne Billede af den Viiſe, der kiemper mod Gienvordigheder, og ſtaaer urokket ved deres Anfald; men i det ſamme kom en ſkrækkelig Styrtning; hele Broen bævede; et Par Pillere knuſtes; de næſte Bygninger ſtod Fare; Skræk og Ødeleggelſe opfyldte alting; med bitter Latter giorde Merber Anvendelſen paa den Drøm, han legede med, da i det ſamme Jammerſkrig fra alle Kanter kaldte ham igien til ſig ſelv. Da Vandet tog ſaa græſſelig til,

frygtede man allevegne for Oversvømmelse; Merber hialp ærlig at flytte, og redde, og først efter Midnat kom han udmattet og giennemvaad hiem.

Augusta var inde i sit Sovekammer at klæde sig af; Lindhelm røgte sin Pibe. "Hvor kommer du fra? sagde denne: hvordan seer du ud? og hvad har du giort?" "Nei! hvad har du giort?" sagde Merber: "Lindhelm! Lindhelm! vi vil komme til at forbande denne Dag." "Jeg kunde ikke andet, min Broder! sagde Lindhelm: de siger saa om mig, jeg er jalour, og lukker min Kone inde." Augusta kom ind i det samme; Merber gik hen for at sige hende god Aften. "Ja jeg veed ikke, sagde hun med en vis Ingenuitet, som klædde hende fortryllende, "om jeg vil kysse ham i Aften, for jeg er vred." "Og hvorfor?" "Hvorfor giorde han sig vred i Aften? og hvorfor gik han sin Vei?" "Fordi det var mig umueligt at blive". "Da han hørte, jeg var kommen ind i Societets-Theatret! hvorfor kan jeg da ikke ligesaa vel være der, som hans Gudinde, vi var hos i Aften?" "Fordi du, gode Augusta! hverken har hendes Aar, hendes modne Karakter, hendes Formue, eller hendes øvrige Forfatning." "Hendes Aar! jeg troede netop, Fornsielser var for os Unge." "Dersom I vidste at nyde dem!" Men Herre Gud! eengang hver

fiortende Dag om Vinteren, det er dog ikke al Verden." "Gode Augusta! troe aldrig, det bliver ved det. Man har eengang Værelserne, hedder det; hvorfor skal de da staae til Unytte? saa bestemmes een Aften ugentlig til Bal, en anden til Concert; saa siden finder man, det er saa tungt, man skal f. Ex. Concert-Aftenerne og fra Prøve tage hiem; saa giøres Anstalter, at man de Aftener kan blive, og spise; siden synes andre, man kunde ligesaa godt have der et dagligt Fristed, hvor man kunde tye hen, naar man var forlegen med sig selv; og saa er da Tingen fuldkommen; man er da for bestandig fri for den ubehagelige Nødvendighed at være hiemme, og den eene Adspredelse afløser den anden." "Og troer du, jeg kunde finde Behag i saadant et Liv?" "Augusta! jeg vil være ærlig! giør du Lykke der, og du kan neppe andet, vil du ogsaa finde Glæde deri. Læg nu hertil de mange nye Bekiendtskaber, dette vil drage eder ind i, de Bekostninger, det vil medføre." "De ere meget ubetydelige, min Broder! vi har der Comedie og Aftensmad og Dands tolv Gange om Aaret, for det tre Baller ellers vilde koste." "Ja! der er det, dette Kneb, vore Forførere rigtig have udfundet, at giøre Forlystelserne lettere i Prisen for at kunde mangfoldiggiøre dem, da man ikke

regner paa de mange betydeligere Biudgifter, som de føre med sig." "Men pleier din Søster da at være saa slet en Huusholderske, at du —" "O Augusta! regn ikke den dresdenske Dame efter Pigen i Freiberg! du kommer nu i mange nye og store Bekiendtskaber; disse vil nøde dig at giøre Ting med, som vil overstige din Formue; det gaaer med den store Verden, ligesom med Viin; man sætter sig ned med det Forsæt, at være maadelig; men faaer man først Smagen paa den, glemmer man snart hine gode Forsætter; Forlystelser og Smiger vil berøre dig; dit Huus vil blive dig tomt og øde; du vil forsømme det, din Forfatning vil efterhaanden forværres, du vil see det, og ile ud i Tummelen, for at undflye de Forestillinger, de Bebreidelser, der forfølge dig; din Mand og jeg blive dig først ligegyldige, og siden besværlige, og faaer du Børn — Augusta! du veed, hvor inderlig jeg har ønsket dig Børn, og jeg tilstaaer dig det, fra nu af, gyser jeg ved den Forestilling, at det skulde skee; de vil blive dig til Plage, inden de komme til Verden, da de giøre en Standsning i din vante Levemaade; naar de see Lyset, ville de blive dig til Byrde ved den Omhue, og Ømhed, de kræve, som, du føler, du skylder dem, og som du ikke kan fornægte dig nok til at vise. Du vil overlade

dem til Tieneſtefolkene, og de vil blive forſømte, ſygelige, vanartige; de vil blive dig en ny Aarſag til at afſkye dit Huus. Din gode Mand vil ſee det, græmme ſig, og ikke kunde hindre det; og din ulykkelige Broder ſkal ikke kunde udholde dette Syn, ſkal rive ſig løs fra de ſidſte, hans Hierte hang ved, ile hen i en ubekiendt Afkrog at henſørge Reſten af et kummerfuldt Liv, og døe der, uden at nogen venlig Haand lukker hans briſtende Øie." Her var Auguſtas gode Hierte for meget beſtormet; "Ludvig! gode Ludvig! ſagde hun: jeg er der nu eengang, og havde jeg tænkt, det kunde være dig ſaa meget imod, det ſkulde aldrig være ſkeet; men ſiden det krænker dig ſaa meget —" "Saa vil du gaae ud?" "Nei Ludvig! ſagde hun, det kan vi jo ikke, ſtrax ikke, for —" "Ja! det har min Kone Ret i, ſagde Lindhelm, hvad vilde Folk ſige —" "Ligeſom det ikke kunde være det ſamme, hvad Folk ſagde; ellers vilde de ſige, Lindhelms var paa Veie at giøre en dum Streg, men begav det i Tide." "Nei! min gode Ludvig! ſagde Auguſta, ikke nu ſtrax; men til Sommer." "Auguſta! du bedrager dig ſelv, hvad der ikke ſkeer nu, ſkeer mindre til Sommer; huſker du ikke, hvad Leſſing har ſagt:

Hvo ikke Knald og Fald
Beslutte kan at leve for sig selv,
Han lever andres Træl for evig."

"Jo der har du min Haand, sagde Augusta, til Sommer skal vi gaae ud; og jeg skal ikke spille, siden jeg nok seer, det er dig imod, og heller ikke komme der for tit, for jeg mærker nok, min Ludvig bliver vranten, naar man ikke altid er om ham." Dette sidste sagde hun med saa tækkelig Badinage, og ledsagede det med et saa godlidende Kys, at Merber havde ikke Hierte at sige andet, end: "Gode Augusta! dersom det ikke gjældte dine Dages Lykke og Ro, saa vær vis paa, jeg nævnte det aldrig; vel har jeg ingen anden Glæde, end at være om dig, men den forsagede jeg gierne, naar du kunde nyde disse Forlystelser uden Fare." "Det er et underligt Menneske, min Broder," sagde Augusta til sin Mand, da Merber gik op; "men vi maae dog føie os efter ham." Dette var og virkelig deres Forsæt, men Ludvig var Spaamand; lidt efter lidt lokkedes de ud paa de Roser, der vare strøede for deres Fødder, indtil de omsider sank ned i den tildækkede Afgrund.

Augusta holdt rigtig, skiønt ikke uden indvortes Kamp, det Ord ei at modtage Rolle, indtil Societets-Theatret faldt paa, at give en Foreстil-

ling til Bedste for dem, der havde lidt ved Oversvømmelsen. Man valgte Emilie Galotti; men see, den Dame, som Emilies Rolle var tildeelt, faldt paa at støde sig over, hun ikke var blevet Orsina, da hun ansaae denne for den første Rolle, siden Madam Reinecke spilte den paa det saa kaldte offentlige Theater, som i Grunden var aldrig det mindste mere offentligt end deres. Hun var derfor saa uophørligen plaget af Tandpine, Catharr, Øreping, Migraine, og alle øvrige Primadonna Svagheder (en Klasse, som ganske fattes i Ackermans ypperlige Bog om Lærdes og Konstneres Sygdomme) at de lettelig saae, hun fik ikke sin Helbred igien, førend Emilie Galotti var spilt. Vælge et andet Stykke vilde de ikke, for ei at unde hende den Seier; og byde Emilies Rolle til nogen af de andre Virtuosinder, vidste de, vilde være forgiæves, da disse vare samtlige stødte over, de ei havde faaet den fra først af, og holdt sig alle for gode til Nødanker; (thi dette Slags Capricer og Chikaner herske paa slige Selskabstheatre saa godt, som paa det første Hoftheater i Verden) Madam Lindhelm blev da deres eneste Tilflugt, og da Selskabets Stiftelses-Fest just faldt ind i det samme, og de der fik hende mellem sig, stimlede de saaledes om hende og Lindhelm, overhængte dem begge

saa længe, til de overtaltes omsider. Lindhelm vaklede først; aldrig saasnart faldt et Par paa at sige, han torde ikke for Merber, førend han paa Timen gav efter. Augusta holdt længere Stand; men da man forestilte hende Tingens menneskekierlige Hensigt, lod hun sig overtale heraf, eller rettere, af det lønlige Haab, at hendes Broder i Betragtning af dette vilde ikke fortryde derpaa.

Men nu var en ny Vanskelighed: hvo skulde sige Merber det? Augusta tog sig det endelig paa; men kunde aldrig komme ud med det, og opsatte det een Dag efter den anden. Omsider kom Forestillingsdagen; ved Bordet spurgde hun Merber: "Kommer du hen, og seer Emilie i Aften?" "Jeg kommer, og giver de Ulykkelige min Skiærv; men jeg bliver neppe, at see nogen Ting; jeg gider ikke seet den flaue Frue *tsch som Emilie." "Hun bliver det heller ikke!" sagde Augusta. "Ligemeget!" svarte Merber: "er det ikke hende, er det vist en anden, der ikke er bedre; men om saa Charlotte Ackermann stod op fra de Døde, vilde jeg ikke kunde see hende med Fornøielse der." Dette var naturligviis ikke skikket til at give Augusta mere Mod. "Var jeg da i dit Sted, gik jeg slet ikke derhen!" var alt, hvad hun svarte, og blev rød over hele sit Ansigt. Merber saae det; men

troede, det kom af, hun var stødt over det, han sagde om Selskabet, og dreiede Samtalen andensteds hen.

Om Aftenen gik han midlertid derhen; men som han staaer i Parterret, kommer een af Selskabets Høvdinger til ham: "Din Søster er saa angest, sagde denne, at jeg troer aldrig, vi faae hende ind". "Min Søster! hvorind?" "Veed Du da ikke, hun er Emilie?" "Min Søster?" "Ja! veed Du det ikke, saa gior det mig ondt, jeg har sagt Dig det; saa har hun uden Tvivl vildet giøre Dig en Surprise!" "Den har hun ved Gud giort mig, og større, end hun maaskee troer. Farvel!" "Hvorhen? "Jeg elsker ikke Surpriser!" "Men saa bliv dog." "Menneske! vil du ikke, jeg skal styrte om for din Fod, saa lad mig komme ud."

Merber løb, uden synderlig selv at vide, hvorhen. Næsten mechanisk bare hans Fødder ham hiem; her var ham alting i Veien. Forgiæves vilde han begynde paa sit sædvanlige Arbeide! det havde tabt sin Interesse for ham. Han vilde læse; Augusta svævede bestandig for hans Øie. Det første Skridt var giort! og hvilket Skridt? at bryde et Løfte, hun saa alvorlig, saa frivillig havde giort ham! disse Ideer forfulgte ham uop-

hørlig. For paa een Maade at blive dem qvit, satte han sig ned at skrive til Augusta og Lindhelm; ogsaa forskaffede dette ham virkelig nogen Liise; men da Brevet var færdigt, og deres sidste Samtale randt ham i Tanke, og nu den Omhu — saaledes forekom det ham — hvormed hun havde dulgt for ham, at hun skulde spille! — "Hvad skulde da det Brev til? sagde han, at hun igien skulde falde med Taare om min Hals, og giøre mig et Løfte, som hun ligesaalidt agtede at holde, som ikke vilde tiene til andet, end at sætte hende i den Nødvendighed, atter at bedrage mig bag min Ryg. Jeg har havt nok af Fruentimmerløfter i Verden; det, der i Aften er brudt, skal blive det sidste." I det samme rullede han sit Brev sammen, kastede det i Ilden, og havde sin Lyst af at see, hvor det brændte.

Imidlertid nød Augusta den almindelige Beundrings og Berømmelses berusende Honningbæger. Hun var for smuk til ikke at behage Mængden, og havde for meget sandt indvortes Talent til, de faa Kiendere ikke skulde lettelig tilgive hende Begynderskens Mangler. Hun var i alle Henseender Aftenens Dronning. Man drak hendes Skaal over Bordet med en Inpromptu, som Selskabets Hofdigter havde opkaagt til denne Leilig-

hed; alle klyngede sig om hende, for at overtale hende, ogsaa at tage Blancas Rolle næste Gang i Julius af Tarent; man fik Hertugen af K*** til at tale til Lindhelm derom; og denne, som ikke fandt, man kunde sige Nei til en Hertug, begyndte da ogsaa at overhænge sin Kone; den bifalddrukne Auguſta gav efter, og lettere end første Gang; men søiede dog udtrykkelig til, at hun ikke kunde love det tiere. Efter Bordet reves hele Verden om at dandse med hende; og da nogle havde klaget over, at Emilies Portrait havde været saa stygt, fik Hertugen af K*** Graf overtalt til at tilbyde sig at male hende i denne Rolle; vel afslog hun dette Tilbud, imidlertid er det naturligt, der ikke behøvedes den Fierdepart Virak til at gisre en atten Aars qvindelig Hierne fortumlet.

Det første, der vakte hende af hendes Ruus, var, da hendes Pige næste Morgen fortalte hende, Hr. Merber var gaaet ud gandske tidlig, uden at drikke Thee eller nogen Ting. Hun forstod dette Vink: "Gustav!" sagde hun, da Pigen gik ud: "Du kan troe mig, Ludvig er vred! vi skulde dog rigtig have sagt ham det først, inden jeg spilte i Gaar." "Kan det da ikke være det samme, enten han vranter før eller efter?" "Men hvad meener du, han vil sige, naar han hører, jeg ska!

spille om fiorten Dage igien?" "Jh hvad! svarte Lindhelm: man kan dog ikke lægge sig ud med hele Verden for hans Skyld! Da Hertugen bad os, kunde vi jo dog ikke andet?" Lindhelms Forfængelighed fandt sig vel ved den Høitid, der blev giort af hans Kone; der havde forrige Aften saa mange Grever og Baroner faaet deres Hukommelse igien, som indtil den Dag reent havde glemt, de havde været Kammerater med ham i Leipzig; Hertugen af K*** havde talt til ham; dette eene var nok, til hos ham at opveie alt det, Ludvig kunde have at sige.

Det blev Middag; Merker kom ikke endnu; hans Sinds Uroe havde forrige Nat ikke tilladt ham at faae nogen Hvile; da det blev Dag, erindrede han sig, at Reineckes havde talt til ham, om at giøre Parti med i Kane, og følge deres Louis paa Hiemveien, der havde været hos sine Forældre i Besøg. For at undflye sig selv, besluttede han da, at gaae hen, og spørge sig for, om der endnu var Plads; og Reinecke, som holdt særdeles af ham, giorde strax Anstalt dertil. Hos dem blev han da hele Dagen, og kom først hiem efter Aftensmaaltidet. Da Pigen lukkede ham ind, vilde han gaaet lige op paa sit Kammer, men Auguste aabnede Døren, og spurgde: "om han ikke først

skulde have sin Pibe?" "Jeg troede, sagde Merber, du var alt gaaet til Sengs for at hvile dig efter i Gaar." "Ludvig!" sagde Auguſta, og snoede sig op ad ham: "Du er vred paa mig for i Gaar!" "Troer du da, jeg har Aarſag at være vred paa dig?" "Jeg veed nok, jeg holdt ikke mit Løfte, men —" "Vi kunde ikke andet, min Broder! sagde Lindhelm: man maae tude med de Ulve, man er imellem." "Men det er jo juſt mit gamle Spørgsmaal, Lindhelm! sagde Merber, hvad ſkal man da mellem de Ulve?" "Men min kiere Merber! sagde Lindhelm; man kan dog ikke altid ſidde hiemme, og ruge over hinanden! det bliver man keed af tilſidſt: man maae dog imellem have nogen Fornøielſe." "Fornøielſe, Lindhelm! havde vi da ingen Fornøielſe i hine lykkelige Dage, da vi vare Alt for hverandre? De er forbi, og jeg veed, de komme aldrig tilbage; men evig vil jeg ſavne dem; og gid I ikke for ſnart maae komme til at ſukke over, de ikke kan komme igien!" "Og alt det, ſagde Lindhelm, for det, min Kone ſpiller eengang Komedie?" "Jeg har ſagt dig det, ſvarte Merber; det bliver ikke ved eengang! og desuden! det er ikke det, at ſpille, der giør egentlig Skaden; men det er den Vane til at fremſtille ſig offentlig, at beile til offentligt Bifald, det er Ta-

bet af den Undseelse, der er et Fruentimmers skiønneste Ziir; det er de mange og skadelige Bekiendtskaber, et Fruentimmer derved faaer." "Du er saa vred paa det Selskab, sagde Augusta, men hvad ondt skeer der da?" "Jeg havde nær sagt, det var det onde, at der intet ondt skeer. Viiste Tigeren sine mordiske Kløer, og sin blodige Strube, vilde det uerfarne Kid lære at vogte sig derfor. Just denne anstændige og ustraffelige Tone lokker Fruentimmer af din Tænkemaade i Blinde at overlade sig til dette Flaneliv, som forlokker dem fra deres ædlere Forbindelser og Pligter." "Men min kiere Ludvig! de anseeligste Familier i Byen tage jo Deel deri." "Er da de anseeligste ogsaa de agtværdigste? Hofraadinde Y for Exempel!" "Fordi nu den stakkels Kone har en Elsker!" "En Elsker — Augusta! du er virkelig videre, end jeg tænkte; du har allerede Cirkelens Sprog. Er Liderlighed, er Utugt at elske? Er det denne reene himmelske Følelse, som vi have tilfælles med Guddommen selv! O! lad mig aldrig mere høre denne Bespottelse!" "Men min kiere Merber! sagde Lindhelm, man maae dog tale, som Folk taler." "Jeg har længe mærket, Lindhelm, at Folk var det samme i dit Sprog, som Slyngler, og Narre i mit! Men videre, Augusta! erindrer du i Som-

mer, da vi spadserede med vor Veninde, og hendes halvvorne Datter, og mødte X, og Frue Y; og Barnet spurgde: Hvordan hun kunde hedde Frue Y, siden hun var Kone til X; hvilken Forlegenhed vor Veninde kom i, da hun skulde forklare Barnet, hvad Fruen da var hos X, siden hun var ikke hans Kone. Augusta! er det anstændigt for dig, at gaae i Selskab med en, som er noget, en værdig Kone blues ved at nævne for sin Datter?" "Du glemmer, min Broder! sagde Augusta, at denne værdige Kone gaaer der selv." "Nei Augusta! og jeg har ogsaa ofte beklaget, at denne værdige Kone — for at gientage et Udtryk, som synes at støde dig — ikke føler den Skade, hun og et Par andre gisre ved dette Exempel, som I andre siden skyde eder bag. Hendes Karakter og Rygte staaer saa fast, at hun intet vover derved; men just dette burde give hende Mod til at brændemærke Lasten med den Foragt, den fortiener. — Og nu Familien ***; denne Slægt, hvor Børnene modnes for Tiden til Forældrenes Laster og Vederstyggeligheder, hvis Skiændsel alle Journaler og Tidender have udblæst *); og

*) Man erindre sig en Aneedote om en besvangret tolv Aars Pige i Dresden, som den Tid stod i alle Aviser.

nu denne vakkre Dame, som hendes egne Bolere skammede sig ved at gaae med paa Gaden, da hun for fem Aar siden var her med sin første Mand, som siden løb fra denne, for at reise om med en fremmed Minister, nu produceres af denne som hans Frue, og med aabne Arme modtages i de fornemste Cirkler! Og nu eders Mandfolk! nævn mig en udpebet Nar, en brændemærket Vellystling, som ikke er i eders Selskab?" "Du frygter dog vel ikke, de skulde blive farlige for mig?" "Gode dyrebare Augusta! dit Hjerte er ikke renere, end min Amalias var, og dog — O! havde ikke *** i Gaar varet mig i Tide, du var noget nær kommen til at fortryde, at du ikke havde sagt mig, du spilte. Jeg troer ikke, Augusta! jeg havde udholdt at høre alt det, Emilie siger om Forførelse, om hendes Blod, der har Ungdoms Varme, om Glædens Huus, uden at glemme Alt, styrte derop, som en Rasende, og bære dig med Magt ud fra Forførernes Hule." "Du glemmer, min kiere Merber! at du har overdraget mig din Søster; jeg synes, du kunde gandske sikkert overlade mig og hende at sørge for hendes Lykke og Ære." "Om Forladelse! sagde Merber: det er sidste Gang, sligt skal blive nævnet af min Mund." "Desbedre!" svarte Lindhelm.

Havde ikke den Omstændighed, at man havde holdt det hemmeligt for Merber, givet hans Advarseler saa megen Bitterhed, havde han mere talt, som den raadende Ven, end som den strænge Sandsiger, havde han uden Tvivl beholdt Augusta paa sin Side. Men han troede sig eengang fornærmet ved deres Taushed, anseet som en ubeleilig Sandsiger, som man fandt sig plaget af, og derfor skiulte sig for, og besluttede at tie, og drage sig idelig mere og mere tilbage. Reinecke havde bedet ham forandre et Par Stykker til Skuepladsen; af dette Arbeide tog han Paaskud til at lade sig bringe Thee op paa sit Kammer, siden han stod tidligere op end sædvanlig. Hvor han kom, blev han plaget af Folk, det troede at fornøie ham ved at løfte hans Søsters Emilie til Skyerne; han drog sig derfor alt meer og meer ud af sin forrige liden Kreds; og da nu tillige Lindheims bestandig var enten i Selskabet, eller hos nogen af Selskabet, eller havde Besøg af Bekiendte derfra, fandt Merber sig alt mindre og mindre vel hiemme, tog imod frie Entree, som Reinecke havde tilbudt ham, og tilbragde sin meste Tid i denne Konstners Cirkel, hvor han i det mindste havde den Trøst, at man drev Spot med det Selskab, han saa inderlig hadede.

Een af de Aarsager, hvorfor man havde giort saa uendelig af Auguſtas Emilie, var det Nag, man havde til den gamle Primadonna for hendes Nykker. Denne, som følte det ret godt, og saae sig aldeles fordunklet af den ny Soel, mældte sig ud; og Auguſta fandt, hun skyldte Selskabet, at erstatte det hendes Tab. Hun spilte altsaa hver Aften; undertiden ikke ilde, hvor Udvortes, egen Karakter, og Følelse kom hende til Hielp; undertiden maadelig nok, hvor Rollen krævede Kunst, hun ikke besad; imidlertid blev hun bestandig forgudet; en Madam Schrøder, Seiler, Genſicke, Mecour, Reinecke, bleve daglig som Bagateller lagde for hendes Fødder; hun fik Prologer og Epiloger at sige, Vers paa sin Geburtsdag, Berømmelser i Bertrams og Reichards Journaler. Hendes Stemme afgiorde, hvad Stykker der skulde opføres; hendes Meening blev fulgt i alle tvivlsomme Tilfælde; i hendes Huus holdtes Selskabets hemmelige Statsraad, og hun selv præsiderte deri. Hver Dag hæftede hende mere til Selskabet, og hun troede sig almindelig tilbedet der, siden hun ikke hørte, hvad hendes Medbeilerinder og deres Tilhængere hvidskede i Krogene.

Blant alle de Narre fra Selskabet, som nu omsværmede hende, var ingen Merber utaaleligere

end en Herr v. Forst, en sand Adonis, peen, pudret, parfumeret; han havde aldrig endnu sagt nogen Dødelig imod, Damerne af Galanterie, Mandfolkene af Poltronnerie; for alle Byens Spradere var han den sande Dukke fra Lion, paa hvem de stedse kunde see den allernyeste Mode; i Henseende til Fruentimmerpynt var han Damernes paalideligste Consulent, da han med utrættelig Flid studerte alle de Modejournaler og Kaabbere, der vare at overkomme. Det kunde nok hænde ham, at komme fra Komedie, uden at vide, om Reinecke havde spilt eller ikke; derimod kunde han sige paa et Haar, hvordan Comtesse A. og Baronesse B. havde været friseret. Der kunde naturligviis ikke optænkes nogen Skabning, der kunde mere være et Menneske som Merber, til Plage end denne; især da han, der havde meget Bologneser-Væsen hos sig, uophørlig gik, og loggrede om Merber, og vilde gisre sig gode Venner med ham. Omsider sagde Merber en Dag til Lindheim: "Hvad skal den Nar i dit Huus?" "Naar jeg nu viser ham Dørren, sagde Lindhelm, siger saa Folk ikke strax, han har været forliebt i min Kone?" "Og naar du lader ham gaae her, hvad sige de saa?" spurgde Merber. "Du troer dog vel aldrig, den Nar, som du selv kalder ham, kunde være farlig for mig?"

sagde Augusta med nogen Varme. "Vel ikke for dit Hierte; men nu for dit Rygte? En Spyeflue besudler, hvad den ikke kan beskadige." "Ja! hvis alle Mennesker dømte saa ilde, som du," svarte Lindhelm. "Om Forladelse! sagde Merber, jeg huskede ikke, den Nar hørte ogsaa til Selskabet."

Efter denne liden Scene trak Merber sig fuldkommen tilbage, og modtog derfor med Glæde sin Vens Forslag, at følge med Theatret til Prag, hvor det spilte om Sommeren. Han havde bestandig i Dresden, ligesom i Freiberg, leveret Augusta sit Qvartal, naar det faldt, og igien hentet hos hende det lidet, han brugte; og der havde altid været Velstand i Kassen; han kom og nu, og vilde hente en halv Snees Daler for at kiøbe et og andet ind til sin Reise. Augusta og Lindhelm blev begge gandske forlegne; "Du skal faae dine Penge i Morgen," stammede endlig Lindhelm. "Det haster just ikke," svarte Merber, skrev strax til D*ck, som længe havde vildet havt ham til et betydeligt litterariſk Arbeide, paatog sig dette paa Vilkaar, at det halve blev betalt ham forud, og nævnte aldrig sin Pension mere for Lindhelm. "Augusta!" sagde Lindhelm, da Merber var gaaet op paa sit Kammer: "denne Vinter har virkelig kostet for meget; det maae vi see at spare til Sommer."

"Det kan vi og gierne, svarte den uerfarne Augusta; Sommeren koster aldrig saa meget."

Merker reiste til Prag, og da Lindhelm, som imidlertid havde giort Anstalt til Penge, ved Afskeden vilde skye ham sit Qvartal, svarte han ganske koldt, "han var fuldkommen forsynet." At Augusta, som nu var frie for sin Maner, ikke mere tænkte paa at forlade sit kiere Selskab, er let at begribe. Ikke stort bedre gik det med den foreharte Oeconomie. Strax i May Maaned foreslog man Lindhelm at leie et lidet Lyststed paa et Vinbierg strax uden for Dresden; og da Leien kun var en høist ubetydelig Bagatell, kunde man ikke undslaae sig derfor. Men da Selskabets Dagdrivere dog om Sommeren vare forlegne med sig selv, fik de snart her et Samlingssted, hvor de i hele Karavaner drog ud. Selskabets rigere og fornemmere Medlemmer indbød ogsaa Lindhelms saa ofte til deres Lyststeder, at man for Skams Skyld undertiden maatte bede disse igien. Til ydermere Ulykke kom Augusta engang ved saadant et Maaltid til at nævne, at Vognleien kostede saa meget, at man uden Tvivl kunde lettere have selv en Eenspænder-vogn; og nu var der strax saa mange tienstfærdige Aander, hvoraf den eene vilde skaffe Vogn, den anden Hest, den tredie Karl, at Lindhelm i Følge

sin sædvanlige falske Undseelse sagde Ja, for det Folk ikke skulde sige, han ikke havde Raad til det.

Med denne Oeconomie, er det meget naturligt, at deres Financer bleve ikke forbedrede. Sommeren over gik det imidlertid nogenlunde vel, da Lindhelm som et af Selskabets nidkiereste Medlemmer var bleven valgt til Kasserer, og altsaa havde dets Penge at tage til, siden det om Sommeren ingen Udgivter havde. Han havde ogsaa uden Betænkning brugt disse Penge, især da han længe havde havt Haab om et betydeligt Tillæg, som han nu i Tillid til sine ny og mægtige Venner med dobbelt Sikkerhed søgte. Men de gamle Perykker i Kollegiet vare føre nok til at meene: en Mand, der levede paa meget mere glimrende Fod, end nogen af dem, kunde intet Tillæg behøve; og Lindhelm fik altsaa Afslag. Vinteren nærmede sig: Selskabet skulde bruge sine Penge, og Lindhelm maatte i Dyredomme kiøbe Penge af Aagrere. Han giorde sig imidlertid det Haab, ved een af sine mangfoldige Venner at faae mod taalelig aarlig Afbetaling en Summe til Laans, hvormed han kunde reede sin Aagergield fra sig; man henholdt ham Tid efter anden med Løfter, og tvang ham derved alt dyrere og dyrere at tilkiøbe sig Aagrernes Taalmodighed. Hans huuslige Forfatning blev tryk-

kende; Auguſta ſaae det, og græmmede ſig. Hendes Huus blev hende forhadt, og da paa ſamme Tid Merbers Spaadom blev opfyldt, og man fik daglige Forlyſtelſer i Selſkabet, henſværmede Auguſta der næſten hele ſit Liv; deels for at undflye ſig ſelv, og i det mindſte ikke at manes ſaa længe; deels for at kunde undgaae at modtage den Sværm, der ſtimlede til deres Huus, og ſom hun ikke kunde beværte, ſom før. Merber kom tilbage fra Prag; han fandt ſin Auguſta ganſke forandret; hendes hele Liv var Komedie; hendes forrige Munterhed og Naivetet var forſvunden; ved at vilde fremkunſtle den, giorde hun Tingen end værre; i Steden for hendes naturlige Blidhed, havde hun en ſød forekommende kunſtlet Venlighed, ſom Merbers Hierte ſtrax lukte ſig for. Den idelig Natteſværmen havde ſvækket hendes forrige ſunde Udſeende; dette ſøgte hun, efter ſine fornemmere Veninders Exempel, at raade Bod paa med Sminke; Noget, der eene havde været nok til at bortſkræmme Merber. "Skal du ſpille i Aften?" ſpurgde han, da han havde kyſt hende til Velkomſt, og blev den laante Farve vaer. "Nei! ſagde hun: jeg ſkulde rigtig nok i Selſkabet; men hvis du vil, ſkal jeg gierne blive hiemme." "Aldeles ikke! ſvarte Merber, jeg gaaer ſaa op til Reineckes igien;"

men fra den Dag kyste han aldrig mere sin Søster. Da hans blotte Syn var Lindhelm og Augusta en Bebreidelse, drog de sig naturligviis alt mere og mere tilbage; Merker saae det, og giorde fra sin Side det samme.

Imidlertid begyndte von Forst, der fra Begyndelsen af havde havt Øie paa Augusta, at see sine Anlæg at modnes. Bag en Pande, saa glat, som om aldrig nogen Tanke havde draget en Rynke derpaa, havde han en Valmonts, eller Lovelaces Hierne; sin Naragtighed hang han med Flid uden om sin Nederdrægtighed, der og under denne Kappe gik ganske tryg, og umistænkt. Han saae Augustas Kummer, og dens Aarsag; han besluttede nu at fremskynde det bequemme Øieblik, da dette kunde lede ham til sit Maal. Han kiendte Augustas Modehandlerinde meget godt, da adskillige fornemme Damer havde brugt hende til Entremetteuse; hun havde naturligviis en ikke ubetydelig Fordring paa Lindhelms. Forst kiøbte hende da til at ængste Augusta med denne, paa en Tid, da han var der. Det skeede, hendes Bud var yderlig uartigt, og Augusta dobbelt elendig over det, der var nogen tilstæde. "Men Madam! sagde Forst, hvor gider De høre det af den Karl? jeg kan jo skye Dem de Penge, til Deres Mand kom-

mer hiem." "Hr. Baron!" sagde Auguſta med tiltagende Forlegenhed: "jeg — jeg! —" Men han uden at lade, som han agtede derpaa, tog Regningen, sagde: "der er den Bagatell! vær nu ikke grov en anden Gang!" og saa godt som kaſtede Budet ud af Værelſet. "Hr Baron!" sagde Auguſta, da Budet var borte, "jeg er bange, min Mand ikke nu ſtrax har —" "Det har jeg heller aldrig trøet, ſvarte Forſt, men jeg kunde ikke lide, det Bud ſkulde være uartigt." "Saaſnart min Mand faaer —" "Det kan jo bie med den Bagatell, til jeg kræver den"; sagde Forſt: "Apropos! har De ſeet den nye Kontredands! Lalala! lalala!" i det ſamme begyndte han at flaggre, og narres om hende, ſom han pleiede, uden at lade hende komme til Orde. Dette falſke Skin af ædelmodig Delicateſſe, den hele Beſkedenhed og Vaerſomhed i hans øvrige Opførſel mod hende, blændede Auguſta. Da han derfor ved Afſkeeden vilde kyſſe hendes Haand, blev den uden hendes Vidende noget varmere end ſædvanlig inden i hans. "Hr. Baron! sagde hun: De har —" men uden at lade, ſom han mærkede dette Haandtryk, greb han haſtig hendes anden Haand med, begyndte at ſynge og dandſe om med hende i Værelſet, og var i det ſamme ude af Dørren.

Det er en Nar; men en god Nar! sagde Augusta, i det han var borte. Det var hendes Forsæt, at sige Lindhelm det forefaldne; men denne, som hidindtil var bleven opholdt med uvisse Løfter om det omtalte Laan, og som havde giort baade sig og sin Kone dem meget vissere, end de var, havde endelig den Dag faaet det Svar, at hans Kredit var saa slet, at det aldeles ikke lod sig gisre; han var altsaa fuldkommen trøstesløs, og Augusta nævnte ikke at bedrøve ham mere; hun taug altsaa den Dag, og siden kunde hun alt mindre og mindre overtale sig til at komme ud dermed. Først benyttede sig imidlertid af dette første til ererhaanden at paansde hende andre Tienester af samme Slags, som hun alt med mindre og mindre Vægring imodtog. Han vidste under alt dette saa fuldkommen at skiule sine Hensigter, at Augusta begyndte at anse ham som et Mønster paa en veltænkende Ven, og før havde formodet Himmelens Fald, end tiltroet ham noget nedrigt. Nu holdt han det for Tid at lade den store Mine springe. Ved samme Modehandlerinde fik han fat paa en Jøde, som havde leveret Augusta adskillige Silketøier, deels til hende selv, deels til Selskabets Garderobe, som hun havde maattet tage paa Regning, da Lindhelm havde brugt Kassens Penge-

Denne blev nu med eet saa paahængende, truede med Stevning, med at skrive til Selskabet, som havde faaet Varene, at Augusta, som vidste, der var ingen Yderlighed, Lindhelm jo var i Stand til, hvis han paa saadan en Maade blev beskiæmmet, i sin Elendighed skrev til Først, som den eneste redelige Ven, hun troede at eie paa Jorden, og med yderste Undseelse og Forlegenhed bad ham at redde sig Hun fik følgende Svar: "Jeg "undrer mig, tilbedede Augusta! at De vil giøre "saa mange Omstændigheder af en saa ubetydelig "Bagatell. Ikke blot det, De forlanger, men "meget mere staaer til Deres Tieneste, og er kun "en svag Prøve paa, hvor inderlig jeg elsker Dem! "O! hvorfor er Jordens Kroner ikke mine, at "jeg kunde legge dem for Deres Fødder? Ja! Au"gusta! jeg elsker Dem, og kan jeg tilkiøbe mig "Deres Kierlighed ved at opofre Alt, saa vil jeg "ikke eet Øieblik betænke mig paa dette Offer, som "det staaer til Dem, saa uskatteerlig at betale. "Saasnart Lindhelm er gaaet til sine Forretninger, "kommer jeg at bringe Dem det forlangte. Evig "Deres von F."

Ved at læse dette Brev, blev Augusta, som lynslagen; Skam og Forbittrelse sønderskeed hendes Hierte; hun samlede al den Siels Styrke,

hun havde tilbage, og sendte ham sin Seddel igien med følgende Underskrivt: "Jeg takker Dem, Hr. "Baron! fordi De, skiøndt silde, har aabnet mine "Øine. Jeg frabeder mig Deres lovede Tieneste, "og skal inden faa Dage betale Dem, hvad jeg alt kan "være Dem skyldig; men aldrig skal jeg tilgive "mig, at jeg har modtaget Tienester af Dem. At "jeg efter det forefaldne ikke kan modtage noget Be- "søg af Dem, vil De selv føle. Ulykkelig kan "jeg blive, men aldrig fornedre mig."

Det var Dievelen! sagde Forst, da han havde læst dette Brev: Vilde hverken Penge eller Romansprog hielpe. Ja ja da! saa er det godt, jeg faaer begge Dele tilbage, saa kan jeg vel have bedre Nytte af det et andet Sted; men betale mig det, skal De, Madam! Naaede jeg ikke mit Ønske, skal dog hele Byen sige, jeg har naaet det; og det sidste er omtrent nok saa meget værdt, som det første. Med dette Forsæt gik han om Aftenen til et Table d'hote, hvor de fleeste Spradere af hans Klasse spiste. Han traf paa en heel Klynge af disse, og satte sig hen mellem dem. Talen faldt, som den mellem dette Slags Mennesker gemeenlig giør, paa Fruentimmer. "Da skal jeg vise Jer "den deiligste Piges Silhouette, I har nogen Tid "seet," sagde Forst, tog sin Tegnebog op, og

ragede længe om i den; "nu har jeg det ikke hos mig!" sagde han, blev ved at lede, og rev i det samme gandske behændig Augustas første Brev ud af den. "Haha! raabte en anden: her sidder Moncher, og taber sine Kierligheds-Breve." "O! sagde Først, og lod, som han blev forlegen; "dog," blev han ved, "der staaer intet Navn under;" "ça n'y fait rien!" svarte den anden: "det er ikke tungt at giette." "Jh nei!" tog en ung Greve Ordet: "der skulde vel aldrig staae A. L. i Signetet?" "Det just ikke! svarte hiin: ellers kommer det ud paa eet; der staaer et Hierte med en Piil i. Veed Du hvad, cher Comte! sig Du det første Bogstav af hendes Navn, saa siger jeg det andet." "Jh men —" sagde Først med paatagen Forlegenhed: "Hys! 'A"U"G"U"S"T"A', 'Au'gus' 'ta'. "Augusta!" raabte den hele Cliqve. "Og hvad vil hun da denne Emilie?" sagde den, der sad med Brevet: "hm hm hm Venskab! — Erkiendtlighed — mange Prøver — her kommer det — tre hundrede Rigsdaler! meget begiært, i Sandhed vel meget! men hun hedder Emilie — altsaa, bevilget! ikke sandt, Først?" "Hvor I kan snakke!" sagde Først med et tilstaaende Smiil. "Nu da paa Lindhelms lykkelige Indklemmelse i det store Broderskab." "Fy!" sagde Først med samme

Smiil. "Det maae Du nok sige!" sagde en Officeer, som hidtil ikke havde talt et Ord: "har Du havt Faveurs der, er Du en nedrig Karl, om Du taler om det; og har Du ingen havt, er Du en tredobbelt Slyngel, om Du vil gjøre Dig til deraf." "Det forstaaer sig!" sagde den fvielige Forst. "Hør til vor unge Cato!" raabte den unge Greve. "Huk paa Redouten i Fior!" sagde den anden, og Greven befindede sig strax, at man ikke skulde binde an med det Menneske, for han spøgede ikke. En Fremmed, som sad nede ved den anden Bordende, flyttede i samme Øieblik op til Officeren: "Min Herre! sagde han, jeg er Dem meget forbunden; De har i dette Øieblik giort, hvad jeg som en gammel Ven af Merber og Lindhelm havde ellers maattet gjøre." Jeg har ikke giort andet, end hvad en Mand af Ære bør gjøre!" Disse to begyndte nu en Samtale om Ære, som incommoderede de andre saa meget, at de ufortsvet listede sig bort. Men det var ikke nok; anden Morgen gandske tidlig var de begge tilligemed Merber oppe hos Herr v. Forst; hvor Merber i en saa alvorlig Tone fordrede Satisfaction, at Herr von Forst fandt det raadeligere, at gjøre den fuldkomneste Afbigt og Æreserklæring, og leverte Merber i Angesten begge Augustas Breve tilbage.

Augustas sidste og eeneste Haab havde været, at Reinecke, der havde mistet sine to første Actricer, med begge Hænder vilde gribe til, naar han kunde faae hende i Stæden. Det var i Haab om et Forskud paa den tilkommende Gage, hun havde lovet Først hans Penge; men ikke allene havde Reinecke mangfoldige Betænkeligheder, da han hørte, hun havde giort dette Skridt uden Lindhelms Vidende; men han havde tillige sagt hende reent ud, at han dog i al Fald ikke vilde kunde antage hende uden som Begynderinde, og dristede sig ikke til, at lade hende spille noget af nogen Betydenhed. Nu vare alle Augustas Forhaabninger ude; trøsteløs begræd hun, hun havde ikke hørt Ludvigs Advarsler; da i det samme Pigen gav hende et Brev, som hiin Fremmede havde bragt.

"Min Ven Reinecke siger mig, at Du i dette "Øieblik har været hos ham, for at antages ved "Bondinis Theater; ogsaa af dette Skridt seer "jeg, Din Forfatning er nu, som jeg har formo"det den; og denne Din Brevvexling med Først, "som jeg herved sender Dig tilbage, er mig lige"ledes et skrækkeligt Beviis derpaa. Da jeg alt "længe forud saae Din Skiæbne, skrev jeg, for "at redde Dig, til min Greve, og bad ham ud-

"betale mig paa eengang, hvad jeg ikke havde op-
"pebaaret af de tre tusinde Rigsdaler. Han har
"været saa ædelmodig at sende mig dem uden Af-
"kortning; her er de, gid de maae redde Dig!
"mig seer Du aldrig mere! Mine rædsomme
"Varsler ere opfyldte; jeg har intet Fristed mere
"paa Jorden. Jeg bebreider Dig intet. Gid
"Du kunde tilgive Dig selv, og leve lykkelig.

Ludvig Merher."

Mogle Aar efter erfoer man, han var gaaet til det petersborgske Theater; men ogsaa der var for ham intet blivende Sted. Han tog Krigstieneste, søgte Døden, og fandt den som Helt under Oksakofs Mure.

Lindhelm og Auguſta blev reddede af Nød; men aldrig tilgav de sig selv deres Ludvigs Ulykke. Aldrig fandt de igien den Lykke, de havde forskiærtset.

Camill og Constance.

Et Revolutions Skilderie.

Mon ami, cette revolution, que beaucoup d'attentats ont malheureuſement souillée, sera jugée dans la posterité par la liberté, quelle procurera a la France; s'il n'en devait resulter, que diverses formes d'esclavage, ce seroit la periode de l'histoire la plus honteuse; mais si la liberté doit en sortir, le bonheur, la gloire, la vértu, toutce, qu' il y a de noble dans l'éspece humaine, est si intimement lié a la liberté, que les siecles ont toujours fait grace aux evenemens, qui l'ont amenée.

Delphine Part. VI. lettre XII.

Forerindring.

"I Geneves borgerlige Uroeligheder — siger J. J. Rousseau i sine Bekiendelsers femte Bog — toge de tvende Borgere, Faderen og Sønnen Barillon, de to modsatte Partier, Sønnen Borgerskabets, og Faderen Øvrighedens. Da man 1737 greb til Vaaben, var jeg i Geneve, og saae dem begge gaae væbnede ud af et og samme Huus, den ene til Raadhuset, den anden til sit Qvarteer, sikkre paa, et Par Timer efter at mødes, udsatte for at myrde hinanden. Dette afskyelige Syn giorde et saa levende Indtryk paa mig, at jeg svoer, aldrig at tage Deel i nogen Borgerkrig, og aldrig — hvis jeg nogensinde indsattes i mine Borgerrettigheder igien — enten selv at forfægte Friheden ved udvortes Vaaben, eller give min Stemme dertil."

Ofte ere disse Rousseaus Ord rundne mig i Tanke, dobbelt fra den Tidspunkt, da Revolutioner og Borgerkrige ere, saa at sige, blevne Dagens Orden over halve Europa. Medens andre, som speculative Philosopher, eller som Statsmænd, omtvistede Opstands og Revolutioners moralske og legale Retmæssighed eller Uretmæssighed, betragtede jeg dem blot, som Menneske, fra Menneskehedens Side, sukkede over dem, og endnu mere over enhver, som giorde dem nødvendige. Vel vover jeg ikke bestemt, og uden Undtagelse, at sige med Lessing: at det, der koster Blod, intet Blod er værdt; thi undertiden kan man f. Ex. ved at udgyde eet skyldigt Menneskes Blod redde tusende, og Myriader uskyldiges; end mindre med Rousseau, at eet Menneskes Blod er af større Værdie, end hele Menneskeslægtens Frihed: men vel torde jeg gientage efter denne sidste: at jeg for ingen Priis i Verden vilde have havt Deel i det lovligste Mytterie, da dette ikke kan skee uden Uroligheder, Uordener, Voldsomheder, stundum ikke uden Blodsudgydelser; vel sige som een af den lovlige Friheds ærligste Venner blandt os: Jeg afskyer enhver Statsomveltning, blot ved physisk Magt.

Men har jeg aldrig kundet finde mig i den Politik, der tæller med Hoveder, som med Regnepenge,

og betragter Mennesker, som Skakbrikker, man uden Betænkning kan opoffre for at gjennemdrive sin Plan; har hver Draabe endog nok saa skyldig udgydet Borgerblod smertet mig; har jeg ærligen beklaget hvert Offer, der bragdes Revolutionen, Robespierre, og Maria Antoinette, og Foulon, saavelsom Vergniaud, Borgerinden Roland, og Malesherbes; har jeg stedse gruet ved den Forestilling, at Blod bestandig kræver Blod; og at det, fra det første Øieblik af, den første Blodsdraabe i en Revolution er rundet, ikke mere er muligt, at forudsee, eller forudsige, naar da engang denne Blodstyrtning skal ophøre; da har det altid været mig dobbelt rædsomt, dobbelt vederstyggeligt, at tænke, at dette Borger- og Broderblod flød for Borger- og Broder-hænder; ofte have Lucans og Belloys energiske Skildringer af slige skrækkelige Blodscener svævet for mig; ofte har jeg følt, hvad den Digter, til hvem det havde staaet at blive vor-danske Corneille, i sin Cinna har saa levende fremstilt, hvor smerteligt det maae være at falde for ellskets Landsmands Haand; men tillige erkjendt, hvor lykkelig, hvor misundelsesværdig lykkelig dog den saaledes omkommende var mod sin Banemand!

Men endog disse Blodscener fraregnede, har det altid været mig en Rædsel at tænke mig den Tve-

dragt, det Borgerhad, den Udslukkelse af det ømmeste Venskabs reneste Følelser, den Sønderrivelse af Kierligheds og Naturens huldeste og helligste Baand, der er slige borgerlige Uenigheders naturlige og nødvendige Affødning. Mit Hierte gios, naar jeg saae Brødre, som de tvende Mirabeauer, som Andrè og Joseph Chenier, saae Fader og Søn, som i Revolutionens første Dage Marchallen af Broglio og hans Søn Victor, i de senere, den, som Clichianer deporterede og siden undveegne Ramel, og hans Fader Finantsministeren, næsten i Spidsen af modsatte Partier; gios, naar Robespierre, mindet om, at Danton, han nu vilde fælde, havde været hans Ven, troede det nok, til sit Forsvar at sige: "Jeg var ogsaa Pethions, Rolands, Brissots Ven, de forraadde Fædrelandet, og jeg erklærede mig imod dem!" gios fyldobbelt ved at betænke, at — særdeles i Revolutions Dage — at forraade Fædrelandet, saa ofte intet andet betyder, end at søge dets Vel og Frelse ad andre, maaskee lige, eller nok saa rigtige Veie! og naar jeg nu forestilte mig, at, hvad her faldt i Øinene, fordi det indtraf mellem Mennesker, hvis Stilling var høi nok til at tilbrage sig vor Opmærksomhed, maatte finde Sted i ethvert Huus, enhver Kreds, der ikke giorde sig skyldig i den utilgivelige

Brøde, at være uden Deeltagelse i Fædrelandets Anliggender; at hver ny Misforstaaelse mellem Revolutionens Ledere aabnede et nyt svælgende Dyb, der ofte pludselig adskilte dem, som hidtil havde gaaet Haand i Haand; o! da fordobbledes mit inderlige brændende Ønske, at Frankrigs Exempel maatte giøre Nationer og især Regieringer vitse! at man vilde see, og høre, medens det endnu var Tid, og inden man kom til at føle.

Om jeg da har igien fadlet om i Henseende til den franske Revolution? jeg kunde maaskee lade være i Indledningen at besvare, hvad tilsulde besvares i Bogen; dog, da det ikke var umueligt, at Indledningen torde læses af flere, i det mindste af andre, end Bogen, saa er her mit Svar: Jo mere mine Arbeider, og deriblandt ogsaa dette, have sat mig i den Nødvendighed at studere den franske Revolutions Historie, jo mere har jeg lært at indsee dens uundgaaelige Nødvendighed; indsee, at det var umueligt, at Folket længere kunde bære det feudalske, og hierarkalske, og satrapalske, og publikanske, og monopolistiske Jernaag, det Aarhundreder havde været nedtrykket af og der maatte smerte desmere, jo dybere Saar det trykkede; at Folket, ikke nøiet med at afkaste dette Aag, sønderbrød det, for at være forvisset, det ikke

skulde blive det paalisket, eller paatvunget paa ny, var ikke mindre naturligt. At, om denne Folkets Kamp og Seier besudledes med Blodstrømme, besmittedes med Grusomheder, hører det langt mindre paa Folkets og Frihedens Regning, end paa deres, der have giort dem disse allermeest til Brøde: det troer jeg mig og til at kunde godtgiøre; men at de ere Vanheld, skrækkelige Vanheld, vil endog den meest ivrige Enthusiast for den franske Revolution vel ikke kunde nægte; at de i Nationen have frembragt en Usamdrægtigheds Aand, som dens indsigtsfuldeste og ædleste Ledere ofte have beklaget, kunne dens Aarbøger, og Dagbøger vidne; og at denne Usamdrægtigheds Aand fra den store almene Forbindelse har udspredet, og maattet udsprede sig til de mindre, er heri endnu forekommet mig det allerskrækkeligste.

Jeg kiender meget vel den nuværende hos begge Partiers Fanatiker herskende Modephilosophie, som gaaer ud fra det Axiom, at Folkets Frelse skal være den ypperste Lov — en Sætning, der er ligeskikket til at være den første Artikel i Despotens og Anarchens, i Marats og Philip den andens Credo — og paa Grund heraf paastaaer, at den ægte Patriot maae hverken have Fader, Søn, Hustrue, eller Ven, han skal intet kiende, intet agte uden Fædrelandet; men

jeg tilstaaer, det bliver aldrig min Troe. Det Sted af den skiønne franske Constitution fra 1795, der tiente mig, som Tilegnelse til en Mand, hvis ualmindelige Hæderværdighed i alle hans personlige Forhold, endog paa Tider, da vi ikke vare Venner, tvang mig i de offentlige at lade ham vederfares Ret, bliver min uforanderlige Troesbekiendelse: "Ingen er god Borger, naar han ikke er god Søn, god Fader, god Broder, god Ven, god Ægtemand." Dybt er det mig indprentet, at man for at være Borger, maae først være Menneske; at hine snævrere Samfunds Baand, der binde os til Forældre, Børn, Hustrue, Sødskende, Venner, endnu ere helligere end det, der hæfter os til Staten, eller rettere, at dette Baand egentlig ikke er andet, end en Sammenflætning af hine. Det er Slapningen og Sønderrivelsen af disse Baand, der gior mig Revolutioner saa skrækkelige og vederstyggelige, og der fordobbler min Afsky og mit Had mod de smaa og store Aristokrater, Hierarcher, Anarcher, og Despoter, og de Rois faineans, hvis Brøde Revolutionerne ere.

Man troe imidlertid ikke, at jeg bilder mig ind med min Pennefieder at kunde standse Blodgudindens ødelæggende Vognhiul; at jeg troer, disse svage Blade, skrevne paa et Sprog, som kun er kiendt i en

afsides Vraa af Jorden, og der af deres Forgiængeres Exempel have lært selv i denne Vraa, ikke at smiggre dem med for mange eller betydelige Læsere, skulle kunne aabne de Øine, der have tillukt sig for en tiaarig Jordbrand! mere end lykkelig vil jeg anseе mig, hvis blot disse Skildringer i denne den politiske Intolerances Epoke maatte have det Held, at giøre een og anden opmærksom paa, at man med de meest modsatte Begreber, Grundsætninger, og Fremfærd, kan mene Fædrelandet, Menneskeheden, og Sandheden det lige vel, være lige ærlig, god, og agtbar Borger og Mand. Dette har ved denne Fortælling været mit Hovedønske og Hovedformaal! den var en Skiærv paa Tolerancens og Meningsfrihedens Alter! O at den selv maatte finde, hvad den ønsker at fremme!

Det er mig ikke ubekiendt, hvad man med Føie har indvendt mod historiske Romaner; imidlertid har jeg vovet at troe, at disse Indvendinger egentlig kun traf saadanne, som enten forvandskede Begivenhederne, eller gav digtede Personer en ugrundet Indflydelse derpaa; i nærværende Fortælling har jeg søgt at gaae en modsat Vei, ved at lade de virkelige Begivenheder have Indflydelse paa de digtede Personer; disse derimod ingen paa hine. Maaskee vil man indvende, at Opfindelsen af ingen Værdie kan være i en Roman, hvor den sande Historie udgiør den egentlige Fabel; kan være! kun troe man i saa Tilfælde ikke, at, hvad der var uden Fortieneste, ogsaa har været uden Vanskelighed. Sandelig! reen Digtning havde været uendelig lettere.

Bakkehuset, den 26 Marti 1799.

Camill og Constance

et Revolutions Skilderi.

Now friendship runs o'er all her ancient claims,
Gueſt and Companion are their only names;
Old neighbourhood they fondly call to mind,
And how their boyish years in leagues were joind,
With grief each other mutually they know
And find a friend in every — — foe.

Lucans Pharsalia by Rowe 4 B. v. 283 288.

Ikke langt fra det ſtolte Frankrigs ſtoltere Hovedſtad, ved Marnens deilige Bredder, laae Slottet, eller, ſom det hos os vilde hedde, Herregaarden Pontdormy, den ſidſte Levning af de anſeelige Eiendomme, en ældgammel adelig Slægt af ſamme Navn engang havde beſiddet. Dets nærværende Eier Armand Gaſton de Pontdormy var en gammel hæderfuld Kriger. Med Ære havde han under d'Etrees, Richelieu, Clermont, Contades, Broglio, og Soubiſe tient ſyv Aars Kri-

gen igiennem; men al hans her udviiste Tapperhed og Krigskyndighed var, en Etrees's og Broglios varmeste Yndest og Agtelse uanseet, ikke i Stand til at bringe ham høiere end til en Oberstlieutenants Plads, da Regimenter, som bekiendt, under den daværende franske Hofregiering var duunhagede Hofpoges udelukkende Eiendom. Der blev Fred; og med Gield, Saar, og Ære kom han tilbage fra det Land, hvor en Richelieu, og en Foulon, og saa mangen mindre Røver og Blodsuer under dem, belæssede sig med uhyre Riigdomme og Forbandelser. Han tog sin Afskeed, drog ud paa sin fædrene Gaard, ægtede Honorine de Pierrepont, Søster af een af hans kiækkeste Vaabenbrødre, en ædel og elskelig Pige, og levede med hende i landlig Roligheds Skiød saa lykkelige Dage, som Nøisomhed, Uskyld og Kierlighed skiænke. Hun bragde ham en Søn og en Datter; men, som hans Lykke nu var paa det høieste, fik den et uforvindeligt Stød; Døden bersvede ham hans Honorine; ene hendes Børn hæftede ham nu til Livet; de vare Alt, hvad han havde tilbage; de bleve Alt, hvad han levede for; at pleie, at elske, at opdrage dem, var hans eneste Jid; deres Tilvæxt, Fremgang og Kierlighed hans eneste Glæde.

Da hans Honorine døde, var hendes Søn Victor fire, og hendes Datter Constance halvandet Aar gamle. Hver Dag, de voxte til, gruede Pontdormy meer og meer for den Tanke at see dem voxe fra sig, see dem opnaae den Alder, da han blev nød til at skilles fra dem, at de kunde erholde den Dannelse, han, skiøndt en Mand af Kundskab og Oplysning, ikke saae sig i Stand til at give dem; hver Dag syntes denne Skilsmisses Øieblik at rykke nærmere, og hver Dag blev Forestillingen derom ham meer og meer uudholdelig. Lykken skaffede ham endelig Raad for denne Bekymring. I Pontdormys værdige Sognepræst Augustin Caubonne havde han en redelig og deeltagende Ven; længe havde Pontdormy vidst at sætte Priis paa denne værdige Mand; men i de tunge Dage, der fulgte paa Honorines Død, og da Religionens veldædige Trøst fra Augustins evangeliske Læber var den eeneste Lindring for hans saarede Hierte, var denne Agtelse bleven til inderligt Venskab; og jo længere og nøiere de omgikkes hinanden, jo mere bleve de Venner. For denne Mand klagede da Pontdormy sin Sorg, at han snart vilde see sig nødsaget, at sende i det mindste sin Datter bort fra sig, for at forskaffe hende den Opdragelse, som Qvinde af Qvinde-

haand ene kan faae; og at det ikke vilde vare længe, inden han ligeledes vilde see sig tvunget at skille sig ved sin Søn, for at faae ham i een eller anden Opdragelses Anstalt, hvor han kunde blive meddeelt den Undervisning, Pontdormy ikke selv fandt sig i Stand til at give ham. Augustin havde, ligesom hans Ven Gregoire, ingen Kierlighed for de saakaldte Undervisningsanstalter; ingen Undervisnings Fordele eller Fortrin, meente han, kunde opveie, hvad der tabtes ved, at Naturens helligste Baand sønderreves, eller i det mindste slappedes; ogsaa var i hans Tanker Fadersiet og Faderhiertet i Opdragelsen af uendelig større Værd, end alt, hvad Theorie eller Erfaring kunde give en Fremmed. Kort tilforn havde Augustin mistet sin Broder Justin, en fortreffelig Botanist og Naturkyndig, Jean Jacqves Rousseaus Yndling og Ven, der havde efterladt en hielpeløs Enke med tvende uforsørgede Sønner i Kaar, som den beskeedne og uegennyttige Lærdes kun alt for hyppigen ere. Augustin havde sit saare maadelige Kald uagtet — da i Frankrig endnu mere end andensteds herskede den barbariske Indretning, at de sande virksomme og gavnlige Folkelærere vansmægtede i Armod, medens uduelige Prælater i Ladhed, Overdaad, og Vellyst bortsø-

slede Landets Fedme og Arbeidernes Sveed — det Forsæt, at aabne sin Broders Efterladte sit Huus, og dele sit knappe Udkomme med dem; han giorde da Pontdormy det Forslag, at de kunne opdrage alle fire Børn i Foreening; og denne, der hos hendes Svoger havde lært at kiende den værdige Madam Caubonne; der vidste, at en ung Piges Hierte og Aand ikke lettelig kunde betroes i renere, ømmere, og dueligere Hænder, og der aldrig kunde ønsket sine Børn en ypperligere Lærer og Veileder, end Augustin selv, samtykkede med Glæde.

Nu er ingen Pyrenæer mere! sagde Frankrigs sødtalende fiortende Ludvig til sin Sønneson, da denne reiste hen at tage Spaniens Throne i Besiddelse; fra det Øieblik, Madam Caubonne, og hendes to Sønner Camill og Maximin flyttede ind i Pontdormys Præsteboelig, kunde man med Føie sige, der var ingen Skillemuur mere mellem denne og Slottet. Hver af de tvende Familier var lige fuldkommen hiemme, hvor den saa var; inden kort Tid vidste Børnene ingen Forskiel mere paa nogen af de tre Gamle, og vare vante til, at elske alle tre, som deres Forældre, og anse hinanden indbyrdes, som Søskende. Det var ikke usædvanligt at høre een af dem helse Fader Præsten fra Fader Oberstlieutenanten, at han var ta-

get med Broder Camill og Søster Constance ud at seile paa Marnen; det traf vel og, at Fremmede, som hørte Constance kalde Madam Caubonne sin Moder, sagde hende Complimenter for denne Datter, der lignede hende saameget; en Vildfarelse, der bestyrkedes ved, at Constance efter sin Moder var blond; ligesom og Maximin den yngste af hendes Sønner, der uadskillelig hang ved Oberstlieutnanten og Victor, blev af dem, der ikke var nøiere kiendte med Huset, gemeenligen kaldet den yngste Pontdormy. Ere i øvrigt almindelig Samdrægtighed og Kierlighed mellem Lærere og Lærlinge et Opdragelsesinstituts ypperste Fortrin, da torde man maaskee paastaae, at dette i det mindste i denne Henseende ikke letteligt har nogensinde havt Mage.

Det er Tid, at Læserne nu lære at kiende noget til de fire Unge, der dog egentlig ere denne Fortællings Hovedpersoner.

Victor, Pontdormys Søn, syntes af Naturen ligesom skabt til Krigerens Stand, hvortil Fødselen bestemte, og Tilbøielighed henrev ham. Fra sin tidlige Barndom af var han stor og stærk for sin Alder, derhos hændig og smidig, haardfør og diærv. Skiøndt gamle Portdormy ikke var smittet af Adelstandens alt for almindelige Hovmod,

var han dog ikke fri for den Svaghed, at sætte betydelig Pris paa, at saavel hans, som Honorines, Forfædre havde været Vaabenbrødre af Frankrigs Achill, Gaston de Foix, og af Ridderen uden Frygt og Lyde, Helten Bayard. Fra Victors spædeste Aar havde Faderen bestandig kaldet ham dette i Minde, skiønt aldrig for at fremstille ham det, som en Adkomst til høiere Rettigheder, men blot som en Forpligtelse til høiere Dyder, til urokkeligt Heltemod, høimodig Selvopoffrelse, usmittet Redelighed, og den strængeste Ærekierhed. Af denne Grund saae og Augustin, efterat ham var betroet en Deel i Victors Opdragelse, igiennem Fingre med disse hans Lærling meddeelte Adelsbegreber, saa fuldkommen han end selv indsaae Adelsvæsenets latterlige Intet. Saare tidlig nedlagdes, og fremelskedes da hos Victor en Ridderaand, som blev hans hele Siels herskende Følelse, som ledsagede, eller rettere førte ham til sin Død. Mod blev i hans Øine den ypperste, ja næsten den eneste Dyd, og enhver Last blev ham forhadt, saasnart den fremstilte sig for ham under Skikkelse af Feighed, eller saasnart han gienkaldte sig, hvad Augustin saa ofte indskierpede ham, at eene den Retskafne kunde have virkeligt Mod. Tidlig var han, og daglig blev

han da mere og mere sin Faders Stolthed. Var endog den samme Madam Eaubonne, der med en Moders Omhue for disse Børn havde faaet en Moders Hierte for dem, ofte misfornøiet, ikke sielden bekymret, over de mangfoldige ofte farlige Eventyr, hvori hans tøileløse Dristighed idelig henrev ham og hans Legebrødre, tog gamle Pontdormy dog, saasnart han var fraværende, bestandig hans Forsvar, og sagde: det Mod, der nu binder an med glubske Hunde og uvane Tyre, kan engang, som min Assas's, frelse Fædrelandet ved at trodse de fiendtlige Bajonetter, kan lede Victor mod fiendtlige Batterier og Brecher, som det nu fører ham i utilgiængelige Træetoppe, og paa Kirketaarnes Tinde. Naar hun da vedblev at forestille Forskiællen imellem at trodse nødvendig Fare, og selv forsætlig at opsøge den, erindrede som oftest gamle Augustin, at naar hine virkelige og fornødne Farer først kom, vilde Trangen og Lysten til at opsøge unødvendige sikkerlig tabe sig. Mueligt — sagde han — er det rigtig nok, at han engang kan komme til at volde os Sorg; for den kan jo ingen menneskelig Viisdom betrygge os; men derfor tør jeg staae inde, at han skal aldrig giøre os Skam. Ofte glemte og alle de tree den Forvovenhed, der styr-

tede Victor i Faren, af Beundring over den Uforsagthed, der ledsagede ham deri, og den spartanske Haardførhed, hvormed han bar dens ofte smertelige Følger.

Fra Helten maae vi ikke skille hans Vaabenbroder. Det er allerede forhen nævnt, at Maximin, den yngste af Augustins Brodersønner, særdeles hang ved Pontdormy og ved Victor; især havde dennes Hændighed, Styrke, og Dristighed gandske giort ham til Maximins Ideal. Troelig deelte han alle Victors Eventyr; selv dem, han, der var fire Aar yngre, ikke havde Kræfter til at udføre, maatte han dog i det mindste bestandig prøve; ja, da han vel ikke frygtede, thi det lod sig ei lettelig tænke, men kiendte, Faren mindre end Victor, var han meget ofte den, der foreslog, eller foretog de allerdristigste Bovestykker, sikker paa, at Victor ikke lettelig undslog sig, og sikkerlig aldrig blev tilbage, naar han saae Maximin være inde i Faren.

Ikke mindre, men gandske forskielligt Mod besad Maximins ældre Broder Camill, der var Victors jævnaarige. Ogsaa han deelte som oftest deres Eventyrer og Farer, men gemeenlig kun for at redde dem vel ud deraf. Han besad ikke Victors ualmindelige Styrke; ikke Maximins Lyn

snarhed; men arbeidsvant og utrættelig erstattede han ved sin Udholdenhed, og ved det sindige Mod, der aldrig forlod ham, fuldkommen Savnet af hine Fortrin. Med faa Ord kunde man caracterisere disse trende Ynglinge saaledes: Maximin kiendte ingen Fare, Victor agtede, og Camill frygtede ingen; men han giorde sig Umage for tilfulde at kiende, og især ikke at agte den ringe, at han desbedre kunde overvinde den. I øvrigt vare de andres larmende Moerskaber ikke hans Sag; hans Glæder, hans Sysler vare af et stillere Slags. Medens Pontdormys Grændser vare for snævre for deres uroelige Eventyrs Aand, var Constances lidet Lystqvarteer i Pontdormys Præstehauge hans Virkekreds og hans Himmel. Her at forrette, hvad Haandarbeid hende var for besværligt, grave, hente Vand til hende, i Engen og Lunden opsøge de smukkeste Blomster og Vexter, som hun kunde plante ind i sine smaa Blomsterbede var Camills kiæreste Syssel, ligesom hun var hans kiæreste Selskab. Gierne havde Victor og Maximin, saameget de forresten end begge holdt af Constance, spottet over dette Pigeselskab og Pigevæsen, havde ikke Camill ved saa mangen Leilighed viist, at han var, endog længe førend Aarene, Karl.

At Constance og han ved dette idelige Samlevnet, ved alle disse skyldfrie Glæder, og barnlige Sorger, de deelte med hinanden, fik hinanden daglig kierere og kierere, er saare naturligt; ogsaa følte de begge tilfulde, at de holdt mere af hinanden, end af nogen af de to andre; kun at de holdt anderledes af hinanden, var noget, der rimeligviis ikke saa let, eller saasnart var faldet dem ind, havde ikke en synderlig Tildragelse aabnet deres Øine, og i det mindste lært dem at føle, hvad de ikke endnu kunde fatte.

I Pontdormys gammeldags rummelige Slotshauge stod et gammelt Lysthuus, fra hvis Qvistsal, over Marnen, Foreningen med Seine, Charenton, og indtil Paris var en fortryllende Udsigt. Madam Caubonne, som særdeles elskede denne, havde her næsten sit bestandige Sommerophold, og Constance, hvis fleste Timer altsaa henrunde paa dette Værelse, havde da blandt andet og en tam Canariefugl der, som var hendes særdeles Yndling. En smuk Sommeraften, som denne hele liden Republik efter at have fuldbragt sit Dagværk havde giort sin sædvanlige Aftenspadseregang langs med Marnens fortryllende Bred, og nu vilde giennem Slotshaugen gaae hiem, mødte dem pludselig en stærk Brandlugt, som de

ilede efter, og opdagede snart, at den kom fra det yndede Lysthuus, hvor formodentlig om Eftermiddagen, da Theen var blevet bragt op, af Uforsigtighed i det nederste Værelse var tabt en Glød, der umærket havde ligget og ulmet, til den nu med eet var slaaet op i høie Luer. Medens Augustin og Pontdormy ilede efter Folk, og Slukningsanstalter, jamrede Constance for sin kiære Canarifugl; brav Karl først ind efter den! raabte Maximin, og som en Piil afsted til det brændende Lysthuus, dog ikke saa hurtig, at jo Victor, der ved hans første Udraab var stukket i Rend, i Døren fløi ham forbi. Men blindede og døvede af Røgen vare de ikke blot ikke i Stand til at finde den ellers saa velkiendte Trappe op til Qvistsalen; men Kræfter og Samling begyndte at forgaae dem; og upaatvivlelig vare de blevne et Offer for deres uoverlagte Forvovenhed, var ikke Pontdormy i det samme kommet til, og med et Tørklæde for Næse og Mund, for ikke at qvæles af Røgen, styrtet ind efter dem, og havde med Møie og Fare lykkelig faaet dem tilbage.

Men nu savnede man Camill, og uagtet baade Victor og Maximin forsikkrede, der var ingen løbet ind, uden de, uagtet Madam Caubonne og Constance bevidnede, at han ikke engang havde været

uden for med dem, var dog den farderligsmme Pontdormy saa vis paa, Drengen maatte være derinde, at han atter vilde vovet sig ind for at søge ham, da Camill i det samme fuld af Glæde kom løbende med Constances Canariefugl i Haanden. O min Canariefugl! tak! tak! raabte Constance, og Taarerne kom hende i Øinene af Glæde. I det samme kom Augustin til med Gaardens Folk og en Sprøite; men Camill forsikkrede dem, det vilde ikke nytte til nogen Ting, da Gulvet allerede begyndte at brænde i Salen, medens han var der; og i det samme Øieblik saae de Luerne slaae ud gjennem Sals Vinduerne paa adskillige Sider. Da derved nu intet var at gjøre, vendte hele Opmærksomheden sig til Camill for at erfare, hvorledes han havde faaet den Fugl reddet; han fortalte da, at han var klavret op ad det Træe, der gik lige op til det Vindue, hvor Fuglen pleiede at hænge, havde slaaet et Par Ruder ind, aabnet Vinduet, taget Buret, og derpaa med et Seglgarn, han havde bragt med til det samme, hidset Buret ned først, og siden gaaet selvsamme Vei tilbage, som han kom op. Gamle Pontdormy, hvis Øiesteen Constance var, klappede ham paa Hovedet, og sagde, han var en brav Dreng; Augustin frydedes ved det Overlæg og Sindighed, han i det hele Foreta-

gende havde viist, og foreholdt begge de andre: at det var for dette kolde Mod, der var hverken Farer eller Umueligheder til. Men Madam Caubonne, som var Moder, og som uagtet hendes moderlige Velbehag over hans Kiækhed og Godhed dog mere levende følte hans Fare, gienkaldte sig, at han ikke kunde have taget Fuglen uden at komme ind i Værelset; tillige besindede hun sig, at hun havde selv ladet den staae paa et Bord noget fra Vinduet, erindrede sig nu, at han havde tilstaaet, han havde seet Gulvet brænde, og fandt ved nærmere at besee ham, at ikke blot hans Hænder vare blodige og brændte, men og at hans Klæder adskillige Steder vare svedne. Han tilstod da og, at han havde maattet sætte sig skrævs i Vinduet for at trække Bordet til sig, og faae Buret fat, at han havde skaaret sig paa Glasset af Ruden, og at Ilden af Vinduet neden under, havde, medens han gik ned, slaaet ud i Træet, og adskillige Gange begyndt at faae fat i ham. "Nu Constance! sagde Madam Caubonne: om nu Camill var kommet til Ulykke der, havde du saa ikke havt det paa dig" "Nei Moder! sagde Camill: Constance bad mig ikke om det." "Jo — sagde Constance rødmende og grædende: jeg klagede rigtig nok for min stakkels Fugl." "Ja! men da var Camill

der ikke — sagde Victor. Han løb fra os, saasnart vi saae, Ilden var i Lysthuset." "Men hvor faldt du da paa den Fugl?" spurgte Madam Eaubonne. "Og jeg vidste, hvormeget Søster Constance holdt af den!" svarte han. Det vidste ingen af de gamle noget at indvende imod, men fra det Øieblik af kaldte Constance Fuglen Camill.

Havde hun holdt inderlig af den tilforn, da blev den hende usigelig kiærere nu! med en Glæde, hvorfor hun ikke selv vidste at gisre sig Rede, kiælede hun for den, og modtog dens Kiærtegn; med en Følelse, som vi ligesaalidet kunne beskrive, som Camill selv kunde forklare, saae han hendes Kierlighed for den; men det havde ikke mere været ham mueligt, som tilforn, selv at kiæle for den, eller for Exempel lade den tage et Stykke Sukker af hans Mund. Uden at de vidste det selv, saae Constance Camill, og Camill Constance i denne Fugl; for ham omgav Kierlighed den med hele Constances Helligdom; for hende med Camills hele Elskværdighed. En anden mærkelig Omstændighed var den særdeles Interesse, Lysthuustomten, og det halvbrændte Træe, som Constance ved indstændige Bønner og næsten med Taarer frelste fra at fældes, fik for dem begge. Her tilbragde de deres Frietimer, snart samlede,

snart hver for sig; her anlagde Camill Constance en Græsbænk, her plantede han hende en liden Løvhytte; her var ufeilbarlig det første Sted, hver af dem tyede til, naar Værligt eller Aarstid havde for en Stund udelukt dem fra Hauge; savnede man een af dem, var man altid vis paa at kunde finde den her; her — maaskee i den ubevidste Hensigt at skaffe sig selv et fuldgyldigt Paaskud til at kunde være der saa bestandig — blev først et Par Rosenbuske, saa efterhaanden alt flere og flere Blomstertræer henplantede, og endelig en liden Lysthauge anlagt, som efterhaanden saavel i Constances, som Camills Ynde st aldeles stak Præstehaugen ud. En petrarkiserende Digter vilde i Kierlighedens Cancelliestiil sige: at Amor ved Lysthusets Brand havde tændt en uudslukkelig Fakkel, og at han bestandig søgte, under dets Aske at vedligeholde en forborgen Ild, for at kunde igien faae den i Brand, hvis den nogensinde skulde tegne til at slukkes. Men dette sidste var ikke Tilfældet; uden selv at vide, hvad Kierlighed var, sik de hinanden daglig kierere, og det med den ukyndige Ungdoms lykkelige skyldfrie Sorgløshed.

Dog — skal man kunde fatte, hvorledes det var mueligt, at i vort Old, i den sidste Fierdedeel af det attende Aarhundrede, i Frankrig, i Nærhe-

den af Paris, et Par unge Mennesker af de Aar, og i øvrigt af den Aands Dannelse og Aands Modenhed, saa lidet kunde forstaae deres egne Følelser, saa inderlig og saa sværmerisk kunde elske hinanden, uden selv at vide deraf; kunde være saa ukiendte ved det, de dog saa levende vare i Stand til at føle, da vil det ikke være ufornødent at gisre Læserne bekiendte med de fire Unges svrige Opdragelses Maade, saa meget mere, som maaskee een og anden af det foregaaende kunde være fristet til den vrange Formodning, at man paa nymodens pseudophilantropinsk blot udvikklede, og uddannede Legemets Evner paa Siælens Bekostning; da derimod just deri denne Opdragelses sande Fortrin bestod, at Legem, Aand, og Hierte uddyrkedes i det vedbørlige Forhold. Med yderste Nøiagtighed vare deres Arbeidstimer fordeelte, og med strængeste Orden iagttoges denne Fordeeling. Døde og levende Sprog; Historie, Geographie, Naturhistorie og Naturlære havde deres Timer, da Augustin gav Underviisning deri; han afløstes af Pontdormy, der ligeledes til bestemte Timer gav Underviisning i Astronomie og Mathematik, ligesom han til andre Tider underviste dem i alle saakaldte ridderlige Øvelser, hvori han var fuldkommen Mester. Naar Underviisningen var af den Natur, at Constance ikke kunde tage Deel deri, anvendte

hun Tiden under Madam Caubonne til qvindelige Arbeider, eller til Musik og Tegning, hvori denne talentfulde Kone var en ikke mindre fortreflig Lærerinde.

Man finder i dette Udkast ingen Timer til Religions- eller Moral-Underviisning, og dog vilde det maaskee være vanskeligt at fremstille Børn af deres Alder, som deri havde været underviste, som de; thi egentlig greb denne Underviisning ikke allene ind i alle de øvrige, men selv deres Frietimer, deres Maaltider, deres Spadseregange, og end mere disse Aftentimer, da det var Flids og god Forholds Belønning af een eller anden enten selvvalgt eller foreslaaet god Bog at torde forelæse Madam Caubonne og de øvrige, vare især heldigede dertil; og lærte snart begge de Andre Augustin den skionne Kunst af, ved alle slige tilfældige Leiligheder at meddeele de nyttigste Lærdomme, der baade, da de kom uventede, giorde desmere Indtryk, og modtoges desbegierligere, og der, da de som oftest indstrøedes ved daglig møedende Gienstande og Tildragelser, tillige havde den Fordeel ved disse ideligen at kaldes i Minde.

Midlertid yttrede ved disse Leiligheder deres Caracterers Forskiellighed sig paa den umiskiendeligste Maade. Kom de f. Ex. i Historien, der

som oftest er de menneskelige Afsindigheders og Uretfærdigheders Afbildning, til een eller anden mærkelig Udaad, hvor brændte da Victor efter at vide Undertrykkelsen endt! Maximin efter at faae Voldsmanden straffet! Camill efter at see Oplysning forjage den Forblindelse, der er Uretfærdighedens Moder, see den bedre underrettede Voldsmand angre og oprette sin Brøde! Maximins Afgud var Timoleon, der for sit Fædrelands Skyld opoffrede en Broder; Victors Helt var Curtius, der for at frelse sit Fædreland styrtede sig i en Afgrund, og Camills ypperste Ideal var han, der mod Vold og Undertrykkelse kun satte blid og fredelig Sandhed, døde for at besegle den, og døende bad for sine blinde Forfølgere og Mordere. Victors Yndlingsfolk vare de stolte Spartaner, Maximins de idelig overvundne, og aldrig underkuede Messenier; Camill havde derimod ikke nogen saadan udelukkende Kierlighed for noget Folk; det, han meest hældede til at give Fortrinnet, var det frie og fredelige Schweits, hvis det blot ikke, medens det var for viist til at føre egne Krige, saa gierne havde følgt sine Sønner til fremmede.

Saa ualmindelig god, som den positive Deel af deres Opdragelse var, fortiente den negative maaskee endnu større og sieldnere Bersmmelser.

Ikke blot sørgedes omhygeligen for, at ingen Tvang skulde gisre dem de saakalde trende Forældres, ingen Tomhed deres eget Selskab ubehageligt; ikke blot vogtede man sig omhyggeligen for alle saadanne vilkaarlige Befalinger og Forbud, der saa letteling friste Frihedsalderen til Overtrædelse, og siden, for at skiule denne, ofte til Usandhed, men ogsaa anventes det forsigtigste Valg i Alt, hvad de fik at høre, og læse. Augustin var i de forskiellige Literaturer saa vel bevandret, at han ikke var nogensinde i den Nødvendighed at tage til Takke med, hvad der faldt ham i Hænde, men at han stedse saae sig i Stand til at udkaare det, der for hans Lærlinges Tarv, Øvner, og Bestemmelse var det nyttigste og passeligste; det var ham ved en Bog af de døde eller fremmede Sprog, ligesaalidet nok til Anbefaling, at Stilen deri var god, som ved een i Modersmaalet, at den var moersom; af gavnligt, eller i det mindste af aldeles uskadeligt Indhold maatte Alt være, hvad dem skulde gives; ogsaa fulgte af den Kunst, hvorved man vidste, at gisre dem deres Arbeide moersomt, at det man gemeenlig kalder Moerskabsbøger for den yngre Alder, Eventyr, og Feehistorier, og andet deslige, vilde have været kedsomt for dem, da deres Aand ikke deri havde fundet

den Syssel, den havde behov for at mores. Ikke blot med de tvende Drenge var dette Tilfældet, ogsaa med Constance: ogsaa hun blev saare tidligen vant, og i Følge deraf tilbøielig, til at finde Moro i saadanne Skrifter og Kundskaber, som ellers ikke ansees at være for hendes Kiøn; dog bidrog maaskee den lidenskabelige Lyst, Camill havde til Historie, Naturhistorie, og Astronomie, ikke lidet til ogsaa at giøre hende disse saa kiære. Vist nok kiendte hun sig endnu ikke saa godt, at hun skulde vidst, hun fandt saa megen Interesse deri, for derved at blive interessantere for ham; men det dulgte hun sig ikke, at hun — efterhaanden, som de giorde Fremgang i saadan en Videnskab — saare gierne snakkede med ham, og hørte ham snakke derom.

Saaledes henrunde de lykkelige tidlige Aar: inderligen elskede Camill og Constance hinanden; men endnu havde ingen Tibull, eller Sappho, eller Petrarch lært Camill at forstaae, og frygte, hvad han følte; endnu vare Racine, og Florian, og Rousseaus Heloise, og erotiske Digtere og Romaner overhovedet, Constance aldeles ubekiendte Skrifter. Heller ikke var der nogen, der mistænkte deres Lidenskab, og der ved at underrette

dem derom, være sig for at spøge dermed, eller varsle derfor, giorde dem den kundbar og farlig. Endnu søgte Constance og Camill begge at troe, at de elskede hinanden, som de elskede Maximin og Victor, kun inderligere; og de øvrige, der levede omkring dem, og der havde været vante til at see dem holde af hinanden fra deres første Barndom, faldt ikke paa at finde mindste Betænkning ved, hvad de saalænge uden Betænkelighed havde seet. Det gaaer overalt saa let med Menneskets Indvortets, som vi idelig see det gaae med dets Udvortes; den, der har et Menneske daglig eller stadig under Øie, er den sidste til at lægge Mærke til alle saadanne Forandringer, som ikke netop pludselig skee. Heller ikke indtraf der, efter Lysthusets Brand, og Canariefuglens Redning, nogen Omstændighed, der kunde give denne indbyrdes Tilbøielighed noget i Øine faldende Fremstød. Hertil kom endnu, at ikke nogen lettelig tilstroer andre at tænke paa, hvad man selv anseer for umueligt; og en Forening imellem en Pontdormy og en Borgerlig vilde saavel gamle Pontdormy selv, som Augustin og Madam Caubonne, der kiendte hans Adelsfordomme saa vel, hvis den var faldet dem ind, altid anseet som Umuelighed.

Men nu kom den Tid, da hint lykkelige Samlevnet skulde ophøre. Camill og Victor hav-

de allerede opnaaet den Alder, at de maatte tiltræde deres Fremtids Bestemmelse, og selv Maximin var baade af Aar og Kundskaber saa vidt, at han i det mindste kunde tænke paa Valget deraf. Victors tilkommende Bane, havde — som forhen er sagt — hans Fødsel bestemt saaledes, som hans Tilbøielighed ellers vilde have valgt den, og hans første Indtrædelse derpaa skeede ved hans Optagelse i det saakaldte Kongens Huus imellem Gardes du Corps. Camill vilde man havde overtalt til at at vælge Advocaturen; men denne evige Feidestand, denne afladelige Omvanken i en Labyrinth af Lovtrækkerier og Ordstriid, af Fordomme, og Blodlove, var hans ømme og menneskekierlige Sind, hans redelige og deeltagende Hierte modbydelig, saa meget tillokkende i øvrigt en Bane havde for ham, hvor ene egen Flid og Dueligheid, og ikke Ynde eller Beskyttelse bestemte hans Held. I Steden derfor valgte han, uafskrækket ved de maadelige Udsigter, Naturvidenskaben, og især Botanikken til sit Hovedstudium, saa lidet det end behagede hans Moder, der stedse mindedes, at hendes værdige Mand paa denne Bane med ualmindelige Fortieneſter kun havde fundet knapt Udkomme, medens han levede, og efter sin Død nogle faa lugtløse Blomster

paa sin Grav. Dobbelt Fasthed og Interesse fik Camills Beslutning, da han kort derpaa af Augustin blev bragt ind til denne Videnskabs Patriark Jussieu, og hos ham fandt en fortroelig Ven af sin Fader, og som denne, en Yndling af Jean Jacques Rousseau, efter hvem han havde optaget Navnet Renou, hvilket denne i sin Forfølgelses Tid engang dulgte sig under. Denne Renou, glad over at treffe sin afdøde Vens Søn paa den Bane, de Haand i Haand havde vandret, og indtaget af Camills aabne Udvortes, hans dannede og besjedne Aand, og hans varme men sindige Adfærd, tilbød at være ham i Broders Sted, dele Boepæl og Udkomme med ham, og troelig ledsage ham i det farlige Paris saavel paa Videnskabernes, som paa Livets Bane. Baade Camill og Augustin tog imod dette Renous Tilbud med erkiendtlig Glæde, og bragte samme Aften Renou hiem med dem til Pontdormy, hvor dette hans Forhold mod hele Kredsens Yndling paa Øieblikket giorde ham aldeles hiemme, ligesom han og strax den anden Dag tilstod, han endnu aldrig i Verden havde kiendt noget Sted, hvor han heller havde ønsket at have sit Hiem.

Det var et synderligt Menneske, denne Renou, varm uden at være enthusiastisk, spottende

uden at være bitter, paa engang skeptisk og troeskyldig, uafhængig mere ved at flye Lænker, end ved at bryde dem. Eier af en maadelig Formue, havde han ved at sætte denne paa Livrente, forsikret sig et bequemt Udkomme, og nød det med — hvad han selv kaldte — al aandelig Epicuræisme, levede, hvor han havde Lyst, og som han havde Lyst. Selv Naturvidenskaben var for ham mere et Lysthaverie, end et Studium; Muserne — sagde han engang til Augustin — vare hans Serrail, og om han end havde udnævnt Naturhistoriens Muse til sin Favoritsultane, var det dog paa det udtrykkelige Vilkaar, at hun maatte ikke fordriste sig at blive avindsyg, om han endog nu og da kastede Tørklædet til en anden Ogsaa var hans Aand prydet med alskens Kundskaber, ligesom hans udsøgte Bogsamling var riigt paa Skrifter af alle Fag. Der stod Gesner ved Siden af Linné, Rainal af Buffon, Florign imellem Mably og Haller; øverst stod vel hans store Lærers, Jean Jacques Skrifter alle omtrent lige flittigen læste; men ved deres Side, ikke mindre flittig og omhyggelig læste, dennes store Medbeiler, Voltaires.

En Mand med saa mangehaande Kundskaber, og som ikke desmindre selv med Sandhed sagde,

at de tvende Bøger, han meest havde studeret, ikke fandtes i hans Bogsamling, da det var Naturen og Verden; en Mand, der blant alle Nydelser ingen foredrog for Omgangens Behageligheder, og derfor havde lagt mueligste Vind paa selv at behage i Omgang, maatte naturligviis være en høist velkommen Tilvæxt for enhver Kreds, der virkelig skiøttede om at være Selskab; thi saavel for Dobblelag, som for Bramgilder havde han været et saare upassende Medlem. I Pontdormy tog man ham da villig paa Ordet, og bad ham, indtil Efteraaret kom, og Camill tog til Paris, at ansee Pontdormy som sit Hiem, og være der, saa ofte, og saa meget, han ønskede; ogsaa blev ham strax Dagen efter hans Ankomst aldeles til egen Raadighed indrømt et Værelse, hvoraf han ogsaa uden mange Omstændigheder med sin bonhommistiske Ligefremhed satte sig i Besiddelse, og som han faa Dage derefter, da Madam Caubonne havde, som han kaldte det, overflødig meubleret det for hans Legeme, ligeledes meublerede for sin Siel ved at sende et udsøgt Haandbibliothek derud, og var han det øvrige af Sommeren mere paa Pontdormy end i Paris.

En Mand med hans øvede Øie kunde ikke være der længe, før han opdagede, hvorledes det

stod mellem Camill og Constance; kun faldt det ham synderligt, at Camill, der i øvrigt overalt viiste ham den meest ubegrændsede Fortroelighed, aldrig havde talt til ham derom; han lod da engang ved en Leilighed et Ord falde derom til Camill, og nu opdagede han til sin uendelige Forundring, at denne ikke blot selv var aldeles ubekiendt med sin Kierlighed, men at han end ydermere ikke vidste, hvad Kierlighed var. Utroelig og ubegribelig var næsten Renou den Forsigtighed og den Lykke, hvormed man, uagtet Camills ualmindelige Sprogkundskab, havde holdt alle Bøger af hans Hænder, der kunde giøre ham kiendt med denne Lidenskab; beundringsværdig var ham den grændseløse Hengivelse, der f. Ex. kunde giøre, at det ligesaalidet var faldet Camill, som Victor, eller Maximin nogensinde ind at kaste et Øie engang i nogen Ode af Horats, som Augustin lod dem springe over, end sige at tage fat paa Ovid, eller Catull, eller nogen anden af de Bøger, Augustin ikke selv gav dem i Hænde. Traf end Camill i sine Historiker hist og her paa Skildringer af Kierlighed, da gik det ham, som Tydsklands Lafontaine saa skiønt beskriver en Pige i lige Forfatning: Pantheas Kierlighed hos Xenophon var Hustruens Pligt, Jcilii hos Livius var Brudgommens; al-

drig faldt det ham noget Øieblik ind, at man saaledes kunde elske, hvo der ikke var Hustru eller Brud; og at Constance skulde kunde blive hans Brud, engang skulde vorde hans Hustru, det var, hvad han aldrig engang havde vovet at drømme. Nu aabnede Renou hans Øine, lærte ham at undersøge, og forstaae sine Følelser; og snart tilstod han sig da selv, at et uafbrudt Samlevnet i den inderligste og ømmeste Fortroelighed med den gode, ømme, huldе Constance vilde være Livets Himmel, at han vilde være det lykkeligste blant Mennesker, kunde han engang faae hende til Hustru. Men kunde han haabe dette? han med sine saa stærne Udsigter? han med saa seene og lidet lovende Forhaabninger om Udkomme? Renou, som ikke kiendte Pontdormy nok, til at drømme om den uovervindelige Vanskelighed, han vilde kaste i Veien for denne Kierlighed, og som, tillidsfuld til den vorende Oplysning, haabede, at Adelskabsgienfærdet snarlig vilde komme til at forlade en Skueplads, hvor det alt for længe havde spilt en betydelig Rolle, nærede forsætlig Camills Haab og hans Lidenskab; maaskee vel — sig selv ubevidst — for at nyde det skiønne og sieldne Syn af et ungt ubesmittet og uforvandsket Hierte i Kierligheds tryllende Vaar; men tillige for at nytte dem til

end mere at opflamme Camills Virksomhed og Videlyst, og — om jeg saa kan udtrykke mig — bevinge hans Fremskridt.

Saa priisværdig imidlertid denne Hensigt end var, torde det maaskee endda være Spørgsmaal, om det virkelig var en Velgierning at giøre dette unge elskende Hierte kiendt med sig selv. Med eet forandredes Camills hele Adfærd og Væsen. Han blev tilbageholden, ængstlig, næsten sky mod Constance; saae han hende kiæle for sin Canariefugl, hørte han hende blot kalde den med hans Navn, bespændtes hans Bryst, han kunde hverken blive, eller gaae. Brandtomten under det halvbrændte Træe vedblev vel at være hans Yndlingssted; men særdeles omhyggelig passede han, at komme did paa de Tider, da han ventede, ikke der at finde Constance; han dristede sig ikke til at flytte den ubetydeligste Plante eller Blomst derhen, eller at bidrage det allermindste til dets Forskiønning; og paa samme Tid var han bange for, at Constance skulde lægge Mærke til denne hans Efterladenhed. Var han der, og han saae hende komme derad, skyndte han sig bort med saa hastige og ustadige Skridt, med saa bankende og beklemt et Hierte, som han kunde være overrasket i en Misgierning; vilde han gaae did, og blev hende vaer under

Træet, vendte han pludselig en anden Vei, og dristede sig ikke til at see om efter hende, før han vidste sig saa langt borte, eller saaledes i Skiul, at han ikke troede at kunde opdages af hende, og da kunde han glemme sig der hele Timer i hendes Beskuelse, vogte paa den allerubetydeligste af hendes Bevægelser og Foretagender, som hans hele Livs Vee og Vel beroede derpaa. Den blide Behag, hvormed han hidtil elskede Constance, var forsvundet; men ogsaa denne Uro, denne Forlegenhed havde sin Sødme. Constance saae, og deelte hans Uro, uden at begribe den. Forestillingen om, at skulle skilles fra sin Barndoms uadskillelige Selskab — under dette tvetydige Navn kunde hun dølge for sig selv, at det egentlig kun var den ene, hvis Savn hun med Sorg saae imøde — blandede endog i de Glæder, de endnu samlede nød, en Bevidsthed, der — saa synderligt det end synes — forhøiede, og fordobblede dens Interesse. Altid er det en underlig Følelse ved sine Glæder bestemt at kunde sige sig selv: denne har Du ikke længe at nyde! imidlertid var der ingen, den eeneste Renou undtagen, der bemærkede, eller fortolkede hendes ofte tungsindige Stemming til det, den virkelig var. De øvrige, som selv, Maximin eene undtagen, med Sorg-

mod tænkte paa den uundgaaelige Opløsning af deres liden lykkelige Kreds, antog naturligviis hendes Følelser for at være af samme Natur, som deres. Renou, som saae Camills daglig tiltagende tungsindige Stemming, der giorde ham aldeles uvirksom, og naar han med Møie rev sig op af denne Dvale, udygtig til at foretage noget, der udkrævede Tankernes Anspænding, troede at udrive ham af denne Forfatning, at give ham fornyet og fordoblet Spændkraft ved at opdage ham, at hvis alle Kiendemærker ikke slog feil, elskede Constance ham ikke mindre end han hende; og at, naar saa var, fordobbledes Camills Pligter til at vorde den Mand, der kunde giøre hendes Valg Ære, og hendes Dages Lykke. Med en Heftighed, som Renou ikke selv havde været i Stand til at forestille sig, fængede denne henkastede Gnist hans hele Siel; Camill forandredes aldeles med eet, hans Tungsind over at forlade Pontdormy, gik over til den meest brændende Længsel efter at komme til Paris, at betræde den Bane, ved hvis Maal Constance var Prisen. Man saae denne Forandring, og fattede den ikke, men skrev den i Almindelighed paa Ungdoms og Ustadigheds Regning, eller takkede Renou, der havde vidst at giøre Camill hans forestaaende Levemaade og Studium saa indtagende.

Det er imidlertid en gylden Sandhed, Evald har sagt:

Besee vi Haabet alt for nøie,
Forsvinder det blant Tvivl og Frygt!

og især gielder det, som det ogsaa er sagt, om Kierligheds Haab. At Constance skulde elske ham, var snart i Camills Øine ikke saa afgiort, som det i Renous havde været. I de Dage, da Rusen over Renous Opdagelse havde sat ham i hiin jublende Stemning, havde Constance af en Følelse, som hun hverken vidste, eller søgte, at giøre sig Rede for, holdt sig mere til sin Broder Victor, der redeligen og inderligen sørgede over, at skulle forlade det fædrene Huus, og sin elskede Kreds; nu troede altsaa Camill at have Øie til at være overtydet om, at det var ikke hans, men hendes Broders Tab, der voldte hende den Tungsind, hvorpaa Renou havde grundet hans tryllende Haab. Endelig bragte den Canariefugl, som maaskee kunde siges, først at have knyttet deres Kiærligheds Baand, dem uventet til at besegle dette Baand med et høitideligt Løfte, som de imidlertid ikke havde havt Behov til evig at elske hinanden.

Det er i det foregaaende sagt, hvormeget Constance holdt af denne Canariefugl; naturligviis fulgte den hende da overalt, hvor det var nogen-

lunde gjørligt, og da hun som oftest tilbragte den Deel af Dagen, der var til hendes egen Raadighed, under det halvbrændte Træe, hang den ogsaa gemeenlig der paa en Green over hendes Hoved. En af de sidste Dage, Camill havde at være paa Pontdormy, kom han ned efter Sædvane til sin Yndlingsplads, og fandt Constance der, omhyggelig for at søge en anden Qvist, hvor Fuglen hang mere i Solen, og da han kom nærmere, saae han hende badet i Taare. De græder, Constance! sagde han til hende. Ja! var hendes Svar: min Camill er saa syg. Uden at svare, tog han hendes Haand, og trykte. "Om den nu døer — blev hun i sin elskværdige Aabenhiertighed ved — og De er borte!" "Constance! raabte den rusende Yngling ude af sig selv: saa er det sandt! saa elsker De mig?" "Camill!" sagde hun med Overraskelsens Tone; "Constance!" blev han ved: "vil De engang blive min Kone? dele med mig de Kaar, min Flid kan erhverve?" med et halvqvalt Ja! sank den rødmende Pige til hans bankende Bryst, og var hans.

I sin Glædes Fylde ilte nu Camill til sin Ven, at sige ham sin Lykke; men efter ærligen at have glædet sig med ham derover, foreholdt denne ham Upasseligheden af at lade denne Forbindelse

være vitterlig, saalænge han endnu syntes saa langt fra at kunne forsørge en Kone. Camill! sagde han, jeg kiender dit Hierte, dit Hoved og din Fliid, og gior dig ingen Bebreidelser for et Skridt, som under det mindste forskiellige Omstændigheder vilde være utilgivelig ubesindigt; men ikke kan Du fordre, at en Fader skal billige, Du har bundet hans Datters Haand til din, saa længe denne er tom. Hvad der er skeet, være altsaa en Hemmelighed imellem Eder og mig. "Camill var endnu for glad over sin Lykke; han lovede det uden Betænkning; men da han nu skulde formaae Constance til det samme, fandt han Vanskeligheder, som han havde ikke forestilt sig. Have vi da handlet Uret, spurgte hun, siden vi skulle lægge Dolgsmaal derpaa? Da Forestillinger ikke vilde hielpe, greb Camill til Bønner: Jeg har — sagde da omsider den bestemte Pige — endnu aldrig i mine Dage sagt en Usandhed, og vil ingen lære at sige; jeg skal tie, siden det saa skal være; men skulde jeg engang blive spurgt, kan jeg ligesaa lidet nægte mit Ord, som tage det tilbage.

Nu kom Skilsmissedagen. Victor reiste til Versailles, at tiltræde sin Tieneste som Livgardist; Camill med Renou til Paris; og Maximin, hvad ovenfor burde være bebudet, sammesteds hen til

en Advocat, da just den evige Feidestand, der havde afskrækket Camill fra Advokaturen, havde givet den umodstaaelig Tillokkelse i Maximins Øine. At binde an med Undertrykkelse og Udsuelse, med Rigdom og Vælde, var just efter hans Hierte; og selv det, at Bastillen med alle sine Rædsler den Tid viiste sig i Baggrunden af hver en redelig Sandsigers Udsigter, var en ny Tillokkelse for ham, for hvem intet havde Interesse, der var uden Fare. Maaskee endog Maximin vilde have havt Ondt ved at bestemme sig, hvis man havde tilbudet ham at vælge, om han i Tiden heller ønskede at blive den gode Sags Helt, eller dens Martyr; viiste det eene meest Kraft, da tilkiendegav det andet efter hans Tanker meest Mod. Han lod da ikke sin Moder og Farbroder nogen Ro, førend de ved Renou fik ham anbragt hos den berømte Target, hvem hans aabne Hoved og nidkiære Flid snarlig indtog til hans Fordeel.

Saa tung end Skilsmissen havde været, og saa eensomt, hver forestillede sig, hans Fremtids Liv vilde blive, samlede dog Pontdormys Beliggenhed nær Paris og Versailles dem snart og idelig igien. Camill og Renou vare, saasnart ikke aldeles ubortryddelige Hindringer holdt dem i Paris, saa godt som daglig paa Pontdormy; i den

mildere Aarstid var det Middelpunkten for deres Udvandringer, om Vinteren var did deres Promenade Ogsaa Victor beholdt midt iblant Versailles Glimmer, og sine Vaabenbrødres stoiende Glæder sin Kiærlighed for Pontdormy uformindsket; did ilte han, saasnart hans tre Tieneste-maaneder vare forbi, at tilbringe sin Frihed; did sneeg han sig i korte Besøg, saa ofte hans Tieneste tillod det. Overalt var han ikke paa sin rette Hylde ved dette Livgardevæsen, der forekom ham meget mere som Hoftienerie, end som Krigstieneste; kun den ubegrændsede Lydighed, han aldrig satte til Side mod sin Fader, giorde, at han ikke søgte at ombytte denne Paradepost med en anden, der dog lovede nogen Adgang til Krigens Farer og Hæder, hvorfra Livgardisten den Tid syntes saa uoverstigelig udelukt.

Den, der mindst af dem alle kom, eller tænkte paa Pontdormy, var Maximin, der deels med den enthusiastiske Graadighed, hvormed han kastede sig over Alt, hvad der drog ham til sig, hang endog i Lovkyndighedens tørreste og afsmageligste Dele, for desmere at kunde fremskynde det Øieblik, da han kunde føle sig stærk til at træde i Skranken mod Uret og Vold; deels ogsaa for sine Fritimer i det stedse uroelige Paris fandt Adspre-

delser, der vare mere efter hans Sind, end hvad det stille Pontdormy nu, da Drengeaarene og Drengetogene var til Ende, havde at frembyde ham. Overalt begyndte allerede den Tid ikke blot den stedsevarende Underjords Susen, men og undertiden enkelte voldsomme Vindstød at varsle for Udbruddet af den rædsomme Vulkan, hvis Lava faa Aar derpaa, efter at have bortskyllet Throne og Alter, begravet Adel og Geistlighed under sin Strøm, endnu i vilde og gloende Bølger ruller sig frygtelig frem, og ustandset opfordrer den Almagtshaand, der skal kunde sige: saavidt skal du komme, og ikke videre. Allerede udgisd i alle Samqvem, alle Omgangskredse, Misnøien sig i lydelige Bitterheder mod Hof og Regiering; uden at det ellers for sine tusende Øine og sine uendelige og utallige Arme saa frygteligen navnkundige pariſiske Politie kunde, eller, som andre paastaae, vilde forebygge det, hvori Styrerne fandt en ønskelig dobbelt Anledning saavel til at forstærke den væbnede Magt, som til at gisre Kongen mistroisk mod Folket. Allerede havde Halsbaandshistorien opbragt Gemytterne til en ubegribelig Grad; allerede havde Artois prøvet de første Udbrud af Mængdens Forbittrelse; allerede kunde den for faa Aar siden tilbedede Dronning ikke lettelig be-

søge et Skuespilhuus, eller lade sig offentlig see, uden at Ogenavnet Madam Deficit fra alle Kanter lød hende imode; allerede fandt Politi og Vagt langt fra ikke mere den Lydighed, de ellers af de eftergivende Pariser vare vante til. I alle slige Optrin var Maximin naturligviis en sikker Mand; den blotte Forestilling om Opstand mod Magten vilde allerede været høiligen fristende for ham, om end ikke saa mange forskiellige Ting, han paa sin Bane lærte at kiende, overtydede ham om, at det var den slette Sag, mod hvilken han her tog Parti. Herved blev det ham særdeles tungt at rive sig løs fra Paris, især fra Palais rojal, som den Tid allerede var Brændpunkten, hvor alle de adspredte Straaler samledes for at tænde.

For Camill og Renou havde naturligviis slige Opløb ikke samme Tillokkelser, imidlertid vare de dem mærkelige, som Tidernes Tegn, der bebudede betydelige forestaaende Forandringer. At der var store Begivenheder for Dørren, derom vare de lettelig begge enige, kun saae Camill dem med renere Haab, Renou med mere Frygt imøde. Camill, som af Renou selv var giort opmærksom paa Oplysningens og Meningsfrihedens Fremskridt, som i de Cirkler, hvor han af Renou var indført,

hørte Mennesker af saakaldet høi Byrd spotte med det latterlige i Fødselstant, Mennesker, der selv besad store Lehnseiendomme, tale store Ord mod Lehnsvæsenet; der allevegne traf paa det Frihedssprog, som de frivillige Officerer havde hiembragt fra Nordamerika, haabede, at Oplysningens Soel nu med stadige Skridt vilde stige paa Frankerigs Himmel, og at Despotisme, og Aristokratie, og Lehnsret, og Fødselschimære, og Undertrykkelse, og Vold, og Udsuelse, og Meningstvang, og alle Nattens øvrige Spøgelser vilde bortflygte for den. Renous Forhaabninger vare mindre sangviniske; disse Mennesker, sagde han, der nu selv, enten for at følge Modetonen, eller for derved at bestikke os til at unde dem, hvad, de selv synes at erkiende, de kun have vor Overbærelse at takke, ere saa villige til at spotte over deres ulovlige Fordele, ville blive opfordrede til at opoffre disse deres Besiddelser, og da ville de stride til det yderste for at forsvare dem, uden at tænke paa, at de, saasnart det kommer til Kamp, ikke ere de stærkeste. Allerede begynder Mængden at kiende sine Kræfter; allerede lader man sig ikke mere kyse af Bajonetter; Bretagne og Dauphiné have her givet et Exempel, der lettelig tør blive smitsomt. Jeg frygter for Intet, hvis man vil give Tid;

for Alt, dersom man vil omstyrte Afgudseegen, inden den tilfulde er omhugget; man vil da ikke være i Stand til at styre den, og den vil knuse Fordomme og Sandhed, Venner og Fiender i sit Fald."

Med Føie maatte man undres, at en Yngling paa Camills Alder — han var den Gang 20 Aar — kunde have saa levende Interesse for Anliggender af denne Natur, naar man ikke tog i Betænkning, at disse stode i saa nøie Forbindelse med det, der var hans Hiertes første Anliggende, Middelpunktet, om hvilket alle hans Tanker og Følelser vendte sig, hans Kierlighed for Constance. Mellem alle de Bøger, hvortil han i Renous Bogsamling nu havde Adgang, maatte mange sammenstødende Omstændigheder bidrage til, at gjøre Rousseaus Værker til hans kiæreste Læsning; og mellem disse maatte naturligviis for et ungt sværmerisk elskende Hierte den henrivende ny Heloise faae et betydeligt Fortrin for alle de øvrige. Men fandt han hvert Øieblik sine egne Følelser, sit Hierte igien i St. Preux, troede han i den fortryllende Skildring af Julies Ynde, Aand, og Dyder at gienkiende Constance, da maatte og just denne Lighed lede ham til, at gienfinde den gamle Pontdormy i Julies Fader. Aldrig var det hid-

til faldet ham ind, at Constances adelige og Hans borgerlige Byrd befæstede et svælgende Dyb imellem dem; nu aabnedes hans Øine med eet, og zittrende blev han den Afgrund vaer, som Kierlighed hidtil havde dækket ham med sine Roser. Han meddeelte Renou sin Frygt, og denne, der ikke havde havt Leilighed at kiende Pontdormy uden som en fordomsfri Mand, da saavel Augustin, som Madam Caubonne gemeenlig saae at forebygge, at Samtalen ikke skulde tage den eeneste Vending, hvorved deres værdige Ven viiste sig mindre til sin Fordeel, søgte at trøste Camill med, at den almeene Tænkemaade snart vilde fritage Pontdormy for at hylde en Fordom, som han sikkerlig neppe erkiendte: "Vil man kun — sagde han — lade den døe hen af sig selv, har Fødselsaristokratismen neppe lang Tid tilbage; skiøndt jeg desværre ikke tør mene med dig, at det er just den tiltagende Oplysning, som bliver dens Banemand; Menneskket skifter oftere Daarligheder, end han aflegger dem; og her, troer jeg, at Pengearistokratismen, der ustridig er nok saa styg, som den anden, lettelig torde løse Fødselsaristokratismen af. Midlertid ligemeget for os, naar vi kun blive den qvit, som fortrædiger os. Stræb du derfor at bringe det saavidt, at du kan tænke paa

at byde Constance din Haand, og jeg torde vel staae dig inde for, at hendes Fødsel neppe vil hindre dig at faae den."

I denne Tidspunkt samlede en sørgelig Begivenhed — ak for sidste Gang — Pontdormys liden Vennekreds. Den værdige Madam Caubonne havde lige siden hendes Mands Død bestandig hensmægtet et sygeligt Liv. Saalænge imidlertid hendes Børn havde hende behov, syntes det, som hun til deres Vel havde fundet Helbred og Kræfter; men neppe vare disse adsplittede, bortdragne fra hende, førend hun kiendelig saaes at hendøe; før en længe sporet Tæring tog en Overhaand, der gav den smertelige Vished, at hun ikke havde lang Tid tilbage. Ved det første Sørgebudskab herom ilte hendes Sønner og Pleiesøn til hendes Sottestæng. Endnu eengang saae hun dem alle omkring sig, velsignede dem, og kaldtes nu did, hvor hendes ømme Siæl i saa mange Aar stadigen havde ønsket sig hen, til hendes tidlig tabte, evig elskede, forangangne Mand. Lykkelige Kone! du døde omgivet af din elskede Kreds, i din ømme Pleiedatters Arme, med din Haand i din broderlige Vens Haand, med dine Sønner og din Pleiesøn grædende om dit Leie, med din Ven, den ædle Pontdormy ved din Side. Du saae dem ikke indbyr-

des uenige, væbnede mod hinanden, falde een efter den anden, som Offere for den almene Tvedragt, saae ikke Pontdormys Slot i Aske, Præsteboeligen nedbrevet, som en Landsforræders Boepæl, din Plejeson myrdes i Versailles maaskee ved sin Ungdomsvens Haand, Pontdormy døe, sit Fædrelands Fiende, Augustin fredløs vansmægte, og omkomme i en Hule paa Marken, din yngste Søn falde for Bødelsværdet, din Camill og Constance ved Selvmord at undgaae Forbryderes forsmædelige Død. Fred om den fredsommes Grav!

Dette Almeentab syntes at knytte Baandet mellem denne skiønne Kiædes øvrige Ledde endnu nøiere og fastere; aldrig ere Venskabets Haandtryk ømmere og varmere, end om en døende Vens Sotteseng, eller en hengangens friske Grav. Men intet trætter mere og snarere, end uvirksom Sorg. Alle følte Nødvendigheden af en Gienstand, der kunde sysselsætte deres Siæl med en ny Interesse, kunde afdrage deres Opmærksomhed fra det lidte Tab; og hertil gav Dagens Anliggender den skiønneste Leilighed. Det var just den Tidspunkt, da den rænkefulde Stadsøder Calonne havde maattet give den ikke visere, bedre, eller hældigere Brienne Plads, og da denne skyndte sig at tilintetgiøre det Haab, man troede at kunde sætte til en Mand,

der i saa kritisk et Øieblik vovede at trænge sig frem til Statens Roer, og nu uden Undseelse, og saa at sige, kun for endnu fuldere Segl, fulgte Calonnes Cours, som han selv tilforn saa lydelig havde ivret imod. Allerede var Kampen begyndt mellem ham og Parlamenterne, hvem han med sin Vaabendrager Seglbevareren Lamoignon ved Cabinetsbefalinger og Haandbreve vilde kue til Lydighed, og som, i det de egentlig kun strede Tribunal-Aristokratiets Strid mod Ministerial-Despotiet, i det Øieblik syntes at kiempe for Fædreland og Frihed. Allerede havde d'Espremenil erhvervet sig den Ære at ansees, som Patriotismens Helt, og Martyr, da han ved sin diærve Modsætning mod Ministeriets Forholdsregler havde forleedt det til det affindige Skridt at lade ham tillige med een af hans Embedsbrødre med væbnet Haand hæfte i Parlamentsforsamlingen selv; allerede vare Condorcet, Mirabeau, Kersaint, Antraigues, Cerutti, Target og flere fremstandne, som Grundsætningernes og Rettighedernes kiække Talsmænd mod Undertrykkelse og Despotisme, havde med rousseauisk Ild, med mablysk Kraft, med montesquieusk Skarpsind ført Sandhedens og Frihedens Sag. Disses og fleres samtidige Skrifter, der ikke vare Dagblade, men vigtige, som Anliggen-

det, de behandlede, og ædle, og værdige, som Sagen, de talte, havde Renou bragt ud med til Pontdormy; man tog dem først til Adspredelse; men snart henreve de hele Kredsen i Sagens fulde Interesse. Hele deres Dag deeltes nu imellem at læse og overveie disse Skrifter, og meddele hinanden deres Tanker derom.

Det var i denne skiønne Tidspunkt, da hele Frankrig, nogle faa Hofkryb og Finanzigler fraregnede, stod, saa at sige, som een Mand mod Hof og Ministerium, for Konge og Fædreland, som den Tid endnu i de franskes Øine var eet. Samme lykkelige Eendrægtighed herskede i Pontdormy. Augustin, der i hele dets Udstrækning opfyldte sit skiønne Kald at være de vildfarendes Leeder, de lidendes Trøster, og de ulykkeliges Ven, lærte daglig mere og mere i Armodens Vraaer, at erkiende Nødvendigheden af en Ende paa det daværende Blodsuer- og Undertrykker-System; Victor kastede Olie i Ilden ved at sammenholde disse Armods og Elendighedsscener med Skilderierne af Versailles's, og St. Clouds, og Trianons skiændige Overdaad, og uteerlige Ryggesløshed, hvorledes man haanede Statens Trang og den almene Nød ved at bygge Palladser til Jagthunde, og bortdobble i et Par keedsomme Timer, hvad maaskee

flere hundrede Familier maatte trælle Maaneder suurt for at yde. Pontdormy selv havde i Syvaarskrigen lært at kiende Følgerne af Hof- og Qvinde-regimentet tilfulde; Constances rene Hierte opflammedes af ædel Harme mod de elendige, der forleedte en Hustrue og Moder, som Marie Antoinette, fra Afvei til Afvei; Camill forkyndte uafladelig Tingenes ufeilbare Fremskridt til det bedre, og fandt Oplysningens Seier over Fordom og Bedrag, endog hvor han blot skulde seet een Cabale seire over den anden; og de eneste, der sielden kunde blive enige i denne Anledning, vare Renou, der bestandig frygtede, at man vilde gaae for rask og for vidt, og Marimin, der tvertimod var en afsagt Fiende af alle gradvise og partielle Reformer, førende et ved Overantvordelse bevaret Sagn af Mably i Munden: at dette palliativ Flikkeri var den farligste Hindring for den radicale Cuur, der dog var saa uundgiængelig fornsden.

Renous Bogsal blev ved den Aandsvending, der nu herskede paa Pontdormy, det almindelige Skatkammer; og Constance, der, efter at have mistet sin bestandige Selskaberinde, alt mere og mere trængte til Læsning, var i Renous Fraværelse Skatmesterinde derover; og, hvad der maaskee vil synes besynderligt, Rainal, og Mably, og

Contrat social fik større Interesse for hende, end Florian, og Racine, og ny Heloise, som hun ved denne Leilighed først lærte at kiende; og hvad maaskee endnu vil synes mere paradox, hine fik denne større Interesse af Kierligheds Haand. Fandt Camill i Julie, i Estelle, kort sagt i enhver henrivende Skildring af Qvindedyd og Qvindeværd sin Constance, da troede hun igien i disse Frihedens og Rettens fyrige Talsmænd at gienkiende sin Camill; det forekom hende — sagde hun engang til Renou, der yttrede hende sin Forundring over at finde hende læsende i Kerfaints le Sens commun — som hun hørte Camill tale. Overalt havde Kierlighed en synderlig Virkning paa disse tvende; den bevarede, og maaskee forøgede Camills naturlige Ømhed og Blødhed, at han kunde være des elskeligere for sin Constance; den udrustede hende med ualmindelig Styrke og Kraft, at hun kunde være des værdigere til sin Camill.

Maximin vendte nu tilbage til Paris, hvor der bestandig blev mere Kands og Syssel for ham. Efter Lamoignons og Briennes Afskeed var han mellem dem, der uden for deres Hotel foretog sig at brænde disse Despoter in effigie, og i Spidsen for dem, der dreve den tililende Vagt tilbage. Overalt blev Gjæringen bestandig større, Optrin-

nene stedse mere heftige, og stedse var Marimin mere midt iblant dem; stedse blev det ham mere og mere vanskeligt at rive sig fra Palais Roial, og Forstæderne Marceau, og Antoine, hvor han saa godt som havde hiemme, og fra Danton, hvem han i Retten havde lært at kiende, og der ved sine diærve Yttringer og sin høistrevolutionnaire Caracter blev hans politiske Afgud, ligesom Tallien, St. Huruge, Santerre, og flere, der siden i Revolutionshistorien have faaet en sørgelig Navnkundighed, vare hans meste Omgang. Han kom da alt sieldnere og sieldnere til Pontdormy, dog er det maaskee ikke af Veien i Tide at sige, at han dog lykkeligviis var derude, da Reveillons Huus blev stormet, og ødelagt, og altsaa aldeles ingen Part havde i denne Udaad, hvis Hensigt og Ophavsmænd, som saameget andet i Revolutionen, er endnu indtil dette Øieblik en uopløst Gaade.

Camill og Renou kom derimod idelig til dette deres andet Hiem, hvor og Victor tilbragte sine ni Frimaaneder. Allerede begyndte det tilsyneladende Udslag alt mere og mere at nærme sig. Allerede havde Parlamentet ladet Ordet Rigsstænder falde, og Regieringen, maaskee i det lønlige Haab, desbedre at kunde undgaae, virkelig at bevilge

dem, havde givet Nationen Løfte derpaa. Necker var kommet ind i Ministeriet igien, og Stænderne, i Steden for at gjøres vaabenløse herved, syntes nu at vende de Vaaben mod hinanden, de nys havde foreenet mod Ministerialdespotismen. Allerede var i Bretagne udbrudt en formelig Krig mellem Adelen og den tredie Stand, og vare end Aristokraterne Angribere her, var det dog ikke at nægte, at den uretfærdige Grusomhed tilsidst var paa Borgerstandens Side. Hertil kom den hæftige Tvist, om den saakaldte tredie Stand var berettiget, at have ligesaa mange Repræsentanter i Forsamlingen, som begge de andre tilsammen. Ogsaa til det fredelige Pontdormy naaede disse Tvistigheder; gamle Pontdormy, der saalænge Kampen havde været mellem Nationen og Hoffet, levende havde følt, at han var Borger, begyndte nu, da Striden brød ud mellem Borger- og Adelstand, alt mere og mere at erindre sig, at han var Adel, og ældgammel Adel; hvortil kom endnu, at man allerede den Gang begyndte at ymte om en orleansk Faction, og orleanske Ænker og Planer, hvorom især Victor, saalidet han forresten var hofsindet, fra Versailles medbragde adskillige Beretninger og Rygter; ikke at tale om, at de mangfoldige Pøbeloptøb, der næsten over-

hele Riget brød ud, og der stedse gieldte Adelen og Krigsstanden, maatte være Pontdormy, den til streng Subordination vante adelsbaarne Krieger, en Vederstyggelighed; og at han, i Følge en Ubilligbed, man saa ofte vitterlig og uvitterlig giør sig skyldig i, nu blandede dem, der forsvarede, og dem, der fordærvede Folkets Sag, med hinanden. Idelig var man da herom i Trætte, da han, og Victor, der imidlertid gik langt mindre vidt, og mere streed mod Fremgangsmaaden, end mod Grundsætningerne, paa een, og Augustin og Constance paa den anden Side, tvistedes med Hæftighed, medens Camill og Renou paa en Maade holdt Middelveien, og søgte at bilægge Tvisten, ved at erkiende, at hver af Parterne havde sin Brøde. Mindre hæftig var imidlertid denne Tvist maaskee bleven, havde ikke den gamle Pontdormy ærgret sig over at møde de meest levende Modsigelser fra sin Datter, der med den hendes Kiøn saa egne Veltalenhed foredrog en Sieyes, en d'Antraigues, en Gleizens, og fleres Tordenord imod Adel- og Fødsels-tant. Meget mueligt, at den aldeles usædvanlige Varme, hvormed denne ellers saa beskedne og tilbageholdne Pige tog Deel i disse Tvistninger, først gav ham et Glimt af Mistanke om hendes Lidenskab for Camill, end-

skiøndt han endnu selv var alt for daaret af sin Indbildning om den Nimbus, der omgav ældgammel Adel, til at kunde forestille sig, at en borgerlig, som Camill, torde vove at opløfte sit Øie, eller sin Tanke, til en Datter af ham. Og da lod det sig vel, under denne Forudsætning, af det menneskelige Hiertes sædvanlige Fremgangsmaade ikke ilde forklare: at just Camills Sindighed og Maadehold i at forfægte det Parties Adfærd, hvis Grundsætninger han saa aldeles vedkiendte sig, end mere maatte opbringe Pontdormy, hvis lønlige Ønske maatte være, at finde en Anledning til at faae Camill, uden tilsyneladende Ubilligheds og Uskiønsomhed mod hans afdøde Moders Minde, bortviist fra sit Huus, og som i Følge det unge Menneskes ovenomtalte Forhold erkiendte det for høist usandsynligt, at en saadan Anledning vilde blive ham given.

Nu aabnedes Rigsstænderne, og under høist ilde lovende Forvarsler, da de begyndte strax med en Stridighed: om Stænderne, som Borgerstanden paastod, skulde raadslaae foreenede, og give deres Stemmer Mand for Mand? eller om hver Stand, som de privilegerede Caster vilde, skulde raadslaae i et eget Kammer, og votere for sig? da i det første Tilfælde Borgerstandens Repræsenta-

tion, der var saa talriig, som begge de andre Stænders tilsammen, kunde giøre Regning paa Overvægten, medens i det andet Adelstanden og Geistligheden vilde have det i deres Magt, at giøre alle dens Planer til intet. Om endog Pontdormy ikke desuden forud havde været stemt til, blot at see Partieaand, og maaskee endnu mere en skiændig Oprørsstifters Rænker i det, den tredie Stand kaldte Patriotisme, var det dog naturligt, at ikke blot Standsaanden, men og de endnu den Tid i Frankerig i saa stor Anseelse værende gamle og berømte Navne, Luxemburg, Monmorency, Rochefoucault, og flere, samt især Pontdormys gamle Høvdinge og Vaabenbrødre Castries, Crillon, d'Estaing, Bonnay, d'Ambly, og flere, der havde Sæde i Adelskammeret, maatte indtage ham for de privilegerede Stænder, og mod den tredie; saa meget mere, som alle Adelstandens Protestationer og Erklæringer gienlsde af de Talemaader, som fra de spædeste Aar havde en mystisk Ærværdighed for ham, om Ærens Stand, og Adelens ældgamle Kongekiærlighed o. s. v. Med yderste Forbittrelse saae han da, hvad Augustin og de øvrige kaldte den tredie Stands standhaftige og sindige Forhold, og især de dierve og veltalende Forslag, hvormed en Sieyes, Mirabeau, Camus,

Chapelier, Barnave, Rabaud St. Etienne, og flere, daglig fremmede denne Stands Anseelse og Vægt; og forøgedes især Pontdormys Forbittrelse ved, at Auguſtin i hans Øine var, ligesom hans Ven Gregoire og de øvrige Geiſtlige, der gjorde eet med den tredie Stand, en Overløber fra Geiſtligheden, ſom Prælaterne endnu beſtandig holdt paa Adelens Side, uagtet Landsbyepræſterne, der udgjorde det ſtørſte Antal af dens Deputerede, naturligviis i Hiertet hældede over til tredie Standen, hvortil de hørte.

Saa glad altſaa Auguſtin blev, da diſſe, efter at den tredie Stand paa Sieyes driſtige Forſlag havde erklæret ſig Nationalforſamling, trods al Prælaternes Modſtand ved deres Stemmemeerhed gjennemdrev den Beſlutning, at Geiſtlighedens Deputerede ſkulde foreene dem med denne Forſamling, ſaa meget ſteeg Pontdormys Forbittrelſe, og fordobbledes, da nu ogſaa i Adelskammeret en, ſkiøndt ikke talrig, dog ved ſine Talenter og ſin Popularitet betydelig Minoritet, ligeledes erklærede ſig for Forſamlingen. Dette var i Pontdormys Øine Troelsheedens og Fornedrelſens høieſte Grad. Ogſaa frydedes han ikke liidet, da han hørte, at Magthaverne ſyntes ſindede at gribe til alvorlige Midler; at man havde formaaet

den svage Konge til at lade Forsamlingssalen lukke, og det saa navnkundige kongelige Møde bebude. Og da han nu erfoer, at den uforfærdede tredie Stand, langt fra at lade sig herved forbløffe, da den med væbnet Magt var udelukt af sin Sal, havde havt det Mod, at holde sit Møde i Versailles Boldhuus, som Verten var dristig nok at overlade til dette Brug, at den der havde forbundet sig ved den høitidelige Eed, aldrig at skilles, men samles, hvor det end maatte være, og blive forenet, indtil Constitutionen og almeen Gienfødelsen var fuldbragt; at nu Geistligheden havde forenet sig med den; utroelig var ham næsten denne Trodsighed, denne Halsstarrighed, og hans eeneste Trøst var, at den snarlig vilde være kuet, og straffet.

Nu frembrød da den Dag, da Despotismen omgivet af østerlandske Vaaben, og østerlandsk Pragt, inden lukte Dørre sidste Gang vovede at opløfte sin Røst, vovede at erklære alle Nationalforsamlingens Beslutninger ugyldige, vovede at befale den, ufortsvet at adskilles, og næste Dag at mødes, standviis at raadslaae i forskiellige Kamre. Men allerede var Magtens Lynstraale knuust i dens Haand, og dens afmægtige Torden skrækkede ikke mere. Uforfærdet blev den standhaftige Forsam-

ling paa sine Bænke, uden at lade sig forstyrre af de larmende Arbeidsfolk, man sendte ind at borttage Thronen, og det øvrige Hofstads; uden at lade sig henrive af den høie Adel og Prælatur, der i glad Underdanighed efterkom den dem saa ønskelige Befaling, at adskilles. I Forundring og Forlegenhed herover sendte nu Magthaverne Hoftalerøret Ceremoniemesteren Breze, at sige Præsidenten: at han kiendte Kongens Villie. "Desværre — greb Tordneren Mirabeau nu til Orde — desværre have vi hørt, hvad man har lagt Kongen i Munden, men De, min Herre! som hverken har Sæde, Stemme, eller Ret til at tale her, med hvad Rettighed kommer De her at gientage os Kongens Ord? I øvrigt for at undgaae al Misforstand, erklærer jeg Dem, at hvis De har Befaling at faae os herfra, maae De lade Dem bemyndige at bruge Vold, thi vi vige ikke uden for Bajonetternes Magt!" Og da nu Forsamlingen eenstemmig giorde Mirabeaus Ord til sine, da den paa Camus's modige Forslag bekræftede alle sine forhentagne Beslutninger, og fortiente Sieyes's lakoniske, men meget sigende Lovtale: I ere i Dag, hvad I vare de forrige Dage! o! hvor jublede da med Camill hver Fædrelandets og Frihedens Ven! hvor triumpherede han ved,

at see de følgende Dage, Scepteret og Sværdet nødsaget til at vige for Sandhedens mandige Sprog, see den nyfødde Frihed, som en anden Herkules, qvæle Slanger i sin Vugge! Og da nu Adelen og Prælaturen, uagtet deres ivrige Modstræben, paa kongelig Befaling maatte foreene dem med denne tredie Stand, de nys havde beskyldt for, at have ved at fordre denne Forening forgrebet sig paa Frankrigs Constitution, som om det den Tid havde anden, end det bekiendte: car tel est notre bon plaisir! — allerede drømte den varme, godtroende, uerfarne Camill om en hiertelig Almeenforeening; selv den mindre enthusiastiske Renou, om han end ikke henreves af den almindelige Jubel, troede i det mindste, at de priviligerede Caster vilde være blevne afskrækkede fra at fortsætte en Kamp, hvor, de saae, de maatte komme til kort; og var end Victor for meget Adelsmand, og Pontdormys Søn, til at billige den tredie Stands Fordringer og Grundsætninger, var han dog derhos selv for ædel og kiæk, til ikke at indtages af dens udviiste Mod; ikke at frydes over, at ogsaa hans Fædreland eiede Senatorer, der, som hine det ældgamle Roms, paa deres Embedsstole uforfærdede torde vente Døden for Fædrelandet.

Men medens disse Venner i Versailles overlode dem til denne patriotiske Glæde, havde disse Begivenheder paa deres nærmeste Kreds i Pontdormy høist ubehagelige Følger. Langt fra i disse Begivenheder at see Nationens Seier over et fordærvet Hof, og et forvorpent Ministerium, fandt gamle Pontdormy deri et skiændigt orleansk Parties Rebellion mod Kongen. Havde han allerede ved de første Tidender om den tredie Stands Ubøielighed erklæret denne Opsætsighed for halsløs Gierning; havde han, da han hørte, at 47 af Adelen med Orleans i Spidsen havde foreenet sig med den tredie Stand, med yderste Hæftighed erklæret, at han hos Frankerigs Adel ventede saa megen Følelse af Ære, at ingen indlod sig i nogen Forbindelse med nogen af disse saa uaftvættelig beskiæmmede Familier; hvor maatte da ikke hans Foragt og Afsky uendelig tiltage, da det ydermere kom ham for Øren, det bekiendte Rygte, at dette Skridt var det første Led af en Plan, hvis Hensigt var at bringe Orleans paa Thronen, eller til Regentskabet, og der blot ved denne Prindses personlige Feighed skulde være mislykket; da han erfoer, at Foreeningen af Adelskammerets Majoritet med Forsamlingen var aftvungen den ved en Skrivelse fra Greven af Artois, der udlod sig med, at Kon-

gens Liv ellers vilde være i Fare; erfoer den navnkundige Samtale imellem Kongen og Adelskammerets Præsident, Hertugen af Luxembourg, der foreskilte Kongen Adelens Standhaftighed, som det eeneste Middel til Thronens Frelse; hvad var da naturligere, end at han med sin Kongekiærlighed og Ridderskabsaand maatte erklære ikke blot alle dem, der havde Deel i disse Optrin, men og alle dem, der priiste, eller billigede disse, for Landsforrædere og Majestætsforbrydere, at han altsaa heller ikke kunde andet, end bryde Staven over Augustin, der, hvorvel han ikke turde nægte, at maaskee enkelte Mennesker handlede af nedrige Hensigter, og skiændig Egennytte, ansaae det for umiskiendeligt, at det Hele ikke blot var gavnligt og fornsdent, men ædelt og stort, og lykønskede Nationen og Jorden med disse Borgerheltes høimodige Kiækhed. Al den Skaansel Pontdormy, i Betragtning af deres mangeaarige Venskab, og nsie Forbindelse, var i Stand til at afvinge sig, var, at han i en høflig men dæmpet og skiælvende Tone sagde: at han, paa det de ikke efter saamange Aars fortroelige Venskab skulde skilles som Fiender engang, var nsd til at ønske, de for Fremtiden ikke maatte sees; og udstrakte han da ydermere denne Begiering til Augustins Brodersønner

og Renou, hvis Bøger og øvrige Medbragte han Dagen derpaa sendte ned til Præsteboeligen.

Camill var just fra Versailles gaaet til Paris, for derfra at ile til Pontdormy, da denne Efterretning overraskede ham fra Augustin. Dobbelt lynslaaet derover, ved det han slet ikke hørte fra Constance, ilede han ufortrøvet derud, for at faae nøiere Efterretning. Men Augustin var ikke i Stand til at give ham nogen, da Constance, som meget godt mærkede, hun, ved at blande sig i deres Tvist, bestandig fordoblede dens Bitterhed, paa det sidste bestandig havde vidst at skaffe sig et Ærende bort hver Gang, Samtalen tog denne Vending, og som altsaa heller ikke ved denne ulykkelige Trætte havde været tilstede. Det faldt nu Camill ind, da han hørte, at Renous Bøger vare bragte til Præsteboeligen, at efterse, om Constance ikke ved denne Leilighed skulde ladet ham høre fra sig. Han gik da op i Værelset, hvor de stod, og havde neppe begyndt at søge iblant dem, før det sidste Bind af Racines Sørgespil faldt ham i Hænderne, han opdagede Enden af en Haarfletning stikke frem deraf, og kiendte den strax at være af Constances kastaniebrune Haar; han aabnede nu Bogen paa Stedet, hvor Fletningen laae; det var i Phædra, fierde Acts sidste Scene, og ved

nøiere Tilsyn fandt han en fiin Streg, som giort med en Negl, under den bekiendte Linie:

Ils ne se verront plus. Ils s'aimeront toujours *).

Her havde han da Constances Farvel, hendes Forsikkring om evig Kierlighed; saameget kiendte han tillige Constance, at havde hun, som denne Linie syntes at give tilkiende, forpligtet sig til ikke at see ham mere, vilde alle hans Forsøg for at faae hende i Tale, være forgieves. Han havde uendelig gierne i det mindste seet deres gamle Glædesscene under det halvbrændte Træ igien; men Døren fra Præstehaugen var tilspigret, og saa streng var Camills Ærbødighed for Eiendomsretten, at han ikke dristede sig til at betræde en saa formelig aflukket fremmed Grund. Han nøiedes da med at besøge Constances fordums Land i Præstehaugen, og der i veemodig søde Erindringer nyde et Gienskin af Barndoms lykkelige Dage, skyndte sig derpaa tilbage med sin Haarfletning og sin Racine igien til Versailles, for maaskee hos Victor at indhente nogen nærmere Efterretning.

Denne fandt han da ogsaa; med deeltagende Brodersind tog Victor imod ham, og bad ham, at det, der var forefaldet, ikke maatte giøre deres Venskab noget Afbræk. Han viiste Camill derpaa

*) De aldrig mere sees, de evig elskes vil.

tvende Breve, et fra sin Fader, og et fra Constance. Gamle Pontdormy skrev sin Søn med megen Indignation, at han længe havde havt Mistanke om, at hans Søster havde ladet sig forblinde af Camills indsmigrende Væsen, men at han dog aldrig havde drømt om, at et Menneske, der hørte ingen til, kunde glemme sig nok til at tænke paa en Pontdormys Datter; indtil endelig de Grundsætninger, Camill ved alle Leiligheder forkyndte om Stændernes Liighed, og hvad han kaldte Menneskets Rettigheder, havde givet ham en Formodning derom. Han havde i Anledning af de oprørske Scener i den saakaldte Nationalforsamling havt en Tvist med Augustin, som var gaaet saa vidt, at de skiltes, for aldrig mere at sees; da han havde sagt Constance det, var hun blevet saa kiendelig forvirret, at han nu ingen mere Tvivl havde om, at hun jo virkelig havde i Sinde at vanære deres ældgamle Slægt med en Misforbindelse; han havde da spurgt hende ad, og hun havde heller ikke lagt nogen Dølgsmaal derpaa. Under sin Forbandelse havde han forbudet hende nogensinde enten at see, eller tale med, eller skrive til Camill; det havde hun forpligtet sig til; men tillige forsikkret, at hun ikke desmindre til sit sidste Suk skulde vedblive at elske ham. Han havde for-

langt, at hun skulde tage det Løfte tilbage, hun havde givet Camill; men da hun paa ingen Maade var at formaae dertil, vilde han herved overdrage Victor, paa hans Vegne at lade Camill vide, at han aldrig, saalænge hendes Fader levede, maatte vente at komme i Besiddelse af hende.

Constances Brev var saaledes: "Jeg veed ikke, "hvad vor Fader har skrevet dig til; jeg veed ikke, "om han vil først læse dette Brev, inden han læg"ger det inden i sit; ingen af Delene vilde bringe "mig til at forandre en Tøddel deri. Jeg vil for "dig hverken undskylde, eller afbede, eller besmykke, "at jeg har givet mit Hierte og mit Løfte til den, "vi fra vor tidlige Barndom have kiendt og elsket. "Min Fader raader over min Haand, og forbyder "mig at give ham den; jeg skal adlyde; men mit "Hierte hverken vil, eller kan jeg tage tilbage. "Han har udtrykkelig forbudet mig, nogensinde at "see, tale med, eller skrive til Camill, og jeg skal "helligen efterleve hans Forbud. Han vil, at jeg "skal tilbagefordre det Løfte, jeg har givet Camill; "men om jeg endog kunde være lav (lache) nok til "at begiere det, og han til at give det tilbage, mon "det da derfor mindre bandt mig? og hvortil skul"de dette fornedrende Skridt nytte? mod min Fa"ders Villie skal jeg aldrig blive Camills; men jeg

"skal heller aldrig blive nogen andens. Maaskee, "min Broder! tænke du og jeg heller ikke eens om "Adel, Fødsel, og Ære, men om Retskaffenhed, "Troefasthed og Camill kunne vi umuelig være ueni- "ge. Jeg frygter ikke at finde en ubillig Dommer, "men jeg ønsker, og venter ligesaalidt, at faae en "Talsmand i dig. Jeg ønskede, min Fader maatte "blive overtydet; men jeg vilde ikke, han skulde "overtales, om jeg end ikke, ligesaavel som du, "vidste, at dette var ugiørligt. Om han endog "tog sit Forbud tilbage, vilde jeg aldrig indgaae "en Forbindelse, der skulde volde ham Kummer, "end sige een, som han troede, voldte ham Skam. "Formodentlig skriver vor Fader dig til, at han "paa samme Tid aldeles har brudt med Maximin "og Renou, og vor ærværdige Fader Augustin. "Det er mig en Trøst, at Moder Caubonne er i "sin Grav; dette vilde være hende et Hjertestød, "som hun af os, og især af mig, ikke havde for- "tient. Det vilde være mig usigelig kiert, om jeg "snart maatte see dig; troe imidlertid ikke, det er "for at tale med dig om Camill. Vor Fader eller "du behøve kun at fordre det, og hans Navn skal "ligesaalidt komme over mine Læber, som ud af "mit Hjerte.

"Din Constance."

Men saa dyre Camill end betalte de første af Frihedens skiønne Dage, kunde dette dog ikke nedslaae hans Fryd over det Haab og det Held, han for Fædrelandet nu troede at øine, da han drømte Tvedragtens sidste Spire at være oprykket med Rode, Almeensamdrægtigheden og med den Almeengienfødelsen at være befæstet for stedse; heri blandede sig og maaskee, ham selv ubevidst, den lønlige Forhaabning, at dette Nationalforsamlingens viise og ædle Fremfærd, at Fædrelandets stadige Fremskridt til uryggeligt Held snart maatte aabne Pontdormys Øine, og at han da forsonet med Revolutionen ogsaa vilde forsones med Augustin og med ham. Af sit Hiertes inderste Fylde istemte han da det nye Jubelraab: leve Nationen! som siden de trende Stænders Forening havde afløst det forrige: leve den tredie Stand! Men desværre, ikke længe varede disse uforstyrret blide Dage. Midt under selve Jublerne og Høitiderne over den overstandne Fare, begyndte nye og tiltagende Rystninger at bebude et nærforestaaende frygteligere Udbrud, der fra Paris skulde naae over hele Frankrig. Alt længe havde den franske Garde været Magthaverne mistænkelig; to af dens Grenadeercompagnier havde det forulykkede kongelige Mødes Dag vægret dem ved at skyde paa deres

Medborgere; hobeviis havde dens Soldater erklæret dem for Folkets Sag.

Nu blev en Aften i eet af Palais Roials Caffehuse, hvor Døgnets Politiker havde deres fornemste Sammelplads, afgivet et Brev, som meldte, at elleve af denne Garde vare satte i Abbediefængslet, og skulde føres til Tugthuset Bicetre, fordi de ikke havde vildet vende deres Vaaben mod deres Brødre. Maximin, og mange med ham, raabte strax, at man maatte ufortøvet til Abbediet, at udfrie de fangne; som sagt, saa giort; en talrig Skare forsamlede sig, forstærkedes betydeligen underveis, forsynede sig med Brækkejern, Hamre, og andre saadanne Redskaber hos en Jernhandler, som Veien gik forbi, og var snart 6000 Mand stærk uden for Fængslets Porte. En halv Time derpaa var den yderste Port opbrudt, og inden en Time var til Ende, de fangne i Frihed. Vel lod nu et Compagnie Dragoner, og nogle Husarer sig see med Sablen i Haanden; men da man uforfærdet og fredelig gik dem imøde, tog Hestene i Tøilen, og talte venlig til Rytterne, lode disse alle fiendtlige Tanker fare, giorde Broderskab med Hoben, og, da der bragdes Viin, drak venskabeligen Nationens Skaal. De befriede Gardister førtes i Triumph til Palais Roial, hvor de be-

skyttedes, husedes, og bevæbnedes af deres Befriere.

Midlertid indsaae man let, at herved kunde det umueligen blive, og at Regieringen ingenlunde kunde tie til et saa aabenbart Indgreb i dens Myndighed. Nogle foreslog da, at sende en Deputation til Versailles, for at anbefale sig og de udfriede i Nationalforsamlingens Beskiærmelse; dette blev og — uagtet al Modsigelse af Maximin og flere, der paastode, det var bedst, at de, der havde befriet Gardisterne, beskyttede dem, da jo Hoffet kunde probere at tage dem igien, om det lystede — af de sindigere og frygtsommere drevet igiennem, og en Deputation udnævnt og afsendt, hvor, imellem imidlertid Maximin, skiøndt han næsten eenstemmigen valgtes, ja endog æskedes til Ordfører, ubøieligen afslog at være.

Unægteligen var dette en Lykke for Nationalforsamlingen, hvem denne Deputation allerede, som den var, satte i yderste Forlegenhed, da mange af dens da endnu meest anseete Medlemmer aldeles ikke vilde give deres Minde til, at man befattede sig med denne Sag, der aldeles henhørte under den udøvende Magt, og end ikke tillade, at derover, efter de dristigeres Paastand, nedsattes en Commission; havde Deputationen nu tillige

havt den opbrusende Maximin til Ordfører, vilde vist dens Krav være blevne fremsatte i en Tone, der havde fordobblet Stridighederne, ligesom han sikkert neppe vilde ladet sig tilfredsstille med den Udvei — eller Udflugt — man greb til, at sende en Adresse til Paris at anbefale Orden og Roelighed — som i Maximins Sprog, under slige Omstændigheder, hedde Trældom og Feighed — samt en Deputation til Kongen, at anholde om Naade for de skyldige — som de efter Maximins Tanker aldeles ikke behøvede, da deres hele Forbrydelse, efter hans Udtryk, bestod i, at de ikke af Despotiet havde vildet lade sig bruge til Brodermordere og Bødler. Ligesaa lidet kunde Maximin finde sig i det uværdige Gøglespil, at de, der efter hans Paastand fortiente Borgerkrandse, for saakaldet Ordens Skyld maatte paa Qvantsviis forføie dem tilbage i det Fængsel, hvorfra de af Nationen vare udtagne, og derpaa ved kongelig Benaadning løslades.

Var imidlertid denne saakaldte Middelvei fra den ene Side ikke Maximin tilmaade, da maatte den fra den anden ikke mindre mishage Krigeren Victor, i hvis Øine der neppe kunde gives en mere halsløs Forbrydelse, end med Magt at udrive Subordinationsforbrydere fra deres fortiente Straf,

eller en uslere Svaghed, end at give efter for denne Formastelse. Camill fandt, som sædvanligen, Ret og Uret paa begge Sider; han tilstod Victor, man havde handlet ilde i at befrie dem med Magt; paastod tilligemed Maximin, man endnu havde giort værre i at fængsle dem med Uret, men undskyldte, om end ikke billigede Nationalforsamlingen, der havde havt den vanskelige Forretning at giøre begge Parters mislige Forhold godt igien. Herved var han naturligviis hverken Victor eller Maximin tilmaade, men da den sidste havde formeget i Paris, og især i Palais Rojal at tage vare, til hyppigen at samles med de andre, der for det meste vare sammen i Versailles, var det især med Victor, Camill havde at trættes, og havde han ikke skaanet sin Constances Broder, og sin Ungdomsven i ham, uden Tvivl vare de allerede blevne Uvenner over denne Sag, hvorom de daglig og ivrig tvistedes, saa meget mere, som deres Tvist fik uafladelig ny Næring.

Magthaverne, der med Bæven og Afsky havde seet deres Regiment gaae til Ende i samme Forhold, som Lovenes og Almeenvilliens tiltog, greb med Glæde en Anledning af hine pariſiske Oplob til at overtale den svage Ludvig at sammendrage en Hær, hvis fulde Bestemmelse, Necker

troer, at have været en Hemmelighed for Kongen selv, ligesom den og var en Hemmelighed for Necker og Statsraadets øvrige Lemmer, hvis Afskeed udgiorde en Deel af den Smugplan, hine Lønstyrere i Løn havde udkastet. Daglig saae man Tropper, og meest Udlændinge, fra alle Rigets Kanter at drage sig sammen om Paris og Versailles; Broglio, een af Frankrigs ældste og navnkundigste Hærførere, var indkaldet at være disse Troppers Befalingsmand, og hvorvel man paastod, at han ved sin Ankomst havde giort Kongen den betænkelige Indvending: jeg seer vel en Hær, men hvor er Fienderne? vilde man dog vide, at Hoffet snart havde vidst saaledes at drage ham ind i sin Interesse, at det endog kunde bestemme ham et Sted i det forandrede Ministerium. Daglig forøgedes Rædselsforvarslerne, Mistankerne, Giæringerne saavel i Paris, som Versailles; de offentlige Blade kaldte Hoffet Cyclopernes Hule, hvor der smeddedes Lyn til Jupiters føielige Haand; man sagde overlydt, at det var besluttet at adsplitte Nationalforsamlingen, og sende dens diærveste Deputerede hiem; i Provindserne brammede Hoffammenrottelsens Fortrolige med: at Kongen snart skulde igien være paa sin Throne, Broglio med 30000 Mand i Paris, Na-

tionalforsamlingen styrtet, og de 47 Adelsapostater, med Mirabeau, Target, og et hundrede Stykker af disse uforskammede af tredie Stand, i Bastillen. *)

Under disse Omstændigheder var det, at den bierve Mirabeau tog til Orde, og efter en Tordentale, der maaskee mere end noget andet af hans udødelige Foredrag berettiger ham til Navnet af Frankrigs Demosthenes, giennemdrev den lynende Adresse, der ønskede Troppernes Hiemsending, og med mageløs Forening af Fiinhed og Kraft lod Kongen forstaae, at i modsat Tilfælde vilde hans egen Fare blive vel saa stor, som Forsamlingens nogentid kunde være. Men Øieblikket til at høre var ikke kommet endnu. Kongen affærdigede Deputationen med et tvetydigt Svar, hvori han tilbød Forsamlingen, at forlægge den, hvis den frygtede, til Soissons eller Noyon — det var at sige, endnu mere midt ind iblandt Trop-

*) Ovenstaaende anfører det i sligt uforkastelige Vidne Dumouriez i sine Mærkværdigheders anden Deel S. 34, som den erkearistokratiske, og med Hoffet i nøie Forbindelse staaende Hertuginde Beuvrons egne Ord til ham den 10de Juli, i en Forsamling af 60 Damer og dobbelt saa mange Adelsaristokrater, der samtlig triumpherede over denne store Nyhed.

perne, og længere fra Paris, dens eneste Forsvar og Tillid. Forsamlingen, der syntes i det ene Forsøg ligesom at have udtømt hele sin Kraft, lod sig nøie dermed, uagtet alle Opfordringer fra Mirabeau, der med fordobblet Kraft søndervev det Slør, som indhyllede de Snarer, man — maaskee Kongen selv ubevidst — havde lagt i hans Svar.

Vare end Mirabeaus Tordenord spildte paa den svage eller skrækkede Forsamling, saa end hans Advarsler i Kongens og Magthavernes Øren, da vare de derimod for Nationen, som Stormklokkens Slag, der vakte den af sin Dvale. Ikke blot Hoffets Tilhængere, men og mange, der ærligen meente Fædrelandet det vel, fandt i Mirabeaus Forslag det Forehavende at afvæbne Kongen for at give ham værgeløs i Orleans's og Pariserpøbelens Hænder; medens andre, der endnu ansaae Kongen for Fædrelandets Mand, med Varme gientog efter Mirabeau: at ingens Fare var større end Kongens; at Hoffets Bajonetter vare det, der allersnareſt kunde bringe Pøbelens Morderknive af Skeden; og at naar Kongen ikke mere havde sin Beskiærmelse i sine Medborgeres Kiærlighed, kunde al Jordens Kanoner, og Sabler, og fremmede Leiesvende ikke beskierme ham. Særdeles

hæftig blev Trætten derover mellem Victor og Camill; de skiltes, om just ikke, som Uvenner, saa dog med gienſidig Følelſe af den tunge Nødvendighed, ikke under diſſe Omſtændigheder mere at ſamles, for ikke at ſkilles, ſom Fiender; de ſkiltes, for kun eengang endnu i deres Dage at mødes paa Verſailles Slotstrappe den mordiſke ſiette October.

Camill, ſom i Victors broderlige Omgang havde tabt det, der iſær bandt ham til Verſailles, ilte nu til Paris, og var tilfældigviis den første, ſom didbragde Efterretning om der Vink, Mirabeau i ſin Tale om Troppernes Hiemſending havde ladet falde, angaaende Nødvendigheden af en Borgervagts Oprettelſe i Paris og Verſailles. I Nationalforſamlingen var dette hans Forſlag paa Biauzats Foreſtilling udſat; i Paris faldt det derimod i bedre Jord, og endnu ſamme Aften bragde den ſiden guillotinerede Carra Borgervæbningen i Forſlag. Dog inden den kunde blive iværkſat, maatte man først tilfulde føle dens Vigtighed og Uundværlighed, og dertil var Øieblikket forhaanden. Et af de første Led i Hofſammenrottelſens frygtelige Kiæde var Neckers, og de, med ham ſom Forbrydere anſeete, Miniſtres, Udſtødelſe af Miniſteriet. Denne var beſtemt til ſamme Nat, da Broglios Hær efter Rygtet ſkulde bryde løs mod Paris og

Versailles. Men til Frankerigs Lykke ønskede de Sammensvornes Ledere at have Ministeriet hurtigere ryddeligt for deres Modstandere, udvirkede Neckers Afskeed fire Dage i Forveien, og ved denne Forhastning gave Anledning til, at den hele Plan fuldkommelig strandede.

Neckers unægtelige Fortieneſter, de store Forhaabninger, man havde til ham, men endnu mere, de Forfølgelser, han af det forhadte Hofs meest forhadte Personer havde maattet udstaae, hans Forfølgeres og Avindsmænds afskyede Forhold, og endnu nyeligen, hans — forsigtige — Udeblivelse fra det forhadte kongelige Møde, havde i det Øieblik hævet ham til Folkegunstens høieste Spidse; at forgribe sig paa ham var da en Formastelse, der maatte vække almindelig Forbittrelse. Tre Ministre toge strax deres Afskeed, Montmorin endog med de mærkelige Ord: Sire! da Deres Ven og Nationens Ven ikke mere er i Ministeriet, kan en ærekiær Mand ikke blive der længere. Nationalforsamlingen, som nu med eet syntes at gienfinde sin henslumrende Energie, erklærede ikke blot paa Lally Tolendals, Clermont Tonneres, Mouniers og fleres Forestillinger, at de afskeedigede Ministre medtoge Nationens Høiagtelse, og Savn; men satte og det ny Ministerium under

personligt Ansvar for alle de Ulykker, der kunde, og maatte paafølge, samt sendte Kongen en nye Deputation at gientage sine forrige Forestillinger, skiøndt med sædvanligt Misheld, som var dobbelt naturligt paa en Tid, da Hoffet troede sig sikkert paa sin Triumph.

Men medens dette foregik i Versailles, havde denne Begivenhed i det stedse urolige Paris foranlediget langt voldsommere og mere afgiørende Optrin. Den første, der bragte det høistuventede Budskab om Neckers Afsættelse til Palais rojal, skulde allerede som en løgnagtig Oprørsægger været kastet i Vandspringet, da til hans Lykke denne utroelige Nyhed fra flere Munde bekræftedes med saa mange Omstændigheder, at ingen Tvivl kunde mere have Sted. Hvert Øieblik vorede Giæringen tilligemed Vrimmelen; men endnu yttrede sig mere Forbauselse og Forskrækkelse, end Forbittrelse: de fleeste gyste, kun enkelte fnyste, men ingen vovede endnu at tale høit; da var det, den diærve Camill Desmoulins giorde Maximin og to andre, som forekom ham meest opflammede, det Forslag, at een maatte opoffre sig, og tale til Folket, og nu paa deres Opfordring, som den bedst kiendte og skikkede, paatog sig det selv, besteeg et af Palais rojals Borde, og med faa men kraftfulde Ord

fremstillede Neckers Afskedigelse, som Løsenet til en nye parisisk Blodnat; opæskede at gribe til Vaaben, og til Skielnetegn at bære Kokarder. Denne liden Gnist tændte Revolutionens første Mine, hvorved Despotismens fasteste Formuur, Bastillen blev sprængt, og Ludvigs Throne saaledes rokket i sine Grundvolde, at den aldrig mere fik Fasthed.

Havde Maximin været mellem dem, der opfordrede Desmoulins til at tale, da var han og en af de allerførste til at understøtte og iværksætte hans Forslag, iilte derpaa i Spidsen af en talrig Vrimmel, til Almeensorgs Tegn at lade Skuespilhusene lukke, ligesom nys ved en Dauphins Afgang var skeet; Necker — lagte man beedskelig til — var vel en Søn af Dronningen værd; man tog nu hos Modellereren Curtius Neckers og Orleans Vorbilleder, for at bære dem i Sørgehøitid igiennem Byen. Man har siden vildet paastaae, at dette Optog var et Paafund af Ministeriets, Despotismens og Politiets Haandlangere, for at skaffe Prindsrn af Lambesc og hans tydske Ryttere et Paaskud til at rykke med væbnet Haand ind i Paris; saa meget er imidlertid vist, at Maximin og mange med ham vare saa langt fra at tage Deel i disse forræderske Smugplaner, at de tvertimod, da Thuilleriernes Oversabler —

som Lambese ved denne Leilighed erhvervede sig Navn af — havde den Ubesindighed eller Afsindighed at lade sine Tydskere med blottet Sabel styrte ind paa den vægelsesse Mængde, vare de første til med Steene og alle Slags Kastvaaben at modtage ham, saa han med Skamme maatte vende tilbage.

Fra nu af fik dette Oplæb et mere alvorligt Udseende; Stormklokken rørtes; hver væbnede sig, som han bedst vidste, og kunde; de franske Gardister forlode deres Kaserner, for at komme Borgerne til Hielp, og fordrive de fremmede Lejetropper ud af Paris; man rykkede endog hen mod disses Post, men fandt den med Forundring forladt. Da Maximin kom tilbage fra dette Tog, mellem hvis Formænd han atter havde været, blev han den hele paafølgende Nat, ligesom de næste Dage, i uafladelig Bevægelse, snart med at randsage Vaabensmeddes og Bøssemageres Værksteder og Boder om alle Slags Værger, snart med at ile fra en Post til en anden, hvor Troppernes Ankomst eller Angreb bebudedes; snart med at tage en ivrig Haand i de forskiællige Tilberedelser, der giordes, for at forebygge eller tilbagedrive dette; allevegne saae man ham blandt de nidkiæreste og første; og havde han hidtil blandt Palaisrojals Demokrater været en yndet og an-

seet Person, da lagde disse Dage Hovedgrundstenen til den udmærkede Yndest og Anseelse, han i seenere Dage, ikke blot i Jakobiner- og Cordelierclubben, men og i Forstæderne Marceau og Antoine besad.

Midlertid vare Camill og Renou ikke heller ørkesløse. Renou, som altid gruede for, Retten skulde komme til at boe i Spydstagen, og der ikke frygtede, og afskyede Pøbelens og Orleanisternes Piigkæppe og Mordblus mindre, end Hoffets og Udlændingernes Kanoner og Bajonetter, havde saasnart Camill kom tilbage fra Versailles, bragt ham op til nogle af Parises Valgmænd, især til den ærværdige Dussault, at give en omstændelig og nøiagtig Beretning om, hvad han i Versailles havde seet og hørt, og hvad saavel Victors Yttringer, som adskillige Foranstaltninger, havde givet ham Føie til at formode. Hvert Øieblik giorde Nødvendigheden af den ved Mirabeau foreslagne Borgerværbning umiskiendeligere. Ukiendte vilde Morderhorder, lige uvist enten i Hoffets eller Orleans Sold, eller blot tillokkede ved Udsigt til Plyndring og Ran, giennemstreifede under rasende Mordskrig Byen med Mordblus og Vaaben, havde sat Ild paa Toldhusene, og truede adskillige Palladser med samme Skiæbne. Hoffets tyd-

ske Soldater sagdee hvert Øieblik at være i Vente. I denne overhængende Fare besluttede de pariſiſke Valgmænd, ſkiøndt egentlig, ſaasnart de havde valgt Stadens Deputerede til Nationalforſamlingen, deres Kald var til Ende, at ſtille dem i Spidsen og Gabet for alt, og bemeſtre dem den Myndighed, der sov i den pariſiſke Øvrigheds Hænder. En beſtandig Committee nedſattes, og ſamtlige Borgere bleve ved Stormklokkerne indkaldede at møde hver i ſit Diſtrikt at indtegne ſig til Borgerbevæbning.

Naturligviis vare Camill og Renou, der egentlig først havde bragt denne Mirabeaus vigtige Tanke i Bevægelse blandt Valgmændene, af de allerførſte til at indfinde dem i deres Diſtrict, Filles de St. Thomas, ikke blot for at indtegne dem ſelv, men og for at gaae Valgmændene ved Indretningen til Haande; og den Nidkiærhed, Camill ikke blot herved, men endog ved at tage utrettet Deel i de hyppige Borgerpatroller, dette Øieblik giorde fornødne, og hvortil man ikke torde bruge uden aldeles paalidelige Folk, saa udmærket lagde for Dagen, tilveiebragde ham først mange af de ſindigere Patrioters hæderfulde Opmærkſomhed, ſom ſiden, jo mere de lærte at kiende ham, alt meer og meer ſteeg til Venſkab og Tillid.

Den navnkundige 14de Julii, Bastillens Erobringsdag, fulgte Dagen derpaa. Gouverneuren Delaunay havde allerede den foregaaende Dag ligesom mindet Pariserne om at angribe denne Fæstning, ved sienspynlig at belave sig paa et Angreb, ved at indbrage sine Udposter, og giøre paafaldende Forsvarsanstalter. Ogsaa blev allerede da Plan til Angrebet lagt, og neppe frembrød følgende Morgen, før Raabet: til Bastillen! til Bastillen! gienlød fra den ene Ende af Staden til den anden. Dog skede intet før henimod Middag, da eet af Parises Districter sendte en Valgmand, den siden i Rædselsepoken saa navnkundige Thuriot, at fordre de Kanoner borttagne, hvis Stilling satte Staden i Frygt. Men medens han forgieves underhandlede med Gouverneuren derom, kom Forstaden Antoine i Massa, at belægge Bastillen. Nu afbrødes Underhandlingen, Thuriot gik, og Fiendtlighederne begyndte kort derpaa. Fra hvad Side de egentlig begyndte, derom ere, som om alle lignende Optrin, Meningerne og Efterretningerne deelte. At Bastillen skulde blive angrebet, hørte rimeligviis til Hofsammenrottelsens Plan, at den kunde have desbedre Paaskud at aflokke Ludvig hans Samtykke til de voldsomme og blodige Fremfærd, den havde

foresat sig at bruge; men at denne Borg skulde kunde indtages med Stormerhaand, var man nok saare langt fra at tænke sig, som mueligt, ligesom ogsaa den ubegribelige Mangel paa Provision, der stikker saa høistforunderlig af mod den overvættes Mængde Munition, hvormed Bastillen var forsynet, nokſom giver tilkiende, man sikkert troede, ikke at have nogen lang Beleiring at frygte Derimod var paa den anden Side Erobringen af dette, skiøndt ikke faste, dog høist frygtelige Slot — som dets Historiograph St. Foix saa træffende har kaldt det — den største Lykke, Hoffets Modstandere nogentid kunde ønske dem og deres Planer. Ligemeget altsaa, fra hvad Side Fiendtlighederne begyndte; besluttede vare de ustridig fra begge.

Vel syntes Fæstningen ved sin Beliggenhed ligesom at spotte Angribernes gientagne Forsøg; men disse trætredes og afskrækkedes ikke, og allevegne saae man, som sædvanlig, Maximin i Spidsen. Han opmuntrede de uforfærdede Sprøitefolk at stille deres Straaler op paa Bastillens Taarne for at giøre Kanoner og Lunter ubrugelige; men Vander var ikke i Stand til at drives saa høit; han fløi omkring i de høieste Huse af Antoine Forstaden, og fik gode Skytter fordeelte i alle Vinduer og Luger at fyre paa Besætningen,

saasnart nogen deraf lod sig see; men den blev i sin Frelse inden sine tykke Mure, hvor intet Skud kunde trænge ind til den; han var med i den yderste Gaard at bemestre sig den forreste Broe; kort sagt, allevegne, hvor Faren og Moien var størst, kunde man være sikker paa at finde Maximin, og vel fortiente han at nævnes blandt Bastillens Overvindere, som efter denne Dag blev hans Hædersnavn, indtil han i senere Dage ombyttede det med det i hans Øine betydeligere, at være af Mændene fra 20 Junii, 10 August, og 31 Mai.

Heller ikke var Camill uden Adkomst til et Sted mellem Bastilleerobrerne. Fra den bestandige Committee blev han sendt med den Deputation, som ved det første Budskab om det strømmende Borgerblod paa Fauchets Forslag og under hans Anførsel afgik, at opæske Commandanten, at tage Borgervagt ind til Besætning i Fæstningen tilligemed hans Soldater. Men da Commandanten, som ikke ansaae dem for en virkelig Deputation, men troede, man under dette Skin vilde forraske ham, lod i Stæden for at modtage den, fyre derpaa, og Fauchet efter tvende forgiæves Forsøg maatte vende tilbage til Communehuset at indberette sin Sendings Misheld, blev Camill tilbage at dele

Faren med sine Medbrødre Ogsaa havde han den Lykke at gjøre nogle ikke ubetydelige Tieneſter. Han var med midt i Regnen af Fæſtningens Kugler at bortkaſſe de brændende Høevogne, der ſpærrede Angriberne Adgangen; var med, i diſſe Vognes Sted at fremrykke tvende Kanoner, hvormed man haabede at gjøre Ende paa denne mordiſke Kamp. Men hvad der var hans Hierte kierere end alt; han havde den Lykke at hielpe den ædle Aubin Bonnemere, midt under den dobbelte Ild at frelſe Frøken Monſigny, en elſkværdig ung Pige, ſom man havde fundet i een af Udbygningerne, og i den Tanke, at hun var Delaunays Datter, vilde kaſte paa et Høebaal, for derved enten at kue Faderen til at overgive Fæſtningen, eller i det mindſte at tage en barbariſk Hævn over hans brodermordiſke Modſtand. Kun forgiftedes Camills Glæde over hendes Frelſe ved, at han mellem de uforſonligſte af hendes Bødler fandt Maximin, der ikke paa nogen Maade var at bevæge til at give Slip paa dette Offer, før han ſik fuldkommen Viſhed om, det ikke var en Datter af Commandanten. Endog efter Stridens Dag tviſtedes han ofte med Camill i denne Anledning, beraabende ſig paa, at det altid var bedre, een omkom, end ſaa mange, uden at bekymre ſig om, at Camill

i det han indrømmede ham dette, dog tillige erindrede: kun ingen uskyldig.

Mindre heldig var Camill, efter at Fæstningen havde capituleret, og den indstyrtende Mængde, deels uvidende om denne Capitulation, deels forbittret over nogle Skud, der vare skeete fra eet af Taarnene, hvor den ligeledes var ubekiendt, forbrede Slagtoffere for det udøste Borgerblod. Da Commandanten især var den, Almeenforbittrelsen raste imod, søgte Elie, en Underofficeer af den franske Garde, der ved Angrebet ligesom havde havt en Slags Myndighed, og der ved Capitulationen havde givet ham sit Æresord for hans Frelse, at betrygge ham mod Overfald, og under Bedækning af paalidelige Medborgere at faae ham bragt til Communehuset, hvor man bedre maatte kunde sørge for hans Sikkerhed. Til denne Bedækning valgte Elie blant andet Camill, hvis Uforsagthed og Ædelmod han i Bastillens Forgaard, og ved Frøken Monsignys Hæbaal, havde lært at kiende. Denne Bedækning tog da den ulykkelige Delaunay midt iblant sig, og begav sig paa Veien; men snart blev den angrebet af den rasende Mængde, der i Forbittrelse over at frarives sit Offer, truede at udgyde sin Harme paa hans Beskiærmere; længere kiæmpede de mod Mængden, men omsider

overmandedes de een efter den anden; et Slag af en Flintekolb, der var Delaunay tiltænkt, ramte Camill oven i Hovedet med saadan en Styrke, at han sikkerlig var sunket til Jorden, havde ikke hans Hat taget Slaget betydelig af; imidlertid fortumledes han dog saaledes derved, at han maatte blive tilbage, og for at samle Kræfter igien, et Øieblik søge Støtte op til en Muur; men neppe var han sluppet did, før vilde og græsselige Skriig vakte ham af hans Dvale, han slog Øinene op, og saae Delaunays blodige Hoved paa en Pikkiæp bæres i Triumph, saae et Øieblik derpaa Maximin under der Rædselsraab: nok en Forræder! holde et i Delaunys Lomme fundet Papiir høit i Veiret, og nu den rasende Mængde under samme Raab fordobble sin Iil ad Communehuset, der at tage ligesaa blodig en Hævn over Kiøbmændenes Formand, den troelose Flesselles, der af det i Delaunays Lomme fundne Papiir overbeviistes, medens han, som Præsident for det bestandige Committee, skulde være Borgernes Hoved, at have handlet i Forening med deres Fiender, og opfordret Delaunay at forsvare sig indtil Aften, da han skulde faae Hielp. Camill var ikke Vidne til Flesselles grusomme Henrettelse; efter at have seet Delaunays Mord, skyndte han sig hiem til Re-

nou, og med ham beklagede den Blodtørst, hvormed Folket besudlede sin og Frihedens første Seier.

Dog forsøges snarlig igien deres og alle gode Patrioters Sorg over disse og et Par lignende Blodscener ved de skiønne Udsigter, der nu for den gode Sag syntes at aabne sig, da Lafayette, Washingtons Vaabenbroder, hvem man ikke værdigere den Tid vidste at rose, end med det Vidnesbyrd, at han talte for Friheden, som han havde fægtet for den, blev Borgervæbningens, eller, som den nu kaldtes Nationalgardens Generalanfører; da Bailly, den tredie Stands ædle, vise og standhaftige Præsident i Trængselens Dage, fik Flesselles vigtige Embede, under det ny Navn Maire af Paris; da Kongen, oplyst af den redelige Liancourt om Tingenes sande Sammenhæng, selv nærmede sig til Nationalforsamlingen igien; da de sammensvorne, der forgiæves havde besvoret Broglio at spærre Forsamlingen, og beleire Paris, men af ham fået det lidet trøstelige Svar, at Constablerne vægrede sig ved det første, og selve Lambeses tydske Regiment ved det sidste, nu maatte opgive deres voldsomme Anlæg, og adspredes, som Avner for Vinden; men især da Kongen selv drog til Paris; og da den Varme og Glæde, hvormed han modtoges, syntes at betrygge Nationen for

Anarchisternes og Orleanisternes Forehavender, ligesom Kongens Komme, og de meest forhadte Satrapers og Yndlingens Undvigelse beroeligede den for Hofdespotiets. Vist nok paastod Renou bestandig, at det udgydede Blod var, ligesom Blodpletterne paa Lady Machbeths Haand hos Shakspeare, ikke med al Verdens vellugtende Vande at afvætte; dog smigrede han sig endnu, ligesom Camill, og Frankerigs fleste og bedste Borgere, med det Haab, at dette Blod skulde være det eneste og det sidste; at den nærværende Forening mellem Folk og Konge skulde være bestandig, at han, og de, der vare om ham, nu maatte have lært, at hverken Vold eller List kan udrette noget mod Almeenvillie og Almeentarv, at de onde Raadgivere skulde være forsvundne, og Nationens Gienfødelse og Lyksalighed betrygget; og glad hørte han, og enthusiastisk istemmede Camill de høie Jubelraab: leve Kongen, leve Nationen! der da vare uadskillelige, vare eet.

Midt i denne Glæde overraskedes Camill høist uventet ved, en Dag, han kom hiem fra en Forretning, Bailly i et af sine ny Bureauer havde overdraget ham, at finde sin Navne, Constances Canariefugl staaende paa sit Værelse. Ikke eet Ord, ikke een Tøddel fulgte dermed, og alt, hvad

han af Husets Portner, der havde modtaget den, kunde erfare, var, at den var bragt af en Dreng, som havde sagt, han intet andet Ærende havde, end at levere den af. Han randsagede Buret allevegne, om han ikke der, ligesom sidst i Renous Racine, skulde finde noget til sin Underretning og Trøst; men forgiæves. Da han af Portnerens Beskrivelse paa den Dreng, der havde bragt Fuglen, havde gienkiendt en Gartnerdreng fra Pontdormy, iilte han nu at søge ham op, og var og saa lykkelig at treffe ham, inden han forlod Paris, men uden at være i Stand til af ham at erfare videre, end at Frøkenen og hendes Fader vare kiørte, og som han troede, langt bort, da de havde havt meget Tøi med dem; at Frøkenen i det, de skulde gaae i Vognen, havde kaldt paa ham, og givet ham dette Ærende, at Oberstlieutnanten havde ladt til at være vred over det, havde revet Buret fra ham, og beseet det allevegne, han vidste ikke, hvorefter, og tilsidst havde med det Udraab: Barnestreger! flyet ham det tilbage; og at, da han havde spurgt, om han da ikke skulde helse, og sige noget, Oberstlieutnanten havde bidt ham over, og sagt: Vist ikke!

Det var da Constances Afskeed, denne Fugl! og det maatte være en lang og besværlig Reise, hun

havde for, siden hun skilte sig ved denne sin Yndling; det kunde han tænke sig selv; men hvorfor? hvorhen var hun reist? det var ham uforklarligt. I det Haab at faae nogen nærmere Oplysning, ilte han da i samme Øieblik til Pontdormy; men Augustin, der siden sidste Uenighed levede ude af al Forbindelse med sin fordums Ven, kunde intet videre sige ham, end at Marchallen af Broglio paa sin Flugt fra Versailles til Verdun havde — da han undveeg alle Poststationer — faaet friske Forspandsheste i Pontdormy hos sin gamle Vaabenbroder; at fra dette Øieblik af Pontdormy havde begyndt at giøre Tilberedelser til at reise; at Forrideren, som kom tilbage med Hestene fra Meaux, havde bragt det Budskab, at Almuen allevegne forhaanede, og forfulgte de flygtende; at Officeren, der havde commanderet deres Eskorte, og der i syv Aars Krigen havde tient under Pontdormy, ved sin Tilbagekomst havde fortalt, at Almuen i Verdun havde beleiret Biskopheligen, og vildet sætte Ild paa den, for at brænde Broglio inde, saa han derfra havde maattet stiæle sig bort, og vildet flygte til Metz, men at denne Bye, skiøndt han var dens Gouverneur, havde lukt sine Porte for ham; at han altsaa havde seet sig nødsaget at flye ud af Riget; at Pontdormy — da han hørte

dette, og da der desuden fra alle Kanter kom Efterretninger om de Voldsomheder og Mishandlinger, Almuen allevegne tillod sig mod de Adelige, hvem den ansaae for sine gamle Undertrykkere, og mod Krigsstanden, i hvem den blot saae disses Vaabendragere — uden engang at oppebie, at hans Reisetilberedelser vare i Stand, havde ladet spænde for sin Vogn, kastet sig i den med Constance, og rystet Støvet af sine Fødder over et Land, hvor Thronen og dens tvende Støtter, Krigsstanden og Adelen, ikke mere holdtes i Ære.

Gierne havde Camill, da Augustin intet kunde sige ham om hans Constance, atter tyet til Victor, for dog hos ham at høre fra hende; men efter deres sidste Uenighed, især efter den virksomme Deel, han havde taget i Bastillens Erobring, som, han vel kunde vide, i Victors Øine maatte være den formasteligste blant Ugierninger, torde han ikke vove derpaa. Renou, som var den eneste, med hvem han kunde tale om Constance, blev nu næsten alt for hans Hierte, næst Fædrelandet; thi at haabe for dette, var hans første og ypperste Glæde; ligesom hans ømme Sorgers bedste Lægedom var ufortrødden og utrættelig Arbeidsomhed i det Bureau, hvor Bailly havde paa Renous Anbefaling, og det gode Lov, han almindelig havde,

givet ham en Plads, og hvor han daglig kom mere og mere i Yndest og Agtelse hos den veltalende og indsigtsfulde Pastoret, hans nærmeste Foresatte, hvem han igien havde at takke for Vaublancs, Cherons, Portalis's, og mange andre talentfulde og ædle Mænds Kiendskab og Venskab.

Han havde og nu, da hans næsten eneste Ophold var Paris, igien begyndt at leve i nogen nærmere Omgang med sin Broder; ogsaa syntes det rimeligt, at den levende Andeel, de begge toge i de offentlige Anliggender, og deres ærlige Hengivenhed for Nationens Sag maatte forene dem. Men saa eenige de endog vare i Maalet, saa uenige vare de stedse om Midlerne. Begge følte Vigtigheden og Fornødenheden af Forandringer og betydelige Forandringer; men Camill ønskede Reformer, og Maximin Revolutioner. Camills blide og sindige Caracter uddannet under Renous Veiledning, maatte give ham Afsky for alle de Forandringer, der skeete ved physisk Magt, og ikke vare Frugter af almindelig Oplysning. Maximin — hvis Afgud og Mynster siden 14de Julii var Camill Desmoulins, der selv kaldte sig Lygtepælens Generalprocureur — paastod, at Lygtepælene behøvedes først, inden Lygter kunde blive til Nytte. For Camill gik man ofte for rask og for voldsomt

til Værks, for Maximin stedse for svagt og for sovnigt. Eders voldsomme Fremfærd — sagde Camill — giver Regieringen Paaskud, og næsten Ret til at bruge Magten." "Og skeete ikke det, svarte Maximin, da lærte Folket aldrig at kiende dens Afmagt og sin Vælde, og vi blev, hvor vi ere." "Min eneste Frygt — sagde Maximin ofte efter Brissot — er, at vi ikke skulde blive bedragne; men — føiede han da gemeenligen til — siden vi have med et Hof, og med det Hof at giøre, torde vel denne Frygt være ufornøden.

I dette sidste havde rigtig nok Maximin Ret; thi det franske Hof syntes i denne Kamp mod Nationen, ligesom Jetten Antæus, der kiempede mod Herkules, at faae fornyede og fordobblede Kræfter, hver Gang det blev kastet til Jorden.

Det dødelige Saar, Lehnsaristokratiet af sine egne Sønners Hænder fik i den navnkundige fierde Augustnat, da dets vigtigste Rettigheder ligesom om Kaps opoffredes med en saadan Enthusiasme, at man siden har vildet forklare den af en virkelig Viinruus; den Kiækhed, hvormed Folkepartiets Høvdinger haandhævede de giorte Opoffrelser, da man i de følgende Dage prøvede at liste dem tilbage; den ivrige Modstand, det kongelige Veto, saavel i Nationen, som i Forsamlingen fandt; de

hæftige Forslag og Forestillinger, der i denne Anledning i Palais-royal bleve giorte, bragde snart Hofaristokratiet saaledes i Harnisk, at hiin mærkværdige 14de Julii aldeles syntes at være glemt, eller kun at erindres til Hævn; at man drømte om, at kunde med en Haandfuld Livgardister og Schweitsere, nogle Dragon- og Jæger-Compagnier, og et Infanterieregiment udrette det, hvortil i hine Dage Broglio med hele sin talrige Hær fandt sig for afmægtig.

Midlertid kan det for den, der upartisk og fordomsfri vil bedømme den alt for navnkundige Bloddag, den 5te og 6te October, neppe være tvivlsomt, at der den Dag, som maaskee ved de fleste af Revolutionens voldsomme Optrin, i det mindste vare to Sammenrottelser virksomme, og at disse to i det, de af al Magt arbeidede imod hinanden, ved begge at overdrive deres Planer, ofte mod deres Villie just spillede den ene den andens Spil, indtil omsider et tredie sindigere Parti nyttede begges Feil, og rev Seieren og Fordelen til sig.

De nysomtalte tøiloløse Forslag og Forhandlinger i Palais Roial, af St. Huruge, Maximin, og andre deslige, angaaende det forhadte kongelige Veto, de høist anarchiske og mordbrønderske

Deputationer, og Breve, de tillode dem at sende til Versailles, og true alle det ubetingede Vetos Talsmænd i Nationalforsamlingen, saavel som dens Præsident Clermont Tonnere, der den Tid endnu agtedes saare høit blant Frankerigs Patrioter, at deres Slotte skulde blive oplyste (afbrændte) saafremt de ikke gav efter for Nationens Villie; de Hoffet med Føie saa mistænkelige og modbydelige franske Gardisters hæftige Paastaaenhed igien at faae deres Livvagtsposter om Kongen, dem, de ansaaes for, at have opgivet ved at lade dem indlemme i den parisiske Nationalgarde, hvis Stamme og Kierne de vare blevne; disse og mange andre Optrin af lignende Natur gav — som Camill rigtig havde forudsagt — Hoffet den ønskeligste Leilighed til at klage, og indtage ikke blot Livgarden, og hvem det ellers var omgivet af, men og en betydelig Deel af Nationalforsamlingen, og mange andre gode Patrioter, mod det orleanistiske eller anarchistiske Parti, paa hvis Regning alle disse Optrin med saa meget Skin af Ret lode sig skrive. Blant andre, der ærligen deelte Hoffets Forurettelser og Forbittrelser, var ogsaa Victor, der, saalidet han i øvrigt var af dets Tilhængere, nu saa aldeles var fanatiseret til dets Fordeel, at han lydelig erklærede, at den eneste Aarsag, hvor-

for han, uagtet sin Faders gientagne Erindringer ikke drog did, hvor — efter Emigranternes Yndlingsudtryk — den franske Ære nu havde sit Sæde, var, fordi han endnu stedse i sit Fædreland haabede at falde, eller seire for Æren og Kongen. Ogsaa var han een af dem, der allerlydeligst og ivrigst fnøs mod den blotte Forestilling at skulle dele den Ære at bevogte Kongen med de franske Gardister, der i hans Øine vare Rømningsmænd, Meenedere og Landsforrædere tilhobe. Saare glad var han derfor, da Staben ved Versailles Nationalgarde, paa Grund af den Efterretning, Ministeren St. Priest havde faaet fra Lafayette om hine Gardisters Forehavende med Magt at tage deres Poster tilbage, af sin Chef d'Estaing lod sig lede til at begiære Besætningen i Versailles forstærket ved et Infanterieregiment; ligesom han og var af de allerførste, der bifaldt, at til nøiere Forening, Livgarden skulde ved dets Ankomst give dette Regiment et Velkomstgilde.

Og da nu dette ulykkelige Gardergilde den første October virkelig fandt Sted, da end ydermere midt under det Kongen, Dronningen, og Dauphin uventede lode dem see i Giæstesalen; da i samme Øieblik den afrettede Musik istemte den saa betydende: O Richard! min Monark! al Jor-

den dig forlader! mindre end det halve havde været nok til at henrive, og opflamme Victors enthusiastiske Ridderaand. Ogsaa var han mellem de allerførste, der sprang op, og med draget Sværd udbragde Kongens Sundhed, med en Høitidelighed og en Begeistring, der giorde denne Ceremonie næsten til en ny Troskabseed. Vel var han ikke saa villig eller saa nidkiær til at istemme Maria Antoinettes Sundhed, da Hulanmarchen af Iphigenia: Synger og hylder vor Dronning! opfordrede dertil; men at Nationens Sundhed, som i samme Øieblik ikke beleiligen blev foreslaaet, hos ham og hans ligestemte Medbrødre ingen gunstig Modtagelse kunde finde, og altsaa neddysses, lader sig lettelig begribe. Hos mange gik vel denne Begeistring over med Viindunsterne, der havde fremelsket den; men hos Victor var den intet mindre end Viinruus; det var hans Hiertes varmeste eneste Følelse, som han faa Dage derpaa beseglede med sit Blod.

Ligesom Palaisroials Uordener og Vildskaber havde tient Hofpartiet til at vække Forbittrelse mod det orleanske Parti, saaledes tiente ogsaa, især i et Øieblik, da Kongens Vægring ved at sanctionere det Decret, der gav Lehnsaristokratiet sit Banesaar, samt Adelens og Klerkeskabets Kamp —

ligesom til Giengield — for Kongens indskrænkede Veto, desuden opbragte Gemytterne, dette ulykkelige Gardergilde, der maatte være dobbelt anstødeligt paa en Tid, da Paris leed under en maaskee fremkunstlet Brødmangel, Demagogerne til at opflamme den pariſiske Almue mod Hoffet. Nogle Trudsler og Pralerier, man i Ruſen under og efter Gildet skulde have udladt sig med, fremførtes som Beviser paa farlige Anlæg; den Afsindighed, hvormed man havde udbudet den roialistiske — eller, som Forbittrelse kaldte den, contrarevolutionistiske — hvide Cocarde, og forhaanet Nationalcocarden, og flere slige Smaaomstændigheder, der naturligviis ved at gaae fra Mund til Mund forsgedes, fordreiedes, og forværredes, formerede Gieringen hos den hungrende pariſiske Almue, og hos de forbittrede franske Gardister, og der behovedes nu kun saare lidet for at stemme dem til, at gaae til Versailles, og hævne disse Forurettelser.

Hvad egentlig begge Partierne lovede dem heraf, er vanskeligt at sige. Hofpartiet, har man meent, saae gierne et saadant Almueoptog, i den Tanke, derved at formaae Kongen til at flygte, og med Tiden sætte sig i Spidsen for de Udvandrede til en Borgerkrig; at der var et andet Parti,

der gjorde sig Regning paa, at han i en saadan Tumult enten skulde omkomme, eller flygte, og derved gjøre Thronen ryddelig til Afgudsbilledet Orleans, i hvis Navn de da haabede at regiere, synes — alle Mirabeaus Benægtelser uagtet — at have en høi Grad af Sandsynlighed og mange Beviser for sig; ligesom det og lader, som et tredie — og det bedre sindede Parti — holdt denne Leilighed, de tvende øvrige gave det i Hænde, for den bequemmeste til at faae baade Kongen og Nationalforsamlingen til Paris, og derved udrive dem fra de Farer, de i det aabne værgeløse Versailles uafladelig omgaves af.

Denne sidste Plan lykkedes; men hvorvidt dens Ophavsmænd for mere end Øieblikket regnede rigtigt, om de ikke gave Lovgivningen og Regieringen i Pariserpøbelens Vold, i det de troede at give dem i Nationens Varetægt, torde være et andet Spørgsmaal, som her ikke er Stedet at undersøge.

Om Morgenen den femte October udbrød det Uveir, det pariſiſke Barometer flere Dage havde truet med. Brødmangelen — den være nu tilfældig, eller foranstaltet, ligemeget af hvilket Parti — gik den Dag saavidt, at af de store Qvindeskarer, der fra om Morgenen Klokken fire be-

lagde Bagernes Dørre, mangfoldige maatte med uforrettet Sag gaae tilbage, da mange Bagere — enten af Mangel paa Meel, eller — som man paastod — underkiøbte af Factionshøvdingerne, den Nat ikke havde baget. Blant disse hungrende mistrøstige Skarer henkastedes nu forskiellige Steder paa eengang den Tanke, at gaae til Communehuset, og æske Brød, og hvis de ikke der bleve hiulpne, da at søge lige til Versailles til Nationalforsamlingen og Kongen, at klage dem sin Nød. Begierligen grebe Qvinderne dette Forslag, og søgte nu at forstærke dem med alle af deres Kiøn, hvem de enten mødte paa Gaden, eller i Husene kunde faae fat paa. "Der blev — saaledes beskriver lunefuldt Camill Desmoulins dette Optog — nu en Qvindepresning, ligesom man presser Matroser i London: den stærke Kokketøs, den pyntede Stadsdukke, den bly Ungmøe, alle maae med, og hielpe at forøge Klyngen; den gamle Bedesøster, der ved Dagbrækningen vil gaae i Messe, seer sig nu første Gang bortført, og klager over Vold; medens Ungmøen trøster sig ved, at hun nu endelig engang, uden at være under Opsyn af en Moder eller Duegna, finder Leilighed at komme til Versailles."

Lidet frygtelig vilde imidlertid denne Hærskare, hvoraf saa mange fulgte blot af Tvang, og de allerfleste uden ret selv at vide, hvortil, eller hvorhen, uden Tvivl i sig selv have været, havde den ikke havt hemmelige Lederinder, eller maaskee endog Ledere; thi man har bestandig paastaaet, at man blant Qvindehæren fandt mangfoldige forklædte Mandfolk, der syntes at være det Heeles Visere. Ogsaa vilde man blant disse have gienkiendt Maximin, hvis smækkre Vært, og unge Udseende lettede ham en saadan Forklædning; og der rigtig nok næste Morgen, skiøndt ikke i Qvindeklæder — da han i saa Fald vel hos Lecointre, Bazire, eller en anden af sine jacobinske Venner i Versailles havde kastet sin Forklædning, nu den ikke var mere nødvendig — blev fundet i Spidsen for Livgardisternes blodtørstige Forfølgere, uden at man ellers kunde giøre Rede for, naar, og hvorledes han var kommen derud; ligesom han og den hele Dag, til stor Forundring for dem, der vare vante til at finde ham allevegne paa Færde, ingensteds var seet i Paris, hvor der dog maatte være nok for ham at tage vare.

Man troe imidlertid ikke, at Maximin, hvorvidt nu hans Deeltagelse i disse Blodscener gik, eller ikke, var et vitterligt Redskab for nogen Fac-

tion, indlemmet i nogen Hemmelighed, eller i nogens Hyre; nei! i det mindste troede han sig selv at handle aldeles fri og selvstændig. Forbittrelse mod Maria Antoinette, hvem han med halve Frankerig ansaae for Contrarevolutionens Siæl, for Frihedens og Fødelandets farligste og svorneste Fiende, mod Livgardisterne, der i hans Øine vare hendes erklærede Vaabendragere, Nationens og Revolutionens aabenbare Avindsmænd, var ene det, der drev, og væbnede ham; med at forfølge og forjage, vel endog at udrydde disse, troede han, at bringe ikke blot Fædrelandet, men og Menneskeheden, et vigtigt og velbehageligt Offer; at det var et Blodoffer, kunde for ham ingen Betænkelighed være, da det var hans faste Overbeviisning, at Frihedens hellige Træe maatte vædes med Blod, for at trives. Ligesom Victor var Fanatiker for Konge og Throne, uden i mindste Maade at være medskyldig i Hofpartiets Blodraad, som han afskyede, saaledes var Maximin Sværmer for den modsatte Side, men med lige Vederstyggelighed for Orleans's og for Hoffets Bestikkelser. Begge vare — som mange tusinde med dem — uvitterlige Redskaber i usynlige Hænder til Planer, hvorom de ikke selv havde allermindste Formodning.

Anderledes var Camill. Hans nøie Venskabs Forbindelse med Renou, der ved videnskabelige og venskabelige Baand var forenet med Bailly, med Dussaulx, med Pastoret, med André Chenier, og saa mange af de lyse og herlige Hoveder, som i Revolutionens første Dage vare dens Ledere; den Tillid, adskillige af disse, deels i hine Kampens Dage, deels siden i Forretninger, over hans uegennyttige og utrættede Arbeidsomhed, havde fattet til ham, og som daglig forøgedes; hans umiskiendelige ikke mindre varme og reene end skiønne og menneskekierlige Patriotismus aabnede ham mere og mere Adgang til deres Fortroelighed, og gav ham Leilighed til, ofte at høre dem raadslaae indbyrdes om Fædrelandets Farer og Frelse. Ofte hørte han dem grue for den dobbelte Afgrund, de havde at vandre imellem; da Anarchiets Malstrøm truede paa den eene, og Despotismens Svælg paa den anden. Dannet i denne Skole kunde han ikke andet, end med lige Afsky betragte Pøbelens Uordener og Grusomheder i Paris, og Hofsammensværgelsens Afsindigheder og Blodraad i Versailles; med Afsky saae han da og hiint Qvindetog, efter at have i selve Staden begaaet mangfoldige Voldsomheder og Udaad, henimod Middag give sig paa Veien til Versailles; med fordob-

blet Afsky og Rædsel hørte han Stormklokkerne endnu efter Qvindernes Afgang vedblive at kalde Borgerne til Vaaben, og især de franske Gardister, eller som de nu kaldtes, de lønnede Centralcompagnier, trække i væbnede op paa Grevepladsen, for at tvinge Fayette at føre dem til Versailles, at de der kunde tage deres Pladser igien hos Kongen, og hævne dem og Nationen paa Livgarden. Da imidlertid Larmtrommen vedblev at kalde samtlige Nationalgardister sammen, begav ogsaa Camill sig i Vaaben til sit Compagnie, og da nu Fayette overmandet af Mængdens Trudsler ikke længere kunde undslaae sig for at bryde op med denne Hær, da Communeraadet endelig maatte give ham Tilladelse at efterkomme Mængdens Villie, da Ordren nu lød til Afmarch; med hvor tungt et Hierte gav ikke Camill med tusinde andre sig paa denne frygtelige Vandring, som de ikke vovede at undslaae dem for, da det endnu syntes det sidste og eneste Haab, at Fayette maaskee ved deres Bistand, naar de først vare ude af Paris, kunde faae nogen mere Magt med de forbittrede og uregierlige franske Gardister, og fremfor alt, med den vilde halvvæbnede Skare, som uden at høre til Nationalgarden, mere som Gidsler, end som Vaabenbrødre, drog ud af Paris mellem dens

Geleder. To Gange lod Fayette Hæren standse, og aflægge Eed, at være Kongen og Nationen tro, og ære Kongens Gaard; og med Glæde hørte Camill, og de bedre sindede, den eenstemmig og uden Modsigelse aflagt.

Midlertid var Qvindetoget Klokken halv fire om Eftermiddagen kommet til Versailles, hvor det af Almuen modtoges med Jubelraab, og hvor Livgarden og de øvrige Tropper vare i Vaaben, som for at være reede til Modstand. Det er ikke vor Hensigt at dvæle ved de Uordener og Tøilesløsheder, hine Furier saavel i, som uden for, Nationalforsamlingen tillode dem, deres Audients hos Kongen, deres Lokken for Regimentet Flanderns Soldater; hid hører kun at fortælle, at det Hele endnu bestandig mere beholdt Udseendet af et Kiærlingeopløb, end af en farlig eller frygtelig Opstand. Vel forefaldt fra Begyndelsen af imellem Qvindernes Ledsagere og Livgardisterne enkelte Fiendtligheder; men Soldatesken havde Befaling ikke at skyde, eller opirre Folket; i Opløbet selv raabte myndige Stemmer: det er endnu ikke Tid! og alle disse blodige Optrin bleve qvalte i Fødselen.

Midlertid var Hofpartiet i Bevægelse for at formaae Kongen til Flugt, i det Haab at faae

ham til Metz, og derfra i Spidsen for de leiede Tropper til Borgerkrig; men han var klog nok til at indsee, at han ved at flye, opfyldte Orleans's og hans Tilhængeres ivrigste Ønske, og afviste derfor med Afsky dette Forslag, rigtig nok kun, sig til Ulykke, for at udføre det paa en endnu ubeleiligere og forsvarligere Tid. Man gjorde desuagtet et Forsøg, at lade Dronningens Vogn, uden at hun var deri, kiøre frem, under Paaskud, at hun vilde til Trianon; men Versailles's Borgermilice satte sig mod hendes Afreise, og Vognen bragdes tilbage i sit Vognskuur.

Midlertid fnøs Victor, og alle ivrige Kongevenner i Livgarden med ham, ikke blot over den haanlige Mishandling, de af dette i deres Øine saa høist foragtelige Pak vare udsatte for, men og over den sienfynlige Fare, Kongen og Kongehuset, og en betydelig Deel af Nationalforsamlingen svævede i. Intet vilde været dem kiærere, end om Hoffet havde kundet overtale Kongen til Flugt, og det da maatte blevet dem tilladt at aabne ham Veien med deres Sabler, og slaae en Skioldborg om ham med deres Person. Med Møie holdt de, alle givne Forbud uanseet, deres Forbittrelse i Tømme; allerede havde een af deres Officerer faaet Armen skudt over, da han dristede sig med

Sablen i Haanden at forfølge een af Qvindeskarens Ledsagere, der vilde trænge sig ind gjennem Gardisternes Geleder. En endnu større Fare havde Victor udsat sig og en Deel af sine Kammerater for, da han havde foreslaaet et Detachement Dragoner, at de i Forening skulde bemestre dem de Kanoner, Qvindeskaren havde slæbt med fra Paris; dette ubetænksomme Forehavende kom Qvinderne for Øre, de angreb disse Gardister med Stene og Alt, hvad dem kom i Hænde, og kun Dragoner-Bedækningen reddede Gardisterne fra en ulige Kamp mod den overmægtige Mængde.

Efterhaanden, som Natten nærmede sig, formindskede imidlertid Træthed, og Sult, og flere deslige Aarsager den larmende Mængde og de uroelige Optrin; og allerede var Alt temmelig i Stilhed, da Fayette med den parisiske Borgermilice henimod Midnat kom til Versailles. Ved hans Ankomst syntes Orden og Roelighed fyldest at bringes tilbage, især da han udvirkede, og bekiendtgiorde Kongens Ord for, at Livgardisterne i Stæden for den hvide Cocarde, de, som Kongens Huustropper, hidtil vare vedblevne at bære, skulde antage Nationalcocarden, og at de franske Gardister skulde have deres forrige Poster om Ludvig igien. Paa Fayettes Ord hævede nu National-

forsamlingen sit Mode, Kongen og Dronningen gik til Hvile, og Lafayette troede nu selv, efter at have runderet om Morgenen Klokken fem, og fundet alting i Orden, og Roelighed, nogle Øieblik at kunde nyde den Roe, han efter den foregaaende Dags Besværligheder og Bekymringer saa høilig maatte have behov.

Men det var, som Blodscenerne blot havde ventet herpaa, for at bryde løs. Ingen halv Time efter var Slottet bestormet af rasende Klynger, der under de græseligste Undsigelser og Trudsler, saavel mod Dronningen, som Livgardisterne, fra adskillige Sider prøvede at bryde ind med Magt. Det hedder, at i dette Øieblik et ulykfaligt Skud, der skede fra et Slotsvindue, og fældede en af den indbrydende Mængde, var den nærmeste Anledning til de følgende Blodscener; men skiøndt dette i sig selv ingen Umuelighed synes at være, især naar man veed, at Victor var den, der havde Vagt ved det ulykkelige Vindue, hvorfra Skuddet sagdes at være kommet, have dog Øievidner paastaaet, at den omkomne var faldet af sig selv, havde slaaet sit Hoved i Stykker, og ingen andre Saar faaet; ogsaa er det upaatvivleligt, at om end dette Drab forøgede Mængdens Forbittrelse, kan det dog ikke have foranlediget den, siden de i

Forvejen allerede vare i Begreb, under rædsomme Trudsler og Forbandelser at bryde ind i Slottet. Midlertid kiendte deres Rasenhed, fra det Øieblik af, de havde seet een falde, ingen Grændsre mere. Een af de Gardister, der havde Vagt i Slotsgaarden, blev det første Offer for deres Hevngiærrighed, og maatte efter mange Mishandlinger lade sit Liv for Halshuggerens Hænder. Nu trængde de ind i selve Slottet, hvor de deels forfulgte Gardisterne, deels stræbte at bryde ind i Dronningens Værelse; og da hun — som bekiendt — halvnøgen reddede sig med Flugten, medens hendes faa Livgardister med den heltemodigste Opoffrelse holdt Morderne tilbage, vendte nu disses Forbittrelse over, at dette fornemste Slagtoffer var undgaaet dem, sig med fordobblet Blodtørst mod hendes Befriere, der, forskandsede inde i en stor Sal, og bestemte, at sælge dyrt deres Liv, hvert Øieblik ventede Døden; da i det samme den parisiske Nationalgarde og Lafayette kom i Bevægelse, og Mordernes Rige fik Ende.

De beleirede Gardister bleve nu udfriede, og givne under Nationalgardisternes Beskiærmelse; Camill, som var mellem de sidste, ledte imellem de frelste Livgardister om Victor, hvem han havde søgt i hans Qvarteer, men erfaret, han havde tiltusket

sig Post paa Slottet denne farlige Nat; og ak! han var ikke blant dem, der havde freist dem ind i Salen; tvertimod havde een af hans Vaabenbrødre, der ved hans Side havde kiæmpet mod Mængden, i det Øieblik, da de øvrige besluttede at drage dem ind i Salen, hørt Victor raabe: at han ikke forlod sin Post, uden død!

I det samme opsteeg fra den saakaldede Marmorgaard et cannibalisk Jubelskriig. Furierne og Morderne slæbte der en overmandet, vaabenløs, blødende, og halvdød Livgardist imellem dem, for at lade ham af Halshuggeren henrette ved Siden af den ovenomtalte Faldne, hvem de havde bestemt ham til et Forsoningsoffer. Seer, Brødre! raabte Camill, og som et Lyn var han nede af Trappen, igiennem Morderklyngen, og ved den ulykkeliges Side; hans Vaabenbrødre, besiælede af hans Ild, brøde fra alle Sider igiennem til ham; den reddede Livgardist segnede afmægtig i Camills Favn: og nu forestille man sig hans Følelser, da han her gienkiendte sin Ungdoms Ven, sin Constances Broder! Paa sine Arme vilde Camill bringe ham i Sikkerhed; men ikke vilde Morderne slippe deres Bytte saa let; med fordobblet Rasenhed brød de eengang efter den anden ind paa Camill og hans Vaabenbrødre for at rive

Victor af deres Hænder; med Magt maatte de drives tilbage, og mellem dem, der med allermeest Haardnakkenhed trængde ind, uforsonligst fordrede Victors Blod til Giengield for det, han havde udgydet, gienkiendte Camill med Rædsel sin Broder Maximin.

Endelig lykkedes det Nationalgardisterne at slaae en Kreds om Camill, der da ikke Victor baaret ind paa Slottet; man fik en Saarlæge, der forbandt ham; men Camill havde kun reddet sin Ven fra Halshuggerens Haand for at see ham døe i sine Arme. Afmægtig af det meget Blod, han havde mistet, af de mange Ulivs Saar, han havde faaet, laae Victor, som i en Dvale, indtil et Øieblik før sin Død. Da slog han sine Øine endnu eengang op; da de allevegne mødte Nationalcocarder og Nationaluniformer, vare de i Begreb med at bortvende dem med Afskye, da Camill i det samme kierlig nævnte hans Navn; bristende faldt nu hans Øie hen paa hans Ven, han rakte ham den døende Haand, og under dette Forsonings og Afskeeds Haandtryk sov han hen, og døde, hvad han altid havde ønsket, Krigerens Død for sin Konge.

Saare smertelig var Camill dette Forliis; hans eneste Lindring var den fordeelagtige Ven-

ding, Fædrelandets Anliggender fra denne Dag af paa ny syntes at tage, da Patrioternes Ønsker opfyldtes, Kongen og Nationalforsamlingen kom til Paris, og saaledes begge Factioners Anlæg i det mindste for Øieblikket tilintetgiordes. Blødte stedse hans Hierte ved hver Draabe Blod, der udøstes; hvor meget mere maatte da det her udøste Broderblod være ham smerteligt? men han smiggrede sig, som saa mange gode Patrioter og Mennesker, med den glade Drøm, at dette dog omsider skulde være det sidste Blod, der i denne Kamp skulde flyde, at — som Mirabeau havde udtrykt sig — Almeensagens Skib nu skulde seile raskere, end nogensinde, da det syntes at være lykkeligen undsluppet de Skiær, der paa begge Sider truede det; det var med Sorgens Taarer i Øinene, han istemte det almene Jubelskriig: Nationen leve! men han istemte det, og hans Taare randt mindre bittre derved.

Dog vidste Camill langt fra ikke endnu Alt, hvad denne ulykkelige Bloddag kostede ham, vidste ikke, at Constance ved den blev, om det var mueligt, syvdobbelt tabt for ham, kunde allermindst forestille sig, at det svælgende Dyb, der adskilte dem, uendelig skulde udhules, og befæstes ved hans Forhold og Victors Skiebne hiin ulykkelige

Bloddag. Hidtil havde der maaskee dog endnu været nogen, skiøndt svag, Mueligheds i, at den gamle Pontdormy engang kunde forsones med den nye Tingenes Orden, og vende tilbage til sit Fædreneland. Men nu, da dette havde drukket Victors Blod, da hans elskede eneste Søn var blevet et Slagtoffer for det Parti, han afskyede, nu maatte det blive ham en fuldkommen Vederstyggelighed; heller ikke naaede før den første Tidende om disse Mordscener Coblentz, før han i sin faderlige Forbittrelse giorde den hellige Eed, aldrig at betræde Frankrigs Grund, uden som Victors Blodhævner. Men ikke nok hermed! hidtil havde han i det mindste ikke tordet tilstaae sig selv, at han havde noget personligt Had mod Camill! men da nu den af Victors Vaabenbrødre, der meldte ham hans Drab, efter den under slige Omstændigheder saa sædvanlige Attraa, at fremstille alt i det rædsomste Lys, tillige med Afsky fortalte ham, hvorledes den grusomste af Victors Mordere og Bødler skulde have været een af Pontdormys Pleiesønner, Victors Barndoms Ven, uden at nævne, hvilken af dem det var, og især uden at tilføie, at den anden af disse havde vovet sit Liv for at redde hans, og i det mindste friet Victor fra at døe for Halshugge-

rens Haand, er det naturligt, at Pontdormy, hvem Constances Lidenskab for Camill var saa stor en Vederstyggelighed, uden videre Undersøgelse antog, at han maatte være hiin Victors Morder, for derved ligesom at faae des lovligere Hiemmel til sit Had imod ham. Forgiæves kiendte Constance sin Ven bedre; forgiæves paastod hun, at Camill var ingen Morder, og end mindre en Bødel; at han vilde forsvare sin værste Fiende, hvis han saae ham værgeløs eller overmandet; og at han vilde give sit Liv for sin Ven. Langt fra ved disse Modsigelser at bringe sin Faders Overtydning til at vakle, forøgede hun meget mere hans Forbittrelse, og under sin faderlige Forbandelse forbød han hende nogensinde i hans Nærværelse at nævne Camill; hun adlød; men han vilde ogsaa forbyde hende at tænke paa ham mere; og Constance, hvem det aldrig i hendes Dage var mueligt at fornedre sig til en Løgn, sagde sin Fader reent ud, at det var mere, end hun enten kunde, eller vilde love, eller giøre.

Hidtil havde Pontdormy kun skyet sit Fædreland, kun besluttet at forsage det saalænge, til det kom til sig selv af sin Ruus; men fra det Øieblik af, det havde drukket Victors Blod, fra det Øieblik, han havde mistet sin Stolthed, sit Livs Glæ-

de, aandede han ikke uden Hævn, og blev en ivrig Deeltager i alle de ubesindige og affindige Planer, der smeddedes til, at omstøde med væbnet Haand, hvad der kaldtes Vederstyggelighedens Throne i Frankrig, og indsætte Konge, og Adel, og Klerkeskab igien i deres forrige Herligheder. Victors raabende Blod overdøvede alt, hvad Fornuftens og Fædrelandskierlighedens Stemme hidtil havde været i Stand til at sige ham; det var det eneste, han hørte, og hvo, der selv har Gnist af faderlig Følelse, vilde kunde fortænke ham? —

End mere forøgedes hans Forbittrelse og Vederstygelighed, saavel til Octobernatten, som til dens formeente Ophavsmænd, Deeltagere, og Følger, da han saae den almene Undvigelse, hvortil denne Begivenhed blev ligesom Løsenet; som det da i hans Tanker var det uimodsigeligste, meest himmelraabende Beviis paa det nu seirende Parties Skiændighed og Gudsforgaaenhed, at saa mange af dem, man i de første farligste Dage havt talt, ikke blot mellem dets Lemmer, men mellem dets Formænd, en Mounier, en Lally Tollendal, en Bergasse, og flere, nu selv, da de paastode at have faaet Øinene ret op for dets afskyelige Hensigter og Planer, forsagede det, og deels tog Flugten, deels satte dem i Spidsen for det kongelige Parti.

Saaledes fordobbledes Pontdormys Fiendskab til Revolutionen i samme Forhold, som Camills Kierlighed og Hengivenhed for den tiltog; og ligesom denne daglig mere frydedes ved den raske og faste Gang, Tingene i Begyndelsen efter Nationalforsamlingens Komme til Paris syntes at tage, frydedes ved at see een Fordom forsvinde, een Ulighed jævnes, een Uretfærdighed ophæves efter den anden, saaledes harmedes hiin over at høre, hvorledes man forgreb sig paa een Helligdom efter den anden.

Hvad der i øvrigt fornemmelig fordobblede Camills Interesse for Tingenes Gang, og Lovgivningens Forhandlinger, var, at han paa samme Tid var kommet ind i Jacobinerclubben, som da endnu var i sin oprindelige Kraft og Reenhed, talte de ædelste og viseste Patrioter blandt sine Medlemmer, og især besøgtes af Nationalforsamlingens talentfuldeste og virksomste Deputerede, en Mirabeau, Barnave, Sieyes, Rabaut, Gregoire, Fayette, Ræderer, o. s. v., som gemeenlig der forberedede, hvad i Nationalforsamlingen skulde forhandles. Vist nok havde Cordelierne, enten de nu vare Anarchister eller Orleanister, ogsaa deres Høvdinge, en Robespierre, en Danton, en Dubois Crancé, en Collot, og flere

deslige, derinde; men saa meget disse end understøttedes af Lametherne, og andre, der siden bleve deres ivrigste Fiender, vare de dog sielden eller aldrig i Stand til at trænge igiennem mod den Overmagt af Talenter, Indsigter, og Patriotismus, der uafladelig bød dem Spidsen.

Ogsaa Maximin var paa samme Tid kommet ind i Jacobinerclubben, foreslaaet af Camill Desmoulins, der kaldte ham sin Adjunct og Eftermand i Lygtepælsprocureurskabet; men hvad der gjorde Clubbens fornemste Anbefaling hos hans Broder, maatte naturligviis betage den al Interesse for ham, hvem Sindighed var Feighed, og Middelvei Aristokratisme. Saare sielden besøgte han den derfor, og kun, naar eet eller andet vigtigt Foredrag skulde giennemdrives af Cordeliererne, der egentlig vare de sande Republikaner og Patrioter efter hans Hierte, og hvem han lige indtil denne Clubs Lukning og Fald uafladelig holdt sig til. Dog havde ogsaa hans Indlemmelse i Jacobinerclubben for ham den Følge, at han, som hidtil blot var kiendt af Forstæderne og Palais-roial, og deres Ledere, Tallien, St. Huruge, Legendre, Santerre, og flere deslige, nu som en ivrig Patriot, og en ung Mand af megen Energie, kom i Kiendskab og Yndest hos Robespierre, Du-

bois Crancé, Lindet, Vadier, Vouland, og flere af de hæftigen democratiske Deputerede; ja! selv adskillige af dem, der siden bleve Cordelierernes ivrige Modstandere, og Slagtoffere, en Buzot, Petion, Lanjuinais, og flere, ansaae ham for en ung Mand, der i bedre Hænder, eller maaskee blot i modnere Aar, kunde blive en gavnlig og vigtig Ven for den gode Sag, som han med redelige Hensigter var hengiven, skiøndt han ikke altid ved de bedste Midler søgte at fremme den.

Ogsaa Renou var Medlem af Jacobinerclubben, men de hæftige Forslag og Taler, der holdtes, saalidet de endnu havde det almindelige Bifald, vare ham dog modbydelige nok til at forjage ham, og han begik den Feil, som, efter Dumouriezs meget rigtige Anmærkning, saa mange ærlige og talentfulde Venner af det constitutionelle Monarkie gjorde dem skyldige i, at overlade Anarkisterne og Revolutionisterne Marken, som de ellers ikke lettelig vilde kommet i Besiddelse af, ja hvor de neppe engang vilde vundet en Fodbred Land, hvis de bestandig havde mødt samme Modstand, som i Begyndelsen. I det Sted gik Renou ind i den saakaldte Club fra 1789, hvor Rochefoucault, Liancourt, Talleyrand, og flere, der

forlode Jacobinerne, samlede sig, ligesom vi og i sin Tid skulle finde ham en ivrig Feuillantiner.

Midlertid gjorde denne Forskiellighed i politiske Meninger og Forbindelser endnu intet Skaar i Camills og Renous Venskab; de vedbleve at boe, leve, og studere sammen, som tilforn, skiøndt deres meste Studium nu havde vendt sig fra Naturhistorie — der, efter Renous Udtryk, var meget for fredelig en Videnskab for slige urolige Tider, da det var Brøde at sysselsætte sig med Græsstraae og Fluer, medens Fædreland og Borgerheld stod paa Spil — til saadanne historiske og politiske Kundskaber, der for dem, som vilde tage Deel i Anliggendernes Gang, vare aldeles unødværlige. Ogsaa meddeelte de hinanden endnu bestandig deres Jagttagelser og Tanker om Dagens Anliggender; og dadlede skiøndt Renou Camills alt for sangvinske Forhaabninger, og især hans alt for store Troeskyldighed i at antage enhver, der havde Patriotismens Sprog paa Læberne, for en sand og ærlig Fædrelandets Ven; misbilligede skiøndt Camill paa den anden Side Renous alt for store Engstlighed, der ved hver Anstødsteen, man rydde af Veien, frygtede for at see hele Bygningen styrte, hans alt for store Mistænksomhed til at efterspore egennyttige og uredelige Hensigter, hos

hver den, der trængte sig frem; da vare de dog begge overtydede, at de vilde det samme, Fædrelandets og Menneskehedens Fremtarv og Vel, og ikke kunde de kives om, at deres Veie just ikke vare de samme, da de dog løb hinanden saa nær, og bare begge til samme Maal.

Anderledes var det med Maximin og Renou; i Renous Øine var Maximin en Blodmand, og en farligere Fiende for Frihed og Constitution, end de, der allerivrigst kiæmpede mod den. Frihedens Ild, var Renous sædvanlige Udtryk, er som Vestas, den maae rygtes af rene og hellige Hænder, hvis ei, gaaer den ud. I Maximins Øine var igien Renou af Lønaristokraterne, der vare ham langt mere forhadte, end de aabenbare og erklærede; de skiltes altsaa ikke lettelig nogensinde venskabelig ad, og — hvad deraf var en naturlig Følge — skiottede ikke synderlig om at mødes. Skiøndt nu Camill ikke i sin Broders Øine var saa mistænkelig en Person, som Renou, var han dog ved sin Sindighed og Milddommenhed ikke Maximin interessant nok til, at han just skulde søge ham; ligesom Camill heller paa den anden Side ikke ganske kunde faae af sit Hoved, at jo Victors Blod klæbede paa Maximins Fingre; de saaes altsaa meget sielden, thi selv i Jacobinerclubben,

der ellers kunde formodes at være blevet en Foreningspunkt for dem, kaldte deres fælles Bekiendte dem Castor og Pollux, da saare sielden den ene saaes der, de samme Aftener, som den anden; ligesom og efterhaanden, som de sindigeres Antal og Indflydelse der i Clubben tog af, og Cordelierernes steeg, Maximin bestandig blev mere og mere der hiemme, og Camill fremmed, indtil han omsider trak sig saa godt som ganske tilbage.

Endnu bestandig havde Begivenhederne tegnet til, alt mere og mere at sande Camills glade Forhaabninger, og reservdiggiøre hans Forhold. Kongen syntes alt nøiere og nøiere at forene sig med Nationen, og Nationalforsamlingen; og begge syntes igien med alskens Hengivenhed alt meer og meer at belønne hans Tiltro; den Hoffaction, som endnu bestandig var i Bevægelse, syntes ikke blot aldeles uhiemlet, men misbilliget af ham; hans Sprog, hans Fremfærd blev alt meer og meer constitutionelt; daglig tiltog Fayettes Myndighed og Magt til at vedligeholde den offentlige Rolighed; og i samme Forhold sank det Parti, der endnu vovede at ymte om, at alt dette torde være Forstillelse og Forræderie; det udskreges enten for at have Syner, eller være bestukket; kort sagt! alt tegnede paa det bedste; da

Ludvig selv i det allerubesindigste Øieblik bar Omsorg for at gjøre alt dette til intet.

Faa Uger efter, han i et Ombudsbrev havde paalagt sine Gesandte at bekiendtgjøre alle Hoffer hans troefaste Hengivenhed for Revolutionen, og hans faste Beslutning, af al sin Magt at holde Constitutionen opret, faa Dage, efter han havde sendt den udvandrede Prinds Condé et Brev, hvori han befalede ham at komme tilbage, rømte han selv, og gav ved denne ligefaa uoverlagte, som uheldige, Flugt ikke blot sin Anseelse og Tillid, men tillige Constitutionen og Frankrigs Roelighed, et ulægeligt Saar.

Saavel over denne Flugt selv, som dens Hensigter, Ophavsmænd, og Befordrere, hviler der indtil dette Øieblik, alle de Oplysninger uagtet, selv Bouillé, dens fornemste Haandlanger, har givet derom, et ugiennemtrængeligt Mørke. Den var fra saa mange Sider, offentlig og hemmelig, og med saa nøiagtig Omstændelighed forudsagt, at det synes en Umueelighed, den skulde kunde gaae for sig, naar ikke de, det var overdraget at hindre den, forsætlig havde seet giennem Fingre dermed. Men om dette var mod eller med Hoffets Vidende, om deres Hensigt med at lade Kongen flygte, var at befordre hans Frelse eller hans fuld-

komne Undergang, om han virkelig skulde slippe bort, eller om han blot skulde ved sin Flugt give upaatvivleligt Beviis paa sin Uredelighed, og derpaa holdes fast ved usynlige Traader, som de, der lode ham flyve, bestandig beholdte i Haanden; det vil maaskee først kommende Slægter erfare.

Vist er det derimod, at denne Flugt, langt fra, som maaskee Hoffet havde giort Regning paa, at blive et Borgertvedragts og Blodsudgydelses Løsen, tvertimod fremstilte Nationalsamdrægtigheden i det skiønneste Lys. Al Uenighed, alt Privathad, al Partiaand syntes aldeles opoffrede paa Fædrelandets Alter; de nys allermeest stridige Mennesker syntes Haand i Haand at virke til det almene Vel; det store Sindigheds, Samdrægtigheds, og Standhaftigheds Exempel, Lovgivningen gav, syntes med electrisk Iil at have udbredt sig giennem alle Folkets forskiellige Classer; man passede sine Forretninger og sine Fornøielser, man arbeidede, dandsede, sang, og loe, som om ikke det allermindste var indtruffet. Langt fra — som Hoffet uden Tvivl havde smigret sig — Nationen skulde savne sit Hoved, var der tvertimod en almindelig Glæde over, at den franske Friheds foregivne Gienføder omsider frivillig havde kastet den Maske, hvormed han saa længe havde daaret alle

Godtroendes Øine; almindelig Glæde over, at man saa mageli var blevet qvit, hvad der hidtil saa ofte havde hæmmet og hindret Tingenes Fremskridt til det Gode Hvad der skulde sættes i Stæden for ham, havde man endnu ikke betænkt; tvertimod gik ved det executive Raad under Nationalforsamlingens Bestyrelse Tingene saa ordentlig og saa vel, at man tilfulde følte, man saare godt kunde være Ludvig foruden.

Men det var besluttet, han skulde ikke slippe dem, og de ikke ham saa let. Han blev med sin Familie anholdt i Varennes, uden at man indtil denne Time veed, enten det var ved en lykkelig Hændelse, eller ved Forræderie, eller i Følge forudsiede Anstalter af dem, der lod, som de vilde lade ham undvige. Er det eventyrligt, at han midt imellem Hænderne paa sine saa alvorligen og omstændeligen advarede Vogtere saa aldeles umærket kunde slippe bort ad den selvsamme Vei, der forud var angivet, og hvormed de paastode at have havt særdeles Øie, da er det ustridig ikke mindre ubegribeligt, hvorledes han, saa nær ved Reisens Maal, midt under en talrüig Bedækning, i en ubetydelig Bye, af to unge Mennesker, der truede ham med uladte Bøsser, kunde lade sig anholde. Men nok! han blev anholdt, og bragt til Paris,

og nu var da Spørgsmaal: hvad man skulde gjøre med ham?

Hans Anholdelse voldte en almindelig Glæde, men kun forsaavidt, som man i ham troede, om ikke at have en Gidsel, med hvem man kunde holde Contrarevolutionisterne i Ave, saa dog, at have revet dem den Fakkel af Hænde, de haabede at antænde Borgerkrigens Mordflammer med; at man i ham skulde have faaet Frankrigs Konge tilbage, derom drømte fast ingen. Selv de mildeste og sindigste vare af den Mening, at, enten Ludvig havde handlet af Troeløshed eller af Svaghed, vilde det være uforsvarligt, paa ny at betroe Fædrelandets Vel i saa upaalidelige Hænder. Men ved at skulde afgjøre hans Skiebne, opkom nu tillige det Spørgsmaal, i hvis Haand da den Magt skulde gives, der havde hidtil været ham overdraget. Her deledes Meningerne; ved første Diekast syntes det vel, som Billighed nu kaldte den udnævnte Thronfølger, Ludvigs Søn, til Riget; men dette var egentlig kun at overskiære Knuden, uden at løse den, da det Spørgsmaal dog altid blev tilbage, hvo i dette Barns lange Mindreaarighed skulde have den udøvende Magt i Hænde? de, som frygtede, at Orleans, eller andre Demagoger skulde rive den til sig, kunde altsaa ved

denne Udvei ikke beroeliges; andre vare af den Mening, at man skulde skifte Kongeslægt, og bringe Kronen over i en anden Familie, hvortil nogle ansaae det brittiske Kongehuus for det bequemmeste, og havde altsaa Øie paa Hertugen af York; atter andre fandt derimod, at det gik saa godt uden Konge, at Nationen uden Tvivl kun behøvede at gives nogen Tid, for at komme efter, den aldeles ingen havde behov, og vare af Meening med Robespierre, at de 40 Millioner, deres Konge kostede, saare vel kunde spares.

Ogsaa paa Løvningerne af vor liden Kreds fik denne Meningsforskiellighed Indflydelse; men endnu, inden det kom saavidt, var Kongens Undvigelse Anledning til, at Camill fik et nyt Stød, som ikke var det mindst smertelige mellem dem, den ham ellers saa kiere Tingenes Forandring havde voldt ham.

Kongens Flugt og følgende Paagribelse var nemlig ligesom Løsenet til en ny Udvandring; Raabet, at den franske Ære og Troefasthed var i Coblentz, løb med fordobblet Styrke fra Adelsbo til Adelsbo; Spinderokke bleve sendte til dem, der vare uadelige og qvindagtige nok til at forsage dette Ærens og Adelens Kald; og Landalmuen, som desuden var forbitret over den i Nationalforsam-

lingen herskende Adelsminoritets egenmyndige og mistænkelige Forhold, begyndte paa ny at yde sin Harme paa de Adeliges, især Emigranternes, Eiendomme og Slotte. Ofte havde allerede Pontdormys forladte Slot været i Fare; ofte havde Egnens Bønder, ophidsede af de uroelige Hoveder, hvorpaa der saa nær ved Paris naturligviis ingen Mangel kunde være, truet med at oplyse det, men stedse havde Augustin, der ikke blot af sine Sognebørn, men og af hele Omegnen, sønligen æredes, og elskedes, og hvis erkiendte Patriotismus endog hos Jacobinerclubbens Udsendinge gav ham megen Anseelse, afvendt denne dets Fare.

Ulykkeligviis havde gamle Pontdormy, da han hørte, at Nationalforsamlingen til sine øvrige Udaad havde lagt den, at lade anholde, og — som han kaldte det — fængsle sin Konge, i sin overvættes Forbittrelse over denne Formastelse skrevet til sin Forvalter, for at paalægge ham, uforsvet at gjøre hans Gaard, og alt, hvad han af Eiendomme kunde have efterladt, i Penge, og sende ham disse, at han med dem kunde understøtte de udvandrede Prindsers retfærdige Sag; dette rygtedes i Pontdormy; Forvalteren var oven i Kjøbet uforsigtig nok til at lade adskillige af de i Brevet brugte ubeskrivelig haarde og hadske Udtadelser

blive bekiendte; hertil kom endnu, at adskillige baade franske og fremmede Blade nævnede Pontdormy mellem Prindsernes høibetroede Mænd, og ivrigste Vaabenbrødre; og nu vilde al Augustins Veltalenhed og Indstydelse neppe have været i Stand til at afvende Slottets Ødelæggelser.

Men uhældigviis var han ikke engang i det afgiørende Øieblik tilstæde. Efterretningerne om Kongens Flugt og paafølgende Paagribelse havde draget ham ind til Paris, hvor han ikke allene i Jacobinerclubben, hvoraf han var Medlem, havde bivaanet de høistvigtige Møder i denne Anledning, men ogsaa til Rolands havde været med, at overlægge de Midler, der skulde forberede Nationen til dens forestaaende Republikanisering, hvortil man nu troede en mageløs Leilighed at være for Haanden. Han var just samme Aften kommet tilbage fra Paris, og havde bragt Camill med sig; de vare gangne til Hvile, og laae i deres første Søvn, da de pludselig vaktes ved rasende Skriig og vilde Sange; og i det de sloge Øinene op, saae de Himmelen staae som i Lue. Vel vendte Præsteboeligens Vinduer til den modsatte Side, saa de ikke kunde see Ilden selv; imidlertid vare de dog intet Øieblik uvisse om, hvor den var, men raabte begge ligesom med een Mund: Pontdor-

my brænder! fløi op i det samme, kastede dem i Klæderne, og foer ud, for at see, om ingen Redning var mueligt. Hvad gjøre I, Børn? raabte Augustin, i det Haab, at formaae noget hos sine Sognebørn, den cannibalisk jublende Mængde imøde. Vi oplyse et Slot! lød Svaret fra hundrede ukiendte Stemmer. En høi Lue slog i det samme op giennem Taget, og modtoges med et almindeligt: Ah! det skal gaae!

Camill havde taget en anden Vei giennem Præsteboeligens og Slottets til hinanden grændsende Hauger, hvorved han troede sikkrere at komme til Slottet; men ogsaa Slotshaugen var fuld af Mordbrændere og Cannibaler, der med sand Djevlefryd ødelagde, og fordærvede alt, hvad de ved deres Mordblus og Luerne af det brændende Slot vare i Stand til at faae Øie paa. Forgiæves vendte han sig til nogle af sine gamle jævnaarige Bekiendte, i Haab at formaae dem til at staae sig bi, og redde, hvad endnu kunde være mueligt; de advarede ham venskabeligen ikke at lade sig forstaae med sligt, da de allerede havde været i Fare, fordi man ikke havde fundet dem redebonne nok til at ødelægge og tænde. I det samme fik een af Mordbrænderne det barbariske Indfald, at det lumpne Slot dog ikke brændte saa høit, at Luen kunde

sees i Coblentz; man maatte have meer Ild, og det var bedst, man ogsaa oplyste Skoven og Haugen. I det han sagde disse Ord, satte han i det samme Ild med sin Fakkel paa det halvbrændte Træe ved Lysthuustomten, Camills helligste Kierligheds Minde: at see dette, springe til, slaae denne Mordbrænder Fakklen af Haanden, og kaste ham til Jorden, var et Øiebliks Sag for Camill; men naturligviis drog han ved denne uventede Modstand alles Øine paa sig. Mordbrænderne spurgde: hvo det var, der torde tage Aristokrater i Forsvar? nogle svarede, at det var Præstens Brodersøn. Er her en Præst i Byen? ham maae vi ogsaa lyse for! raabte Mordbrandslederne, og styrtede nu med fordobblede Skriig hen ad Præsteboeligen til.

Men ved Indgangen til Præstehaugen fandt de Camill, som ad de ham bekiendte Gienveie var ilet dem i Forveien. I Lovens Navn tilbage! tordnede han dem imøde, da de nærmede dem. Et Øieblik studsede de ved at finde en Nationalgardist her paa Vagt; men nogle gienkiendte Præstens Brodersøn, og skreeg: Loven er ikke for Calotter og Aristokrater. Tilbage! raabte Camill end eengang, og drog sin Sabel. Hæng ham! hæng ham! Aristokrater hænges maae!

lød nu et græsseligt Skraal. Uforfærdet drog Camill sig tilbage i den Fordybning af Haugemuren, hvor Laagen ind til Præstens var anbragt, satte Ryggen mod Dørren, og ventede saaledes deres Angreb. Midlertid begyndte Undseelse, og Anger, og gammel Godhed at vaagne hos nogle af Pontdormys Indvaanere. Camills Mod gav dem deres tilbage, og adskillige erklærede, at de ikke taalte, der skeete deres Præst, eller nogen af hans, nogen Overlast. Ned med Præsten! ned med Calotten! fordobblede Mordbrænderne deres Skraal, for at nedkyse denne Modsætning; og en formelig Kamp syntes i Begreb med at bryde løs, da i det samme Augustin, der gjennem ham bekiendte Omveie have været henne at redde adskillige af de ulykkelige Mennesker paa Slottet, og nu, da han hørte de vilde Skriig, som truede hans Hiem, gjennem Haugen vilde skynde sig did, pludselig traadde frem bag den Hække, der dækkede Haugemuren, skiød sig bag ved Camill, aabnede Laagen, drog ham ind af den, treen selv i Dørren, og med den meest ophøiede Simpelhed sagde: Ingen Strid for min Skyld! vil man brænde en god Borgers fredelige Boelig, saa kan man! saalænge een Mand i Pontdormy har Brød og Tag, er jeg hverken bange for Livsophold eller Huusly!

"Bravo! Borger-Præst! raabte strax adskillige Parisere, maaskee glade over, at de ved denne uventede Vending slap derfra uden Strid. Det er en god Patriot! han har giort Æden! han har været en Fader for os! det er en god Borger; raabte nu mange af Pontdormys Mænd i Mundene paa hinanden. Og hans Broderson med! raabte een: han er af Bastillens Overvindere! Nu var Mængden, som eet Øieblik før vilde brænde dem, og hænge dem, i bogstavelig Forstand færdig at bære dem paa Hænderne; de fik Pontdormys Mænd giort opmærksomme paa, hvad Fare, ifald Ilden fik Lov til at gribe om sig, deres hele Bye kunde være udsat for, og Camill og Augustin paatoge dem selv i Spidsen for et Antal af Indvaanerne, at holde Brandvagt, og gaae Patroll omkring Slottet, og i Haugen og Byen.

Det første Sted, Camill nu ilede hen, var til hans kiære Træe, som han vel havde hævnet, men ikke kundet redde; det stod i fuld Brand, og han maatte tilligemed nogle af sine Folk hugge det om, at det ikke skulde komme til, videre at sprede Ilden; derfra gik han til de øvrige Brandtomter, fandt hele Slottet afbrændt lige til Grunden, fordeelte sine Poster allevegne, og blev ved at run-

dere hele Natten igiennem. Nu oprandt Morgenrøden. Faren var over, og han fik Stunder og Samling til at overskue, og giennemføle al den Hdelæggelse, der omgav ham. Der laae det for ham i Aske, det Huus, hvor hans Barndoms glade Dage vare henrundne, hvor der ikke havde været en Plet, som jo ved en nydt Glæde, en næret Drøm, et dyrebart Minde, var hans Hierte mærkværdigt og helligt; her laae den endnu røgende Bull, omhugget ved hans egne Hænder; der var det Træ, ad hvilket han med Livsfare var krøbet ned med Constances Canariefugl, det Træ, hun med sine Taarer havde kiøbt fri for at fældes, det Træ, under hvilket han havde modtaget Forsikkringen om hendes Kierlighed; disse nedtraadde Buske, disse under Støv og Aske nedtrampede Planter vare Ruinerne af det Anlæg, der havde været helliget Kierlighed og Constance? alt dette var nu ikke mere! og nu hun selv! langt! langt fra ham! adskilt fra ham ved et svælgende Dyb, som da ogsaa denne ulykkelige Nat havde lidraget til at udhule, og befæste! og hendes Broder, den ædle Victor! og hendes Fader! den ærværdige Pontdormy! alle, alle tabte for ham! og selv det Sted, som ved Elskovs, ved Glædens, ved hans korte Lykksaligheds Minder var ham saa helligt, skulde

ikke mere være til! Synet deraf skulde ikke mere skiænke ham et Gienskin af fordums Glæder! Alt var forbi! og for evig! for evig! I disse Sørgebetragtninger stod han fordybet, da hans Oncle Augustin, der havde paataget sig Dagvagten, kom med denne at løse ham af. Nationen leve! var det Løsensord, de havde givet hinanden, at ikke Mordbrænderne, for hvem de langt fra ikke endnu vare roelige, skulde daare dem med falske Patroller. Dette Løsen af Augustins Mund vakte Camill af hans Dvelse, og — saa naturligt og tilfældigt det end kom — syntes ham i dette Øieblik et Tilraab fra en høiere Magt, der ikke vilde, han umandig skulde synke under sine Sorger. Ja! Nationen leve! svarede Camill! sank om Augustins Hals, og mildere Taare strømmede af hans Øine. Nationen leve! gientog Camill, da han nu, efter at være afløst, mellem alle sin ødelagte Glædes Ruiner ilede hiem; Nationen leve! var det Udraab, hvormed han kastede sig paa sit Leie, og ligesom vilde mane alle onde Drømme derfra, at de ikke skulde forstyrre den Hvile, han til Legem og Siel saa høilig havde behov; med dette Suk paa Læberne vaagnede han om Morgenen af sin tidt afbrudte Slum; deri søgte han Styrke for den forestaaende frydløse Dag, Styrke for sin

Siel, naar hans elskte Constances Forliis stod i hele sin Smertelighed for ham.

Heller ikke havde Camill havt Uret i at formode, at denne Begivenhed end mere vilde befæste det svælgende Dyb, der skilte ham fra Constance, vilde forøge Pontdormys Had imod hiint uretfærdige og udædiske Folk. Vi have allerede ladet et Ord falde om den Virkning, Rygtet om Kongens Flugt og Anholdelse havde giort paa Pontdormy. Med aabne Arme, ja næsten med knælende Hylding, havde han modtaget de Officerer, der tilligemed Bouillé rømte, fordi de havde været deelagtige i at fremme Ludvigs Flugt; med enthusiastisk Bifald læste han hiint Bouillés trodsige og truende Brev til Nationalforsamlingen — det ellers ivrige Roialister fandt en latterlig Rodomontade af en Mand, der var meget for afmægtig til, Forsamlingen kunde frygte noget af ham, og for langt borte til at frygte noget af den — med fordobblet Enthusiasme hiint Ombudsbrev, Bouillés Medflygtninge, som deres Troesbekiendelse, sendte deres i Frankrig tilbageblevne Vaabenbrødre. Af sit ganske Hierte — erklærede han — og med sin sidste Blodsdraabe, vilde han undertegne deres Eed, at døe for at befrie deres Konge, og saalænge de levede, at forfølge de Par-

tigiængere, der havde mishandlet deres Monark, og formaster sig at lægge Haand paa Deres Majestæters Personer.

Hvad der endnu høiligen forøgede hans Hæftighed, var det modsatte Sindelag, han alt mere og mere fandt hos sin Datter. Havde hun allerede i de første Dage paa Pontdormy været Folkets og Frihedens ivrigste Talsmandinde, da blev hun det nu meget mere, da hun ikke uden Føie ansaae sig for deres Offer og Martyr. Meget gjorde naturligviis Camills Admindelse til at styrke hende i dette Sindelag; meget og dette daglige Samlevnet med alle disse Udvandrede, da hun uafladelig var Vidne til, hvor lumpen Egennytte, hvor skiændig Hævngierrighed, hvor foragtelige Smaaliedenskaber, man her indhyllede under Kongekierligheds og Trofastheds Purpurkaabe; maaskee, sagde hun til sin Fader, kunde det være mueligt at være Contrarevolutionist i Paris, men det var ubegribeligt, hvorledes man kunde være det i Coblentz, hvor Contrarevolutionismen saa ganske viiste sig i sin foragtelige Nøgenhed; men mere end alt gjorde sikkerlig hendes Faders haarde og forfølgende Fremfærd; det er saa naturligt, at elske, hvad man lider for.

Ogsaa var hun i hele Coblentz saare ilde anseet for hendes bekiendte Demokratisme, især efterat hun havde havt den Dristighed uden Sky at vedgaae den for een af de udvandrede Exprindser. Denne, der var en navnkundig Qvindejæger, og brammede af, at hans Rang, Overdaad, og Forførergave ikke lettelig fandt uovervindelige, havde paa en stor Assemblee, de Udvandrede ved det første Rygte om Kongens lykkelige Undvigelse fra Paris holdt, og hvor hun var imod sin Villie af sin Fader blevet tvungen at komme, fundet Constance sin Opmærksomhed værd, nærmede sig til hende, og sagde: "Nu, min deilige Frøken! nu haabe vi da snart, at kunne bringe Dem hiem i Triumph!" "Det vil — svarte hun — være en sørgelig Triumph at græde blant Ruiner." I den Tanke, at hun derved meente sit eget Slot, som dog dengang endnu ikke var ødelagt, sagde han: har Anarchiet nedbrudt Dercs Slot, skal Monarken bygge det igien." "Jeg meener — sagde hun — ikke vort Slots, men vort Fædrenelands Ruiner." "Ak! sagde Prindsen, der bringe vi Orden og Rolighed tilbage!" "Med Ild og Sværd? min Prinds!" "Men hvorledes? sagde han, noget forvirret over en Tone, som han i Coblentz aldeles ikke ventede — ønskede De da ikke at komme

tilbage til Deres Fædreland?" "Jeg er fransk, min Prinds!" "Vilde De heller komme tilbage under Beskiærmelse af den trefarvede Cocarde, end af vore Vaaben?" "Jeg er fransk Borgerinde." "Og hvorledes komme da vi ulykkelige Adelsmænd — faldt nu Prindsen ind med en Tone, som skulde være bitter og haanende — til den Ære, at see den skiønne Borgerinde blant os!" "Jeg følger min Fader, hvis Grundsætninger ikke ere mine." Med en Hurtighed, som skulde være Unaade, men som meget mere syntes at være Forlegenhed, vendte hans Høihed sig bort fra den adelsbaarne Pige, som var fræk nok til at sige en Prinds i Øinene, at hun var Borgerinde; ogsaa blev fra den Dag af, mellem alt det Hofkryb, hvoraf der vrimlede i Coblentz, som i Versailles, den skiønne Borgerinde Constances bestandige Øgenavn.

Strængelig efterkom imidlertid Constance sin Faders Forbud, ikke at tale om Camill; selv da Duveyrier, der kaldte sig en Ven af Camill, og der af Ludvig, for at kunne flygte desmere umistænkt, paa Skrømt var udsendt, at hiemkalde Prindsen af Condé, boede i samme Huus, og spiiste ved samme Giæstebord med hende, nyttede hun dog ikke Leiligheden til at spørge til sin Ven;

dog — hendes Fader bødede i saa Fald mod sin Villie paa hendes Savn; da han, for at skaffe sig ny Føie til at hade den, han lønlig følte sig at have fornærmet, flittig erkyndigede sig om ham, og i Triumph kom til Constance med alt, hvad han f. Ex. om Camills Yndest og Anseelse hos Folkelederne, om hans Ansættelse ved Municipalitetet, om hans ivrige Arbeidsomhed og Virksomhed, kunde erfare, uden at betænke, at alt det, der i hans Øine var Brøde, maatte i Constances Øine være Fortieneste og Roes; ogsaa var hun mere end eengang ærlig nok til at bekiende sin Fader, at hun over det, han fortalte hende, maatte kommet til at elske Camill, om hun ikke allerede havde giort det. Alt, hvad hendes Fader bebreidede Folket, lagde hun, i det mindste ikke med mindre Føie, Hoffet til Last; af det æskede hun Victors Blod, det tilskrev hun alle begangne Forbrydelser, alle indtrufne Elendigheder. Saaledes bestyrkede Fader og Datter, begge høilig mod deres Villie, hinanden bestandig mere og mere i det tagne Parti, saaledes forstyrrede de daglig mere og mere den ømme Samdrægtighed, de til at forsøde deres nuværende bittre Stilling saa høilig havde havt fornøden; deres indbyrdes Hengivenhed vedblev, de kunde gaaet i Ilden og Døden for hinanden; de

erkiendte, og ærede hinandens ædle Standhaftighed selv i det, der giorde deres Tvedragt; men deres kierlige Omgang var forbi.

At naturligviis dette ublide Levnet maatte bidrage meget til at give Constances Caracter en vis mandig Styrke, til at hæve hende over alle Vedtægtshensyn, og giøre hendes eget Hierte til den eneste Domstoel, hun erkiendte, er let at begribe; saaledes havde hun ikke engang behøvet at vide, at Duveyrier udgav sig for Camills Ven, for at tage ivrigen til Orde, da de Udvandrede under et aabenbare opspundet Paaskud havde den Lumpenhed at anholde og mishandle ham. Uden mindste Tilbageholdenhed sagde hun dem, at om han end ikke var Udsending fra den Konge, hvem de brammede af at være saa ubelukkende hengivne, burde han, som vergeløs Mand, være dem hellig; høit opfordrede hun en ved Giæstebordet værende keiserlig Officeer, at giøre Ende paa dette Niddingsadfærd, og lydelig tilkiendegav hun ham sin Glæde og Erkiendtlighed, da paa hans Foranstaltning hendes fnysende Landsmænd forbødes at sætte Foden inden den Vagtstue, hvor Duveyrier sad hæftet. Ofte var ved slige Leiligheder Pontdormy i særdeles Forlegenhed mellem sit Parti og sine Grundsætninger; ofte maatte han tilstaae, at, førte end-

og de Udvandrede Ærens Sag, da førte de den ikke, som Ærens Mænd; og i det han paa ingen Maade vilde give sin Datter Ret, saae han sig dog i den uundgiængelige Nødvendighed at give dem Uret.

Nu kom Rygtet om Pontdormys Afbrændelse; og naturligvis hoverede hele Skummet af de udvandrede over, at kunde ærgre Borgerinden med, at hendes gode Venner Folket havde afbrændt hendes Slot; og de frydede sig til, at see hende træde forlegen og nedslagen iblant dem. Men tvertimod! den samme Post, som havde medbragt dem denne Tidende, bragde og Pontdormy et omstændeligt Brev fra sin Forvalter, der ikke noksom kunde rose Augustins og Camills ædle og kiække Virksomhed i at redde ham og Slottets øvrige Folk, Præsteboeligen, Haugen, Skoven, og med den hele Byen, saavelsom deres veldædige Omsorg og Hielpsomhed for de Brandlidte, ligesom han og ufravigelig paastod, at, havde Augustin før været hiemme, var aldrig denne Ulykke skeet. Med øm Glæde nød Constance den hende nu saa sieldne Fornøielse at høre noget, og noget godt om sin Camill, og langt overveiede dette hendes Sorg over Ødelæggelsen af hendes elskede Fødested, som hun dog i sit Hierte havde sagt et evigt Farvel, og som

en indvortes Følelse sagde hende, hun aldrig fik mere at see. Men ogsaa her suede Haddet Gift af den Blomst, hvor Kierlighed sankede den sødeste Honning. Pontdormy forhærdede sig i at ansee, om ikke Auguſtin, dog i det mindſte Camill, for Ophavsmand til, eller Medſkyldig i Slotsbranden; allerede hans Komme til Pontdormy juſt selv samme Aften syntes ham et Beviis derpaa, og Trudslerne mod Præsteboeligen, saavelsom den Fare, Camill herved havde været i, et aftalt Gøgleſpil for at tilhylle Tingens sande Sammenhæng. Ogsaa meente han, man saaledes bedſt kunde forklare deres Held med at standse Mordbrændernes videre Forehavender, da det var letteſt at sætte Grændser for dem, man selv havde udsendt, og saa at sige, havde i Haanden. Er det overalt en sand Anmærkning, at Fornærmeren tilgiver aldrig, da er det tillige en Sandhed, at aldrig er Fornærmerens Had ſindrigere, end naar han troer sig i Fare for at finde sig den Fornærmede Takſkyldig.

Midlertid drog uafladelig eet Tab efter det andet op over Camill; ligesom Ludvigs Flugt og Paagribelse havde fordybet den Afgrund, der adskilte ham fra Conſtance, saaledes blev Ludvigs uformodede Indsættelse i sine forbrudte Rettigheder An-

lebning til, at han kom længere fra den eneste, med hvem han nu og da havde kundet tale om hende. Det er allerede i Forveien berørt, at saa deelte end Meningerne vare, hvorledes Ludvigs ledige Plads skulde besættes, syntes alle dog enige i, at den under ingen Betingelse kunde gives ham tilbage. Men, medens nogle tænkte paa Republik, andre paa en mindreaarig Konge, under Regentskab, med, eller uden Orleans, atter andre paa en ny Kongestamme, vare Hoffets Venner enige og virksomme, fik Lametherne, Barnave, André, og Duport, og flere, der tilforn vare blevne anseete for Jacobinerhøvdinger, ved hidtil endnu uopdagede Midler og Grunde paa deres Side, stemte ved disse saaledes de syv Committeer, hvem det var overdraget at gjøre Forestilling om Ludvigs Flugt og Skiebne, og efter dem snart den største Part af Nationalforsamlingen, at den Mening, der nys neppe havde tordet vise sig, at Ludvig igien skulde indsættes i sine Rettigheder, snart blev den herskende mellem dem, der skulde bestemme hans Skiebne.

Ikke længe før denne Tidspunkt var Camill af sin Farbroder Augustin bleven indført til Rolands, havde lært at kiende denne mageløse Kone, som siden blev hans Hiertes første Veninde, og var

blevet indlemmet i den liden Kreds af ivrige Patrioter, som der overlagde, og forberedede Midlerne, at danne Folket til Republik, inden det skulde gjøres dertil; med Augustin bivaanede han disse Samlinger, hvor Condorcet, Brissot, og flere lagde Planen til Ugebladet Republikaneren, der skulde bidrage til hiint Formaal, og hvortil Augustin skulde medvirke; heller ikke var der i Camills redelige og troskyldige Siel mindste Tvivl om, at jo — ligesom den republikanske Form var for Frankrig den ypperste, saaledes ogsaa — det Øieblik var der, da dens Indførelse umuelig kunde slaae feil. Vandt til stedse at ledes af sin Overbeviisning, og aldeles fremmed for alle de egennyttige Betragtninger, der saa ofte aldeles forvandske denne, kunde det ingensinde rinde ham i Tanke, at nogen i Nationalforsamlingen skulde torde fremføre eet Ord mod de Grunde, der i Pethions og Buzots Mund syntes ham saa ugiendrivelige; ingensinde rinde ham i Tanke, at man forsætlig kunde lukke sine Øine, saavel for det meer end tvetydige i Ludvigs og Antoinettes Forhold, som især for den saa gientagne Erfaring, hvorlidet Constitutionen i disse Mennesker kunde vente sig ærlige Venner. Og da nu oven i Kiøbet Brissot i Jacobinerclubben holdt hiin kraftfulde

Tale til Republikens Anbefaling, da hvert Ord ikke blot i Tilhørernes Hierter syntes at finde sit Gienlyd, men endog fandt Gienklang fra de fierneste Departementer, hvor den med samme Begierlighed læstes, som den var hørt i Paris, da den offentlige Stemme med yderste Haanhed syntes at have erklæret sig mod Ludvig og Kongedømmet, kunde der aldrig hos ham engang opkomme Tvivl, at jo dettes sidste Time var kommet.

Med ganske andre Øine ansaae Renou denne hele Sag. Vel troede han aldeles ikke Hoffet bedre; men derimod havde han ikke blot til Orleanisterne, men og til de øvrige Demagoger, slet ikke mere Liid end til Hoffet. Alle stærke og voldsomme Overgange vare ham en Vederstyggelighed, og i Steden for en Forfatning, hvis Mangler man kiendte, og tildeels vidste Raad imod, at indføre en ny og uprøvet, var i hans Øine at tage Gift for at helbredes for Feber. Hertil kom, at man havde ikke uden Skin og Føie giort ham bange for de øvrige europæiske Monarker, som samtlig maatte føle det elektriske Slag, der kastede Ludvig af Thronen, og som rimelig vilde vove alt for at indsætte ham igien, og med deres hele Magt overvælde Frankrig paa en Tid, da det var aldeles uberedt, og indbyrdes uenigt.

Uagtet han var langt fra, med den høire Sides hæftige Royalister at troe, at det var Majestætsforbrydelse at undersøge, om Ludvigs Flugt og efterladte Protest vare straffskyldige, holdt han det dog for det klogeste, at dække et helligt ugiennemtrængeligt Slør over den hele Tildragelse, at binde med Rosenkiæder, hvo der ikke vilde lade sig holde af Jernlænker, og at erholde af Hoffets Egennytte og Klogskab, hvad af dets Frygt og Redelighed forgiæves vilde være at vente. Idelig vare da han og Camill uenige i denne Henseende; men nu indtraf en Begivenhed, som adskilte disse tvende Venner, uden dog at adsplitte deres Venskab.

Det nykongelige Parti i Nationalforsamlingen, der ikke kunde dølge sig den almindelige Uvnde, som hvilede over dets Forehavende, at bringe Ludvig tilbage, lod intet Middel uforsøgt for at giennemliste sin Plan. Dets første Haab var, at faae alle dem, af hvem det maatte frygte kraftfulde Indsigelser, paa en behændig Maade til Side af Nationalforsamlingen, medens denne Sag forhandledes; og giorde til den Ende den snedige d'André efter een med megen Kunst overdreven Skildring af Uroelighederne i Departementerne, det Forslag, at sende de meest yndede Deputerede ud at bilægge disse; men man mærkede Snaren,

og den kiække Buzot gjorde dette trædske Anslag til intet. Man gjorde sig nu den Forestilling, at det vilde lade sig gjøre at liste denne Sag igiennem den 14de Julii, Mindefesten efter Bastillens Indtagelse, medens Pariserne over Ortog og Parade glemte Fædrelandets Anliggende; men ogsaa dette mislykkedes; ikke blot vare paa denne Dag alle de frygtede Repræsentanter paa deres Post; men den Mængde, der omgav Nationalforsamlingen, havde tillige saa betænkeligt et Udseende, at man saae sig nødsaget at uddrage Tiden ved Committeernes Indberetning, og lade Sagen selv henstaae til en beleiligere Dag.

Midlertid gav — som saa ofte har været Tilfældet — just deres sværeste Fiender dem Seiren i Hænde. Hine sindige Republikaneres Anlæg og Fremfærd havde fra Begyndelsen af været de voldsomme Cordeliers meget for kraftløst. Allerede Dagen før Kongens Flugt havde deres Club under Legendres Forsæde udstædet en hæftig Proclamation, hvori den erklærede sig for lutter Tyrannmordere, der alle og hver havde svoret at dræbe de Tyranner, som formastede dem, enten at gjøre noget Indbrud paa Grændserne, eller noget Indgreb i Friheden og Constitutionen; og skiøndt Departements Directoriet, hvori Rochefoucault var

Præsidenten og Sielen, havde befalet, at denne Proclamations Undertegnere skulde sættes under Tiltale, steeg dog naturligviis ved Kongens strax paafølgende Flugt disses Forvovenhed og Forbittrelse. Især bevægede de under Dantons Anførsel i Jacobinerclubben Himmel og Jord for, at man ikke skulde finde Fayette saa uskyldig, som Lametherne, Barnave, og hans øvrige forhenværende Avindsmænd vilde gisre ham; ogsaa lod de ved Advocaten Robert Jacobinerclubben indbyde til en Petition om den monarkiske Regieringsforms Afskaffelse; dog endnu beherskede Fayettisterne, og maaskee Orleanisterne Jacobinerclubben; det forkastedes. Men da nu de forenede Committeers Forehavende begyndte at rygtes, da Gjæringen tiltog, og Republikanerne i Jacobinerclubben og andensteds reiste Hovedet, begyndte ogsaa Cordelliererne at faae mere at sige, indtil Nationalforsamlingen for at tilintetgjøre Virkningen af alle de Forhandlinger, der herom forefaldt i Clubberne, i det Øieblik, da man i Jacobinerclubben havde vedtaget at udnævne Commissarier til at affatte en Petition om Ludvigs Affættelse, i et Aftenmøde afgjorde Kongens Skiæbne, og erklærede, at ham ikke blot ingen Proces kunde gisres, men at han endog havde at blive i sine forrige

Rettigheder. Ved dette Budskab raadede selv de mindst mistænkelige Talere, som en Reybell og flere, at ophøre med en Modsætning, der fra nu af blev constitutionsstridig. Jacobinerne gjorde det; og Camill var mellem dem, der, saa høilig han end misbilligede Nationalforsamlingens Afgjørelse, dog ansaae det for Pligt at ære den; men ikke saaCordelliererne, og mellem dem den hæftige Maximin; allerede forbittret over den Haanhed, hvormed Nationalforsamlingens Magthavere havde afviist een af ham og hans Clubbrødre indgivet Petition, der ønskede, at Ludvigs Skiebne skulde underkastes selve Nationens Afgjørelse; end mere opflammet ved de Ord, hans nuværende Afgud Robespierre i det, han gik ud af Forsamlingen, lod falde: mine Venner! alt er forloret, Kongen er reddet! ikke afskrækket ved den Modstand, han mødte af Nationalgarden, og den liden Understøttelse, han fandt hos den ellers saa redebonne Mængde, da man til Almeensorgs Tegn vilde have Skuespilhusene lukkede; smiggrede han, som hans Vaabenbrødre, sig med, det endnu skulde lykkes dem at opflamme Folket, og bestemte — Jacobinernes Tilbagetrædelse uagtet — den følgende Dag til at undertegne en Petition imod Ludvigs Gienbringelse paa Thronen.

Ogsaa var Maximin mellem dem, der, væbnede med Piigkiæppe, hvorpaa declamatoriske Indskrifter vare hæftede, fra Fædrenelandets Alter, uden at lade dem afskrække af det høist ringe Tillob, holdt hæftige Taler til Folket. Men nu indtraf en Begivenhed, der ligesom overskar Knuden, og som man indtil denne Time ligesaalidet veed Sammenhængen med, som Ophavsmanden til. Et Par Uslinge, der, i det mindste ikke i contrarevolutionistiske Hensigter, havde skiult dem under Fædrelandets Alter, bleve opdagede, fremdragne, og opoffrede, og skaffede derved det kongeligsindede Departement og Municipalitet Anledning til at lade Martialloven forkynde, den røde Fane udstikke, og væbnet Nationalgarde rykke frem paa Marspladsen, hvor den modtoges med nogle — man har siden paastaaet, selvbestilte — Fornærmelser og Forhaanelser, som berettigede den til at fyre paa Mængden, og anstille, hvad man siden har kaldt Marspladsens Blodbad, samt, hvad endnu var vigtigere, at adsplitte dem, der for Petionens Skyld vare samlede. Og da Blodfanen vedblev at vaie fra Raadhuset, saalænge til Magthaverne havde giennembrevet alle deres Planer, havde disse herved saaledes Hals og Haand over alle de misfornøiede, at de ikke fra det Øieblik af

vovede at vise dem mere, især da deres Høvdinger, Danton, Camill Desmoulins, Santerre, Freron, og andre bleve strax satte under Tiltale, og for at undgaae denne, frelste dem med Flugt, eller gik i Skiul. Maximin var blandt de sidste; og havde man særdeles ondt Øie til ham, da man kiendelig saae, det ikke var hans og Legendres Skyld, at Nationalgarden fik saa let en Seier. Ogsaa kan man med fuld Føie sige, at den Mistanke, som selv mange af de ivrige Republikanere havde mod Uroelighedernes Formænd, at de stode i Aristokratiets Sold, og vare betalte af det for at skaffe det Anledning til at ruste sig med Rædsler, i ingen Maade traf ham; ligesom og et fordobbelt Beviis, at han intet vitterligt Redskab var i Magthavernes Hænder, upaatvivlelig kan findes deri, at, fra det Øieblik af, Camill som hans Broder, — skiøndt maaskee og noget, som den rolandske Kredses Ven — tabte meget af den Tillid, mange af de constitutionelle Royalister, blandt andre Lafayette, fra Begyndelsen af havde hædret ham med.

Men endnu indtraf en anden Ting, som end mere nedsatte Camill i disses Øine, og som egentlig gjorde Ende paa hans Samlevnet med Renon.

De Nationalforsamlingens Ledere, som strax efter Kongens Flugt havde forenet sig i Jacobinerclubben, men, som imod deres Forventning havde seet, at de ikke vare i Stand til at regiere den, troede, at det i nærværende Øieblik vilde være en let Sag at gjøre den til intet. De oprettede derfor en ny Club, som de, ligesom Jacobinernes, kaldte Constitutionens Venner, og hvori, paa sex nær, alle de Repræsentanter, der hidtil havde været af Jacobinerclubben, forenede dem, ja, hvor endog Jacobinernes Præsident og Secretair gik over. Stolte af denne Tilvært haabede de nu at kunde gjøre Jacobinerclubben reent til intet, deels ved at sende et Ombudsbrev til alle Datterclubber, og indbyde disse, at forene dem med deres, som den sande Constitutionsvenners Club, deels og, ved at nøde de overblevne Jacobinere til, at overlade dem deres Forsamlingssted. Dette havde de endog kyset den hos Jacobinerne da saare betydelige Laclos til at foreslaae Clubben, som efter den store Skilsmisse i Begyndelsen neppe bestod af 30 Medlemmer, og som hvert Øieblik ventede, at Herskerne skulde lade den lukke med Magt. Ikke desmindre vovede dog den brave Kersaint i en meget kraftfuld Tale at bestride dette feige Forslag, og var vor Camill den første og ivrigste til at un-

derstøtte Kersaint, hvorpaa Forslaget med Foragt og Uvillie forkastedes; og vedbleve da de frafaldne at holde deres Samlinger i Feuillantinerklosteret, hvorfra deres Club siden fik Navn.

Blandt dem, som her traadde sammen, var, som tilforn er nævnt, Renou een af de første, og blev snart meget betydende. Dette gav Anledning til, at, da hans Boepæl laae meget bequemt, mangfoldige af de ledende Lemmer ofte samledes hos ham, og holdt som et Slags Lønraad, til at forberede, hvad de i Clubben, og tildeels i Nationalforsamlingen, agtede at foretage. Skiøndt nu Camill var meget for beskeden til at være dem herved i mindste Maade i Veien, skiøndt end ydermere ikke blot hans Taknemmelighed og Hengivenhed for Renou, men og hans Retskaffenhed kunde noksom være dem Borgen for, at han ligesaalidet vilde udspeide deres Sammenkomster, var det dog naturligt, at det var mange af dem ubehageligt, at møde, eller vide en erklæret Jacobiner saa nær ved deres Samlingsplads. De lode Renou det forstaae, og han, som intet kiendte til den falske Skaansomhed, der tier med en liden Ubehagelighed, indtil den bliver saa stor, at den ligelidet lader sig dølge, og rette, sagde Camill det reent ud. Denne uden i mindste Maade at

miskiende Renou, eller bære mindste Tvivl om hans uforandrede Venneſind, var ſtrax redebon til at flytte, og da ydermere Maximins Værelſer ſiden hans Undvigelſe ſtode ledige, og for hans Regning, tog Camill ufortovet hen paa dem, uden at bekymre ſig om, at han dermed beſtyrkede det løbende Rygte, at han havde hiulpet Maximin bort, og beſørget hans Skiul, hvilket han vel ikke havde, men uden Betænkning vedgik, han vilde været redebon til, var han blevet anmodet derom. Ogſaa dette bortfiernede naturligviis mange af hans hidtilværende Venner og Yndere fra ham, de faa undtagne, ſom i Betragtning af hans utrættede og uegennyttige Arbeidſomhed, og udadlelige Forhold, vare billige nok til at tilgive ham hans ufeuillantiſtiſke Meninger.

Endnu havde han Rolands tilbage, ſom var det eneſte Huus, hvor han kom, iſær da Rolands ædle Kone, der havde begyndt med at agte ham for hans politiſke Forhold og Sindelag, alt mere og mere kom til at kiende og ynde hans perſonlige Caracter, og iſær hans ſtadige, ſtille, og uſvækket brændende Lidenſkab for Conſtance. Dog var endnu ikke det Øieblik, da hun blev hans Kierligheds Fortroelige, da han i hende fandt det ypperſte, et ulykkelig elſkende Hierte kan

ønske, en Veninde, der med om Deeltagelse vidste at forsøde dets Lidelser. Hidindtil kiendte hun endnu mere til ham, end han til hende; stedse overværende ved Republikanernes Sammenkomster i hendes Huus, tog hun aldrig umiddelbar Deel i deres Samtaler; dog udmærkede hun ham allerede den Tid sienspynlig, især da alles og især den ærværdige Augustins Vidnesbyrd paa det nøieste stemte overeens med den gode Mening, hun havde fattet om ham. Men kort derpaa vare Rolands personlige Anliggender i Paris til Ende; han reiste hiem, og Camill tabte for en Tid ogsaa denne Forbindelse.

Jacobinerclubben, som han, tilligemed Pethion og Buzot, havde paa ny begyndt flittig at besøge, medens den var under Forfølgelse, og — maaskee i Følge deraf — havde taget en sindig og gavnlig Gang, der ellers var den saa usædvanlig, aabnede snart, for at faae sin fordums Styrke igien, sine Dørre for Hovedstadens, og Frankrigs, og tildeels Europas Vildhoveder, og Blodmænd. Anacharsis Cloots, Proly, Gusmann, Rotondo, og flere deslige bleve dens Ledere; Robespierre, der i Farens Dage havde holdt sig til Side, tog sit gamle Herredom deri tilbage, og Camill tabte igien sin Interesse derfor.

Vel kom Maximin under Beskyttelse af den almindelige Amnesti, der ved Constitutionens Antagelse blev bekiendtgiort, kort efter tilbage til Paris; men endnu mere forbittret, deels ved den udstandne Forfølgelse, deels ved det sienspynlige Forræderie, han troede at finde saa mange af Folkegunstens fordums Yndlinge skyldige i, forenede han sig mere end nogensinde med de allervildeste og voldsomste Mennesker, han kunde opspore; og ligesom Camill havde maattet vige for Feuillantinermøder hos Renou, maatte han hos Maximin lade sig fordrive af Cordeliercommitteer. Han flyttede da hen for sig selv, deelte sin Tid mellem sine Forretninger, og Læsning, havde ingen Omgang mere, og fandt sig mellem omtrent otte hundrede tusinde Mennesker fuldkommen ene. Med fordobblet Skarphed følte han nu alle sine Tab, og smerteligere end dem alle, sin elskede Constances; følte tilfulde, ikke blot hvor ubodeligt, men tillige hvor ustridigt og uafhielpeligt dette Tab vilde være. Adelens Afskaffelse, Pontdormy Slots Ødelæggelse, og især Victors Mord maatte naturligviis have givet hendes Faders Forbittrelse tusindfold Styrke; og langt fra at den ny Constitution, saa erkerojalistisk Frihedens Venner end fandt den, skulde kunde bringe ham til-

bage, eller forsone ham, kunde man af den Protestation, de udvandrede Prindser havde indsendt derimod, tydelig see deres Vaabenbrødres og Raadgiveres Tanker, ligesom og i selve Frankerig Udvandringerne mere end nogensinde tog til; og at Constance nogensinde skulde forlade sin Fader, eller i hans levende Live komme hiem, enten uden ham, eller mod hans Villie, kiendte Camill hende for vel til at torde haabe.

I denne hans Kummer var Camills eneste Trøst den Art af Havblik, Fædrelandet strax efter Constitutionens Antagelse syntes at nyde; for et Øieblik syntes alle Revolutionens Storme at hvile; den almene Jubel over den tilsyneladende Godmodighed og Ærlighed, hvormed Kongen antog Constitutionen, smittede af, selv paa de Mennesker, der efter hans Undvigelse havde været allermeest forbittede mod ham: Jo mere misfornøiede de vare med de fordeelagtigere Kaar, der ved Revisionen vare blevne indsmuglede i Constitutionen, jo snarere troede de, at Kongen og Hoffet maatte være kloge nok til at skiønne derpaa, og indsee, at der ved uredeligt Fremfærd var meget mere at vove, end at vinde; troede, at de nu maatte være tilfreds, siden de burde være det: at Revolutionen nu virkelig var for Alvor fuldbragt

og sluttet; og at Lovenes Rige skulde begynde. Leve Nationen! leve Kongen! leve Constitutionen! gienlød i disse glade Dage fra Frankrigs ene Udkant til den anden; ved disse Jubelraab strøbte Camill at neddysse sit martrede Hierte, og at qvæle sin Kummer under den almindelige Fryd.

the deathful scene with joy
Discord, dire parent of tremendous woes,
Surveys exultant.

Broome.

Sølvbryllluppet.

En Fortælling.

Sølvbryllluppet.

En Fortælling.

O! Lykkalige, hvis hellige Vatebaand
Først ved Døden oplost varer ved usbrudt,
Af forrydende Klager,
Og utidige Tvistighed.

Steenersen.

Fem og tyve Aar, som i Dag! sagde den ømme Amalia med Glædestaare, i det hun hørte sine Forældre røre sig, slog Gardinet til Side, og saae dem vaagnende i hinandens Arme. Fem og tyve Aar, som i Dag! gientog den ædle Thalheim, og trykkede sin elskede Henriette til sine Læber! Fem og tyve Aar, som i Dag! stræbte den kierlige Hustru at svare; men Glædestaare qvalte hendes Stemme, og et langt brændende Kys sagde mere, end Ord havde været i Stand til at udtrykke. Med dette Jubelløsen helsedes denne lykkelige Dag; det blev Ordet hele Dagen igiennem, som det rigtig nok med Føie kunde være hver Dag i dette ædle og lykkelige Kløverblads fiønne Samliv.

Da Amalia saaledes havde vækket sine Forældre, gik hun tilbage i Haugestuen at see til, at Alt kunde være paa rede Haand, til Brudeparret kom. Ved Bordet, hvor hendes Fader skulde sidde, lagde hun en Tobakspung af sit eget Arbeide, betegnet med hendes Navn, og den lykkelige Dag; over hendes Moders Stoel hang et stort fint hvidt Kastetørklæde med selv forfærdigede Kniplinger, som Moderen saa ofte havde ønsket sig eet, for at kunde gaae i Haugen om Morgenen uden Frygt for den kiølige Morgenluft. Paa Brettet uden for Moderens Vindue stod tvende Potter med selvopelskede Negliker, Moderens Yndlingsblomst, og som Amalia havde været saa lykkelig at faae af Moderens Yndlingsfarve. Paa Væggen ligefor, hvor de sad, hang et lidet Landskab af Amalias Tegning; hvor tvende skiønne Rosenbuske slyngede deres Grene, og blandede deres Blade og Blomster over en Mindesteen; og paa Mindestenen stod atter Dagen; ved dens Fod blomstrede et beskedent Forgietmigei, imellem hvis Rødder man opdagede et næsten usynligt A. T. At i øvrigt Alt i den lyse venlige Haugestue var smilende, peent og pynteligt, at, om det saa var Moderens Lærke, havde den faaet friskt Græstørv, og hendes Canarifugle

Veibred og Fuglegræs, at Alt skulde glæde sig paa denne Dag, behøves vel ikke at tilsøie.

Brudeparret traadde ind, saae Alt dette og saae deres Datters Hierte i Alt: med Taarer i Øinene faldt de begge om hendes Hals, og det glade Jubelløsen: 25 Aar, som i Dag, begyndte paa ny; Amalia sank ned paa deres Hænder, og begge gave hende en Velsignelse, som den Gud, der har tilsagt barnlig Kierlighed sin udmærkede Hyldest, ikke vil lade uopfyldt.

Nu søgte de alle tre lidt efter lidt at stille sig af efter den første hæftige Bevægelse; Henriette ved stykkeviis at betragte sin Datters Gaver og Anstalter, og giøre sin Ludvig opmærksom paa, med hvor megen Nethed, Smag, og Flid Alting var ordnet, og giort; Thalheim ved at fornøie sig over den Omhyggelighed, hvormed der var sørget for Huusdyr, Fugle, og indtil Blomster, at Alt skulde deeltage i Festen; Amalia ved at glæde sig over den meer end almindelig deilige Morgen, hvormed Himmelen ligesom tilsmilede deres Høitid sin Velbehag; men alle trendes Hierter vare for fulde til, at nogen Samtale vilde hæfte; uvilkaarligen sank de snart alle tre hen igien i den nydelserige Stilhed, som man kunde kalde Glædens Tungsind, hvis underlige Sødhed er saa langt

over Alt, hvad de meest jublende Øieblikke nogensinde lade os føle.

Det er en skiøn Dag! begyndte endelig Amalia med dæmpet Stemme, for at giøre Ende paa Tausheden, hvori alle tre vare nedsunkne, og som lidt efter baade hos hendes Fader og Moder syntes at antage et vist alvorligere Anstrøg; vel er det en skiøn Dag! gientog Thalheim, i det han favnede sin Henriette, og trykkede sin Amalias Haand, medens Henriette ved hans Bryst af sit fulde Hierte sandede hans Ord. Og naar jeg nu — blev Thalheim ved — naar jeg nu betænker, hvorlidt vi for 25 Aar siden havde Øie at haabe, hvorlidt vi de følgende Aar, da vi — som vi med Øie kunde kalde det — celebrerede denne Dag med kostbare kiedsomme Giæstebud uden Glæde, hvorlidt vi da nogensinde kunde giøre Regning paa, en Dag som denne; hvor den Aar for Aar syntes at vige længere fra os. . . "Jeg følte det nok, gav Henriette ham til Svar, at det var det, der giorde dig saa stille; ogsaa jeg gik i Rette med mig selv, og betænkte, hvorlidet jeg dog havde fortient at være saa lykkelig; fortient. . ." "Stille, gode Kone! — sagde Thalheim — lad os ikke tale om at fortiene; fortiener da den Arme, som redelig søger Maalet, at gaae feil deraf, fordi han ved

at følge den banede Vei, ledes vild? Vi fulgte andre, og det gik os ilde; da overlod vi os til vore egne Hierter, og vi bleve, vi ere lykkelige. . .“ Amalia reiste sig, og vilde gisre sig et Ærende ud af Stuen? ”hvorhen min gode Pige?” sagde Thalheim. ”Jeg vilde kun see om. . .” stammede den rødmende Pige forlegen. ”Min flittige omhyggelige Amalia har sikkerlig sørget for, at hun i Dag intet har mere at see om. Du kan gierne blive. Længe har det saa været vor Hensigt, at du skulde kiende vore første Dages Forvildelser; men det er ikke altid, man skal fortælle sligt; det maae være i et Øieblik, da Hiertet er fuldt deraf, som nu, ellers bliver det fortalt, som en Historie, og hørt, som en Historie. Vel har jeg det Haab, at min Amalia ikke skal behøve det, som en Advarsel om, hvorlet endog gode Mennesker — siden din Moder er med, tør jeg nok stikke mig bag ved — kan gaae feil af Lykkens og Pligtens Vei; men i det mindste vil det kunde minde hende, hvor let de, der fare vild, ogsaa kan være gode Mennesker, som blot behøvede at bringes, eller komme paa det rette Spor, for at være, som de burde; lede hende, ikke i at styre sig selv, men til at dømme andre.

Saa er det nok bedst, jeg bliver; faldt hans kiærlige Hustrue ham venlig i Ordet: thi ellers kan jeg nok omtrent forestille mig, hvordan den Fortælling vil komme til at lyde. Tag mig mit Strikketøi, gode Mally! jeg vil i det mindste ikke høre tomhændet og ærkesløs til paa Fortællingen om mine ærkesløse tomhændede Dage.

Eller hvad — gav Thalheim til Giensvar — om vi satte os ned i det Lysthuus? det har dog en saa vigtig Deel i Opløsningen. Henriette kyssede ham kierlig med nedslagne Øine, og de gik.

Jeg var ikke endnu fulde 30 Aar, tog Thalheim til Orde, da jeg ved indtræffende Omstændigheder gjorde, hvad man i Kiøbenhavn kalder, Lykke; dette er, jeg fik et Embede, hvorpaa jeg ret vel kunde forsørget en Kone, at sige, naar man maatte have Lov at sætte sin Tæring efter sin Næring, og ikke for at være med, fortære sit Korn grønt det ene Aar efter det andet. Hidtil havde jeg været en temmelig ubemærket og ubetydelig Person; men med eet blev jeg — som een af mine gode Venner kaldte det — paa Embedsvegne, budt om i alle de gode Huse, hvor der var gifteførdige Frøkener, man vilde have affat. Denne Ceremonie faldt mig selv latterlig, og jeg maae tilstaae, jeg saae knap paa alle de Vare,

man havde saa travlt med at byde mig fal. Ikke desmindre er Ungkarle-Livet ikke saa moersomt, at det skulde friste mig længere, end jeg havde det behov; og da jeg et Par Gange havde været i Selskab med min Jette, og — sandt at sige — syntes ret godt om hende, især — troer jeg, fordi hendes Fader slet ikke vilde til at bede mig til Bords; og da alle de, jeg talte med, vare enige i at rose hende, som rigtig nok i Grunden ikke bestod i andet, end det, man siger om enhver kiøn ung Pige, som man ikke veed noget galt om, satte jeg mig for at frie til hende; især da Himlen havde givet hende et gandske antageligt Skudsmaal paa sit Ansigt; og da man heller ikke saa lige vidste noget ondt om mig, fik jeg da Ja baade af Fader, og Datter, altsammen naturligviis paa bedre Kiændskab, som man troede, der nu, da vi vare blevne forlovede, maatte være god Leilighed til. Men snart skulde jeg troe, at Skik og Brug mellem Folk, som veed at leve, netop var beregnet paa, at Forlovede ikke skulde lære at kiende hinanden; thi neppe havde vi, efter de Tiders Skik og Brug, staaet formelig i Aftenposten, før Familien tog os i Beslag, og da den var særdeles anseelig og talrig, var det ikke saa kort en Sag, at faae den spiist igiennem; dertil

kom nu alt det øvrige Hoveri, der ligger paa Forlovelsedagene, saasom Hoverireiser til alle de Steder paa 5 til 6 Miles Omkreds, hvor der var noget at see, enten vi brød os om det, og forstod os paa det, eller ikke; Hoverifadderskab hos bekiendte og ubekiendte; Hoveriballer til Lands og Vands; og kort sagt! hele Verden troede at have saa lovlig en Adkomst til os og vor Tid, og var saa gridsk paa den Ære af det ny Brudepars Kiendskab, at man fast ikke overlod dem et Øieblik til at lære at kiende hinanden.

Naturligviis fordobblede alt dette, som ikke blot paa Siel og Legeme, men ogsaa paa Pungen, faldt mig ikke lidet besværligt, min Længsel efter Brylluppet, i det Haab, at den Sværm da engang skulde faae Ende, og min Henriette og jeg skulde komme til at leve med og for hinanden; imidlertid maatte vi ikke blot først oppebie Flyttedagen, inden vi kunde tiltræde de Værelser, en tienstfærdig Slægtning af min Kone uanmodet havde giort sig den Uleilighed at leie for os til ikke stort mere, end mellem tredie og fierde Parten af, hvad jeg havde at leve af; men vi maatte desuden og være afhængige af Snedkeres, Forgylderes, og andre saadanne Haandværksfolks, og Qvasikunstneres Seenfærdighed og Uordholdenhed,

saa det gik endda et godt Stykke ind i Vinteren, inden vore forgyldte Meubler o. s. v. vilde tillade os at komme sammen.

Endelig kom Bryllupsdagen; og vore glade Dage — tænkte jeg — skulde til at begynde; men — sandt at sige — begyndte de kun maadelig, thi Alt havde ligesom forenet sig til at gjøre denne Glædeshøitid til omtrent den kedsommeligste Aften, jeg har havt hele mit Liv. Jeg vil ikke tale om, at den Brudevielse, hans Velærværdighed rystede af Ærmet, da han var stødt over, at han ikke skulde have af Bryllupsstegen, og ydermere havde faaet en ny Ærgrelse ved det, han var hentet til Brudehuset i en Hyrevogn, medens der dog var saa mange Herskabsvogne i Familien, mere lignede en Forbandelse end en Velsignelse, og fornemmelig handlede om, hvad der vilde komme over dem, der tilsidesatte, hvad de skyldte Levi Slægt, og Ordets Tienere; ikke at tale om den hele stive Gratulations Ceremonie, vi nu havde at gaae igiennem; men saa fire stive Timer ved Bordet at paradere og manoeuvrere under Bedemandens Commando, og, da ved denne festlige Leilighed hele Familien, som forresten levede i aabenbar Tvedragt, var samlet, og de største Antagonister, siden de vare ligenær i Slægt med Brudeparret,

havde faaet hinanden til Bords, hele Tiden der igiennem at underholdes med Spidser fra den ene Side, og Finter fra den anden, som tilsidst nær var gaaet til et formeligt gemeent Skiænderie, havde ikke Bedemanden i det samme fortalt os, at Selskabet behagede at læse fra Bords — som sagt — jeg veed ikke lettelig, jeg har havt keedsommere Øieblik i mine Dage.

Men med denne Aften var langt fra endnu ikke Ulykken forbi; tvertimod begyndte den nu for Alvor Dacapo; thi paa Brylluppet fulgte et dito Andendagsbryllup, og saa al den Sidden paa Stads at tage mod Gratulation, og saa gisre Contravisiter — thi den Gang var man endnu ikke blevet saa oplyst, at man vidste, det fra begge Sider lod sig afgisre ved en tom Vogn med en Tiener og en halv Klovverknægt, — og derpaa en ny Generalspisen hele Familien igiennem, hvilken man da naturligviis maatte have hos sig igien; og Enden var ikke endda; for saa til vor Ulykke blev der declareret en ny Mariage i Familien, og saa gik det arme Løbet løs paa ny; kort sagt mere end den halve Vinter gik hen, og endnu vare vi ikke komne saavidt, at vi kunde begynde at besinde os en Smule. Nu havde jeg vel foresat mig, at alt dette skulde blive anderledes, naar disse Hve-

debrødsdage vare forbi, og at vi da vilde begynde, at boe, og holde Huus, og leve, som det Middelstands Folk egnede og anstod; men for det første var det Ulykken, at de slet ikke vilde til at blive forbi; thi inden vi vidste eet Ord deraf, saa var der een eller anden, som Samvittigheden slog, at han var i en Giæstebudsgield — og den er ligesom Spillegield, Æresgield, der maae betales, enten man har Raad til det eller ikke; og saa skulde vi da have ham igien, og da vi ikke kunde have ham ene, maatte vi tænke os om, hvem vi kunde have med; og saa kom der da igien ny Gield, og ny Contraregning, og ny Narrestreger; og desuden erfarede jeg snart, at det gaaer med Daarligheder, som man siger om Ulykker, at een kommer aldrig allene; thi ligesom vi fra Førstningen af havde maattet meublere efter vore høie, store, og stadselige Værelser, saaledes maatte vi nu boe efter vort stolte Boeskab, og leve efter begge Dele; thi ligesom der hører en brillant Lysekrone til en fer Alen høi Sal, saaledes maae der naturligviis saadan en Sal til en Lysekrone; store og brede Speile kan ikke trives paa smaa og smalle Piller, eller forgyldte Stole i tredie Etage; ligesaalidt som man kan have to eller tre virkelige gode Venner — og den skal være riig, der har

saamange — til Bords i en Spiseſtue til 16 Par, endſige give een Ret ſimpel Mad paa danſk Porcellain af bedſte Sort, eller et Glas god Rødvin af ſlebne engelſke Desſertglas, og ſpille Styvers Whiſt eller Halvſkillings Lhombre ved Mahagonibborde. Du ſeer paa mig, gode Amalia! det er Smaating, usle Smaating, ſynes du, jeg taler om her; men du veed ikke, at det er ſaadanne usle Smaating, der opoffres ſaamegen Menneſkelykſalighed til; veed ikke, at Speile og Lyſekroner, Deſertglas og Mahagoniſpilleborde have bragt mangen ſkikkelig Familie til Bettelſtaven, mangen ærlig men ſvag Mand i Slutteriet, eller hvor endnu værre er; at Flor og Fier, Muſſelin og Flitterſtads have koſtet mangt et Ægteſkabs huuslige Fred; ſaa jeg engang har hørt en fornuftig Mand, der juſt ingen Lingviſt var, for fuldt Alder paaſtaae, at Ægteſkabsdiævelen Asmodæus, ſom der tales om i det gamle Teſtament, havde ſit Navn af Mode, og ſkulde overſættes ved Modediævel.

Min gode Henriette var i ſin Faders Huus vant til at have fuldt op, var god Huusholderinde, men af det Slags, ſom holder godt Huus med vel Penge; der blev intet ødt hos hende, intet ſpildt, intet givet ud eller bort til Unytte, faa-

fremt man kun lod hiin første Sætning staae ved Magt, at man maatte have det, som Andre; heller ikke kunde hun herved have nogen Betænkelighed; saamegen Fortroelighed var der jo ikke, og kunde der jo efter denne adspredte Levemaade ikke være, imellem os, at jeg havde kundet overtale mig til at sige hende, at denne Levemaade var over vor Evne; hele Verden havde jo desuden forsikkret hende, at det var et overmaade godt Partie, hun giorde, og dette betyder jo i hele Verdens Sprog et Partie, der satte hende i Stand til at leve, som, og med hele Verden; jeg havde jo allerede seet Misfornsielse og lange Ansigter i Familien, og i det mindste Forundring hos hende, da jeg ikke vilde bequemme mig til at anskaffe Hest og Vogn, uagtet alle de Ankeposter, jeg hørte mod Hyrevogne og Hyrekudske, og Hyreheste; havde jo maattet lade mig paatvinge Part i en første Etageloge, da jeg dog vel ikke vilde, min Frue skulde sidde i Parterreloge, eller anden Etage — thi at jeg ikke kunde indsee Nødvendigheden af ugentligt Comediebesøg, kunde aldeles ingen falde paa.

Jeg var imidlertid i høieste Grad uretfærdig, hvis jeg ikke tilstod, at dette overdaadige Levnet, uagtet jeg i Begyndelsen havde meget derimod, og

fast havde besluttet at gjøre Ende derpaa, lidt efter lidt bestak mig selv, saa at jeg ikke ilde begyndte at vænne mig dertil. Vist nok fik jeg allerede det første Nytaar nogle Mindelser, der vel burde have vækket mig af Dvalen, da der regnede svære og lange Regninger ned over mig fra alle Sider; men de kiøbenhavnske Creditorer ere i Begyndelsen saa høflige; det haster saa aldeles ikke med Betalingen, haster saa meget mindre, jo større Regningen er, og jo høiere altsaa Renterne forud ere anskrevne derpaa; at denne Mindelse, da de første 14 Dage af det nye Aar var forbi, næsten reent var gaaen mig af Minde, og kun nu og da kunde falde mig ind, naar jeg saae, at jeg i min Pult havde maattet tage to Skuffer til dette Slags Archiv, som jeg forhen aldrig havde vilket kiende noget til.

Midlertid var dette ikke den eneste Ulejlighed, det medførte for mig; ogsaa mine Forretninger leed derunder; de uafgiorte Sagers Dynge paa min Contoirpult vorte i samme Forhold, som de ubetalte Regningers i mit Chatol, og jo mere de vorte mig over Hovedet, jo mere tabte jeg Lyst og Mod, og Kraft til at faae dem fra Haanden; jo mere redebon blev jeg til at forsømme dem een Dag efter den anden.

Hertil, gode Amalia, kom endnu — en Svaghed — vil jeg være saa høflig at kalde den, siden det var mig selv, der var anstukken af den — der var den, som egentlig giorde alle de andre ulægelige, og som man i Sværmelivet sielden undgaaer at anstikkes af: det var Spilleormen. Ogsaa den begynder gierne saa umærkelig, saa ubetydelig, saa uskyldig; og inden man veed et Ord deraf, har den taget saa umodstaaelig Overhaand, at det er næsten ikke mere mueligt at blive den qvit. I Førstningen spiller man, fordi det er Skik og Brug, fordi man ikke kan eller vil være synderlig, fordi det overalt dog synes bedre at spille et lidet Commercespil, end at være aldeles srkesløs i Selskab; efterhaanden finder man sig vel ved, paa denne Maade at blive af med den Aands Virksomhed, man i hint Sløseliv saa let faaer tilovers og til Byrde; nu søger man Selskab for Spillets Skyld, og spiller ikke længere for Selskabs; saa, alt efterhvi man faaer formegen mechanisk Færdighed i Spillet til, at denne Syssel længere kunde more ved sig selv, maae man forhøie det, der spilles om, for at skaffe Spillet ny Interesse, maae man omskabe det simpleste Commercespil til det meest glubende Hazardspil; og inden man veed et Ord deraf, spiller man — maaskee uden at til-

staae sig det selv — af lumpen Vindesyge, som man undertiden har giort sig selv til Nødvendighed; enten for at komme paa denne Maade til Penge, som man var forlegen for at faae laant, og ikke gad fortient; eller for at prøve paa at vinde tilbage, hvad man har tabt, og ikke kan undvære; og naar nu atter næste Dag dette Haab slaaer feil, maa man følgende Dag begynde paa ny, og saaledes daglig mere og mere udhule under sig den Afgrund, man skal opsluges af.

Dog — de Penge, det koster, fik endda at være sin Sag; men neppe er der nogen Daarlighed, der saa gandske opsluger et Menneske — jeg havde nær sagt baade til Legeme og Siel, — som den Spilleorm; naar man først er kommen i denne ulykkalige Vane, gider man ikke taget fat paa andet end Kort, tænker ikke andet end Kort, drømmer ikke om andet end Kort; og det, der især giver denne elendige Syge sin Næring, er den leedagtige Clubsmitte, der paa de senere Aar er kommet over Landet. Uhældigviis var den ret i sin fulde Styrke i mine Forvildelses Dage; den tienstagtige Fætter, jeg har nævnt dig et Par Gange, og der ansaae en god Club for at høre ligesaavel til det daglige Brød, som en kostbar Bopæl, og en første Etage Loge paa Comoedien, havde i mi-

ne Forlovelsesdage uden mit Vidende ved Hielp af den kraftige Recommendation, at jeg var en vakker Piges Kiereste, faaet mig ind i den bedste, det vil sige, dyreste og keedsomste Club, der paa den Tid var, og hvor man forresten ansaae det for større Lykke og større Vanskelighed at komme ind, end at faae et skikkeligt Embede. Her var naturligviis den hele Clubtid igiennem Parti at faae, saa høit — skiøndt just ikke saa lavt — som man vilde; og inden jeg vidste selv et Ord af det, var jeg et sandt Clubinventarium, og, hvad jeg end forresten i Verden skulde forsømme, saa mit Whist- eller Lhombre-parti maatte jeg have hver Eftermiddag og Aften. Det var den Tanke, jeg vaagnede med om Morgenen, det Minde, jeg slumrede ind med om Midnat; naar jeg havde spiist til Middag, skyndte jeg mig paa min Club-Post, og i det jeg tog Afskeed med min Kone, vare mine Tanker allerede i Clubben at beregne, hvem jeg der nu kunde finde til mit Parti, og hvo der vel allerede maatte være optaget; naar jeg kom hiem, var jeg fordybet i Overslag over, hvorledes den eller den store Beet kunde være undgaaet, den eller den mislykkede Shlam sat igiennem; og ikke nok dermed; men da jeg daglig tabte, og daglig havde mindre Raad til at tabe, var

jeg og daglig i værre og værre Lune; uden at vilde tilstaae mig det selv, følte jeg Skam og Nag ved at see min Kone; daglig kom jeg alt længere og længere fra hende; og havde vi fra Begyndelsen af alt levet i den kolde Fraſtand, som et Par efter Moden, uden at kiende noget til den inderlige søde Fortroelighed, der saa ubeskrivelig forskiønner endog de ubetydeligſte Glæder, og endnu maaskee ubegribeligere forsøder de tungeſte Sorger, da maatte den Riſt, der adskilte os, endnu daglig mere og mere udvides, den Afgrund, der laae imellem os, dybes, jo mindre jeg Dag fra Dag blev i Stand til at træde hende med et aabent Blik og et aabent Hierte under Øie; Hundrede, tusinde Gange havde jeg havt i Sinde, at tale frimodig og fortroelig med hende om den Vending, vor Forfatning daglig alt mere og mere tog; men hvor kunde jeg det nu, nu, da Hovedbebreidelsen derfor maatte falde paa mig selv?

Hertil kom endnu, at det var juſt paa den Tid, da man var kommet efter den dybsindige Sandhed, at, siden det var Uret, Mændene hang i Clubberne ude fra deres Koner og Huus, var Konerne berettigede til Repreſalier, og burde ogsaa have deres Clubber, hvor de kunde sløse; da det Clubvæſen var i sin Triumph, den ene Dame-

klub sværmede efter den anden, og hver ny Sværm stiftede en ny Club, der inden kort Tid igien sværmede; da allerede nogle af disse troede, de ikke kunde have nok af deres ugentlige Concerter, og Baller, og Assembleer, med mindre de tillige gjorde sig til Hverdags- eller Hvernats-Clubber; og da kort sagt, der var fast ikke andet end Club, og Clubplaner, og Clubdisputer, og Clubcoalitioner, og Clubfiendskaber fra den ene Ende af Byen til den anden. Ogsaa min Henriette henreves af Sværmen; tommere, koldere, glædelsere end hendes eensomme Huus kunde dog ikke let nogen Club være; hun var Kone uden Mand, Huusmoder uden Huus, i det mindste uden alle huuslige Glæder; var hun da at fortænke, at hun fulgte mit Exempel, uden Huset søgte at undflye den Kedsommeligded, og snart de Bekymringer, der hiemme vare hendes eneste Selskab?

Det tænkte jeg strax, faldt nu Henriette ham i Ordet, at din Fortælling vilde tage den Vending, og det var derfor godt, jeg fulgte med, for at kunde i Tide gisre Indsigelse. Nei! gode Amalia! havde jeg den Gang været mere Kone for din Fader, havde jeg vidst at more mig selv med andet end Pynt og Piat, havde jeg vidst at gisre ham hans Huus interessant, ved at være det selv,

det havde aldrig taget saadan en Vending. Men jeg var voxet op, saadan som en sædvanlig Kiøbenhavnspige i de saakaldte gode Huse pleier; da min Fader tidlig blev Enkemand, var jeg blevet sat i en den Tid meget berømt Pensionsanstalt, hvor jeg lærte at dandse og synge, at spille paa Claveer og tegne, at brodere og kniple, men ikke at stoppe et Hul paa en Strømpe, at snakke fransk og engelsk, og synge tydsk og italiensk, men ikke at læse nogen fornuftig Bog i noget Sprog paa Jorden. Da jeg kom til de Aar, at min Fader syntes, jeg ikke vel kunde blive der længere, kom jeg da derfra, og min Fader vilde nu, jeg skulde forestaae hans Huus; men da vi havde en gammel Huusholderske, der alt havde været der i min Moders Tid, var den Post slet ikke vanskelig, thi den bestod blot i at kræve Penge af min Fader, og i al Fald ordinere, naar det var noget nyt eller rart af Aaret, som vi havde seet, hvor vi havde spiist, og altsaa ogsaa maatte have, det være saa dyrt, eller slaut, som det vilde. At din Fader før giorde mig den Ære at rose min Huusholdning hos ham, kom jeg ogsaa meget uskyldig til, for det bestod kun i, at jeg fik en gammel brav Pige med hiemme fra vores, som rigtig nok var lidt rund paa Haanden, siden det ikke var hendes

eget, hun tog af, men forresten forstod, hvad hun skulde. I Begyndelsen, saalænge vi havde fuldt op allevegne, fornsiede det mig rigtig nok at ordinere og see til, og jeg troer ogsaa gierne, jeg havde taget en Haand i med, hvis jeg ikke havde været bange for mine Hænder, og min Hud, og min Morgenpynt; men efterhaanden, som vi hos een af vore Leverandeurer efter den anden fik Regninger og Krævninger i Stæden for Vare, saa forgik den Lyst, og saa fandt jeg endog af den Aarsag min Regning bedre ved, at tage i Club, uden at tænke paa, at Hyrekudskeregning, og Kræmmerregning, og Modehandlerregning vare ligesaa gale til at vore, som Slagters, og Viintappers, og Conditors.

"Men, faldt Amalia med qvindelig beskeden Nysigenhed i Ordet: hvad kunde Fruentimmerne da saaledes bestille i de Clubber bestandig?"

Det var endda det værste ved disse Samqvem, skal en vis Mand havde sagt om dem, at man ikke giorde saa meget, som Ondt engang; egentlig sad man der i Stads og paa Stads, gabede paa Concert, uden i den Sværm at have Samling til at høre paa Musiken, om man ogsaa havde Sands for den, gabede paa Bal, uden at kunde komme til i den Vrimmel af Damer, at dandse meer end høit hver

tredie eller fierde Dands, gabede paa Kortspil, eller ved Kortspil, uden at have mindste Interesse derfor, eller ved noget endnu keedsommeligere Lotterie; gabede saa tilsidst ved et langt Bord med slet Mad og endnu slettere Opvartning, og ikke stort trøsteligere Selskab; hørte de selvsamme Flauheder en Snees Gange af en Snees forskiellige Mandfolk, og det selvsamme By- Mode- eller Medisance-piat ligesaa ofte af ligesaamange forskiællige Fruentimmer, og havde for alt dette den Fornøielse at mynstre og mynstres; og være gandske sikker paa, at de øvrige havde ligesaa meget at sige paa een, som man havde at sige paa dem.

"Men hvad Fornøielse kunde der være i?" spurgde blidtleende Amalia.

"Fornøielse, min gode Pige! vil vi aldrig tale om; men det var den Keedsommelighed, som den Gang var Mode; hver Tiid har gierne saaledes sin; men i det mindste var man paa en Maade af med sig selv saalænge."

"Men fulgtes da Fader og Moder ad? og var sammen der?" blev Amalia ved.

"Intet mindre! gav Henriette til Svar. Undertiden kunde vi rigtig nok træffe uventet paa hinanden i hans Club; men da hver havde sit at tage vare, bekymrede vi os ikke videre om hveran-

dre. Forresten — maae du vide — at alle Damer var i alle Clubber; at den ene kunde tage den anden med i det uendelige; og at det just var Spøgen af det, at de ligesaavel kunde have deres Stæder at komme, som Mændene."

"Dert — faldt nu Thalheim i Ordet — laae egentlig Hemmeligheden; siden Henriette citerede før, saa vil nu jeg ogsaa citere:

Lad os Mænd først være Mænd,

Da blive vore Qvinder ogsaa Qvinder,

er et sandt Ord; den Mand, der vil have sin Kone til at elske og passe sit Huus, give hende for Alting ikke Exemplet at skye det! og hvad der endnu i Grunden var det allerværste ved det; ikke blot kom vi ved denne Leilighed bestandig længere og længere fra hinanden; men den ene fik ligesom herved Sag med den anden, og derved Undskyldning for sig. Naar jeg tabte mine Penge, trøstede jeg mig hemmelig med, at det dog ikke var mere, end den næste Baldragt kostede min Kone: og hun har selv siden tilstaaet mig, at, naar hun mangengang ellers vilde have fundet en eller anden Pynt- og Overdaads-Artikel for dyr, lod hun sig ofte overdøve af den Forestilling, at det dog ikke var mere, end jeg kanskee i samme Øieblik maatte betale ud for en Beet, eller tabte paa Fi-

gurer i Whist. Naturligvis blev ved denne Levemaade tillige vor Forfatning daglig ulægeligere; og i Stæden for venligen at forenes om at raade Bod derpaa, kappedes vi ligesom hver om at gjøre sit dertil, og i samme Øieblik skyde den hele Skyld paa den anden, endog for de Daarskaber, man selv af Harme, eller barnagtig Stolthed begik.

Hidtil havde vi dog blot været fremmede for hinanden; men efterhaanden blev vi fortrædne og misfornøiede; indtil endelig det, som jeg i bedre Dage daarligen havde udsat, i Vennevold at forestille min Kone, og som dengang kunde blevet afhiulpet, nu engang, da jeg just selv var i Forlegenhed over en betydelig Spillegjæld, jeg Aftenen tilforn havde paadraget mig, og i denne Stemning fik en fortrædelig Morgenhelsen af en næsten ligesaa anseelig Modehandler-Regning til min Kone, med Hæftighed brød ud, og jeg var ubesindig og ubillig nok til, med Hidsighed at forekaste hende, at hun ødelagde os ved sit Flaneri, og at blive overmaade fornærmet — som man altid bliver, naar man har Uret — da hun til billig Giengield lod mig høre, at min Spilleorm var vel saa ødelæggende, som hendes Modesyge.

En ulykkelig Omstændighed, som jeg først siden har faaet at vide, gjorde det Onde fuldkomment. Det er med Spillesygen, som med alle Tilbøieligheder, den maae stedse gaae videre, eller tage af; blive staaende paa een Punkt kan den aldrig. Snart var det os ikke nok, at vi havde giort Commercespillene til Hazardspil ved vore rasende Veddemaal paa Alt, hvad veddes kunde; adskillige af os trængte endnu til egentlige Hazardspil, for at blive endnu lettere og dummere af med vore Penge; ligesom der ogsaa ikke var Mangel paa tienstfærdige Venner, der skilte os ved dem. Disse Stueexecutioner, som de i Kunstsproget kaldtes, kunde ikke gaae for sig i selve Clubben; sit Huus skiottede heller just ingen om at laane dertil; især da der — jeg rødmer ved at sige det — mellem vore stadige Medspillere gaves Mennesker, som vi undsaae os for at helse ved lys Dag paa Gaden; vi havde da i en afsides Gade leiet et eget Værelse dertil, hvor vi mødtes, og det gemeenlig om Natten, naar vi ved at spille hele Aftenen i Clubben først ret havde faaet Blod paa Tand. Hvorvel nu min Kone og jeg alt nogen Tid havde været fornemme nok til at have hver sit Soveværelse for ikke at inkommodere hinanden, naar vi kom silde hiem til forskiellige Ti-

der, havde hun dog af tienstfærdige Aander, som der om unge Koner aldrig er Mangel paa, faaet Efterretning om disse mine Natteströiferier, men uden at erfare deres sande Aarsag; de tilskreves altsaa en anden, for hende, som Fruentimmer og Kone, endnu anstødeligere og fornærmeligere Grund; saameget mere, som hun et Par Gange, da hun havde ligesom hændelsevis slaaet paa den Streng om min Hiemkomst, længe efter Clubtiden var forbi, havde seet mig blive overmaade forvirret derved. Dette var den sidste Gnist, der behøvedes til at tænde et ulykkeligt Ægteskabs Helvede imellem os. Ulykkeligvis havde just min Kone hørt hiin halvsande Fortælling Aftenen, inden hiin Ægtestandsscene indtraf; naturligvis blev hun derover bittrere og hæftigere, end hun ellers var blevet; men — som hun er — var det neppe hændet, før hun angrede det, og havde det faste Forsæt, naar jeg kom hiem om Middagen, at gióre det godt igien; men jeg, hvis onde Samvittighed ikke saa hurtig blev roelig, spiiste den Middag ude; hun besluttede da at sidde oppe efter mig om Aftenen, til jeg kom hiem; men det var een af de store Spilleaftener, og da jeg tillige selv var meget uhældig, havde jeg for at faae — som det kaldes — Revange, tvunget Vedkommende til at trække

Spillet ud saalænge, til det begyndte at grye af Dagen, og ingen kunde holde sine Øine aabne, uden jeg. Da det nu blev over Midnat, lagde min Jette sig med det Forsæt, at bie til næste Morgen, for ikke at give Opsigt; men da hun nok heller ikke fik sovet meget den Nat, og derfor vilde gjøre tidligere Dag, end det var Folkene beleiligt, sagde een af dem hende gandske mut: at det var kort siden, de var kommet i Seng, for de havde maattet sidde oppe efter Herren, til det var lys Dag. Det er da begribeligt, hvad denne Bekeed i dette Øieblik maatte virke paa hende. Fra den Dag saae hun i mig ikke blot en kold, og ødsel, men og en utro Mand; Mangel og Skam var det mindste Onde, hun spaaede sig af vort videre Samliv; der fattedes naturligviis ikke paa Mennesker, der forsætlig og uforsætlig gjød Olie i Ilden; og da just paa den Tid Dagens Aand meget begunstigede Skismisser i Stilhed, var det nu hendes eneste Tanke, hvorledes hun paa en anstændig Maade kunde løse et Baand, der bandt hende til Elendighed og Kummer.

Sikkerlig var dette aldrig kommet saavidt, havde min Henriette havt sin brave Fader at raadføre sig med; men ogsaa han begyndte at føle, at hans Levemaade var over hans Formue, og

havde — da der i en fraliggende Provinds aabnedes ham en magelig og fordeelagtig Plads — med Glæde modtaget denne, for at henleve sine gamle Dage i Bequemmelighed og Roe. Min Henriette stod altsaa ene, havde ingen at helde sig til, uden sine Clubveninder, der bestandig, nogle maaskee af Misundelse og Skadefryd, de fleste ustridig af barnagtig Piattelyst og Tankelsshed, gjorde det Onde være; neppe mærkede man, at hun hørte efter, hvad man kunde have at fortælle hende om mig, før jeg var deres eneste Emne; een vidste noget, som min Kone dog burde være underrettet om, en anden raadede, den tredie trøstede, den fierde vilde vide af min Kone, om det var virkelig saa galt, o. s. v. kort sagt! enhver udhulede og udvidede efter Evne det svælgende Dyb, der Dag fra Dag mere og mere befæstedes imellem os.

Der fattedes sagtens heller ikke paa gode Venner, der vilde gaae mig til Haande med adskillige tienstagtige Advarsler om min Kone, hendes uforsigtige Sværmeliv imellem Flaner og Glække, og een og anden just ei saa gandske fordeelagtig Yttring mig angaaende, man fra sikkre Hænder vilde vide, hun skulde udladt sig med. Men ganske andre Ting gav mig fuldt op at tænke paa: hiin afsindige Aften havde jeg paa mit Ord tabt en

Sum, som jeg ingen Udveie vidste til, og der imidlertid, som Vexsgield giort i Vanære, nødvendig maatte skaffes tilveie. Som jeg var i meget ondt Lune over denne Forlegenhed, traf Cassereren ved det Departement, hvor jeg stod, ligesom hændelsevis paa mig, aflistede mig en Slags Tilstaaelse om min Knibe, og tilbød mig nu med en ubegribelig Tienstagtighed, at forstrække mig med det nys begyndte Halvaaars Gage, og mere, om behøvedes; jeg, som ikke kunde formode noget derunder, tog med Glæde imod et Tilbud, som for Øieblikket hialp mig, skiøndt det til sin Tid maatte havt følelige Efterveer. Et Par Dage derefter mødte han mig igien ligesom af en Hændelse, gav sig i Snak med mig om sin Cassebeholdning, som nogle Dage derpaa skulde eftersees, og udlod sig med, at den Ceremonie — for andet var det jo med en ærlig og vederhæftig Mand dog ikke — vel denne Gang kunde gaae over, især da den ene af Cassecommissarierne var paa sin Gaard paa Landet, og havde ladt ham vide, han nødig kom ind blot for den Sags Skyld, saa det altsaa i Grunden kun var mig, det kom an paa. Jeg tilkiendegav ham i min Troeskyldighed min Forundring over min Collegas Ligegyldighed for sin Embedspligt, og forsikkrede, det lod sig umuelig

gigre. "Ja ja! svarte han smilende, saa vil jeg da gigre min Casse i Orden, for der er da sagtens et og andet Papiir, der ikke torde være saa god Valuta for mine Commissarier, som det er for mig." Med disse Ord snap han gandske ligegyldig mit Lommetørklæde, hvoraf en Flig maa have hængt mig ud af Lommen, bad mig passe bedre paa mine Lommer en anden Gang, gav mig det tilbage, og gik med de Ord: ja ja! vi tales nærmere ved inden den Tid; smilende ud af Døren.

Endnu gjorde jeg mig slet ingen Tanker om alt dette; men i det jeg vilde putte Tørklædet i Lommen, hørte jeg noget Papiir krasle inden i det; jeg aabnede det, og fandt mit Interimsbeviis for min forud oppebaarne Gage sønderrevet inden i. Nu var mig Gaaden opløst; saa forblindet jeg var, gjos jeg dog tilbage for den Afgrund, jeg her var kommet saa nær, skaffede Pengene andensteds, og sendte ham dem med en Billet, hvori jeg takkede ham for den skaansomme Maade, hvorpaa han havde mindet mig, ikke at lade ham være i Forlegenhed for min Skyld. Faa Dage derpaa blev da Cassen eftersect, og Cassebe-

Holdningen funden rigtig; men fra det Øieblik af havde jeg en dødelig Fiende i Cassereren, som havde havt megen Uleilighed og Omkostning med at skaffe de Penge tilveie, han skulde dække sig med; ogsaa var det sidste Gang, den blev efterseet, thi da jeg kort derpaa gik derfra, vidste Cassereren ved sin mangehaande Indflydelse at skaffe mig en Eftermand, der var mere føielig eller troskyldig, og bestandig attesterede Beholdningens Rigtighed paa Tro og Love; imidlertid brugte Cassereren Pengene til at aagre og handle med, og da dette kort efter pludselig tog en Ende med Forskrækkelse, og Cassereren, som leed eet betydeligt Tab efter det andet, ikke mere vidste at dække sin Cassemangel, gjorde han sig en smuk Morgenstund usynlig; min stakkels Estermand, der var en skikkelig men eenfoldig Mand, blev fundet ved Langebroe, og øvrige Vedkommende reddede sig da, som de kunde bedst, ved at skyde al Skylden paa disse to, som, de kunde være visse paa, ikke sagde dem imod.

Dersom jeg imidlertid her undgik een Ulykke, var det blot ved at styrte mig i en anden; thi de Penge, jeg havde betalt Cassereren, havde jeg

maattet laane af en riig Aagerkarl, som jeg fra vore Spillepartier havde lært at kiende. Denne gav mig nu rigtig nok — siden vi jo, sagde han, var gode Venner — overmaade billige Vilkaar, og vilde hverken tage Renter eller Douceur; men dermod vilde han kun laane mig dem paa 6 Uger, da jeg vel — føiede han til — inden den Tid kunde betale den Bagatelle; og det paa en Veksel, *) som var saadan, at jeg ikke vel for min Æres og Credits Skyld kunde være tient med, den kom i Retten.

Jeg havde imidlertid ikke mindste Tvivl om, at jo den Mand, der med saa megen Beredvillighed havde laant mig denne Summa uden Fordeel, var ligeledes villig til, at fornye eller forlænge mit Bevis, naar den Tid kom; saameget mere, som han ikke utydelig havde selv udladt sig dermed, da jeg, skiønt saa løselig, af Frygt for at give ham Mistro, havde slaaet derpaa; men hvor liidet kiendte jeg til de Folks Methode? de sex Uger, og endnu et Par saakaldte Løs-dage udløb, uden at jeg hørte det mindste dertil; jeg var følgelig saa meget vissere paa, at det aldeles ikke hastede

*) Proforma eller Accomodations-Veksel.

med Betalingen; men den sidste Dag, **) det — saa at sige — sidste Øieblik, blev min Bexel mig forelagt af en mig ubekiendt, lurvet Skakkerjøde, som den var transporteret til, af hvem jeg naturligviis hverken kunde haabe, eller vente Credit, og som ikke engang kunde give mig eet Øieblik's Frist til at see mig om anden Hielp, da det var den allerydersie Tiid, at den maatte protesteres, hvis den ikke skulde gaae af Kraft. Da jeg nu ikke var tient hermed, maatte jeg kiøbe Taalmodighed efter hans Taxt, som sandelig ikke var lav; og da dette fra nu af gik paa hver syvende Uge, voxede Afgrunden for mine Fødder med en utrolig Snarhed! Man har siden givet mig at forstaae, at min gode Ven Cassereren skulde tildeels have sinket bag ved alt dette, og at der ligefrem var lagt an paa, at befordre mig jo før jo hellere ad Slutteriet for at betage mig Lysten at eftersee Cassebeholdninger; men andre, som vide god Besked, havde forsikret mig, at hvad der skeede med mig, aldeles ikke var andet end Tingenes naturlige og almindelige Gang.

**) Om Amalia virkelig forstod sig paa alt dette Augerderail? neppe; det er høilig at formode, at Thalheim for hende ilede meget hurtigere over, hvad kun her lidt udførligere er fremsat, som et Par Pensselstreg til en Vei til Ødeleggelse efter danske Sæder.

Midlertid hændtes nu en ny Ulykke, som paa et hængende Haar mig uafvidende var kommet mig dyrere at staae end alt det andet. I Følge den fuldkomne Magt, min Agerkarl havde over mig, nødde han mig og, for desbedre at forøge sin Fordring, eller rettere lade den yngle ved hver Fornyelse, til at modtage een eller anden Ting, som han beregnede mig to eller tre Gange høiere, end dens Værdi, og siden gierne selv skilte mig af med for halv Værd. Paa denne Maade havde han da og paanarret mig nogle nymodens Fruentimmerpretiosa, som jeg selv vilde prøve min Lykke med at faae solgte, da jeg syntes, Pengene bleve alt for stærkt hængende ved hans Fingre; i den Tankeløshed, der er saa almindelig, naar man har meget at tænke paa, som man ikke skiøtter om, havde jeg ladt dem ligge aabenlyst paa Bordet i min Stue; Pigen havde seet dem, og havde bebudet min Kone, at der forestod hende en Foræring; min Kone gik selv op, og tog dem i Øiesyn, og var maaskee desvilligere til at troe det, siden hun deri saae det første Skridt til en Forklaring og Forsoning imøde. Men naturligviis kom de ikke, og oven i Kiøbet vilde Ulykken, at hun kort efter skulde see, eller troe at see de selv-

samme paa et bekiendt løst Fruentimmer. Feilslaget Haab gior mistænksom; naturligviis troede hun nu at have faaet fuldt Lys i hendes gamle Formodning om mine Nattevandringer; og fra nu af var Bruddet imellem os saa godt som erklæret; min Kone skyede mig meer end nogensinde, da hun troede sig utilgivelig fornærmet; jeg skyede hende, fordi jeg havde en ond Samvittighed over vore Omstændigheder, og imidlertid strøbte at daare mig selv med den Tanke, at jeg ikke var første Aarsag deri. Allerede talte hele Byen om en forestaaende Skilsmisse mellem os, som en afgiort Sag, da Tingene med eet fik et nyt Fremstød, som syntes at slaae, som man siger, Hovedet paa Sømmet, og imidlertid i det Sted giorde alting igien godt med eet.

At jeg først i min fornemme og siden i min forvildede Levemaade gandske havde tabt mine gamle Middelstands Venner af Sigte, er meget naturligt: jeg blev altsaa ikke lidet forundret, da jeg en Morgenstund fik et Besøg af mine Ungdomsvenner, der var Hof- og Stads-Rets Procurator, og som jeg i forrige Tider havde levet næsten daglig med; men som jeg i min senere Pe-

riode var blevet gandske fremmed for, siden man hverken kunde faae 12 a 16 Retter Mad hos ham, eller en Rigsdalers Vhist med ham. Han var kiendelig forlegen ved at komme ud med, hvad han havde at sige; endelig kom det da frem, at et Par Jøder, bekiendte Interessenter af et stort Aagercompagnie, havde raadspurgt hans Fuldmægtig, om jeg endnu var god? det er i deres Sprog at sige, om jeg ikke kunde taale at udsues en Tid endnu, inden jeg var moden til Slutteriet?

I Begyndelsen tog jeg denne paatrængte Fortroelighed temmelig ilde op; men snart bragte min Ven mig til at gaae i mig selv, og aabne mine Øine, som jeg hidtil forsætlig havde lukket for ikke at see den Afgrund, der daglig kom mig nærmere og nærmere. Men denne ærlige Ven nøiedes ikke med at vise mig den; redeligen rakte han mig Haanden til Redning; i Begyndelsen stødte jeg den bort; naturligviis kunde jeg ikke reddes, uden jeg vilde indskrænke mig, begynde en anden og fornuftigere Levemaade, pantsætte eller afhænde mit overdaadige Boehave; og dette vilde mine indbildte Æres og Credits Drømme ikke tillade mig. Men ogsaa her vakte han mig, viiste

mig klarlig, at min Credit, langt fra, som jeg indbildte mig, at være uskadt, var tvertimod givet til Priis til Aagerkarle, og af Aagerkarle, og at just min uforandrede Levemaade i Staden for at kaste et Slør over min Forfatning, tvertimod hæftede alles Øine paa den, da Avindsyge, og Bagtalelse, og Skadefryd begiærlige lurede paa, hvor snart det maatte faae Ende med mig, og saa at sige, havde alt beregnet hver Pulsslag, jeg endnu kunde have tilbage. Den eneste Betænkelighed, der var for ham, var, hvorledes min Kone vilde finde sig i det; da jeg nu troede mig nødsaget at fortroe ham, at vi vel neppe alligevel blev sammen, sagde han mig reent ud: han havde hørt det, og det havde giort ham Ondt, og derfor havde han ikke vildet troe det; han holdt det overalt for reent Kiællingeri, naar Mennesker, som der ikke var vigtigere imellem, end der kunde være imellem os, ikke havde Mod til at eenes om, at leve lykkelige med hinanden; men naar saa endelig var, vilde han foreslaae mig det læmpeligste Middel til at komme ud deraf, og det var, at see at komme fra Byen; jeg kunde da uden Anstød sælge min Indbo, der dog ikke passede paa Landet, og hun ved den Leilighed giøre en Reise til

sin Fader, og hvis vi da fra begge Sider kunde finde os i det, kunde hun jo blive der. Henriette! at et Menneske, der aldrig havde talt med dig uden den ene Gang, da han gratulerede os efter Brylluppet, skulde kiende dig bedre end din Mand!

Ved disse Ord omfavnede Thalheim sin Kone; hun aftørrede taus nogle Taare, der kom i hendes Øine, reiste sig, og sagde: "Det er saadan en heed Dag i Dag, jeg troer vist, mine Bier sværme, dem maae jeg dog see til." "Sværm! Sværm kun min Bi! svarte Thalheim, drog hende med Ømhed over til sig, kyste hende, og fulgte hende længe taus med Øinene, medens hun med langsomme og tankefulde, men rolige Skridt gik hen ad sine Bistader til.

Amalia! tog han derpaa Ordet; hvad jeg har for en Kone, og du for en Moder! hvad vi havde at forsvare, dersom vi ikke vare gode og lykkelige! Naar jeg seer hende saaledes, seer mig her i min huuslige Lykke, hvis Middelpunkt hun er, og jeg saa — som nu — tænker tilbage, du kan ikke forestille dig, hvad jeg da er mig selv en ubegribelig Ting! det synes mig da saa afgiort, at alle

Mennesker kunde være lykkelige, dersom de blot vilde, og forstod at ville. Dog jeg maae til min Historie igien, at jeg i det mindste kan komme det slemme af den forbi, inden hun kommer tilbage. Min Ven gav mig Anslag paa denne Tieneste, som min Formand, der var gammel og skrøbelig, paa taalelige Vilkaar ønskede at afstaae, og som — da den hørte under det Departement, jeg tiente ved, og skiøndt i Indtægter og Bequemmeligheder langt over, dog i Udsigter og Anseelse var langt under, min daværende — vel neppe vilde blive mig nægtet. Jeg søgte den, og da mine Venner i Collegiet understøttede Ansøgningen, for at faae mig reddet, og mine Uvenner, hvoraf Cassererens Forbindelser og Penge havde skaffet mig flere, end jeg troede, skiød efter for at blive mig qvit, var Sagen afgiort, inden jeg endnu havde fundet det bequemme Øieblik til at underrette min Kone om dette mit Forehavende.

Dog — hun blev ikke uvidende om det alligevel; en Assembleeaften, som vi mødtes i Clubben, saae jeg, der var saa mangfoldige Mennesker, der ligesom trængtes om at komme til at snakke med hende, og af hendes Øiekast, der idelig med

megen Betydenhed faldt hen paa det Spillebord, hvor jeg sad, kunde jeg saa temmelig see, hvad det maatte gielde; dobbelt klart blev det mig, da hun, som vi stod fra Spisebordet, gandske mod Sædvane kom hen til mig, og i en Tone, som jeg ikke dristede mig at afslaae, spurgte, om jeg ikke vilde kiøre med? Jeg sagde da det aftalte Spilleparti af, og fulgte hende med et Hierte, som du maaskee ikke saalet kan forestille dig, i Vognen. Neppe vare vi komne der, før hun med Smerte sagde mig, hun havde hørt, at jeg vilde fra Byen, og at hun skulde til sin Fader. Dette sidste forvirrede mig; jeg havde i den Tanke, at det ikke kom videre, sagt nogle Vedkommende, der havde forestilt mig, at hun ikke vilde finde sig fornoiet, hvor jeg kom hen, at hun nok giorde en Reise til sin Fader, uden at tænke paa, hvad hun maatte sige til, at jeg saaledes raadede over hende uden hendes Vidende. I min Forvirring sagde jeg, jeg troede, det var det bedste! ulykkeligviis giorde hun sig gandske andre Forestillinger om, hvorfor jeg ønskede dette, og svarte mig altsaa stodt og med paatagen Kulde: "det troer jeg med; imidlertid kunde du dog have sagt mig et Ord om det først." Og nu sank hun hen i en Taushed,

som jeg misforstod, men havde for ond Samvittighed, og giorde mig altsaa for stolt, til at afbryde; fra nu af blev denne Sag anseet, som afgiort imellem os; næste Postdag, saae jeg, hun havde skrevet til sin Fader, og jeg var overbeviist om, hun havde meldt ham sin Ankomst; i øvrigt gik vi paa begge Sider af Veien for hverandre, for at undgaae at tale sammen om noget, som var os begge ubehageligt, og som, vi troede, naar vi først i Skiønhed vare fra hinanden, lettelig kunde bringes i Orden.

Tiden kom; Dagen var bestemt, da min Kone skulde tiltræde sin Reise; jeg var reist herud at tage Tieneſten og Gaarden i Besiddelse, og strøbte at skaffe mig saa meget at bestille, at jeg kunde give mig et tilstrækkeligt Paaskud til, ikke at komme ind, og tage Afskeed med min Kone, som jeg ikke havde Hierte, eller rettere Samvittighed til; men forgiæves strøbte jeg saaledes at overvælde og neddysse mig med Forretninger, at jeg kunde glemme, hvad jeg ikke uden Nag kunde erindre; mine Dage vare uden Fred, mine Nætter uden Hvile. En Morgen havde jeg ladet min Kaffe og mine Papirer bringe herned, for at prøve, om ikke Ar-

beidet i den frie Luft skulde gaae lettere og med større Lyst; netop var jeg kommen lidet i med at arbeide, da jeg hørte en gammel Pige, der var som et Slags Inventarium her ved Stedet, vise nogen herned til mig; rask — som man altid er, naar man ikke tør vedkiendes den sande Grund til sin Vrantenhed, og nu faaer et Paaskud at være vranten over — sprang jeg op for at affærdige dette utidige Overløb i Gangen paa staaende Fod uden at lade det komme til mig i Lysthuset; men i det jeg skulde dreie om Hækken der for at gaae den kommende imøde, stod min Henriette der for mig, var hun her i mine Arme.

I dette første overraskende hiertelige Favntag var vor Fred giort, alle Misforstaaelser opklarede og afgiorte, og vore Hierters Forening knyttet for evig. Fra det Øieblik kunde vi uden videre Forklaring have levet sammen, og levet som nu; det følte jeg; det følte hun; men dog — dog maatte jeg have Vished, at alt dette ikke var en Drøm, et Bedrag af min Phantasi. "Henriette!" udbrød jeg da, saasnart jeg var i Stand til at finde Mæle og Ord: hvor kommer du her?" Ludvig! sagde hun: her er jeg, at leve og døe, dele Medgang og

Modgang, og hvad Skiæbne Gud den allerhøieste vil os tilføie, med dig, om du vil." Et nyt Favntag beseglede denne nye Forening; og nu, som om alt foregaaende skulde ligesaavel være glemt, som det var forbi, fik jeg med eet travlt med at forestille hende hendes nye Rige, som nu første Gang fik Skiønhed og Interesse for mig, da jeg saae hende besee det alt med en Glæde, som det havde vor Gienforening at takke. Det er først længe efter, jeg har faaet at vide, at hun, hvis Hierte nok ikke var roligere end mit, var hændelsesviis af sin Cousine bleven bedet til en Piges Bryllup, at der Vielseformularen havde giort et saa levende Indtryk paa hende, at hun strax maatte tage hiem, og efter en uroelig Nat, hvori ængstlige Drømme havde viist hende mig i tusind sørgelige Forfatninger, hvor jeg stedse raabte paa hendes Navn, eller bebreidede hende hendes Fraværelse, havde, saasnart der kom Folk op i Huset, ladet bestille Extrapost, taget sin gamle Pige med sig, og var kiørt Natten igiennem for des snarere at komme til mig igien.

I det samme saae Thalheim sin Henriette nærme sig langsom op ad Gangen. Kom kun,

kom kun! raabte han hende imøde; den kritiske Deel af min Fortælling er ovre, vi ere igien forenede for evig!

For evig! gientog den kierlige Hustrue, fløi som forynget af Kierlighed til ham, satte sig paa hans Skiød, slyngede sin Arm om hans Hals, og skiulte sit Ansigt i hans Barm: For evig! gienlød med andægtig Opløftelse fra Amalias Læber. Med en Vished, som kun er saadanne Øieblikke givet, følte samtlige tre, at den sande, troefaste Ægtekierlighed maa være for mere end dette Livs smaattalte Dage; maae være for evig.

Oven paa en saa levende Bevægelse maatte det øvrige af Fortællingen fattes i Korthed. Vexelviis skildrede det ærværdige Ægtepar, hvorledes hver af dem fra sin Side havde faaet sit Kald, sine Sysler kiære, hvorledes Thalheim snart var blevet Egnens driftigste Landmand, Henriette dens flinkeste Huusmoder; hvorledes deres Kaar, efter at de ved Thalheims redelige Vens virksomme Bistand vare komne i Orden, havde i Begyndelsen været knappe, men lidt efter lidt, snarere end de havde vovet at haabe, forbedret sig, især efter at

Himlen havde velsignet deres Giftermaal med en Datter, med det sidste Baand, deres Kierlighed favnede; o! sagde Thalheim tilsidst! ingen Dag er siden den Tid gaaet, hvorpaa jeg jo erindrer, hvad vor brave Sognepræst, min Lærer i Landsburg, ligesom hans Kone var Henriettes Veilederinde i Landhusholdning, saa ofte sagde til os: hvor Kierlighed er, der er Himlens Velsignelse; disse to Ting ere eet.

Det var Skade! sagde Henriette: at han blev forflyttet saa langt herfra; ham og hans Kone skulde vi havt her i Dag; de har dog ikke saalidt Deel i, at den er, som den er. En undseelig Rødme foer over Amalias Kind; allerede vilde Thalheim dutte hende Aarsagen paa, da i det samme en Vogn rullede ind ad Gaarden. "Der er de, der er de!" raabte alle tre paa eengang. Thalheim og Henriette faldt om den kierlige Piges Hals, der i Stilhed havde beredet dem denne Overraskelse; de ilede nu ud, deres kiære Giæster imøde; men her ventede dem uventet Fryd, som til fordobblet Løn for Amalias Ømhed; Thalheims sande Redningsmand, Procuratoren, som dem ufvidende var kommet ned fra Norge, hvor han

nu var Laugmand, var af Præsten budet med til denne Kierligheds Jubelfæst. Mere end tyve Aars Kierlighed, Venskab, Glæde, Taknemmelighed mod Gud og Menneskene concentreredes her i eet Øieblik; hine ældre ubehagelige Erindringer forhøiede, skiøndt svage og fierne, dets Sødhed; den hele Dag var en Takkefest; og da den joviale re Laugmand ved Bordet vilde udbringe Dagens første Ord: 25 Aar som i Dag! mindedes den samme Amalia det nye i Lysthuset givne Løsen. Evig, som i Dag! hviskede hun til sin Moder; Præsten hørte det, greb det; ærværdig, som en Oldtids Prophet, der lyser Velsignelsen, reiste han sig, og tog hende Ordet af Munden: Kierlighedens og Dydens Lykke, sagde han, er evig! evig, som i Dag! Evig gienlød dæmpet og taareqvalt fra alle Læber! gienlød i alles Hierter.

Mindesmærkerne

eller

den danske Eneboer.

En Fortælling.

Mindesmærkerne

eller

den danske Eneboer.

N. Mais enfin vous connoissez les lieux? vous avez été à V**, dans le pays de ***?

A. Plusieurs fois, et je vous déclare, que je n'y ai point oui parlé du **, ni de **. J'ai été à **, et je n'y ai rien vu de semblable à la maison décrite.

J. J. Rousseau, Préface de Julie.

I yngre Dage var jeg en utrættelig Fodgiænger; ubundet af Embedssysler, ikke hildet af kiærere Baand, fandt jeg en Lyst i at sværme til Fods, hvor mit Hierte hendrog, eller venskabelig Giæstmildhed indbød mig; yndige tryllende Vandringer! aldrig glemmer jeg Eder! kun til Fods reiser man med fuldkommen Nydelse; thi kun til Fods kan man efter Hiertets Lyst forfølge hver

lokkende Udsigt, dvæle ved hvert indtagende Syn, med lange Drag giennemnude hver henrykkende Scene; ogsaa er det kun Fodgiængeren, der tilfulde har Øie og Hierte derfor; de ved Gangens blide Bevægelse opildede Livsaander bringe Blodet i det mildt hurtige Omløb, der er Følelsen saa gunstigt. O! men hvad endnu for mig er Vandringens ypperste Fortrin; kun til Fods føler man tilfulde, hvad det er at være velkommen. Romantiske S***d, smilende O**p, venlige St***e, og især du mit Hiertes evige Dronning, elskede F***g! uforglemmelige, til mit sidste Aandedræt uforglemmelige være mig mine yngre Dages Valfarter til Eder! da tusende dyrebare Erindringer ledsagede hvert Fied paa min Vei, tusinde sværmeriske Forhaabninger i Trylledands betegnede mig min Bane; o men dobbelt, dobbelt uforglemmelige være mig mine Valfarters Maal og Løn, hine himmelske Velkomstøieblikke, naar med den dalende Soel min Vandring var fuldbragt, jeg uventet traadde ind i den elskede Kreds, og i mine overraskede Venners glade, nær havde jeg sagt, taknemmelige Modtagelse, i hver mindste Omhyggelighed, hvormed de kappedes at overse mig, ned mit Livs Himmel, den salige Overtydning at være dem kiær.

Kun det nordlige Siælland gieldte den Tid mine Vandringer; did var jeg kogiet, som Dannerkongen Valdemar til sit elskede Gurre; jeg kiændte, jeg attraaede intet videre. Helligt og ærværdigt ved mangen Barndoms Erindring, indviet af Venskabs, Taknemmelighedsog sønlig Kærligheds Guddomme var mig mit fordum H*rl*fsh*lm; ofte, ofte ønskede, drømte jeg mig did; ofte legede min Siel med den Drøm, der at kunde hendrage sine øvrige Dage! men at vandre derhen randt mig aldrig i Tanke; dertil laae det for affides fra Tryllekredsen; Veien derhen gik igennem tomme fremmede ligegyldige Egne, som ingen Erindring betegnede, ingen Drømme omsvævede; nøiet, mere end nøiet, umættelig hængende ved det kiændte og elskede, der ved hver bortsværmet Dag, hver nydt Glæde, ved hvert fremspirende Haab, og ved hver henfvundet Drøm blev mig dyrebarere og helligere, behøvede, ønskede, rummede mit Hierte intet Nyt, der var mig fremmed og koldt.

Blandt andre Glæder, jeg taknemmelig mindes hine Vandringer for, var og, at de havde bragt mig en Ven, med hvem jeg — som mine andre Venner spøgende sagde — i bogstavelig Betydning havde indgaaet det varmeste Venskab;

thi vor hele Omgang indskrænkede sig til vore hyppige Sommervandringer; om Vinteren mødtes vi aldrig, da den Kreds, der var tryllet om ham, var saare forskiællig fra den, jeg var indkoglet i. Gierne skede vort Møde i den eensomme forunderlig blidtungsindige G**lskov, da vi samiede giennemvandrede de ved alle den tilvoxende Skionheds Tillokkelser tryllende Egne nedad mod H*rsch*lm, hvor vi sædvanligen skiltes, da hans Bane var afstukket til høire, imedens min gik ad venstre. Han var, hvad man kalder en gammel Karl, thi han var langt over de 30, og var ikke blot endnu kun Student, men var endog saa aldeles Student, at det endnu ikke var faldet ham ind ved nogen Embedseramen at lade sig fritage for at studere fremdeles; hvoraf han egentlig levede, var en Gaade for alle dem, der ikke vide, hvorlidet Nøisomhed har behov; en Inspektorplads paa Regentsen, et Vicedekanat paa Klosteret, og et høist uberydeligt Familiestipendium vare hans Indkomster; han informerede ikke, manuducerede ikke, skrev ikke; han studerede, tænkte, og læste; og jo mere, sagde han tit, han strøbte at lære selv, jo mindre fandt han sig istand til at lære andre. Hvor han i senere Dage er blevet af, har jeg ikke været istand til at opdage; da mine

Vandringer afbrødes, tabtes vi af Syne; midlertid har jeg den fuldeste Overbevisning, at han, om han lever endnu, ikke er i Nærheden af Kiøbenhavn; thi i Aprilfarens Dage fandt jeg ham ikke under Fædrenelandets Banner, og havde han kundet være der, havde jeg sikkerlig ikke søgt ham forgiæves.

Indtaget, som jeg, af de ustridig maleriske skiønne Landskaber, vi giennemvandrede, forargede han mig dog ofte ved, at han, midt i vor Beundring, tit giorde en ufordeelagtig Sammenligning mellem disse og hans elskede Fædreegne, hans første Kiærlighed — som han kaldte dem — i det sydøstlige Sialland; hundrede Gange skildrede han mig med Enthusiasmens brændende Farver den fristende Udsigt fra Faxøe Kalkbierge, den venlige Havbugt ved Tappenøie, det skiøntliggende Nysøe med hele det smilende Landskab om Præstøe; men dobbelt, dobbelt brændende vare Farverne dog, forhøiede ved Savnets og Længselens mørke Baggrund, naar han kom til at afbilde det ulignelig skiønne Vordingborg, den deilige Omegn, den mageløse Udsigt over Dans Archipelagus, med alle dets frugtbare Øer, de majestetiske romantiske Ruiner, Waldemar den Stores uadelæggelige Mindesmærker; men endnu var Øieblik-

blikket ikke kommet, da jeg — for at laane et Udtryk af Norges digteriske Maler, min Zetlitz — skulde drikke af Østsidens Tryllebægger; kiærlig giemte Skiæbnen mig det, til det endnu skulde forsødes, ved at rækkes mig af Kiærligheds Haand. Forgiæves fristede min Ven mig at søge og hylde hine nye Skionne; ja! vel syntes stundom hans Ild at opflamme mig; stundum oprandt hos mig en Lyst at rive mig fra de længe elskede Egne, og — var det end kun for at forherlige disses Roes — at sammenligne dem med de nye; men aldrig har jeg kundet allene glæde mig over en ny Egn; jeg behøver een, hvis Interesse derfor opvækker min Deeltagelse; et Par Gange foreslog jeg da min Ven, samlede at giøre en Valfart derhen; men stedse afslog han det, og Forslaget giorde ham mørk og taus for en Tid; og som jeg een Dag, da tilfældige Omstændigheder giorde det Ønske levende hos mig, paa en saadan Reise at kunde for nogle Dage undflye mig selv, trængte mere levende ind paa ham, afbrød han mig med et: "Nei! derhen kommer jeg aldrig" i en saa bestemt og tillige saa smertefuld Tone, at jeg blev stum, og havde aldrig Hierte at nævne det mere.

Hundrede Gange var min — som i de Aar — skaberiske Indbildningskraft sysselsat med at

digte sig en Grund, hvorfor han med saa bestemt og betydende et Afslag bortskiød Tanken om igien at see Egne, han saa høiligen elskede, og savnede; skiøndt jeg fuldelig følte, at jeg skyldte hans Hiertes Lødhomme samme Ærbødighed, som jeg fordrede for mit, skiøndt det aldrig kunde rinde mig i Tanke at forske eller fritte, kunde jeg dog ikke holde mig fra, selv at skabe hundrede Historier, der i Grunden alle vare Variationer af det unge Hiertes sædvanlige Ødlingsthema: ulykkelig Kiærlighed. Endelig skaffede en Hændelse mig den sande Sammenhæng at vide, og viste mig langt andet, end jeg havde tænkt mig.

En Dag — jeg veed ikke — men det var en underlig Dag — efter adskillige Dages lumre og trykkende Qvalme havde en ualmindelig stærk Torden renset og afkiølet Luften; den hele Natur ligesom aandede frieve; i den qvægede Skov helsede et uafbrudt Chor af tusende forskiællige Sangfugle den luttrede Himmel; hver Blomst dufted, smilede os friskere imøde; selv deelte vi denne almindelige Stemning; vore Hierter, der havde aabnet sig, for desbedre at modtage Indtrykket af al den Ønde og Glæde, der omgav os, vare ogsaa aabnede til at udgyde og meddele sig; Samtalen var livlig og let; just havde vi tilbagelagt vor kiære

Skov, og i det vi nu ilede henad den følgende nøgne skaldede Bakke, qvægede vi os ved at lade vore Øine og Tanker omsvæve paa venstre Haand i Dronninggaards tryllende Egne, kastede i forbigaaende nogle Blomster paa Naturmalerens Poulsens Grav, kom Drevon erkiendtlige ihu, og anpriste den Overdaad, der udgyder sit Overflødighedshorn over skiønne Landskaber, for endnu at forskiønne dem mere; men erindrede tillige, hvor let og hvor ofte smagløs Forskiønning blev til virkelig Vanzire, naar chinesisk Barneskads stod og gabte paa grædske Ruiner, gothiske Vagttaarne paa norske Træhuse, og nymodens Befæstninger paa Middelalderens Eremitboeliger; dette sidste bragte os igien til at tale om Eremiter, der stod op efter deres Død, og Eremitspisestuer med Familieborde og Dusinstole, og alle de Eremitflauheder, som i den Tid vare i høieste Mode; og kom jeg da overalt til at anke paa den hele Idee i et Land, hvor der vel neppe nogensinde havde været Eremiter; da har jeg — faldt min Ven mig med et forunderligt Smiil i Ordet — selv kiendt en dansk Eremit! Neppe havde han sagt disse Ord, førend han syntes at betænke sig, om han og skulde sige mere; men han saae mit Øie utaalmodigt hænge paa hans Læber, jeg var — som han siden

engang sagde mig — forekommet ham, som et Menneske, der kunde forstaae ham, naar han talte om, hvad der var ham det kæreste i Verden, og hvad han endnu aldrig havde vovet at tale om af Frygt for at misforstaaes. Jeg vil — saa godt jeg kan — prøve at fortælle det med hans egne Ord; imidlertid, saa nøie jeg synes at erindre disse, saa levende de svæve for mig, kan jeg, naar jeg læser igien, hvad jeg har skrevet, ikke gienfinde det Indtryk, han giorde paa mig.

Jeg har — sagde han — som du maaskee veed, gaaet i Vordingborg Skole, og er født der i Byen, hvor min Fader var en efter Tidens og Stedets Maade velhavende Borger. Fra min tidligste Barndom af havde jeg hørt tale om en besynderlig Mand, som hele Omegnen kiendte, under Navn af den Gamle; paa en af de fortryllende Odder, der forskionne det deilige landstrøbbe Sund havde han sin eensomme Boelig; saa eller ingen kunde mindes nogensinde at have seet ham, ingen kom til ham, ingen levede hos eller med ham; han var selv hele sit Huussinde, som hele sin Omgang; Ammer og Bedstemødre brugte hans Navn at kyse Børn med, Almuen ansaae ham for en en Troldmand, Geistligheden for en Separatist og Antichrist, og Byens formeente fornuftige Folk

trak paa Skuldrene, som over et ulykkeligt Menneske, der ikke var vel forvaret i Hovedet.

Efterhaanden blev han imidlertid — som det almindelig gaaer — saa godt som glemt, og det, der endnu undertiden bragte ham i Erindring, var nogle store Hunde, som gik hans ikke mange Ærinder til Byen, og vare saaledes afrettede, at han, naar han vilde have noget kiøbt eller besørget, blot gav een af dem en Kurv med en Sædel og Penge, eller hvad det ellers kunde være, om Halsen, hvorpaa Hunden rigtig, og uden at lade sig lokke eller anholde af nogen, gik med Kurven hen til en vis gammel Kiøbmand, med hvis Huus den Gamle bestandig havde havt at bestille, lod der Kurven tage af sig, og blev nu roelig siddende, indtil det fornødne var besørget, og den fik Kurven paa igien, hvorpaa den strax begav sig lige ud til sin Herre, og vee hver den, Menneske eller Dyr, der vilde byde sig til at standse den paa dens Vei, eller røre dens Kurv, og hvad der var i. En anden Ting, som især tildrog sig vi Skoledrenges Opmærksomhed, var hans mangfoldige og mangehaande deilige Duer, der idelig svævede os over Hovedet; og det varede ikke længe, før denne Opmærksomhed blev til Misundelse, og

denne Misundelse omsider til Lyst i det mindste at dele dem med ham.

Blandt mine Skolekamerater var der et Par Præstesønner fra een af Naboegnene, der fra deres Barndom af ikke allene vare vante til at have med Duer at skaffe, men endog vare udlærte Duefangere, da de hiemme havde levet i et evigt Duekaperi saavel med deres Naboe Degnens jævnaarige Sønner, som især med en velhavende Selveier, der boede i samme Bye; disse vare da ikke seene, før de næste Ferie fik et Par Lokkeduer bragte med hiemmefra; men da de ikke kunde have deres Anstalter, hvor de vare i Kost, og da min Faders Huus var maaskee det høieste i Byen, paa hvis røde Tag den Gamles Duer havde Vane at sidde, tilbød de mig Interessentskab, paa Vilkaar, at jeg skulde skaffe dem Slag paa min Faders Loft. Dette Vilkaar var mig, der siden min Moders Død fik Alt, hvad jeg pegede paa, saare let at opfylde; Slaget blev indrettet, Duerne bragte derhen, og nu havde da ikke blot jeg og mine Medinteressenter, men en ikke liden Deel af vore Meddisciple i nogle Dage saameget at tage vare herimed, at vi hverken kunde sandse eller passe noget andet. Længe varte det da heller ikke, før vi saaledes havde vant vore Duer, at vi torde la-

de dem flyve ud, og see! de kom ikke blot tilbage, men bragte snart en af den Gamles Duer med; jeg kan see den endnu, den var usigelig deilig; lyserød med en deilig graa Ring; det lykkedes uden Vanskelighed at fange den, og du kan da let forestille dig, at der blev en almindelig Glæde, og at min ikke var den mindste, da den efter den mig for Dueslaget bevilgede Forfangstret hørte mig personligen til. Men ak! denne Glæde varede ikke længe, mine Kammerater maatte gjøre ved den, hvad de vilde, saa vilde den hverken æde eller drikke, men blev uafladelig siddende paa eet Sted, og sørgede. Jeg var denne Gang en ømhiertet, temmelig ufordærvet Dreng; det skar mig i Hiertet for den smukke Due; gierne havde jeg ladet den flyve igien; men mine Kamerater havde efter sædvanlig Duefangermaneer rykket den, saasnart de fik den, at den ikke skulde flyve bort, inden den vedbørlig var vant til Slaget; midlertid kunde jeg ikke længer holde ud at see Ynk paa den; og da det just var en Søndag, — Aftenen før havde vi fanget den — besluttede jeg, før den skulde forkomme hos mig, at bringe den hiem til sin rette Eier igien.

Nepve fik jeg da om Søndagen spist, før jeg med min Due i mit Tørklæde gav mig paa min

Valfart, men dog uden at betroe nogen mit Forehavende, af Frygt for at blive udleet, som endelig ogsaa havde været mig vist nok. Jeg havde hidtil kun tænkt paa Duen, og det var slet ikke faldet mig ind, at den Gamle kunde være anderledes at komme til, end enhver anden Mand; du kan derfor let tænke dig min Forundring, da jeg kom ud i den liden Skov, hvormed den hele Odde var bevoxet, og nu ikke blot Vei og Sti, men endog Traadd, det mindste Spor af Menneskefied forlod mig med eet. Hist og her saae jeg vel en Aabning mellem Buskene, men deels slyngede denne sig igiennem saa mange forunderlige Bugter, at det snarere syntes en Irgang, end en Vei, deels var der, skiøndt Græsset her rigtig nok syntes noget nedtraad, ogsaa hist og her nogle Qviste vare brækkede, saalidet Tegn til, at noget Menneske nogensinde havde gaaet der, at jeg stod gandske raadvild, og ikke ret dristede mig til at vove mig derind; da jeg i det samme temmelig langt borte i Skoven hørte en stærk Gisen, hvorpaa det varte ikke længe, førend to store røde danske Hunde kom springende imod mig. Forbauset over denne Modtagelse, vilde jeg vende tilbage; men allerede havde den ene af Hundene afskaaret mig Passen, snærrede, og viste Tænder, medens

den anden stod loggrende, men bestandig bæffende, for ved mig, og ligesom søgte at indbyde mig at følge sig. Jeg gjorde da, hvad jeg ei kunde lade, men begyndte slet ikke at være vel tilmode over dette underlige Geleide, da jeg nu alt mere og mere erindrede mig, hvad jeg fra min Barndom af havde hørt om den Gamles Troldomskonster. Endelig efter at have giennemvandret denne Labyrinth, som Angesten giordte mig uendelig, kom vi da til en liden Trædør, som Hundene vidste et eget Greb paa at støde op, hvorpaa min Fører gik inden for, og viste mig Vei, men min Vagt blev bag ved mig, indtil jeg var gaaet igiennem. Nu var jeg paa en temmelig rummelig Forgaard, hvor der bag i laae et simpelt, men net landligt Huus, hvis Vægge vare beklædte med Ranker og fine Frugttræer, men der saae ud, som det var ubeboet. Jeg gik derhen ad, og vilde banke paa; men begge mine Vogtere satte sig paa Dørtærskelen, snærrede, og viste Tænder, saasnart jeg giorde Mine at nærme mig Dørren, men giorde forresten ikke andet, end at de gisede af fuld Hals, men som de kaldte paa Nogen. Ogsaa varte det ikke længe, før jeg temmelig langt borte hørte et Fløit, ligesom til Svar; i Øieblikket taug begge Hundene, bleve siddende for

Dørren, og knurrede blot, naar jeg giorde nogen Bevægelse. Endelig hørte jeg Fodtrin inde i Huset, Gaarddøren gik op, og den Gamle stod for mig.

Havde allerede de foregaaende Omstændigheder indjaget mig en Slags ærbødig Ængstlighed, da fordobbledes endnu dette Indtryk ved Synet af den Gamle. Aldrig i mine Dage har jeg seet ærværdigere kraftfuldere Alderdom; hans skarpe, mavre, af Sorgers og Dages Haand dybt furede skiøndt ingenlunde affældige Ansigt, hans graa Haar og Skiæg bebudede en Mand paa halvfierds; men efter hans Stemme, hans Stilling, hans Gang, hans Bevægelser og øvrige Adfærd at domme var han neppe halvtreds. Hans Klædedragt var ikke mindre paafaldende end det øvrige, sammensat af fremmed og gammeldags, af udenlandsk, og hiemmegiort mellem hinanden. Paa Hovedet havde han en graa islandsk Hue, men ovenpaa den en Soelskierm eller Straahat, han selv havde flettet sig; dertil gik han i en gammeldags men kostbar hvid broderet Vest med lange Ærmer, og Vesteskiød, sorte Fløiels Buxer, graae islandske oprullede Strømper, og brednæsede Skoe.

"Hvad godt?" spurgte han mig med en rolig, men uvenlig Tone og blev staaende inden for

den aabnede Dør. "De har nok — svarte jeg forvirret og staammende — mistet een af Deres Duer?" "Og hvad saa?" gav han i endnu ublidere Tone til Giensvar. "Jo! for jeg har nok fanget den!" sagde eg med tiltagende Forlegenhed. "Det er godt for ham;" afbrød han mig vreed, traadde i det samme tilbage, og tog efter Døren ligesom for at trække den i efter sig, og saaledes giøre Ende paa Samtalen med eet. Nu vidste jeg næsten ikke, hvad jeg skulde sige; i min Forlegenhed tog jeg Duen frem, og sagde: her er den! men i samme Øieblik arbeidede den sig ud af mine Hænder, og hen til den Gamle, fløi paa hans Hoved, hans Skuldre, pikkede ham i Munden, og vidste ikke, med alt hvad for Kiærtegn den vilde give ham sin Glæde tilkiende. Den Gamles barske Øie formildedes lidet, han besvarede Duens Kiærtegn, klappede, og strøg den, og sagde venlig til den: ja! ja! jeg skal kiøbe dig igien! jeg skal betale dem for at stiæle mine Duer;" traadde i det samme et Skridt frem, men endnu bestandig inde i Huset, og spurgte mig med sin sædvanlige Tone: "Naa! hvad skal han da have?" "Have?" spurgte jeg, som aldeles ikke forstod Spørgsmaaleet, gandske forundret. "Ja!" tog han Ordet igien: "hvad jeg skal give ham, for det han har

stiaalet min Due?" "Jeg har ikke stiaalet den, svarte jeg: den kom imellem mine Duer, og . . ." "Og saa plukkede vel de den, at den ikke skulde flyve hiem igien!" sagde han, og saae ned paa mig med en ubeskrivelig Foragt over den Løgn, han troede at have truffet mig i: "der!" i det samme rakte han mig Duen igien med fravendte Øine, og i Begreb med at gaae bort. "Nei!" sagde jeg: og skiød den med begge Hænder fra mig: "den vil slet ikke være hos mig; den har hverken vilbet æde eller drikke; og dette har jeg havt saa Ondt af, og derfor . . ." "Og derfor?" gientog den Gamle med mildere Stemme, og traadde saa godt som ud paa Dørtrinnet; "og derfor tænkte jeg," blev jeg ved, "jeg vilde see at faae den hen, hvor den hørte hiemme, at den ikke skulde komme noget til." Nu blev den Gamle efterhaanden venligere, hans Stemme blidnedes, han tog mig lidt efter lidt ligesom i Øiesyn, snart traadde han ud i Gaarden til mig, og spurgte mig godmodig: "om jeg havde selv Duer?" "Jeg fortalte ham da gandske trohiertig den hele Sammenhæng, at Duerne vare nogle af mine Kammeraters, men at de havde givet mig Part i dem, imod jeg lagde Dueslag til; men jeg vilde ikke have mere med det at giøre; for de vilde fange, og det var Synd, havde jeg

seet, for de stakkels Duer, de længtes, og kunde ikke trives paa et fremmed Sted." Min troskyldige barnlige Aabenhiertighed syntes at interessere ham; han spurgte mig, om jeg slet ikke tænkte paa den, Duerne hørtil, og som det dog vel gjorde Ondt at miste dem? jeg svarte, som mine Kammerater havde sagt for mig, at det var engang saadan med alle dem, der havde Duer, at den ene bestandig fangede fra den anden, og da de, der havde Duer, dog havde dem for at sælge dem eller at spise dem, saa kom det da saa vidt paa eet ud. "Jeg fanger ingen, og spiser ingen, og sælger ingen;" sagde den Gamle. "Ikke!" udbrød jeg med yderste Forundring: "hvad giør De da med Deres Duer?" — "Jeg holder af dem" — sagde han —"og de af mig; synes du da, det er Ret at fange dem fra mig?" "Jeg fanger aldrig flere enten fra Dem eller nogen;" sagde jeg, og Taarerne trillede mig ned af Kinderne. "Jeg troer dig, min Dreng!" sagde han, tog mig i Haanden, og klappede mig; ufrivillig henrevet af den Ærbødighed, der fra første Øiekast af havde gjennemtrængt mig, vilde jeg kysse hans Haand; men han trykkede mig til sit Bryst, og mellem os var i Taushed indgaaet en Pagt, som selv Døden ikke har brudt.

Han bød mig nu ind med sig i sin Hauge, at faae noget Frugt at lødske mig paa. Haugen laae paa den anden Side af Huset; det er mig ikke mueligt at beskrive det Indtryk, den gjorde paa mig. Vist nok var det den første smagfulde Hauge, jeg havde seet i mine Dage; men jeg har heller aldrig siden seet nogen, der lignede den. Uden for Huset, der ogsaa fra denne Side var klædt med Frugttræer, men af almindelige Sorter, der mindre trængte til Soel, laae et Blomsterparti, der saaledes overraskede mig, at jeg, skiøndt et Barn, glemte den lovede Frugt, for at opholde mig ved det. Du er, har jeg mærket, ingen Blomsterelsker, og det giør mig ondt for dig; du savner da en af Livets skyldfrieste og reneste Glæder; men i denne Hauge var du blevet der, som jeg, ved den Rigdom af Vellugt og Skiønhed, der tryllede Sandserne, ved den forunderlige Kunst og Smag, hvormed den var anlagt, saa at ikke blot hver Blomst, hver Vært fandt det Jordmon, det Ly, eller den Soel, o. s. v., den havde behov, men at de med Hensyn til deres Blomstretrid, deres Farve, deres Høide o. s. v., vare saaledes ordnede, at du fra Vaarens første Mildne til de sidste Efteraarsdage maatte komme der, naar du vilde, saae hvert blomstrende Land bestandig ud, som en

smagfuld Bouqvet. Ogsaa kan du let begribe, at denne Hauges Prydelse umulig kunde bestaae i saadanne Planter og Vexter, hvis fornemste Fortrin ligger i, de ere fremmede her, da de i deres kiære Fædreland regnes blandt Ukrud; nei! de samme Blomster, som her fortryllede mig, vare paa meget faa nær, næsten alle saadanne, som du i Marken, Engen, og Skoven med Ringeagt i tusendviis gaaer forbi, eller træder under Fod; men forædlede ved den omhyggeligste Dyrkning; ofte har du paa vore Udvandringer seet mig dvæle ved en eller anden Markblomst, som du fandt intet mærkeligt hos; ak! det var da gemenlig een eller anden gammel Bekiændt fra min Gamles Hauge, jeg helste, og der nu — syntes jeg — stod og udartede igien, fordi den ligesom jeg savnede sin Dyrker.

Den Beundring, den Henrykkelse, hvormed jeg begabte alt dette, morede, eller rettere, interesserede den Gamle; endelig fik han mig derfra ind i, hvad man med Føie kunde kalde, hans Frugtskov; aldrig har jeg smagt udsøgtere, finere Frugter; aldrig seet stoltere, frodigere, rigere Træer; og nu, at see denne kraftfulde Olding med en Kiæmpehaand tage fat i een af de Hovedgrene, som jeg med begge mine Hænder neppe

kunde omspænde, og som jeg i mine Karleaar knap har været istand til at rokke, see ham ryste den, og med den hele Træet, saa let, som Vinden leger med Siv, see den gyldne Frugtregn, som ved hvert Tag, han tog, nedstrømmede om Træet; det er maaskee ret godt, at jeg ikke saa let i Verden faaer saadant igien at see, det vilde kun alt for levende erindre mig om, hvad jeg dog kun forgiæves ønsker at glemme.

Rigelig forsynet med Frugt bad jeg nu min Gamle om, jeg maatte faae hans Duer, og andre Huusdyr at see, og han førte mig ud ved Siden af Haven i en saakaldet Grønnegaard, der vrimlede af alle Slags Smaakree. Neppe havde han sat Foden derind, førend alle hans Huusdyr stimlede omkring ham, og udgiorde en Cercle, som vel neppe nogen Stormand har havt talrigere, og sikkerlig ikke oprigtigere, ved sin Cour. Heller ikke kom de for at trygle Føde, hvoraf der var Overflod, men i bogstavelig Betydning at forestille sig for ham, tales til, kiæles for af ham. En Høne kom at anbefale ham sine nylig udrugede Kyllinger; hans store Hunde giorde sig Plads mellem Vrimmelen, for at trykke sig op til hans Side; en Kat, uden at agte paa disse hans Naboer, kom med et heelt Kuld af Killinger, den havde faaet,

og lagde dem for hans Fod, ligesom for at anbefale dem i hans huusfaderlige Beskyttelse.

Overalt var det en synderlig Fred og Enighed, der herskede i dette Huus; endog de Dyr, hvis Fiendskab ellers er blevet til Mundheld, vare her ikke allene fuldkommen fredelige indbyrdes, men endog Venner; saaledes saae jeg siden en af Hundene tage Kattekillingerne saa gandske i Ynde, at den rugede og vaagede over dem, naar Moderen gik bort; saaledes gik ikke allene Gaardens store og smaa Huussinde, Kyllinger, Ællinger, Duer og Dueunger i fuldkomneste Fred mellem Kattene, men selv dens talrige huusvante Gjæster, Spurve, Svaler, og de næsten utallige andre Smaafugle og Sangfugle, der byggede og boede omkring i Gaarden og Haugen, nøde alle den fuldkomneste Borgerret; ligesaa trygge vandrede en ung, ikke blot tam, men endog kiælen Raabuk, og en Hare i fuldkomneste-Frihed om mellem Hundene og Gaardens øvrige Huusdyr; ja et Par Gange, da det havde hændet sig, at fremmede Hunde og Katte havde listet sig ind at jage paa Halvøen, vare de store Hunde komne deres øvrige Medindbyggere saa eftertrykkelig til Hielp, at hine Fribyttere tabte Lysten at komme der tiere. Ogsaa var der i Følge, ikke blot af den Fred og Tryghed, men tillige

den Overflod, de nød, jo tættere man kom op til Huset, fordobblet Liv, især af Fugle, thi omhyggeligen sørgede ogsaa den Gamle for, at de rigeligen fandt ikke blot Alt, hvad de behøvede til Føde, men og til at bygge Reede, og havde han derfor til Tak, at, naar han vandrede om i sit Rige, kunde han gaae tæt hen til Fuglenes Reder, og de bleve gandske rolige liggende, eller hoppede ham vel endog imøde, for at see, om han bragde dem noget. Overalt var man gandske paa den Halvøe i Æsopi Dage; Dyr og Fugle talte, og bleve forstaaede, og besvarede, og aldrig har derfor nogen Ting slaaet mig mere, end da jeg sidden i Herders adspredte Blade *) fandt fremsat, hvad jeg her havde været Vidne til.

Dette sande paradisiske Syn, Mennesket, som Konge d: Fader mellem Dyrene, interesserede mig

*) Araberen taler med sin Hest, Hyrden med sit Faar, Jægeren med sin Hund, Negeren med sin Slange, og den arme Fange endelig med sin Ederkop og sin Muus. Jo mere Mennesket lærer at kiende en Dyreslægt, og omgaaes fortroelig med den, jo mere vænne begge sig til hinanden, og meddele hinanden af deres Egenskaber. Han troer at forstaae den, og at den forstaaer ham.

Herders zerst. Blätter 3 D. S. 127.

uendelig; og den Interesse, jeg deri fandt, var mig igien ingen ringe Anbefaling hos den Gamle; han fandt alt mere og mere Fornøielse i, at føre mig omkring, bragte mig ud paa Marken til sine Faar, der med al denne Slægts egne Kiælenhed og Godmodighed kom trippende ham imøde; derfra til en Arm af Søen, der gik op i hans Marke, og hvor en sneehvid Svane med sine graae Unger ikke før blev ham vaer, før hun i Spidsen for sin hele Skare stoltelig pløiede Vandet, for at modtage saa godt som af hans Haand, Brødstumper og andet saadant, han i sin Vestlomme bragte den med; medens en Vrimmel af Smaafiske med en Sikkerhed, som nokſom viste, de hverken havde lært at frygte Krog eller Vaadd, flokkede sig i Strandbredden at snappe de Smuler, der faldt af hans Haand.

Efter at vi havde fuldbragt hans Ronde, som han kaldte det, tog han mig ind igien i sit Huus; ogsaa dette havde et høist forunderligt robinsonsk Udseende; en synderlig Simpelhed stak ubeskrivelig af ved Siden af enkelte kostbare Ting, der for det meste vare anvendte saare langt fra deres oprindelige Bestemmelse; ligesom og en vis Udenlandskhed hist og her udgiorde en paafaldende Kontrast med det øvrige danske Landboudseende;

man spiste f. Ex. paa Leer, men fik Vaskevand af en Sølvkaffekande; man sad paa en Træstoel med et selvflettet Straahynde, under et italiensk Madonnahoved, eller for en Afstøbning af den vatikanske Apoll; paa den simple hvide Væg hang mangfoldige Tegninger, for det meste af hans Nabolaug, og adskillige af disse tegnede flere Gange, fra forskiællige Synspunkter, under forskiellig Belysning, til forskiællige Aars- og Dagstider; og nu atter ved Siden af disse andre egenhændige Tegninger, snart af Italiens majestetiske Ruiner, saa af dens stolteste Pragtbygninger; nu af Poflodens paradisiske Egne, saa atter af de vildromantiske Landskaber om Elven i Saxen og Bøhmen.

Særdeles morede det Oldingen at see, hvorledes Indtrykket af alle disse tildels nye Gienstande delte mig mellem sig; nu stirrede jeg paa en italiensk Madonna, hvis Skiønhed allerede henrev mig, skiøndt jeg endnu ikke forstod den; saa helste jeg med Jubel en af mit Fædrehiems gienkiændte Egne, saa maatte jeg fra disse Billeder hen til Vinduet, at see, hvad en eller anden usædvanlig Bevægelse i Hønsegaarden kunde betyde, derpaa fik jeg atter noget at skaffe med hans Hunde, især med en Puddel, der inde i Huset lod til at

have den fornemste Opvartning, og der endnu i Klogskab syntes over de andre; ogsaa gav alt dette mig naturligviis Leilighed til hundrede barnagtige Spørgsmaale, der ikke sielden lokkede Smiil paa den Gamles Læber: saasom, da jeg, der i denne Tryllekreds fuldkommen havde glemt alt, hvad man fra Vuggen af havde fortalt mig, spurgte ham, hvor da hans Folk vare henne, siden man ingen af dem saae? "Jeg har ingen!" sagde han, "jeg lever gandske allene." "Gandske allene!" gientog jeg saa forundret, som man saa ofte bliver, naar man i Virkeligheden seer det, som man hundrede Gange har hørt sige, uden at gisre sig nogen ret Forestilling derom: "men hvor kan De det?" "Man kan, hvad man maa, min Dreng!" sagde den Gamle, med en Tone, som, saalidt jeg dengang forstod den, giennemfoer mit Inderste. "Men da kunde vi jo let" — svarte jeg med barnlig Tienstagtighed — "skaffe Dem et Menneske . . . ." "Et Menneske!" faldt den Gamle mig i Ordet med et forunderligt Smiil: "maaskee ikke saa let. "Aa jo! blev jeg uden at have forstaaet ham i min tienstfærdige Nidkiærhed ved — "en Pige eller en Karl, der . . . ." "O ja!" faldt han mig atter i Ordet: "en Pige eller en Karl, der tog min Løn, og maaskee tog til Takke med

min tarvelige Kost, fandt jeg kanskee endda, skiøndt muelig knap nok; men de levede ikke med mig endda." "Da vilde jeg gierne leve hos Dem," brød jeg ud af fuldeste Hierte. "Det blev du snart kied af, min Dreng!" sagde han smilende. "O nei!" faldt jeg ham fyrig i Ordet: "her er saa rart, og De er saa god;" og klyngede mig op ad ham i det samme. "Nu, nu!" faldt han mig med en synderlig Høitidelighed i Ordet: "nu, saa vær mig da velkommen, naar og saa tit du vil komme."

Mere end eengang har min Gamle siden, da han saae mig istand til at forstaae ham, sagt mig, at han ved den besynderlige Maade, hvorpaa jeg blev ført til ham, næsten fra allerførst havde anseet mig som Forsynets besynderlige Gave, umiddelbar sendt ham til at lindre det Savn, han midt i sit Paradis følte, Trangen til en menneskelig Skabning, der var Kiød af hans Kiød, Been af hans Been, hans Hierte og Aand nærmere beslægtet, end selv det klogeste og kiærligste Dyr kunde være. Overalt havde denne Gamle, mellem adskillige Egenheder, som hans eensomme Levemaade og Stilling nødvendig maatte medføre, ogsaa en synderlig Tro paa Forsynets umiddelbare Styrelse i de mindste Ting, saa at han ikke lette-

lig bortskiød nogen Ting, der saa at sige af sig selv blev givet ham i Hænde, eller foretog noget, som der udenfra kom noget tilfældigt i Veien for. Smiil ad mig, om du vil; men jeg har arvet den efter ham; og fra den kan du maaskee endog udlede, baade at jeg ikke før har sagt dig noget om min Gamle, saa ofte jeg end har havt Lyst til at tale om, hvad min hele Siæl er uafladelig fuld af; og at jeg har talt, og taler saameget om ham i Dag.

Du kan let forestille dig, at hans Indbydelse blev ikke giort mig forgieves; da det aftnedes, og jeg maatte hiem, fulgte han mig længere paa Veien, sagde han selv, end han i tredive Aar havde været, og vi skiltes ad med den Aftale, at jeg snart igien skulde besøge ham, men at jeg ingen, hvo det end var, maatte bringe med. Fra nu af tilbragte jeg næsten hele min Fritid hos ham, hele min Dannelse skylder jeg ham, og lærte jeg end ikke, at giøre Lykke, har jeg maaskee lært den endnu større og vanskeligere Kunst, at undvære den. Det var et underligt Liv, denne Olding førte, og som jeg lærte at føre med ham; oppe om Sommeren med Solen, var han intet Øieblik orkesløs, og taalte heller ikke, at jeg var det; saa arbeidede vi paa hans Marker, hvor Alt, da han hverken

havde eller vilde have Ploug eller Heste, blev gravet med Spade, hvilket, da han ikke ønskede at frembringe mere, end han selv kunde forbruge, ikke var vanskeligt at overkomme; saa passede vi hans Huusdyr og Fiederkræe; saa syslede vi i Haugen, saa redede vi vort pythagoræiske Maaltid, der bestandig bestod af Urter, Frugter, Rødder, Æg og Melk, og hvor der aldrig kom noget, der havde havt Liv; saa hialp vi hinanden med den øvrige Huusgierning; saa viste han mig an til mangehaande Kunstflid og Haandgierninger, hvori han var en Mester; saa tegnede han for mig og med mig: saa de lange Høstaftentimer, hvor vi ikke kunde see at arbeide, og hvor han dog ikke vilde tænde Lys, som han overalt ikke meget elskede, tog han sin Harpe, eller sin Fløite, og jeg, som, fordi det der i Skole den Tid var Mode, havde lært noget at spille, men med Kiedsomhed og Ulyst, lærte nu ved at spille med ham, og høre ham, hvad Musik var. Ikke gierne forsømmer jeg nogen Leilighed, hvor der er god Musik at høre, det er min største, maaskee min eneste Luxus, men endnu har jeg aldrig hørt

under nogens Hænder Strængen tale,

som under hans; maaskee, fordi den altid havde noget at sige, fordi han ikke spilte andre Stykker

end enten saadanne, som havde en mangeaarig, stedse tiltagende, ved andre Dages Minder forhøiet, Interesse for ham, eller og hans egne Phantasier, som især ere mig uforglemmelige, hvis Toner uafladelig svæve for min Siæl, o! men som jeg aldrig er istand til at gienfinde paa min Fløite.

Med alt dette vidste han faderligen at sørge for, at ikke disse udenoms Idrætter skulde blive mig saa vigtige eller tillokkende, at jeg over dem skulde forsømme mit Hovedformaal; idelig, snart ved vore huuslige, snart ved vore mechaniske Sysler, dreiede han Talen hen paa, hvad jeg i Skolen havde at bestille; og gemeenlig forvandlede disse utvungne Samtaler sig umærkelig til en meget strang, men derhos lærerig Examen. I Historie, i Geographi, i Physik, i Mathematik kunde min Gamle gierne været mine Læreres Lærer; mindre noie bekiendt var han derimod, som let kan begribes, med de gamle Skribenters Gloser og Phraser; men desfortroligere med deres Tanker og Aand, Fortrin og Mangler; og ved at giøre mig ved Tid og Leilighed opmærksom herpaa, lære mig at søge Ting, hvor man hidtil kun havde viist mig Ord, giorde han mig deres Læsning baade tillokkende og nyttig. Ogsaa varede

det ikke saare længe, før jeg erfarede en særdeles Nytte deraf; thi da vor Skole paa samme Tid fik en ny Rektor af ikke mindre Smag og Indsigt end Lærdom, og denne ved Examen ikke vilde i Historien lade sig noie med Holbergs Ord om Karl den Tolvte: om hvis saa bekiændte Bedrifter intet behøver at siges; som var Alt, hvad mine Kammerater havde at sige derom; og jeg nu giorde ham en temmelig fuldstændig Reede for denne Konges Hovedbedrifter og Begivenheder; og da jeg endnu ydermere, da han siden examinerede os i Curtius, kom til at sige, hvad min Gamle havde giort mig opmærksom paa, at mange ville ansee Curtius som en Romanskriver, der havde sin Glæde af at fortælle Eventyrer; men at, naar man huskede paa Karl den Tolvte, faldt man let paa at fæste Tro til, hvad hos ham blev fortalt om Alexander; tildrog dette mig saaledes min nye Lærers Opmærksomhed og Godhed, at jeg ikke blot blev strax flyttet op i hans Lektie, men og har fra den Tid af bestandig i ham havt en faderlig Ven.

Omtrent paa samme Tid traf det, at min Fader opgav sin Handel, og flyttede fra Byen, for at drive en temmelig betydelig Selveiergaard, eller saakaldet Parcel, som han, som Kautionist for en uvederhæftig Kiøber, havde maattet tage

til sig. Fra nu af blev min Gamle saa godt som mit eeneste Tilhold; i det Huus i Byen, hvor jeg havde Værelser og Kost, sørgede man efter brugelig Skik ikke for andet, end at jeg ikke fik for meget for mine Penge; om jeg laae hiemme eller ude om Natten, spiste hiemme, eller ude om Middagen, bekymrede ingen. Heller ikke lod min Gamle de flere Timer, og halve Dage, han havde mig hos sig, gaae unyttede hen; jeg havde tilfældigviis mod Skoleskik lært de første Rudimenter af engelsk og fransk af et Menneske, min Fader vilde have et anstændigt Paaskud til at give lidt mere end almindelig Almisse; neppe opdagede min Gamle den svage Spire, heraf endnu var bleret tilbage, før han ivrigen fremelskede den. Selv kunde han, hvad man i Almindelighed kalder alle levende Sprog, tydsk, fransk, engelsk, italiensk, og kunde dem, som den kan Sprog, der har lært dem i Landene selv; snart vante han mig til, næsten uafladelig at maatte tale dem med ham, og havde han deri nogle synderlige Indfald; ved vor Huusgierning taltes gemeenligen tydsk, om litterariske Gienstade fransk, og ved vore mechaniske Arbeider engelsk; thi — paastod han — om Kunstflid og Hændighed kunde man ikke tale ret godt uden i deres Fødelands Sprog; italiensk bragde

han mig ikke saavidt i, at jeg kom til at tale det, skiøndt han havde en særdeles Forkiærlighed for dette Sprog, og dette Land, som han aldrig mindedes, eller nævnede, uden med Begeistring.

Men dog det, der især vil blive mig uforglemmeligt, det, der eene, og for Alting maa giøre mig til hans evige Giældner, var, hvad han virkede til min Dannelse, som Menneske, og Borger. O! at jeg kunde skildre dig ham, naar han i de deilige lyse Maaneskins Aftener, under Himlens tindrende Befæstning, vandrede med mig, mellem sine kiæmpehøie, frugtrige, selvplantede Træer, og nu hans store Hierte strømmede over af andægtig, menneskekiærlig Begeistring, af den meest levende brændende Kiærlighed til Fædrelandet, af fierde Frederiks, og hans talrige Ædles taknemmelige Erindring; ikke har jeg lettelig i mine senere Dage fundet nogen god, nogen gavnlig Tanke fremspire i min Siæl, at jeg jo har kundet erindre mig, naar, hvor, og ved hvad Leilighed min Gamle nedlagde Sædkornet dertil. O! som blandt andet een Aften — jeg var allerede Student, men ilede imidlertid, saasnart og saa ofte Omstændighederne tillod det, tilbage til det Sted, der for min Dannelse var usigelig vigtigere, end det akademiske Tyggemad, hvormed Stær-

unger opklækkes til Efterpiat; et Tordenveir, næsten som dette i Dag, var draget op fra alle Sider, længe havde vi fra Strandbredden nydt dette majestætiske Syn, da en skyllende Regn nødde os at søge til Huus; længe saae vi endnu fra Vinduet paa de Slag i Slag saa godt som paa eengang over hele Horizonten knittrende Lyn; endelig syntes det ligeover vor Isse; Straale og Skrald fulgte saa godt som uden Mellemtid paa hinanden; ved eet usædvanlig frygteligt Glimt traadde jeg mechanisk fra Vinduet bag Pillen; med et forunderligt Smiil betragtede den Gamle mig, slog derpaa sit ærværdige Øie mod Himlen, og spurgde: "troer du, Han ikke kan ramme dig der." O! at jeg kunde skildre dig alt, hvad der ved disse Ord laae i hans Tone, skildre dig det høie Udtryk paa hans roelige andægtigærværdige af de idelige Lyn oplyste Ansigt; og nu den følgende Samtale: aldrig — min Ven! — aldrig er den største, den trøstefuldeste blandt Sandheder "at ikke en Spurv falder til Jorden uden vor himmelske Fader," bleven mig saa lys, og saa levende; ingen — frit tør jeg sige det — ingen af vore Samtaler har havt den Indflydelse paa hele mit Liv; endog i vor Omgang har du ved mangen Leilighed maattet spore Virkningen deraf; derfor kan in-

tet — og sandelig ikke saa ubetydelige Stød have truffet min Isse — intet i Verden nedbøie mig; thi stedse staaer min Lid til Ham, der sagde til Havet, saavidt skal du komme, og ikke videre; men derfor — jeg tilstaaer det og — ere mine Forhaabninger, min Tillid, især til menneskelige Planer, menneskelige Foretagender, menneskelige Bestræbelser, usigelig ringe, thi jeg veed, at kun et Støvgran behøver at falde fra hiin Almagtshaand, og en Verden standses i sin Gang; derfor — skiøndt jeg sandelig ikke er ligegyldig for mine Brødres Vel — maae du ofte have fundet mig Jis, naar du blussede hsit i sangviniske Indbeldrømme.

Men hvo var — faldt nu jeg ind, maaskee, uden at være mig det tydelig bevidst, uvillig til at høre mere af en Lære, der saa ubarmhiertig nedbrød mine Luftslotte — hvo var denne synderlige Mand! Ja! svarte min Ven: hvo han var, kan jeg endelig nok svare dig paa, og det, tænker jeg, du omtrent af det foregaaende kan besvare dig selv. Han var den bedste, ædelste, viseste Mand, jeg har kiændt; min faderlige Lærer og Velgiører; men spørger du mig tillige, hvad han var, og hvorledes han var kommet til at blive det, han var; har jeg ikke saa let ved at fyldestgiøre

dit Spørgsmaal. Det er, som du vel og har erfaret, kun i de gammelbags Romaner, at Folk saaledes sætte sig ned, og fortælle hinanden deres Levnetsløb. Saameget jeg imidlertid af, hvad jeg ved en og anden Leilighed hørte af ham, har kundet sætte mig sammen, havde han i sin Ungdom reist med Frederik den Fierde, og været siden meget brugt, og betroet af denne sande Konge, og en nøie Ven af hans Mænd og Venner, Ramshart, Moinichen, Barchman, Lüders; da Kongen efterhaanden blev svagelig, og min Gamle ønskede en stadig Stilling, havde han været bestemt til en, mig ubekiændt, men udentvivl ikke ubetydelig Post, paa det vordingborgske Rytterdistrikt, der var fierde Frederiks Diesteen; ved samme Leilighed havde han faaet den liden Gaard, han beboede, i Fæste paa Levetid, og var i Begreb med at gifte sig, og det med en inderlig elsket Pige, hvis Fader udentvil var en af de mindre Hofofficianter; men Sorgensdag, den 12 Oktober 1730 kom, Danmarks gode Genius bortvendte sit Ansigt, fierde Frederik døde, og det blev nu i de nye Magthaveres Øine en Brøde, at have været blandt hans, eller som Hofsproget lød, blandt Anna Sophias Venner. Med Føie glad ved at være blandt de lykkeligere af disse, som glemtes,

da de ikke paa nogen Embedsliste faldt Avind i Hinene, besluttede min Gamle, at henleve sine øvrige Dage paa sin liden Gaard som Landmand i Stilhed; og sysselsatte sig nu med, at udpynte og indrette den paa det bedste, at dette Opholdssted og kunde blive hans tilkommende Kone behageligt. Men — ogsaa der havde Bladet vendt sig; vel ikke, saavidt jeg fra enkelte Ord af den Gamle kunde slutte, saalige hos hende; men da han efter nogen Tiid kom til Byen, i den Tanke at bringe denne Forbindelse i Rigtighed, viste hendes Forældre og hele Familie en saadan fremmed Kulde imod ham, eller rettere gik af Veien, og, naar de kunde, lukkede Vinduer og Dørre for ham, som en Besængt, og havde tillige faaet en saa gandske forandret, sukkende Tone og Vending, at han fra første Øieblik af fattede, han maatte gjøre sin Regning paa en med bibelske Sprog og pietistiske Talemaader udpyntet Kurv fra Faderen, der ydermere for større Forsigtighed havde faaet sin Datter ud paa Landet, hvor hun ikke længe derefter ved faderlig Myndighed og Familie-Overhæng kobbledes til et Menneske, hvis Hoved hang til den rette Side, men med hvem hun levede ulykkelig, og døde kort efter. Nu var Verden bortdød for min Gamle, og snart bortdøde han

og ganske for den; adskillige Chikaner, han, som en halv om halv priisgivet Falden, hyppigen mødte fra nogle af de Smaavæsner, der altid søge at sætte sig i Naade ved at fortrædige, hvem de vide, at være i Unaade, bragte ham til at bortleie, paa sin Livstid for sin egen Afgift, de Jorde, der vare til Gaarden, og ikke forbeholde sig videre, end han med egne Hænder kunde drive, skille sig ved sine Tyende, som man betiente sig af, til at volde ham tusende Fortrædeligheder, saameget mere, som en af Stedets Geistlighed havde kastet den Mistanke paa ham, at han var en Separatist og Papist — Atheist var ikke dengang Modebeskyldningen endnu — og saaledes var han saa godt som umærkelig efterhaanden kommet reent ud af al Menneskesamqvem, og var nu en fuldkommen Eneboer, indtil Forsynet paa den synderlige Maade førte mig til ham; — dog jeg vil hellere fortælle dig en underlig Scene, som jeg dog har at takke for det meste, jeg kan sige dig om ham.

Det var det sidste Aar, jeg havde den Lykke at eie ham; jeg havde været ude at hente den Beskeed, at der intet var at arve efter min et Par Aars Tid i Forveien afdøde Fader, og tog nu efter Sædvane til min Gamle; jeg veed ikke, saa

mange hundrede Gange, som jeg havde været hos ham, var ingen Gang mig saa forunderlig mærkelig, som denne var; der er neppe en eeneste Dag, hvorfra jo een eller anden synderlig Omstændighed staaer dybt indskrevet i mit Hierte.

Een Aften, det var een af de deilige lyse Maaneskinsaftener i August, da Nat og Dag, ligesom umærkelig, glide over i hinanden, sad vi efter gammel Skik under de to herlige høie Valnødtræer i Gaarden, og spilte sammen paa Fløite; det var, som han den Aften slet ikke kunde holde op. Hans Yndlingsstykker, hvoraf han ellers kun pór la bocca dolce — som han selv udtrykte sig — pleiede til Slutning at spille eet enkelt, bleve denne Aften alle gjennemspilte; endelig faldt han i at phantasere; og aldrig hørte jeg hans Fløite saa talende, saa smeltende, saa henrivende; det var Svanens Afskedssang; omsider ligesom hendøde de sidste lange, udholdende, høitideligveemodfulde Toner, der blev en stum Pause, vi reiste os begge for at gaae til Hvile; i det vi gave hinanden Haanden tause til Afsked, drog et tindrende Stierneskud sit lange lysende Ildspor over vore Hoveder, og forsvandt for vore Øine; synderligen greb dette Tilfælde ind i den Gamles Tankerad; med Styrke trykte han min Haand,

og sagde med en Tone, som jeg hører endnu: "Vort sande Sindbillede, glimte, forsvinde, ikke mere være til, og intet Spor efterlade paa Jorden." Hans Høitidelighed udbredte sig over mig; det var, som jeg beseledes af hans Aand; med Kraft holdt jeg fast paa hans Haand, som han var i Begreb med at drage tilbage, og sagde med en Energi, der hævede mig over mig selv, de deilige Linier af hans Yndlingsdigt, Addisons Cato:

If ther' is a power abow' us
Vnd that there is, all nature cries aloud
Through all her works — he must delight in virtue
And that, what he delights in, must be happy.

But faldt nu min Gamle, mere med tungsindig Høitidelighed, end klagende Mismod, mig i Ordet:

But when? and where?

opflammet, begeistret, som af et høiere Væsens Indskydelse, strakte jeg den anden Haand mod Himlens stjerneklædte Befæstning, og svarte:

T' is heavn itself, that points out an here after,
And intimates eternity to man,

og nu, som giennemstrømmede af een Følelse, udbrøde vi paa eengang Haand i Haand, med Hænder og Øine opløftede mod Himlen:

Eternity! thou pleasing, pleasing thougth.*) taug begge med eet, bleve staaende nogle Øieblikke tause, hensunkne i andagtfuld Stilhed, og nu sank den Gamle om min Hals, trykte et faderligt Velsignelseskys paa mine Læber, og vi skiltes.

Efter en saadan Aften sover man ikke; ved det første Daggry var jeg oppe, og vilde, da jeg just samme Dag nødvendig maatte til Kiøbenhavn, ligesom tage Afsked med mine Yndlingssteder, af for sidste Gang! — I det jeg vilde gaae ud i Haugen, kom min Gamles Puddel, — der kied af vor lange Sidden forrige Aften, istæden for

*) Er over os
En Magt — og at der er — det raaber høit
Naturen giennem alle sine Værker,
Da maa den frydes sig ved Dyd — og hvad
Den frydes ved, maa vorde lykkeligt;
Men naar? og hvor?
Det Himlen er, som viser et herefter
Og giver Manden Vink om Evighed,
O! frydefulde Tanke! Evighed.

Cato 5 Akt 1 Scene.

som sædvanlig at følge ind med, havde lagt sig ude i Loen, og altsaa nu var paa Færde, — og gjorde mig Selskab. Med Tankerne opfyldte af forrige Aften, af tungsindige Anelser, som jeg imidlertid gjorde mig Umage for, ikke at forstaae, eller agte paa, omvankede jeg uden synderlig at see mig om, hvor Puddelen førte mig, mere end jeg tog selv nogen Vei. Saaledes kom jeg da til den store Hasselhække, der fra den eene Side begrændsede Haven, og dækkede Gierdet; med eet forsvandt min Ledsager; jeg agtede ikke derpaa, før jeg saae den komme tilbage, og ligesom see ad, om jeg ikke fulgte den; der fattedes en Hasselbusk i Hækken; det havde jeg ofte seet, men aldrig giort mig videre Tanke om, da jeg saae Riisgiærdet tæt inden for, og altsaa ikke ventede noget derimellem; men da man her i Huset var vant til at agte paa alle Huusdyrenes Bevægelser, kunde jeg nu ikke andet end følge Puddelen, og fandt da en ordenlig bequem vei tiltraad Sti, der snart førte mig ud paa den meest romantiske Plet, jeg nogentid mindes at have seet. Ogsaa paa denne Side dækkedes Giærdet af en for Diet uigiennemtrængelig Hæk, men næsten af lutter Blomstertræer af forskiællige Slags, og som, uagtet de stode i Naturens indtagende tilsyneladende Uorden, dog ikke

kunde andet end være plantede, da deriblandt vare mange, der i vore Lande ikke voxe vildt; tæt der forbi rislede over et Leie af Sand en speilkar Bæk i tusende Bugter, og i bogstavelig Forstand spillende mellem Blomster; thi ikke blot var og paa den anden Side et Blomsterkrat, liigt det, i hvis Ly jeg vandrede, men og Bækkens Bredder vare tætbevoxne med de meest afvexlende skiønneste Mark- og Haugeblomster i en ubeskrivelig Frugtbarhed; og nu tænke man sig min Overraskelse, da jeg efter at have vandret i dette Paradis, ved eet eneste Skridt uden om en fremstaaende Busk, med eet saae mig staae over Havet, det seilrige Sund med alle sine smilende Øer under mine Fødder paa den ene, og det frugtbare sydlige Sieelland i al sin Skiønhed paa den anden, Vordingborg med dens Ruiner ligefor mine Øine; længe stirrede jeg paa denne maleriske Udsigt, der endnu forhøiedes ved Betragtningen af den nøgne ved Strandens Bølger udhulede, selv af min venlige Bæk undergravede, og i bogstavelig Betydning med Undergang truende Brinkpynt, hvorpaa jeg stod; endelig gav jeg mig videre paa min Sti, og neppe havde jeg giort faa Skridt, før jeg atter saae mig inde i smilende Blomstergange, aflukket fra den øvrige Verden, og netop ved Bølgernes

dæmpede Brusen mindet om, hvor jeg var; efterhaanden begyndte nu Plantningerne at antage et alvorligere høitideligere Præg: høiere Træer, mørkere Skygger modtoge mig; og nu midt i en Granetykning, hvor ikke Solens fineste Straaler enten Sommer eller Vinter kunde trænge sig ned, saae jeg for ved en liden Bænk staae en Soelskive, hvoraf til Overflod Viseren var afbrudt; jeg mindedes tillige, at jeg havde anmærket, at der midt i Blomsterqvarteret uden for hans Huus var en liden unyttet Plet, og at, da jeg engang undrede mig herover til ham, jeg havde faaet det Svar: der havde staaet en Soelskive, men den var flyttet; uden at jeg nogensinde havde kundet opdage, hvor den var flyttet hen. Jeg kunde nu intet Øieblik drage i Tvivl, at dette jo havde sin Betydning; jeg gik endnu nogle Skridt frem, og midt i en liden Halvcirkel af italienske Popler, over hvilke en bagved staaende Kiæmpeeg udbredede sin majestetiske Krone, stod et Brystbillede af min Gamles kongelige Helt, Danmarks gode Genius, Frederik den Fierde; men, hvad især faldt mig paa, stod omvendt, med Ansigtet indad Nichen til, og, som jeg ved nøiere Eftersyn befandt, for ikke saare længe siden flyttet saaledes, da de Spaaner, der ved denne Omflytning vare

skaarne af Fodstykket, endnu temmelig friske laae deromkring; ligesom og nogle Buske, der stor forved Poplerne, syntes ikke at have været meget længe plantede der; og nu allerinderst under den melancholske Skygge af en heel Klump Hængebirker var opkastet en Jordhøi, paa hvis Top var anbragt en Bænk, hvorfra til min Forundring ikke var den mindste Udsigt, uden ned i en temmelig dyb Hule, der var gravet midt i Høien, og i øvrigt aldeles tom; paa begge Sider af Bænken stod to antike Hoveder, som den Gamle selv havde bragt med fra Italien; over Graven stod et Kors, og paa Fodstykket en Ibenholts Medaillon med et overmaade skiønt qvindeligt Ansigt, uden Tvivl min Gamles eget Arbeid, og Elskede.

Som jeg fordybede mig i Betragtningen heraf, hørte jeg med eet min Puddel bryde ud i den glade Biæffen, der altid bebudede, at den Gamle nærmede sig, og flux saae jeg den som en Fugl fare ham med Glæde imøde. Jeg fulgte den, noget forlegen med, hvorledes han vilde optage, at finde mig her paa egen Haand inde iblandt sit Hiertes Løndomme. Men ikke længe lod han mig blive i Uvished. "Nu! — er du her?" udbrød han, og rakte mig venligen Haanden, "da jeg ingen-

steds kunde finde dig, randt det mig strax i Tanke, du maatte være fundet herud." "Sort" — saa hedd' Puddelen — "har ført mig herud," sagde jeg: "min Fader er dog ikke vred, for . . . ." "Vred?" afbrød han mig med Mildhed og Ømhed! "og mener du, at her er noget Slags Mysterier, du kunde vanhellige! Den Guddom, her dyrkes, er Erindringen, og Gud være lovet, der er intet, hverken ved den eller dens Dyrkelse, jeg behøvede at dølge for nogen." "Men da De aldrig har viist mig. . . ." "Jeg skar mig i Haanden i Forgaars, viste jeg dig det? jeg forvreed engang paa min Reise i Italien med Frederik den Fierde mit ene Been; har jeg viist dig det? At vise Saar eller Ar, er at vilde ynkes, og Gudskeelov! det har jeg ikke behov. Overalt — hvad der ikke kommer — som man kalder det — af sig selv, det kommer ikke hos mig! Din Time var ikke før nu; saa kom da."

Med bankende Hierte, men mere af deeltagende end nysgierrig Forventning fulgte jeg ham; vi standsede ved Aabningen; "her" — sagde han — "har du en betydende Lære fra Naturens Haand, ikke fra min! den Jordplet, vi besaae og beplante med Blomster, er en tynd undergravet udhulet Skorpe; i det Øieblik, vi maaskee drømme om

at have faaet vort Paradis istand, styrter det sammen under vore Fødder, og vi begraves med det." Disse Ord sagde han med en saa prophetisk Begeistring, med en saa underfuld Energi, at det blev sort for mine Øine, jeg svimlende greb ham i Armen, og det var mig, som Jorden i samme Øieblik skulde rulle bort under mine Fødder. "Nu! nu!" sagde den Gamle smilende, "i dette Øieblik skeer det vel ikke; saa kom da! kom!" Stiltiende gik vi videre, og kom da til Bænken og den afbrudte Soelskive under Granerne. "Paa denne Bænk," sagde han, "paa denne Plet, som dengang var aaben, smilende og fri, har jeg drømt mit Livs skiønneste Drømme, at dele mine øvrige Dage mellem Borgergavn og huusligt Held; de forsvandt; og til en Erindring flyttede jeg denne Skive hid, da den holdt op at være mig til Nytte, da Dag og Nat, Morgen og Aften blev mig eet; da Tiden ophørte for mig, og den lange Evighed begyndte, begyndte med en 40 Aars Skiærsild, at luttre mig til den Herlighed, som skal efterkomme."

I Taushed gik vi atter videre, og kom til fierde Frederiks Minde. O min Gamles Skygge maa have svævet for din Ven, Høstgildets ædle

Digter, da han skildrede sin Gamle ved den første Bernstorfs Støtte:

Han stod stille,
Og taug, og blottede sit sølvgraae Hoved,
Og neiede, og henrykt saae til Himlen.

Aldrig har jeg hørt, læst, tænkt disse Linier, uden min Gamle har staaet for mig, med Sivhatten i sine foldede Hænder, Østens skiønne Straaler spillende paa hans sneehvide Haar, paa hans ærværdige Isse, med bøiede Knæ, og et Øie, hvori tindrede Velsignelse over hans Fædrelands herlige Konge, og Tak til den Gud, der havde undet ham at see hine dets Hæderdage. Lidt efter lidt reiste han sig igien, bedækkede sit Hoved, tog med høitidelig Anstand min Haand, og sagde: "Her, hvor vi staae, min Søn, stod Dannerkongen, Fredrik den Fierde, og saae ud over sit kiære vordingborgske Krongods, over sit skiønne lykkelige Land, saae dem bygge paa de Skoler, der vare hans Halvhundredeaars Takoffer; her gav han mig denne Odde paa Livstid, at jeg efter min Evne og i mit Kald skulde ærligen gaae ham tilhaande i det store og gode, han meente disse Egne, som hele sit Folk; her, om ham stode hans Venner og Mænd, der meente ham og Danmark det ærligen, og som derfor..... Dog nei! ingen

bitter Tanke besudle det Sted, der er helliget fier-de Frederiks Minde! Gud give dig, min Søn! at opleve de Dage, at Danmark faaer en saadan Frederik, og han saadanne Mænd og Venner igien, og du skal føle, med Stolthed og Fryd føle, hvad det er at være dansk."

Atter hensank vi i en høitidelig, næsten andagtfuld Taushed; fordums Dage droge synligen forbi den Gamles Siæl, og prægede deres vexlende Spor paa hans Ansigt; et langt dybt Suk bebudede mig omsider, at Hærdstoget var forbi, og Sørgetoget begyndte; for at afbryde dette faldt jeg halv tankeløs ind: "Den Gang var her da ikke saa bevoxet med Buske, som nu." "Den Gang" — faldt nu den Gamle med den haardeste Tone, jeg nogensinde af ham havde hørt, mig i Ordet — "den Gang kneisede ikke heller en ny Herregaard op, hvor man henvendte sit Øie". "Jeg taug, og undertrykte hastig det Spørgsmaal, hvorfor Støtten var vendt.

Vi kom nu til Høien; "her" — sagde den Gamle — "her er mit kiæreste Sæde; hidtil har du seet mine Erindringer, og Savn; her seer du mit Haab, det er paa hiin Side Graven; her sidder jeg tit hele Timer, og nyder i Tanken den Tid, som skal komme." "Og disse to Høveder,"

sagde jeg, "det er nok Aristides og Phocion." "De ere" — sagde min Gamle — "et Bitterhedsmindesmærke fra November 1730. Jeg satte dem hid, ved den første Tidende om, hvordan man behandlede Frederiks Venner; men da stod Korset her ikke; jeg har siden tit tænkt paa, at tage dem bort; men lad dem staae; de minde mig om, hvad jeg var, og lade mig desmere levende føle, hvad jeg skylder ham, den Fredegode, ved hvem jeg er, hvad jeg er."

"Og den Medaillon?" faldt jeg ham i Ordet, "er det en Madonna?" "Saa!" svarede han: "har du ogsaa hørt, at vi skulde være komne fra vor italienske Reise som Katholiker; ja!" vedblev han: "en Madonna er det, men ikke den, du mener. Du undrer dig maaskee over, finder maaskee Afgudiskhed i, at hun er der; og midlertid var uden hende maaskee Alt dette ikke saaledes." Med en forunderlig Pathos gientog han nu af sin Yndling Petrark:

Levom' mi il mio pensier in parte, ov' era
Quell, ch'io cerco, e non ritrova in terra. *)

*) Did hæved sig da Tanken, hvor hun er;
Hun, hvem jeg søger, men ei finder her.

"Og Graven?" — blev jeg ved — "Den skal modtage det Alt; naar jeg er død, har jeg føiet Anstalt, at alt dette skal nedbrydes, borthugges, brændes, og Asken, og Gruset kastes i denne Grav, som mine egne Hænder har gravet dertil." "Og hvorfor?" sagde jeg. "At det ikke skal være en Spot eller en Daarskab for Fremmede, at..." "Men allerede som et smukt Anlæg" svarte jeg, "maatte det faae Værdi for den tilkommende Beboer, om han end ikke vidste at sætte Priis paa en værdig Mands Minde." "Minde?" — sagde den Gamle, bestreeg med Iverighed Bænken, og drog mig op efter sig — "en værdig Mands Minde! see! see den ene Herregaard efter den anden paa fierde Frederiks Rytterdistrikt! og der" — sagde han, og vendte mig med Styrke til den modsatte Side — "see dem der nedbryde og oprødde Levningerne af den store Valdemars Kongesæde — jeg troer, til en Hundestald! —"

Min Ven taug; hans mørke funklende Øie, hans stærke Aandedrag, hans næsten vilde, høist ulige Gang viste, at hiin Scenes Erindring laae tung paa hans Bryst; taus, fuld af en underlig høitidelig Følelse, ilede jeg ved hans Side; vel

en god Fierdingvei lagde vi tilbage, uden at nogen af os mælte et Ord; endelig blev hans Skridt lidt efter lidt stadigere, hans Pie roeligere, hans Aandedrag stillere; "og blev" — vovede jeg nu at spørge — "og blev din Vens sidste Villie efterlevet?" — "Punktlig!" — svarede han mig — saa punktlig, som vel ellers sielden nogen god Mands Villie skeer efter hans Død; men den var endelig ogsaa Forstyrrelse. Mit egenlige Ærende til Kiøbenhavn var, at indrette mine Sager saaledes, at jeg for Fremtiden kunde uafbrudt være hos min Gamle; ak! jeg havde dannet mig saa glade, saa skiønne Drømme om det Liv, vi skulde leve tilsammen; men hvad sagde han selv? vi besaae og beplante med Blomster et udhulet Jordlag, der skal begrave dem og os i sit Fald. Som jeg næsten var færdig, fik jeg et Brev fra en gammel Skoleven, at min Gamle var død, at man havde først hørt en usædvanlig Tuden derude, og seet Duerne, ikke blot som sædvanlig flyve over at soelbade sig paa Byens Tage, men og gandske mod Sædvane at komme ned i Gaardene, og søge Føde; endelig var en af de store Hunde uden Kurv, uden Ærende, kommet over til Kiøbmandens, og havde, da man bød den Æde, ædt med Graadighed; man havde derpaa besluttet at følge

den; man havde forenet sig, var kommet derud, og havde fundet den Gamle liggende paa sin Seng, uforandret, som om han sov, men iskold og steendød. Paa et lidet Bord for ved Sengen laae hans sidste Villie, hvorved han gav alt sit Efterladenskab til sin Frederiks kiære Stiftelse, Egnens danske Skoler, paa fierde Frederiks sidste Vielsesmedaille nær, som han havde legeret til mig, og den Sum i danske Kroner, hvis Sted udtrykkelig anvistes, der var udsat til ovenomtalte Exekutor; denne tog man, da det var en mægtig Mand, under Bevaring, og bragte ham tilligemed Testamentet! forresten lukkede man Dørrene det beste, man kunde, da ingen havde Mod at blive Natten over i Huset hos saadant et Liig. Midlertid maatte dog nogle ud af Natten have faaet noget mere Dristighed; thi da Rettens Betiente næste Formiddag kom derud, fandt de begge de store Hunde ligge skudte, og betydelig rømmet op mellem Fiederkree, og hvad andet, der var uden om; thi ind i Huset syntes man dog ikke at have tordet vove sig. Man fik nu den Gamle — efter nogle Vanskeligheder — begravet i Stilhed, og med saa liden Bekostning, som muligt; Puddelen maatte man skyde nede i Graven, hvor den sprang ned efter sin Herre, og ikke var at bringe bort fra, og man

dog ikke vilde begrave den i christen Jord. Exekutor lod med den ualmindeligste Nidkiærhed brænde, sønderslaae, og rødde, indtil endelig andre Vedkommende maatte lægge sig derimellem, da det lod som han i sin fromme Nidkiærhed vilde tage hele Skoven med, saameget mere, som Søen kom ham til Hielp, og havde bortrevet første Delen af Anlægget. Du kan let begribe, at jeg ikke lettelig kan friste til at komme mere i de Egne; Vielsesmedaillen til mig fandt Skifteretten aldrig, og jeg har heller ikke erfaret, at Almueskolerne bleve rigere ved min Vens Efterladenskab."